VOCABULARIS

DE LA MÚSICA

Vocabulari de la música

València 2013

L'AVL vol expressar la seua gratitud a la Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana per l'assessorament oferit en el procés d'elaboració del present vocabulari, així com a Deirdre Cromie, alumna nord-americana del Màster en Patrimoni Cultural 2010-2011 de la Universitat de València, per la supervisió de les equivalències en anglés de totes les entrades.

Amb la col·laboració de CulturArts.

Col·lecció Vocabularis, 6
© Acadèmia Valenciana de la Llengua, 2013
Edita: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Avinguda de la Constitució, 284. 46019 València
avl@gva.es - www.avl.gva.es
Disseny de la col·lecció: Collage-no Coop. V.
Impressió: LAIMPRENTACG
ISBN: 978-84-482-5870-2
Depòsit legal: V-2689-2013

Índex

Presentacions 6

Criteris d'ús 11

Vocabulari de la música 15

APÈNDIX I. Vocabulari castellà-valencià 169

APÈNDIX II. Vocabulari anglés-valencià 197

Presentacions

La música representa una de les manifestacions artístiques més importants del poble valencià, potser la més identitària. És cert que, arreu de les nostres terres, hi ha més bandes de música que municipis, com també ho és que conservem un ric patrimoni musical que es remunta als nostres orígens com a poble. La Festa d'Elx n'és un bon exemple. Amb tota seguretat, els valencians no entenem la vida sense música.

Seguint amb la seua tasca d'elaborar vocabularis específics, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, que ja havia encetat una campanya de sensibilització amb la impressió d'uns tríptics en què mostrava la terminologia relativa als instruments musicals, ha confeccionat ara este *Vocabulari de la música*, que permetrà consolidar la nostra llengua en l'àmbit musical, sobretot perquè abasta d'una manera sistemàtica els diferents escenaris en què es presenta. El vocabulari inclou allò que qualsevol músic o qualsevol persona interessada necessita per a reforçar el seu llenguatge específic.

Abans d'acabar estes línies, m'agradaria agrair a l'Acadèmia Valenciana de la Llengua la seua implicació en l'elaboració d'este vocabulari. L'oportunitat de consultar les seues pàgines aprofitarà a qualsevol ciutadà. Donem la benvinguda, per tant, a la publicació d'una obra que consolida dos senyals d'identitat tan nostres com la llengua i la música.

M.ª José Català Verdet
Consellera d'Educació, Cultura i Esport
Presidenta de CulturArts

No hi ha dubte que la música es pot considerar una de les manifestacions més importants i més arrelades de la nostra cultura. N'és una prova que, a les nostres terres, no es concep cap festa on no estiga present, i fins i tot amb un paper preponderant o, més encara, absolutament protagonista.

Però entre nosaltres la música no és tan sols un element més entre tots aquells que configuren la nostra tradició festiva, sinó que es pot afirmar que les societats musicals són, actualment, el principal agent cultural de la Comunitat Valenciana i que constituïxen una xarxa ben consolidada i en contínua activitat. És sabut per tots que és difícil trobar un municipi valencià, per menut que siga, on no hi haja almenys una banda de música, però la importància de les nostres societats musicals va molt més enllà: es traduïx en l'existència de 539 entitats, que representen el 50 per cent de les que hi ha a tot l'Estat espanyol i que aglutinen 40.000 músics, 60.000 alumnes en escoles de música i 220.000 socis. Sens dubte, la base d'esta tradició musical rau en la tasca social, cultural i educativa duta a terme per les escoles de música, unes entitats que van començar a desenvolupar-se durant el segle XIX, en un context social i històric en què la major part dels nostres xiquets no tenien cap possibilitat d'accedir a la formació que s'impartia en els conservatoris ni, evidentment, a les classes particulars reservades a l'elit burgesa. Des d'esta perspectiva, les escoles locals, unides invariablement a les bandes de música, posaren a l'abast de molts xiquets valencians la possibilitat d'accedir a l'aprenentatge reglat de la música. Es pot dir que propiciaren una autèntica democratització de la formació musical, i això, amb el pas del temps, ha donat com a resultat la sòlida preparació en esta disciplina de centenars de milers de xiquets valencians, molts dels quals han acabat convertint-se en professionals de la música. No resulta estrany, per tant, que la Comunitat Valenciana s'haja convertit en una gran exportadora de talent musical, i que, a hores d'ara, puguem trobar músics valencians arreu del món.

Conscient de la importantíssima presència que té la música tant en la tradició com en l'actualitat de la societat valenciana, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua fa temps que col·labora amb la Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana en diversos projectes que tenen un mateix objectiu: acostar a la població en general i als professionals de la música en particular la terminologia valenciana pròpia d'esta disciplina.

Com a resultat d'esta col·laboració presentem ara el *Vocabulari de la música*, que s'emmarca dins de la col·lecció «Vocabularis», una obra confeccionada a través de la Comissió de Llenguatges Específics de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i que ha comptat amb l'inestimable assessorament de la Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana. Cal dir que l'objectiu fonamental d'esta publicació és, a més de difondre la forma valenciana d'una àmplia selecció de termes usats en l'àmbit musical, donar-ne una definició senzilla i intel·ligible, a fi que el vocabulari també resulte accessible a l'usuari neòfit en la matèria. Es proporciona, així mateix, la traducció al castellà i a l'anglés de tots els termes incorporats i també s'hi inclouen dos apèndixs en què es partix d'estes llengües per a donar l'equivalència en valencià. Es pretén, d'esta manera, que l'usuari potencial del vocabulari dispose de diverses vies per a accedir a la forma valenciana correcta de cada paraula o locució arreplegada en esta obra.

Com sempre, l'AVL està plenament oberta a tots aquells suggeriments o aportacions que els lectors d'este vocabulari ens facen arribar i que, n'estem segurs, contribuiran a enriquir i a millorar posteriors edicions de l'obra que ara arriba a les seues mans.

Ramon Ferrer Navarro
President de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua

Criteris d'ús

A fi de poder manejar adequadament el present vocabulari i entendre el sentit precís de cada marca, cal tindre en compte les indicacions següents:

1. Cada entrada del diccionari està constituïda bàsicament per un lema, que pot constar d'una o més paraules, escrit en color blau i en negreta; la categoria gramatical, escrita en cursiva, i la definició, escrita en redona. A continuació, en línia a banda i precedides d'un redolí, s'indiquen les equivalències en castellà i en anglés amb les abreviatures *cast.* i *angl.*, respectivament:

fusta *f.* En l'orquestra simfònica, grup constituït per tots els instruments aeròfons fets originàriament de fusta.
• *cast.* madera.
• *angl.* wood.

2. Si una entrada té diversos significats, cada accepció és encapçalada per un número d'orde, escrit en negreta:

introducció *f.* **1.** Fragment musical breu que precedix un moviment més ràpid, situat a l'inici de simfonies o d'obertures. **2.** Peça musical que precedix algunes òperes.
• *cast.* introducción.
• *angl.* introduction.

3. En el cas que les diverses accepcions d'una entrada tinguen traduccions diferents al castellà o a l'anglés, s'especifica, mitjançant la referència al número d'accepció, l'equivalència que correspon a cada accepció:

himne *m.* **1.** Composició poètica, generalment cantada, per a invocar i lloar la divinitat en els actes de culte. *Himne a la Mare de Déu*. **2.** Composició que exalça accions i ideals d'un individu, d'un poble, d'una comunitat o d'un partit. *Himne local, regional. Himne olímpic*.
• *cast.* himno.
• *angl.* **1.** hymn. **2.** hymn, anthem.

4. Si una paraula presenta variació entre la forma de masculí i la de femení, el morfema de femení s'indica després del lema precedit d'un guionet, i exactament igual en l'equivalent castellà:

tamboriner -a *m.* i *f.* Persona que toca el tamborí.
- *cast.* tamborilero -ra.
- *angl.* drummer.

5. Les formes que es consideren secundàries no estan definides, sinó que remeten a la forma principal, en la qual s'inclou la definició:

CD *m.* Disc compacte.
- *cast.* CD.
- *angl.* CD.

En el cas de lemes que presenten una lleu variació morfològica, com ara les paraules acabades en *-ista*, la variant secundària s'introduïx a continuació de la principal, entre parèntesis, precedida de la conjunció *o*:

vocalista (o **vocaliste -a**) *m.* i *f.* Cantant d'un grup musical o d'una orquestra de ball.
- *cast.* vocalista.
- *angl.* vocalist.

6. En el cas que la categoria gramatical de la paraula equivalent en castellà no coincidisca amb la categoria del lema, s'indica posant entre parèntesis, a continuació de la paraula castellana, la categoria gramatical que li correspon:

estrena *f.* Primera audició, generalment pública, d'una obra.
- *cast.* estreno (*m.*).
- *angl.* premiere.

7. Els estrangerismes no adaptats estan entrats en cursiva i amb l'abreviatura corresponent de l'idioma de procedència entre claudàtors, indicant així de manera explícita la forma com cal escriure'ls quan són utilitzats en un text qualsevol:

folk rock [*angl.*] *m.* Estil de música nascut al Regne Unit a mitjan dècada dels anys seixanta del segle xx, que combina elements del *folk* i del *rock*.
- *cast. folk rock*.
- *angl.* folk rock.

Abreviatures utilitzades

adj.	adjectiu
adv.	adverbi
al.	alemany
angl.	anglés
àr.	àrab
cast.	castellà
f.	substantiu femení
fr.	francés
gr.	grec
interj.	interjecció
inv.	invariable
it.	italià
jap.	japonés
loc. adj.	locució adjectival
loc. adv.	locució adverbial
loc. verb.	locució verbal
m.	substantiu masculí
m. i f.	substantiu masculí i femení
pl.	plural
port.	portugués
sing.	singular
v. intr.	verb intransitiu
v. pron.	verb pronominal
v. tr.	verb transitiu
val.	valencià

Vocabulari de la música

A

A *f.* En la notació alfabètica utilitzada en els països d'influència anglòfona i germanòfona, nom que correspon a la nota la.
• *cast.* A.
• *angl.* A.

a cappella [*it.*] *loc. adv.* i *adj.* Que s'executa (una obra o un fragment vocal) sense acompanyament instrumental. *Cantar 'a cappella'. Cor 'a cappella'.*
• *cast.* ***a cappella***.
• *angl.* ***a cappella***.

a cor *loc. adv.* Cantant o sonant al mateix temps.
• *cast.* a coro.
• *angl.* in chorus, all together.

a dos (o tres, o quatre) veus *loc. adv.* i *adj.* Que està escrita o que s'interpreta (una peça polifònica) amb altres veus que acompanyen la melodia principal.
• *cast.* a dos (*o* tres, *o* cuatro) voces.
• *angl.* a duet, for three voices, for four voices.

a l'uníson *loc. adv.* Produint la mateixa nota o melodia. *Cantar a l'uníson.*
• *cast.* al unísono.
• *angl.* in unison.

a quatre mans *loc. adj.* Que està preparada (una peça per a piano o per a altres instruments de teclat) per a poder ser interpretada per dos persones en un mateix instrument.
• *cast.* a cuatro manos.
• *angl.* for four hands.

a tempo [*it.*] *loc. adv.* Tornant a un temps anterior, generalment al temps original de l'obra.
• *cast.* ***a tempo***.
• *angl.* ***a tempo***.

a veus *loc. adv.* Amb polifonia, d'una manera polifònica.
• *cast.* a voces.
• *angl.* in voices.

abaixar (o **apujar**) **el punt** *loc. verb.* Abaixar (o apujar) el to d'un instrument, d'una veu.
• *cast.* bajar (*o* subir) el punto.
• *angl.* to lower the pitch of, to rise in pitch.

abaixar-se *v. pron.* Descendir en el so d'un instrument o de la veu, des d'un to agut a un altre to més greu.
• *cast.* bajar (*v. intr.*).
• *angl.* to go down.

abaritonat -ada *adj.* Que és (una veu o un timbre de veu) similar al del baríton.
• *cast.* abaritonado -da.
• *angl.* baritone.

abraçadora *f.* En alguns instruments de la família del clarinet, anella metàl·lica que s'usa per a ajustar la llengüeta al broquet.
• *cast.* abrazadera.
• *angl.* metallic clamp.

abreviatura *f.* Forma simplificada de notació musical utilitzada per a precisar matisos de la interpretació.
• *cast.* abreviatura.
• *angl.* abbreviation.

accent *m.* Augment d'intensitat donat a una nota en relació amb les altres.
• *cast.* acento.
• *angl.* accent.

accent agògic *m.* Accent que es produïx com a conseqüència de la duració de les notes, i que provoca retencions i acceleracions en el moment immediatament anterior o posterior a notes especialment importants en l'estructura melòdica.
• *cast.* acento agógico.
• *angl.* agogic accent.

accent dinàmic *m.* Accent que implica un èmfasi sobtat o un augment en la sonoritat d'una nota qualsevol d'un compàs.
• *cast.* acento dinámico.
• *angl.* dynamic accent.

accent melòdic *m.* Accent que utilitza l'elevació del to de la veu com a element distintiu.
• *cast.* acento melódico.
• *angl.* melodic accent.

accent mètric *m.* Accent inherent a l'organització rítmica de la música i que recau sobre el primer temps de cada compàs.
• *cast.* acento métrico.
• *angl.* metrical accent.

accent musical *m.* Accent marcadament rítmic i harmoniós que es produïx per l'augment de la intensitat rítmica d'un compàs musical determinat.
• *cast.* acento musical.
• *angl.* musical accent.

accent rítmic *m.* Accent que s'aplica a certes notes, segons la seua posició en el compàs.
• *cast.* acento rítmico.
• *angl.* rhythmic accent.

accent tònic *m.* Accent consistent en una elevació del to que es produïx quan la nota té un cert relleu expressiu.
• *cast.* acento tónico.
• *angl.* tonic accent.

accentuar *v. tr.* Reforçar el so (sobre una nota).
• *cast.* acentuar.
• *angl.* to accentuate.

accident *m.* Signe que, posat davant d'una nota, en modifica el to.
• *cast.* accidente.
• *angl.* accidental.

acid house [*angl.*] *m.* Subgènere del *house*, psicodèlic i repetitiu, basat en instruments electrònics, i que sol incorporar línies parlades en lloc de lletres cantades.
• *cast.* *acid house*.
• *angl.* acid house.

acid jazz [*angl.*] *m.* Estil de música que combina influències del *funky*, el *soul* i el *jazz*.
• *cast.* *acid jazz*.
• *angl.* acid jazz.

acoblament *m.* Mecanisme de l'orgue que permet accionar al mateix temps les notes de diversos teclats a partir d'un sol teclat.
• *cast.* acoplamiento.
• *angl.* coupling.

acompanyament *m.* Part de l'estructura d'una composició musical subordinada a una o a més parts principals.
• *cast.* acompañamiento.
• *angl.* accompaniment.

acompanyant *m.* i *f.* Intèrpret o membre del conjunt d'intèrprets que executa l'acompanyament.
• *cast.* acompañante.
• *angl.* accompanist.

acompanyar *v. tr.* Fer l'acompanyament.
• *cast.* acompañar.
• *angl.* to accompany.

acord *m.* Conjunt de tres o més notes que sonen simultàniament.
• *cast.* acorde.
• *angl.* chord.

acord alterat *m.* Acord format per una o diverses notes alterades cromàticament.

• *cast.* acorde alterado.
• *angl.* altered chord.

acord de cinc sons *m.* Acord de novena.
• *cast.* acorde de cinco sonidos.
• *angl.* pentad.

acord de novena *m.* Acord de séptima amb una quarta tercera sobreposada.
• *cast.* acorde de novena.
• *angl.* ninth chord.

acord de quarta *m.* Acord format per quartes superposades.
• *cast.* acorde de cuarta.
• *angl.* quartal.

acord de quinta *m.* Acord de tres notes format per dos terceres superposades.
• *cast.* acorde de quinta.
• *angl.* fifth chord.

acord de sèptima *m.* Acord de quatre sons que resulta de la combinació de tres terceres i que té dos inversions.
• *cast.* acorde de séptima.
• *angl.* seventh chord.

acord de sexta *m.* Acord de quinta en primera inversió.
• *cast.* acorde de sexta.
• *angl.* sixth chord.

acord de tríada *m.* Acord de quinta.
• *cast.* acorde de tríada.
• *angl.* triad.

acord directe *m.* Acord sense inversió.
• *cast.* acorde directo.
• *angl.* root position.

acord major *m.* Acord format per una tercera major i una quinta justa.
• *cast.* acorde mayor.
• *angl.* major chord.

acord menor *m.* Acord format per una tercera menor i una quinta justa.
• *cast.* acorde menor.
• *angl.* minor chord.

acord perfecte *m.* Acord d'una nota amb la seua tercera i quinta.
• *cast.* acorde perfecto.
• *angl.* perfect chord.

acordar *v. tr.* Afinar (un instrument musical).
• *cast.* acordar.
• *angl.* to tune.

acordió *m.* Instrument musical de vent proveït d'una manxa que s'acciona amb el braç i de dos teclats, un per a cada mà.
• *cast.* acordeón.
• *angl.* accordion.

acordionista (o **acordioniste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca l'acordió.
• *cast.* acordeonista.
• *angl.* accordionist.

acords paral·lels *m. pl.* Acords que tenen la mateixa estructura quant als intervals i el mateix nombre de veus, però que es mouen paral·lelament.
• *cast.* acordes paralelos.
• *angl.* parallel chords.

acromàtic -a *adj.* Sense accidents o modulacions.
• *cast.* acromático -ca.
• *angl.* achromatic.

acte *m.* Cadascuna de les parts principals en què es dividix una obra escènica. *Una òpera en tres actes.*
• *cast.* acto.
• *angl.* act.

acústica *f.* **1.** Part de la física que tracta de la producció, el control, la transmissió, la recepció i l'audició dels sons. **2.** Característica d'un recinte que fa referència a la qualitat de la recepció dels sons.
• *cast.* acústica.
• *angl.* acoustics.

adagietto [*it.*] **1.** *adv.* Amb un moviment lleugerament lent, però més animat i de caràcter menys trist que l'*adagio*. **2.** *m.* Composició o part d'una composició musical que s'executa en este temps.
• *cast.* *adagietto*.
• *angl.* *adagietto*.

adagio [*it.*] **1.** *adv.* Amb un moviment lent. **2.** *m.* Composició o part d'una

composició musical que s'executa en este temps.
• *cast.* ***adagio***.
• *angl.* ***adagio***.

adaptació *f.* Acció o efecte d'adaptar una peça musical.
• *cast.* adaptación.
• *angl.* adaptation.

adaptar *v. tr.* Ajustar o acomodar (una peça musical) fent-la idònia per a una execució diferent de l'original.
• *cast.* adaptar.
• *angl.* to adapt.

aeròfon -a *adj.* i *m.* Segons la classificació d'Hornbostel-Sachs, que produïx el so (un instrument) per la vibració d'una columna d'aire, sense necessitat de cordes ni de membranes, com ara la trompeta, l'orgue o la flauta.
• *cast.* aerófono -na.
• *angl.* aerophone.

aeròfon de bisell *m.* Aeròfon caracteritzat per un generador de so, consistent en una vora d'angle inferior als 90 graus, que en tallar un corrent d'aire li imprimix una oscil·lació periòdica.
• *cast.* aerófono de bisel.
• *angl.* flute, beveled aerophone.

aeròfon de broquet *m.* Aeròfon que per a produir el so necessita que la columna d'aire es pose en vibració de manera directa, per mitjà dels llavis de l'instrumentista.
• *cast.* aerófono de boquilla.
• *angl.* bugle.

aeròfon de broquet natural *m.* Aeròfon de broquet que no té cap dispositiu per a alterar els sons de la sèrie natural mentres es toca.
• *cast.* aerófono de boquilla natural.
• *angl.* natural mouthpiece aerophone.

aeròfon de columna *m.* Aeròfon que consta d'un tub sonor, la columna aèria del qual actua com a cos sonor i determina la freqüència dels sons emesos més que el dispositiu d'excitació.
• *cast.* aerófono de columna.
• *angl.* true flute.

aeròfon de llengüeta *m.* Aeròfon en què el so és generat per unes xicotetes làmines elàstiques, generalment de fusta o de metall, que, fixades a un suport, vibren periòdicament quan hi passa un corrent d'aire.
• *cast.* aerófono de lengüeta.
• *angl.* reed pipe.

aeròfon de llengüeta doble *m.* Aeròfon en què la llengüeta vibra lliurement quan hi passa l'aire i el so és amplificat per la cavitat moduladora però no modulat.
• *cast.* aerófono de lengüeta doble.
• *angl.* double-reed pipe.

aeròfon de llengüeta senzilla *m.* Aeròfon en què la llengüeta bat sobre els costats de l'obertura on està subjecta, en una peça de fusta o de baquelita anomenada *bec*.
• *cast.* aerófono de lengüeta sencilla.
• *angl.* single reed aerophone.

aeròfon lliure *m.* Aeròfon en què la freqüència del so depén del dispositiu que excita la columna o massa d'aire que actua només com a ressonador.
• *cast.* aerófono libre.
• *angl.* free reed aerophone.

afinació *f.* **1.** Acció o efecte d'afinar. **2.** Escala o referència de nivell de freqüència en què s'afina un instrument.
• *cast.* afinación.
• *angl.* tuning.

afinador -a **1.** *m.* i *f.* Persona que afina instruments musicals. **2.** *m.* Aparell que s'utilitza per a afinar instruments musicals.
• *cast.* afinador -ra.
• *angl.* **1.** tuner. **2.** tuning key.

afinar *v.* **1.** *tr.* Posar a to (un instrument musical), ajustar-ne l'altura. *Afinar una guitarra*. **2.** *tr.* Produir (un so)

amb el to just. *Afinar una nota.* **3.** *intr.* Cantar o tocar un instrument musical amb els tons justs. *Té molt bona veu, però no afina.*
• *cast.* afinar.
• *angl.* **1.** to tune. **2.** to play in tune. **3.** to sing in tune, to play in tune.

agafar el to *loc. verb.* Captar el grau d'elevació d'una o de diverses notes musicals per a cantar o sonar d'acord amb esta elevació.
• *cast.* coger el tono.
• *angl.* to sing in key, to play in key.

agògic -a *adj.* Que té agògica o que s'interpreta amb agògica.
• *cast.* agógico -ca.
• *angl.* agogic.

agògica *f.* Conjunt de lleugeres modificacions o de fluctuacions de ritme o de temps en la interpretació d'un fragment musical de manera transitòria, en oposició a una execució exacta i mecànica, que s'utilitza per a obtindre una major expressivitat en la interpretació.
• *cast.* agógica.
• *angl.* agogics.

agregació *f.* Conjunt de sons simultanis no subjectes a les lleis de l'harmonia tradicional.
• *cast.* agregación.
• *angl.* aggregate.

agut -uda *adj.* i *m.* Amb un nombre de vibracions per segon major que els dels greus i els baixos. *Tons aguts. La soprano ha de treballar més els aguts.*
• *cast.* agudo -da.
• *angl.* high, high-pitched.

aire *m.* **1.** Grau de rapidesa o lentitud en la interpretació d'una peça musical. **2.** Melodia, tema, cançó.
• *cast.* aire.
• *angl.* **1.** musical movement. **2.** tune.

aire popular *m.* Cançó o tocata ballable característica del poble.
• *cast.* aire popular.
• *angl.* popular tune.

albà [*pl.* albaes] *f.* Albada.
• *cast.* albada, alborada.
• *angl.* aubade.

albada *f.* **1.** Peça de música vocal o instrumental que s'interpreta a la nit o a la matinada davant de la casa d'algú, generalment dones jóvens a les quals es vol homenatjar o requerir. *Nit d'albades.* **2.** Peça de música que s'ha compost pensant en el moment de l'alba.
• *cast.* albada, alborada.
• *angl.* aubade.

albada general *f.* Passeig de colles fent música pels carrers.
• *cast.* albada general.

albader -a *m.* i *f.* Persona que compon o que canta albades.
• *cast.* cantor -ra de alboradas.
• *angl.* aubade composer, aubade singer.

alboc *m.* **1.** Instrument musical de vent semblant a un flauta rústica, generalment de fusta, canya o banya, pròpia de joglars i de pastors. **2.** *pl.* Instrument de percussió constituït per dos platerets de llautó, usats per a indicar el ritme en les cançons i balls populars.
• *cast.* albogue.
• *angl.* **1.** rustic flute. **2.** cymbals.

àlbum *m.* **1.** Col·lecció de discs musicals. **2.** Disc musical de llarga duració que conté diverses peces d'un o més intèrprets.
• *cast.* álbum.
• *angl.* album.

alduf *m.* Instrument musical de percussió d'origen àrab, molt semblant al pandero.
• *cast.* adufe.
• *angl.* timbrel.

aldufer -a *m.* i *f.* Persona que toca l'alduf.
• *cast.* adufero -ra.
• *angl.* timbrel player.

aleatori -òria *adj.* Que es caracteritza (una interpretació musical o una

partitura) pel fet que l'intèrpret fa improvisacions.
• *cast.* aleatorio -ria.
• *angl.* aleatory music.

aleatoritzar *v. tr.* Executar una interpretació aleatòria.
• *cast.* aleatorizar.
• *angl.* to perform aleatory music.

alegries *f. pl.* Cant flamenc que acompanya el ball homònim, especialment típic de les zones de Cadis i Granada, de ritme tres per quatre o sis per huit, i amb acompanyament de castanyoles o sense.
• *cast.* alegrías.
• *angl.* *alegrías*.

allegretto [*it.*] **1.** *adv.* Amb un temps musical viu, però menys ràpid que l'*allegro*. **2.** *m.* Composició o part d'una composició musical que s'ha d'executar en este temps.
• *cast.* *allegretto*.
• *angl.* *allegretto*.

allegro [*it.*] **1.** *adv.* Amb un temps musical moderadament viu. **2.** *m.* Composició o part d'una composició musical que s'ha d'executar en este temps.
• *cast.* *allegro*.
• *angl.* *allegro*.

alt -a *adj.* Agut. *No arriba a les notes altes.*
• *cast.* alto -ta.
• *angl.* high.

alta fidelitat *f.* Tècnica de gravació i de reproducció del so en què la qualitat sonora obtinguda és pràcticament idèntica a l'original.
• *cast.* alta fidelidad.
• *angl.* high fidelity.

altaveu *m.* Aparell que transforma els senyals elèctrics en sons amplificats. *Altaveu d'alta fidelitat.*
• *cast.* altavoz.
• *angl.* loudspeaker.

alteració *f.* Signe de l'escriptura musical que indica la modificació de l'altura del so d'una o més notes.
• *cast.* alteración.
• *angl.* alteration.

alterar *v. tr.* Posar una alteració (a una nota) o modificar-ne l'altura per mitjà d'una alteració.
• *cast.* alterar.
• *angl.* to alter.

altura *f.* Qualitat del so determinada per la freqüència de les seues vibracions.
• *cast.* altura.
• *angl.* pitch.

amalgama *f.* Compàs en què es combinen un ritme binari i un ritme ternari.
• *cast.* amalgama.
• *angl.* additive rhythm.

ambiofonia *f.* Conjunt de tècniques de gravació i de reproducció acústiques que intenten produir en la persona que escolta una sensació semblant a la que s'experimenta en la sala de concerts.
• *cast.* ambiofonía.
• *angl.* ambiophony.

àmbit *m.* Espectre de notes contingut entre la més greu i la més aguda que pot produir un instrument o una veu.
• *cast.* ámbito.
• *angl.* ambit.

americana *f.* Havanera.
• *cast.* americana.
• *angl.* *habanera*.

amplificador *m.* Aparell utilitzat per a amplificar senyals elèctrics la freqüència dels quals pertany a l'espectre audible. *Amplificador estereofònic.*
• *cast.* amplificador.
• *angl.* amplifier.

amplitud *f.* Intensitat.
• *cast.* amplitud.
• *angl.* amplitude.

anacrusi *f.* Nota o grup de notes sense accent, situades al principi d'una frase i col·locades abans de la barra de compàs i, per tant, just abans del primer temps fort.

• *cast.* anacrusa.
• *angl.* anacrusis.

anafil **1.** *m.* Instrument musical de vent, de la família del metall, d'origen morisc i semblant a una trompeta recta d'uns 80 centímetres de llargària. **2.** *m.* i *f.* Anafiler.
• *cast.* **1.** añafil. **2.** añafilero -ra.
• *angl.* **1.** anafil. **2.** anafil player.

anafiler -a *m.* i *f.* Persona que toca l'anafil.
• *cast.* añafilero -ra.
• *angl.* anafil player.

andante [*it.*] **1.** *adv.* Amb un temps moderadament lent. **2.** *m.* Composició o part d'una composició que s'ha d'executar en este temps.
• *cast.* ***andante***.
• *angl.* ***andante***.

andantino [*it.*] **1.** *adv.* Amb un temps un poc més viu que l'*andante*, sense arribar a l'*allegro*. **2.** *m.* Composició o part d'una composició que s'ha d'executar en este temps.
• *cast.* ***andantino***.
• *angl.* ***andantino***.

anemocordi *m.* Instrument musical de teclat les cordes del qual vibren per l'acció del vent, com en l'arpa eòlica.
• *cast.* anemocordio.
• *angl.* anemochord.

angklung [*indonesi*] *m.* Instrument musical de percussió típic d'Indonèsia, fet amb canyes de bambú d'una qualitat i unes mides especials, que sonen quan se sacsen.
• *cast.* ***angklung***.
• *angl.* angklung.

ànima *f.* En els instruments de corda, peça cilíndrica d'avet que es col·loca entre la tapa i el fons, perquè la tapa puga resistir la pressió del pont.
• *cast.* alma.
• *angl.* sound post.

anoueta *f.* Peça de l'extrem de l'arc dels instruments de corda fregada, per on s'agafa l'arc i que conté el caragol que tensa les cerres.
• *cast.* nuez.
• *angl.* frog.

antecedent *m.* Motiu melòdic que és représ pel consegüent o resposta, segons algun dels procediments de la imitació.
• *cast.* antecedente.
• *angl.* antecedent.

anticipació *f.* Nota que es fa sentir abans de l'acord al qual pertany.
• *cast.* anticipación.
• *angl.* anticipation.

antífona *f.* **1.** Passatge breu, pres generalment de la Sagrada Escriptura, que es canta o es diu abans i després dels salms i dels càntics de les hores canòniques, i que guarda relació amb l'ofici del dia. **2.** Melodia més o menys curta sobre un o més versets de salms o algun altre text litúrgic, que és alternada amb el cant dels salms, siga al començament i al final de cadascun d'ells o després de cada verset.
• *cast.* antífona.
• *angl.* antiphony.

antifonari *m.* Llibre litúrgic de l'Església cristiana occidental que conté les antífones de tot l'any i altres cants.
• *cast.* antifonario.
• *angl.* antiphonary.

antifoner -a **1.** *m.* i *f.* Persona que entona les antífones. **2.** *m.* Antifonari.
• *cast.* **1.** antifonero -ra. **2.** antifonario.
• *angl.* **1.** precentor. **2.** antiphonary.

antifònic -a *adj.* **1.** De l'antífona o que hi té relació. **2.** Que està cantat (un fragment d'un himne o d'un salm) per dos cors alternativament.
• *cast.* antifónico -ca.
• *angl.* antiphonal.

antologia *f.* Recull escollit d'obres o de fragments musicals pertanyents a un sol autor o a diversos.
• *cast.* antología.
• *angl.* anthology.

apagador *m.* En els pianos, peça de fusta recoberta de llana que s'adherix a

les cordes i n'apaga la vibració.
• *cast.* apagador.
• *angl.* damper.

aparell fonador *m.* Conjunt d'òrgans que permeten la producció de sons.
• *cast.* aparato fonador.
• *angl.* vocal apparatus.

apianar *v. intr.* Disminuir progressivament la intensitat d'un so.
• *cast.* apianar.
• *angl.* to level down.

appoggiatura [*it.*] *f.* Nota d'ornament que es fa sentir abans d'una nota important i que, alhora que reforça el temps en què sona, dóna un relleu especial a la nota esperada i substituïda.
• *cast.* ***appoggiatura***.
• *angl.* ***appoggiatura***.

apujar-se *v. pron.* Elevar el so d'un instrument o de la veu, des d'un to greu a un altre to més agut.
• *cast.* subir (*v. intr.*).
• *angl.* to raise.

arabesc -a *m.* Línia melòdica sinuosa formada per combinació d'arpegis i de notes conjuntes.
• *cast.* arabesco.
• *angl.* arabesque.

arc *m.* Arquet. *Instruments d'arc.*
• *cast.* arco.
• *angl.* bow.

arc musical *m.* Instrument musical de corda format per una vara flexible de fusta als extrems de la qual es lliga una corda que queda tibant, que es pot tocar percudint o polsant la corda i al qual, a vegades, s'hi acobla un ressonador, que pot ser un recipient o bé la mateixa cavitat bucal.
• *cast.* arco musical.
• *angl.* bow.

arcada *f.* Gest del músic quan passa l'arquet sobre les cordes de l'instrument.
• *cast.* arcada.
• *angl.* bow stroke.

aret *m.* Instrument musical en forma de cércol, molt semblant a la pandereta, que s'utilitza en l'execució d'alguns balls populars castellonencs.
• *cast.* ***aret***.
• *angl.* ***aret***.

ària *f.* Composició musical per a ser cantada per una sola veu en òperes, oratoris o altres obres musicals.
• *cast.* aria.
• *angl.* ***aria***.

aria da capo [*it.*] *f.* Ària estructurada en forma ternària, de manera que es repetix la primera part, generalment d'una manera ordenada, després d'una part central de caràcter contrastant.
• *cast.* ***aria da capo***.
• *angl.* ***da capo aria***.

arieta *f.* Ària curta que forma part de l'òpera lleugera i de la cantata.
• *cast.* arieta.
• *angl.* ***arietta***.

arítmic -a *adj.* Que no té ritme.
• *cast.* arrítmico -ca.
• *angl.* unrhythmic, unrhythmical.

armadura *f.* Conjunt de signes d'alteració posats en el pentagrama, després de la clau o en el transcurs d'una peça, que afecta totes les notes d'un fragment.
• *cast.* armadura.
• *angl.* key signature.

arpa *f.* Instrument musical de cordes pinçades, disposades en posició vertical i tibants dins d'un marc de forma triangular, que es toca polsant les cordes amb els dits de les dos mans.
• *cast.* arpa.
• *angl.* harp.

arpa de boca *f.* Guimbarda.
• *cast.* arpa de boca.
• *angl.* jewish harp, mouth harp.

arpa eòlica *f.* Arpa en què les cordes sonen per l'acció del vent.
• *cast.* arpa eólica.
• *angl.* aeolian harp.

arpa triple *f.* Arpa amb tres ordes de cordes.
• *cast.* arpa triple.
• *angl.* triple harp.

arpat -ada *adj.* D'una sonoritat semblant a la de l'arpa.
• *cast.* arpado -da.
• *angl.* harp-like.

arpegi *m.* **1.** Figura constituïda per les notes d'un acord executades de forma successiva, generalment de la més greu a la més aguda. **2.** Execució successiva de les notes d'un acord, generalment partint de la més greu.
• *cast.* arpegio.
• *angl.* *arpeggio*.

arpegiar *v. tr.* Fer arpegis. *Arpegiar un acord.*
• *cast.* arpegiar.
• *angl.* to arpeggiate.

arpista (o **arpiste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca l'arpa.
• *cast.* arpista.
• *angl.* harpist.

arquet *m.* Vareta de fusta corbada els dos extrems de la qual mantenen tibant una metxa de crins de cavall que, per fricció, fa vibrar les cordes dels instruments anomenats *d'arc*.
• *cast.* arco.
• *angl.* bow.

arqueter -a *m.* i *f.* Persona que fabrica arquets per a instruments musicals.
• *cast.* arquetero -ra.
• *angl.* bow maker.

arranjador -a *m.* i *f.* Persona que fa un arranjament.
• *cast.* arreglista.
• *angl.* arranger.

arranjament *m.* **1.** Adaptació o revisió d'una composició musical per a facilitar-ne l'execució o per a acomodar-la a la moda. **2.** Adaptació per a veus o per a instruments diferents dels de l'obra original.
• *cast.* arreglo.
• *angl.* arrangement.

arranjar *v. tr.* Fer un arranjament.
• *cast.* arreglar.
• *angl.* to arrange.

ars antiqua [*llatí*] *f.* En la història de la música, nom amb què es distingix la polifonia del segle XIII de la del segle XIV, anomenada *ars nova*.
• *cast.* *ars antiqua*.
• *angl.* *ars antiqua*.

ars nova [*llatí*] *f.* En la història de la música, nom amb què es distingix la polifonia del segle XIV de la del segle XIII, anomenada *ars antiqua*.
• *cast.* *ars nova*.
• *angl.* *ars nova*.

arsi *f.* Part mètricament no accentuada del compàs.
• *cast.* arsis.
• *angl.* arsis.

art rock [*angl.*] *m.* Subgènere de la música *rock* que es caracteritza per la tendència experimental i les ambicions intel·lectuals amb les quals molts artistes buscaven donar credibilitat al *rock*.
• *cast.* *art rock*.
• *angl.* art rock.

articulació *f.* Emissió clara i precisa dels diversos sons d'una frase musical.
• *cast.* articulación.
• *angl.* articulation.

articular *v. tr.* Encadenar (els sons) en una frase musical.
• *cast.* articular.
• *angl.* to articulate.

artifici *m.* Excés d'elaboració i falta de naturalitat en una obra musical.
• *cast.* artificio.
• *angl.* artificiality.

artista (o **artiste -a**) *m.* i *f.* Persona que actua professionalment en un espectacle musical.
• *cast.* artista.
• *angl.* artist.

arxillaüt *m.* Instrument musical de cordes pinçades similar al llaüt, però més gran.

• *cast.* archilaúd.
• *angl.* archlute.

ascendent *adj.* Que presenta (un interval o una seqüència d'intervals) una gradació ascendent, en què cada so és més agut que l'anterior.
• *cast.* ascendente.
• *angl.* ascending.

asíncron -a *adj.* No simultani.
• *cast.* asíncrono -na.
• *angl.* asynchronous.

aspiració *f.* Pausa mínima.
• *cast.* aspiración.
• *angl.* short pause.

assaig *m.* Execució d'un concert, d'una obra musical, etc., que servix de preparació i que es fa abans de la seua representació pública.
• *cast.* ensayo.
• *angl.* rehearsal.

assaig general *m.* Assaig que es fa just abans de l'estrena d'un concert, d'una obra musical, etc., en el qual es reproduïxen al màxim les condicions de la representació en públic.
• *cast.* ensayo general.
• *angl.* dress rehearsal.

atabaque [*port.*] *m.* Instrument musical de percussió d'origen africà, similar a un tambor allargat i constituït per una caixa de ressonància cilíndrica o lleugerament cònica, amb una de les boques coberta de cuiro.
• *cast.* ***atabaque***.
• *angl.* ***atabaque***.

atac *m.* Acció d'atacar.
• *cast.* ataque.
• *angl.* ***attacca***.

atacar *v. tr.* Començar a fer sonar (una o diverses notes al mateix temps). *El tenor atacà l'ària.*
• *cast.* atacar.
• *angl.* to launch into.

atiplar *v. tr.* Alçar el to (de la veu o d'un instrument) fins a arribar a tiple.
• *cast.* atiplar.
• *angl.* to raise the pitch.

atiplat -ada *adj.* Que té un to de tiple.
• *cast.* atiplado -da.
• *angl.* high-pitched.

atonalitat *f.* Forma d'organització sonora en què s'usen els dotze graus de l'escala cromàtica sense cap tipus de jerarquia, de manera que tots tinguen la mateixa importància.
• *cast.* atonalidad.
• *angl.* atonality.

atrompetat -ada *adj.* D'una sonoritat semblant a la de la trompeta.
• *cast.* atrompetado -da.
• *angl.* trumpet-like.

atzemara *f.* Instrument musical morisc de vent semblant a una flauta.
• *cast.* ajabeba, jabeba.
• *angl.* ***jabeba***.

audició *f.* **1.** Concert o recital que es fa en públic. **2.** Prova que es fa a un cantant o a un músic per a avaluar-ne les qualitats, especialment a fi d'admetre'l en una escola, en una orquestra, en un col·lectiu, etc.
• *cast.* audición.
• *angl.* **1.** concert, recital. **2.** audition.

àudio *m.* Tècnica relacionada amb la gravació, la transmissió i la reproducció dels sons.
• *cast.* audio.
• *angl.* audio.

auditori *m.* **1.** Conjunt de persones que assistixen a una audició. **2.** Sala o espai especialment condicionat per a fer concerts.
• *cast.* auditorio.
• *angl.* **1.** audience. **2.** auditorium.

augmentació *f.* Sistema d'imitació musical consistent a allargar de manera proporcional la duració de les notes del tema model.
• *cast.* aumento.
• *angl.* augmentation.
• *cast.* aumentado -da.
• *angl.* augmented.

aulos *m. inv.* Instrument musical de vent de llengüeta doble, avantpas-

sat de l'oboé, molt popular en l'antiga Grècia.
• *cast.* aulos.
• *angl.* ***aulos***.

auricular *m.* **1.** Aparell electroacústic, destinat a ser acoblat a l'orella, que transforma oscil·lacions elèctriques en ones de so. **2.** *pl.* Parell d'auriculars units per mitjà d'un banda de plàstic o de metall, que s'adapten a les orelles de l'oient i poden connectar-se a un aparell de música.
• *cast.* auricular.
• *angl.* earphones, headphone.

autèntic -a *adj.* Que té (una nota) una relació immediata amb la tònica.
• *cast.* auténtico -ca.
• *angl.* authentic.

B

B *f.* En la notació alfabètica utilitzada en els països d'influència anglòfona, nom que correspon a la nota si. **2.** En la notació alfabètica utilitzada en els països d'influència germanòfona, nom que correspon a la nota si bemoll.
• *cast.* B.
• *angl.* B.

bací *m.* Instrument de música popular que consistia en una espècie de plat de metall que sonava per percussió.
• *cast.* platillo.
• *angl.* cymbal.

backbeat [*angl.*] *m.* En el *rock*, el *jazz* i altres gèneres de música popular, accent fort en les parts 2 i 4 d'un compàs de 4/4, que sol sonar contínuament en la caixa.
• *cast.* ***backbeat***.
• *angl.* backbeat.

background [*angl.*] *m.* En el *jazz*, música que se sent en segon pla com a música de fons d'un solista.
• *cast.* ***background***.
• *angl.* background.

bafle *m.* Pantalla acústica.
• *cast.* bafle.
• *angl.* loudspeaker.

bagatel·la *f.* Composició de curta duració i sense rigor formal, de caràcter intimista, generalment per a piano.
• *cast.* bagatela.
• *angl.* bagatelle.

baguala [*cast.*] *f.* Cançó popular originària de l'Argentina, consistent en un cant de ritme molt marcat i uniforme, acompanyat d'un instrument de percussió anomenat *caixa*.
• *cast.* baguala.
• *angl.* ***baguala***.

baix[1] -a *adj.* **1.** Greu. *Notes baixes.* **2.** Que sona més greu del que hauria de sonar. **3.** Que és (un instrument) el més greu d'una família. *Clarinet baix. Flauta dolça baixa.*
• *cast.* bajo -ja.
• *angl.* bass.

baix[2] *adv.* Per davall de la nota musical deguda. *Este piano, te l'han afinat molt baix.*
• *cast.* bajo.
• *angl.* low, deep.

baix[3] *m.* **1.** Cantant que posseïx la veu humana més greu. *Té veu de baix.* **2.** Instrument (viola, violoncel, contrbaix) destinat a executar un baix. **3.** So més greu d'un instrument. **4.** Part més greu d'una composició musical instrumental o vocal. **5.** Baix elèctric.
• *cast.* bajo.
• *angl.* bass.

baix continu *m.* Part de música que no té pauses i servix per a l'harmonia d'acompanyament instrumental.
• *cast.* bajo continuo.
• *angl.* figured bass.

baix elèctric *m.* Instrument musical elèctric semblant a la guitarra elèctrica, però de quatre cordes.
• *cast.* bajo eléctrico.
• *angl.* bass guitar.

baix lleuger *m.* Baix de veu més aguda i més àgil que la del baix profund.
• *cast.* bajo ligero.
• *angl.* *basso cantante*.

baix obstinat *m.* Motiu melòdic que es va repetint sempre igual en el baix, mentres que les parts superiors executen una sèrie de variacions o, a vegades, una melodia contínua.
• *cast.* bajo obstinado.
• *angl.* ground bass.

baix profund *m.* Baix de veu potent i amb una gran riquesa en els greus, que al mateix temps manté uns aguts ferms.
• *cast.* bajo profundo.
• *angl.* *basso profondo*.

baix xifrat *m.* Línia de baix sobre les notes de la qual s'escriuen nombres i signes que determinen l'harmonització corresponent.
• *cast.* bajo cifrado.
• *angl.* thorough bass.

baixista (o **baixiste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca el baix.
• *cast.* bajista.
• *angl.* bassist.

baixó **1.** *m.* Fagot 1. **2.** *m.* Instrument musical de doble llengüeta antecessor del fagot, molt usat en les capelles del Renaixement. **3.** *m.* i *f.* Persona que toca el baixó.
• *cast.* **1** i **2.** bajón. **3.** bajonista.
• *angl.* **1.** bassoon. **2.** dulcian. **3.** bassoonist.

baixonista (o **baixoniste -a**) *m.* i *f.* Baixó 3.
• *cast.* bajonista.
• *angl.* bassoonist.

bakalao [*cast.*] *m.* Música de discoteca, de ritme repetitiu i sense melodia, realitzada amb sintetitzadors, i sorgida a València durant els anys huitanta del segle XX.
• *cast.* *bakalao*.
• *angl.* *bakalao*.

balada *f.* **1.** Cançó de naturalesa romàntica sovint amb un senzill acompanyament instrumental. **2.** Peça instrumental de caràcter similar.
• *cast.* balada.
• *angl.* ballad.

balalaica *f.* Instrument musical de cordes pinçades i de caixa de ressonància triangular, típic de Rússia.
• *cast.* balalaica.
• *angl.* balalaika.

ballable *adj.* i *m.* Que està construïda rítmicament (una cançó o una peça instrumental) de tal manera que és especialment apta per a ser ballada.
• *cast.* bailable.
• *angl.* danceable.

ballada *f.* Composició musical, instrumental o vocal, apta per a ballar.
• *cast.* baile.
• *angl.* dance, ball.

bambula *f.* **1.** Espècie de flauta feta amb canya de bambú. **2.** Tambor antillà.
• *cast.* bambula.
• *angl.* bambula.

banda *f.* **1.** Conjunt instrumental constituït bàsicament per instruments de vent i percussió. *Una banda de cornetes i tambors.* **2.** Orquestra o conjunt de músics de música lleugera. *Una banda de 'jazz'. Una banda de 'rock'.*
• *cast.* banda.
• *angl.* band.

bandola *f.* Instrument musical de quatre cordes dobles que es fan sonar amb un plectre i de caixa bombada.
• *cast.* bandola.
• *angl.* mandolin.

bandolí *m.* Bandola.
• *cast.* bandolín.
• *angl.* bandolin.

bandoneó *m.* Instrument musical de vent, variant de l'acordió, de forma rectangular i amb botons en els dos costats.
• *cast.* bandoneón.
• *angl.* *bandoneón*.

bandoneonista (o **bandoneoniste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca el bandoneó.

• *cast.* bandoneonista.
• *angl.* bandoneón player.

bandura *f.* Instrument musical de cordes pinçades, d'origen ucranià, que combina elements de la cítara i del llaüt, i es fa sonar amb plectre.
• *cast.* bandura.
• *angl.* *bandura*.

bandúrria *f.* Instrument musical de cordes pinçades, de la família del llaüt, i de dimensions reduïdes, molt comú en la música popular hispànica.
• *cast.* bandurria.
• *angl.* *bandurria*.

bandurrista (o **bandurriste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca la bandúrria.
• *cast.* bandurrista.
• *angl.* bandurria player.

banjo *m.* Instrument musical de corda de mànec llarg i de caixa circular coberta amb una membrana, que es fa sonar amb els dits o per mitjà d'un plectre, típic del *jazz* primitiu i de la música *folk* nord-americana.
• *cast.* banjo, banyo.
• *angl.* banjo.

baqueta *f.* Vareta amb una bola en la punta que s'usa per a fer sonar certs instruments de percussió, com ara el tabal o el xilòfon.
• *cast.* baqueta.
• *angl.* mallet.

barbada *f.* En el violí, peça de fusta o de plàstic que servix de suport al mentó.
• *cast.* mentonera, barbada.
• *angl.* chin rest.

barcarola *f.* **1.** Peça vocal o instrumental de moviment moderat, amb ritme sempre ternari, que suggerix el balanceig d'una barca. **2.** Cançó popular dels barquers italians.
• *cast.* barcarola.
• *angl.* barcarole.

bariolage [*fr.*] *m.* Tècnica usada en els instruments musicals d'arc, consistent en una ràpida alternança entre una nota estàtica i una altra que canvia, i que crea una melodia per damunt o per davall de la nota estàtica.
• *cast.* *bariolage*.
• *angl.* *bariolage*.

baríton **1.** *m.* Veu masculina intermèdia entre la del tenor i la del baix. **2.** *m.* Cantant que té veu de baríton. **3.** *adj. inv.* Que ocupa (un instrument), per la seua afinació o la seua extensió, el lloc corresponent o semblant al del baríton entre les veus humanes. **4.** *m.* Instrument musical antic de cordes i arquet, variant greu de la viola d'amor.
• *cast.* barítono.
• *angl.* **1-3.** baritone. **4.** barbiton.

baríton dramàtic *m.* Baríton de veu amb greus notables, de timbre fosc i volum intens.
• *cast.* barítono dramático.
• *angl.* dramatic baritone.

baríton líric *m.* Baríton de veu més lleugera i més suau que la del baríton dramàtic.
• *cast.* barítono lírico.
• *angl.* lyric baritone.

barnilla *f.* Vareta.
• *cast.* varilla.
• *angl.* tracker.

barnillatge *m.* Varetatge.
• *cast.* varillaje.
• *angl.* tracker action.

barquerola *f.* Barcarola.
• *cast.* barcarola.
• *angl.* barcarole.

barra *f.* Llistó de reforç adherit a la part interior de la tapa harmònica dels instruments d'arc, paral·lel a les cordes.
• *cast.* barra.
• *angl.* bar.

barra de compàs *f.* En un pentagrama, ratlla vertical que separa un compàs d'un altre.
• *cast.* barra de compás.
• *angl.* bar, measure.

barra de repetició *f.* Doble barra formada per dos línies paral·leles, una més gruixuda que l'altra, que travessen el pentagrama perpendicularment i que, precedides o seguides de dos puntets situats en el segon i tercer espai del pentagrama, servixen per a indicar i delimitar el fragment de la partitura que cal repetir.
• *cast.* barra de repetición.
• *angl.* repeat bar line.

barra harmònica *f.* En els instruments de corda, llistó fi de fusta apegat en el lloc contrari de l'ànima, al llarg de la tapa, que contribuïx a distribuir i amplificar les vibracions de les cordes, especialment les del registre més greu.
• *cast.* barra armónica.
• *angl.* bass bar.

barratge *m.* Carcassa sobre la qual es munta la taula de ressonància del piano.
• *cast.* bastidor.
• *angl.* frame.

barrilet *m.* Secció d'un clarinet entre el bec i el cos principal, d'un diàmetre exterior lleugerament més ample.
• *cast.* barrilete.
• *angl.* barrel.

barroc -a **1.** *m.* Moviment artístic sorgit a Itàlia a finals del segle XVI i predominant a Europa fins a mitjan segle XVIII, que en l'àmbit musical representa una de les èpoques més llargues, fecundes i revolucionàries de la música occidental, i que com a característiques més notòries presenta l'ús del baix continu i el desenrotllament de l'harmonia tonal, juntament amb la gran riquesa de l'ornamentació o el naixement de formes musicals noves, com ara l'òpera, l'oratori o la sonata. **2.** *adj.* Del barroc o que hi té relació.
• *cast.* barroco -ca.
• *angl.* baroque.

batalla *f.* **1.** Composició musical de caràcter descriptiu, que va estar de moda durant els segles XVI i XVII. **2.** Llengüeteria de batalla.
• *cast.* batalla.
• *angl.* *battaglia*.

batedor *m.* Diapasó 4.
• *cast.* batedor.
• *angl.* fingerboard.

batent *m.* Llistó de fusta forrat per una cara sobre la qual descansen els martellets del piano.
• *cast.* batiente.
• *angl.* damper.

bateria **1.** *f.* Grup d'instruments de percussió en una orquestra, una banda o un conjunt. **2.** *f.* Instrument musical de percussió que consta, en general, d'un o de diversos tabals menuts, d'uns platerets i d'un tambor gran que es fa sonar amb un pedal. **3.** *f.* Fórmula figurada d'execució d'un acord arpegiat, la qual es repetix durant diversos temps o diversos compassos. **4.** *m.* i *f.* Persona que toca la bateria.
• *cast.* batería.
• *angl.* **1.** drum kit. **2.** drums. **4.** drummer.

batre *v. tr.* i *intr.* Colpejar (un instrument de percussió) per a fer-lo sonar.
• *cast.* batir, golpear.
• *angl.* to beat, to strike.

batut *m.* Gest enèrgic del braç i de la mà amb el qual es fan sonar diverses cordes de la guitarra amb tots els dits, excepte el polze, pel costat de les ungles.
• *cast.* batido.
• *angl.* beat, stroke.

batuta *f.* Vareta de fusta, de fibra o altres materials amb què el director d'una orquestra, d'una banda o d'un cor marca el compàs als executants.
• *cast.* batuta.
• *angl.* baton.

batzoles *f. pl.* Carranc.
• *cast.* carraca, matraca.
• *angl.* rattle.

beat [*angl.*] *m.* En el *jazz*, temps o unitat de mesura, pulsació rítmica, accentuació.
• *cast.* ***beat***.
• *angl.* beat.

bebop [*angl.*] *m.* Estil de *jazz* d'influència afrocubana, aparegut a Nova York durant els anys quaranta del segle XX, i caracteritzat per l'abandó de la continuïtat rítmica i la prolongació de les bases harmòniques.
• *cast.* ***bebop***.
• *angl.* bebop.

bec *m.* **1.** Extrem superior del tub dels instruments de canya senzilla, on s'aferra la llengüeta. **2.** Embocadura de la flauta dolça.
• *cast.* pico.
• *angl.* fipple.

becaire *m.* Signe que, posat davant d'una nota o en l'armadura, anul·la la modificació d'altura de qualsevol altra alteració precedent que pogue-ra afectar-la.
• *cast.* becuadro.
• *angl.* natural sign.

bel canto [*it.*] *m.* Estil de cant propi de l'òpera italiana.
• *cast.* ***bel canto***.
• *angl.* ***bel canto***.

bemoll **1.** *m.* Signe que, col·locat davant d'una nota, en modifica el so fent-lo abaixar un semitò. **2.** *adj.* Que està afectada (una nota) pel signe bemoll o que sona un semitò més baix que en l'estat natural. *Una sonata en do bemoll.*
• *cast.* bemol.
• *angl.* flat.

bendir [*àr.*] *m.* Tambor de marc, tradicional a tot el nord d'Àfrica i més concretament al Marroc, que, quan es colpeja amb els dits o la palma de la mà, fa el so típic d'un brunzit.
• *cast.* ***bendir***.
• *angl.* ***bendir***.

berceuse [*fr.*] *f.* Cançó de bressol o composició instrumental breu de ritme suau.
• *cast.* ***berceuse***.
• *angl.* ***berceuse***.

berimbau [*port.*] *m.* Instrument musical de corda, constituït per una vara de fusta flexible i un fil d'aram, que es tensen formant una espècie d'arc al qual s'agrega una carabassa que fa de caixa de ressonància.
• *cast.* ***berimbau***.
• *angl.* ***berimbau***.

big band [*angl.*] *f.* Gran conjunt de música popular o de *jazz*, format per uns quinze instruments que comprenen, generalment, una secció rítmica i una secció de metall que acompanyen un vocalista, i que es va popularitzar als Estats Units durant els anys trenta i quaranta del segle XX.
• *cast.* ***big band***.
• *angl.* big band.

binari -ària *adj.* **1.** Que està formada (una unitat de mesura del temps musical) per un nombre de subunitats divisible per dos. **2.** Que es caracteritza (un ritme o un moviment) per esta unitat de mesura.
• *cast.* binario -ria.
• *angl.* binary.

birimbao [*cast.*] *m.* Guimbarda.
• *cast.* birimbao.
• *angl.* ***birimbao***, mouth harp.

bis *m.* En un concert o en la representació d'una obra musical, repetició d'una peça o d'un fragment a petició del públic. *El cantant hagué de fer un bis.*
• *cast.* bis.
• *angl.* bis, ***encore***.

bisar *v. tr.* Fer un bis.
• *cast.* bisar.
• *angl.* to give as an encore.

bisell *m.* Peça de fusta o de metall tallada al biaix sobre la qual l'aire produïx el so en instruments com la flauta dolça i certs jocs d'orgue.
• *cast.* bisel.
• *angl.* bevel.

bitemàtic -a *adj.* Que consta (una sonata) de dos temes musicalment diferenciats i generalment contraposats en caràcter i en tonalitat.
• *cast.* bitemático -ca.
• *angl.* bithematic.

bitonal *adj.* Que presenta bitonalitat.
• *cast.* bitonal.
• *angl.* bitonal.

bitonalitat *f.* Presència simultània de dos tonalitats en una composició musical i, per extensió, de dos modalitats.
• *cast.* bitonalidad.
• *angl.* bitonality.

biwa [*jap.*] *f.* Instrument musical tradicional del Japó, de cordes pinçades i molt semblant al llaüt, amb una caixa de ressonància en forma de pera i dos obertures en forma de mitja lluna, que es toca amb un plectre de fusta.
• *cast.* ***biwa***.
• *angl.* ***biwa***.

blanca *f.* Figura de nota musical que equival en duració a la mitat de la redona.
• *cast.* blanca.
• *angl.* minim, half note.

blue note [*angl.*] *m.* Cadascuna de les notes obtingudes en rebaixar mig to els graus tercer, sèptim o quint de l'escala major, que s'utilitzen per a construir alguns dels girs melòdics més comuns en el *blues* i en el *jazz*.
• *cast.* ***blue note***.
• *angl.* blue note.

blues [*angl.*] *m. inv.* Estil musical del folklore negre nord-americà, de tema personal i ritme lent, caracteritzat per una forma harmònica constant, que va influir decisivament en l'origen del *jazz*.
• *cast.* ***blues***.
• *angl.* blues.

boca *f.* **1.** Obertura que tenen en la taula harmònica els instruments de cordes pinçades i amb mànec. **2.** Obertura dels instruments de vent de la família de les flautes per on entra l'aire en el tub.
• *cast.* boca.
• *angl.* mouthpiece.

bolero *m.* Cançó de ritme lent, ballable, originari de Cuba, i de compàs de dos per quatre i lletres melancòliques.
• *cast.* bolero.
• *angl.* ***bolero***.

bomba *f.* Segment de tub en forma de U que s'empalma en alguns instruments musicals de metall, més cap a dins o més cap a fora, per a modificar-ne l'afinació.
• *cast.* bomba.
• *angl.* slide.

bomba d'afinació *f.* Bomba.
• *cast.* bomba de afinación.
• *angl.* tuning slide.

bombarda *f.* **1.** Antic instrument de vent de llengüeta doble, de tub sempre recte i de perforació cònica. **2.** Registre de l'orgue compost de tubs de llengüeta que produïxen sons forts i greus.
• *cast.* **1.** bombarda. **2.** lombarda.
• *angl.* bombard.

bombardí **1.** *m.* Instrument musical de vent de llautó, de tub encorbat i de perforació cònica, que té de tres a sis pistons. **2.** *m.* i *f.* Persona que toca el bombardí.
• *cast.* bombardino.
• *angl.* **1.** saxhorn, euphonium. **2.** euphoniumist, euphonist.

bombardó *m.* **1.** Tuba 1. **2.** Instrument musical de vent, el tipus més greu de la família de la bombarda, que tam-

bé s'anomena *contrabaix de bombarda*.
• *cast.* bombardón.
• *angl.* bass saxhorn.

bombo **1.** *m.* Instrument musical de percussió consistent en un tambor cilíndric de grans dimensions, que es fa sonar colpejant-lo amb una maça. **2.** *m.* i *f.* Persona que toca el bombo.
• *cast.* bombo.
• *angl.* **1.** bass drum. **2.** bass drum player.

bongo *m.* [usat generalment en plural] Instrument de percussió format per dos tambors menuts juxtaposats, que, col·locat entre els genolls, es toca amb els dits o amb les palmes de les mans.
• *cast.* bongó.
• *angl.* bongo.

bop [*angl.*] *m.* *Bebop.*
• *cast.* ***bop***.
• *angl.* bop.

bordó *m.* **1.** So greu i invariable d'un instrument sobre el qual recolza una polifonia rudimentària. **2.** Tub o corda que produïx este so. **3.** Corda més grossa i que dóna el so més greu dels instruments de la família del llaüt i del violí. **4.** Campana major i de so més greu d'un carilló. **5.** Registre de l'orgue, generalment de tubs tapats, un dels més indispensables i característics de l'instrument. **6.** Joc del clavecí, que sona en l'octava greu.
• *cast.* bordón.
• *angl.* **1** i **5.** bourdon, bass stop. **2** i **3.** bass string. **4.** bourdon.

bossa nova [*port.*] *f.* Estil musical d'origen brasiler sorgit a finals dels anys cinquanta del segle xx, basat en la samba i amb influències del *jazz*.
• *cast.* ***bossa nova***.
• *angl.* ***bossa nova***.

botó *m.* **1.** Peça generalment d'eben que servix per a fixar el cordal dels instruments de la família del violí. **2.** Peça per a fixar les cordes de les arpes a la taula harmònica. **3.** En l'orgue, comandament que permet introduir, amb un sol moviment del peu o de les mans, els jocs preparats prèviament.
• *cast.* botón.
• *angl.* **1.** end button. **2** i **3.** button.

botó de combinacions *m.* Part de la consola d'un orgue.
• *cast.* botón de acoplamiento.
• *angl.* thumb piston.

botó d'escapament *m.* Part del mecanisme d'un piano vertical.
• *cast.* regulador.
• *angl.* key finger button.

botzina *f.* Trompeta medieval recta, molt llarga i estreta, amb un pavelló de grans dimensions.
• *cast.* bocina.
• *angl.* horn.

bouché [*fr.*] *f.* Tècnica de notes tapades que s'utilitza en la trompa tant per a controlar i corregir l'afinació com per a aconseguir sons amb el mateix timbre característic del metall amb sordina.
• *cast.* ***bouché***.
• *angl.* muted (*adj.*).

bouzouki [*gr.*] *m.* Instrument musical de corda originari de Grècia, semblant a la mandolina, però amb el mànec més llarg.
• *cast.* ***bouzouki***.
• *angl.* ***bouzouki***.

braguer *m.* En un llaüt o en una guitarra, tac de fusta que fixa l'extrem de les costelles o els riscles.
• *cast.* braguero.
• *angl.* kerfing.

bravura [*it.*] *f.* En la música clàssica, passatge virtuosístic destinat a mostrar les habilitats tècniques d'un intèrpret, generalment a manera de solo i, a vegades, en una cadència.
• *cast.* ***bravura***.
• *angl.* ***bravura***.

break [*angl.*] *m.* En el *jazz*, intervenció, generalment d'un solista, que interromp momentàniament la línia melòdica o rítmica principal.
• *cast.* ***break***.
• *angl.* break.

breu *f.* Figura musical el valor de la qual equival, en la notació proporcional, a la mitat o a la tercera part d'una longa.
• *cast.* breve.
• *angl.* breve.

broquet *m.* Peça menuda i buida, generalment cònica, de metall, ivori o fusta, que s'adapta al tub d'alguns instruments, i en la qual es col·loquen els llavis per a impel·lir l'aire i fer-los sonar.
• *cast.* boquilla.
• *angl.* mouthpiece.

broqueta *f.* Pal de tocar el tamborí.
• *cast.* palillo.
• *angl.* drumstick.

buf -a **1.** *adj.* Que és (un gènere operístic) de caràcter còmic o humorístic. *Òpera bufa.* **2.** *m.* i *f.* Persona que interpreta repertori de caràcter buf o humorístic.
• *cast.* bufo -fa.
• *angl.* **1.** comic, farcical. **2.** *buffo*.

bufacanyes *m. inv.* Flauta de Pan.
• *cast.* flauta de Pan, siringa, zampoña.
• *angl.* Pan flute, Pan pipes.

bufador *m.* Tudell.
• *cast.* soplete.
• *angl.* blow pipe, air compressor.

bufit *m.* Aire expel·lit pels pulmons en l'acte de fer sonar els instruments de vent.
• *cast.* soplido.
• *angl.* blow.

bugle *m.* Instrument musical de vent, format per un tub llarg de metall, de forma cònica, enrotllat de distintes maneres i proveït d'un nombre variable de pistons.
• *cast.* bugle.
• *angl.* bugle.

bugui-bugui *m.* Estil pianístic de *jazz*, utilitzat també per l'orquestra, d'una estructura harmònica derivada del *blues*.
• *cast.* bugui-bugui.
• *angl.* boogie-woogie.

buleries *f. pl.* Cant popular andalús de ritme viu que s'acompanya fent palmes.
• *cast.* bulerías.
• *angl.* *bulerías*.

buna *f.* **1.** Tub de la gaita que no està proveït de forats i produïx un so greu continu. **2.** *pl.* Gaita 1.
• *cast.* **1.** roncón (*m.*). **2.** gaita.
• *angl.* bagpipe.

burlesca *f.* Peça musical de caràcter humorístic.
• *cast.* burlesca.
• *angl.* *burlesque*.

C

C *f.* En la notació alfabètica utilitzada en els països d'influència anglòfona i germanòfona, nom que correspon a la nota do.
• *cast.* C.
• *angl.* C.

cabaletta [*it.*] *f.* **1.** Originàriament, ària breu d'estil senzill i ritme uniforme. **2.** Part conclusiva, generalment en un temps ràpid i més dramàtic, d'una ària o d'un duet llarg.
• *cast.* ***cabaletta***.
• *angl.* ***cabaletta***.

cabiscol *m.* **1.** Responsable del cant litúrgic en un cor catedralici o monàstic. **2.** Cantor que entona les antífones i els salms i dóna el to als altres cantors en el cor.
• *cast.* chantre.
• *angl.* precentor.

caça *f.* Composició vocal en forma de cànon, molt estesa a Itàlia durant el segle XIV.
• *cast.* caza.
• *angl.* ***caccia***.

cacofonia *f.* Conjunt de sons desagradables a l'oïda produït per veus o per instruments discordants.
• *cast.* cacofonía.
• *angl.* cacophony.

cacofònic -a *adj.* Que produïx cacofonia.
• *cast.* cacofónico -ca.
• *angl.* cacophonic.

cadena musical *f.* Equip estereofònic compost per diversos aparells de reproducció de so, independents els uns dels altres.
• *cast.* cadena musical.
• *angl.* sound system, hi-fi system.

cadència *f.* **1.** Conclusió o caiguda d'una frase musical. **2.** Passatge de virtuosisme d'un solista en un concert, en què s'executa el material temàtic amb un estil fantasiós i sense acompanyament orquestral. **3.** Ritme simètric dels moviments i dels sons que coincidixen amb els temps forts de la música de dansa i amb el pas dels soldats en marxa. **4.** Trinat sobre la penúltima nota de la cadència al final d'un període, utilitzat pels músics francesos del segle XVI. **5.** Fórmula harmònica que produïx la sensació d'un repòs suspensiu o definitiu.
• *cast.* cadencia.
• *angl.* **1**, **3** i **5.** cadence. **2.** *cadenza*. **4.** trill.

cadència autèntica *f.* En el sistema tonal, cadència de terminació d'una frase, d'un passatge, d'un moviment, que va del quint al primer grau de tonalitat de l'escala.
• *cast.* cadencia auténtica.
• *angl.* authentic cadence.

cadència plagal *f.* En el sistema tonal, cadència de terminació d'una frase, d'un passatge, d'un moviment, que va del quart al primer grau de tonalitat de l'escala.
• *cast.* cadencia plagal.
• *angl.* plagal cadence.

cadireta *f.* Orgue menut situat davall del banc o a l'esquena de l'organista que pel seu so més íntim contrasta amb els jocs del gran orgue.
• *cast.* cadereta, positivo.
• *angl.* *cadereta*.

caixa *f.* **1.** Part estructural més o menys tancada d'un instrument que coincidix sovint amb la caixa de ressonància. **2.** Cilindre de fusta o de metall que, tapat per dos membranes, forma el cos del tambor. **3.** Instrument musical de percussió davall del qual hi ha uns fils metàl·lics que li donen un so sec i clar.
• *cast.* caja.
• *angl.* **1.** soundbox. **2** i **3.** drum.

caixa acústica *f.* Caixa que conté un altaveu o, més generalment, diversos altaveus convenientment disposats i acoblats, condicionada acústicament i destinada a la reproducció de sons amb un mínim de distorsió.
• *cast.* caja acústica.
• *angl.* loudspeaker.

caixa clara *f.* Caixa 3.
• *cast.* caja clara.
• *angl.* snare drum.

caixa de ressonància *f.* Cavitat que amplifica les vibracions de les cordes en els instruments musicals.
• *cast.* caja de resonancia.
• *angl.* soundbox.

caixa de ritmes *f.* Conjunt de circuits electrònics programats que reproduïxen diversos ritmes musicals.
• *cast.* caja de ritmos.
• *angl.* rhythm box.

caixa expressiva *f.* En l'orgue, moble dotat de persianes mòbils que conté un conjunt de jocs.
• *cast.* caja expresiva.
• *angl.* swell box.

caixa grossa *f.* Bombo 1.
• *cast.* bombo.
• *angl.* bass drum.

caixa xinesa *f.* Instrument musical de percussió constituït per una fusta buida que es fa sonar amb una baqueta.
• *cast.* caja china.
• *angl.* Chinese box.

calar *v. intr.* Abaixar-se cantant.
• *cast.* calar.
• *angl.* to be off-pitch.

calat *m.* **1.** Dibuix perforat en la tapa dels instruments d'arc. *Els calats d'un violí.* **2.** Recorregut de baixada de les tecles en l'execució musical.
• *cast.* calado.
• *angl.* **1.** f-hole. **2.** *glissando*.

calderó *m.* **1.** Signe que es col·loca sobre la figura d'una nota o d'una pausa per a indicar que poden prolongar-se a voluntat de l'executant. **2.** Suspensió més o menys llarga del moviment del compàs dins d'una obra musical.
• *cast.* calderón.
• *angl.* pause.

camp d'entonació *m.* Conjunt de tons compresos entre el més agut i el més greu.
• *cast.* campo de entonación.
• *angl.* field of intonation.

campana *f.* **1.** Pavelló dels instruments de metall, com ara la trompeta. **2.** Instrument musical de percussió, metàl·lic, en forma de vas, d'amplària creixent cap a la boca, que va suspés boca avall i sona quan les parets interiors són colpejades per un batall penjat en l'interior o per un martell situat en l'exterior.
• *cast.* campana.
• *angl.* bell.

campana acústica *f.* Dispositiu rígid sobre el qual es fixa elàsticament un altaveu, destinat a augmentar el trajecte acústic efectiu entre la cara anterior i la posterior de l'altaveu.
• *cast.* campana acústica.
• *angl.* bafle.

campana de bola *f.* Cascavell.
• *cast.* campana de bola.
• *angl.* jingle bell.

campana tubular *f.* Instrument musical de percussió, consistent en una sèrie de tubs metàl·lics disposats en paral·lel, suspesos d'una barra horitzontal, que es colpegen amb una maça.
• *cast.* campana tubular.
• *angl.* chimes, tubular bells.

campanòleg *m.* Instrument musical consistent en una gran roda de fusta proveïda d'un joc campanes disposades en la banda exterior, que es fa sonar per mitjà d'una maneta central que la fa rodar.
• *cast.* campanólogo.
• *angl.* bell-ringer.

canal **1.** *f.* Semicilindre longitudinal on bat la llengüeta que produïx el so dels jocs de llengüeteria de l'orgue. **2.** *m.* Conducte en el salmer de corredores de l'orgue per on circula l'aire corresponent a cada nota.
• *cast.* canal.
• *angl.* channel.

cançó *f.* Composició, generalment en vers, destinada a ser cantada, i sovint amb acompanyament instrumental.
• *cast.* canción.
• *angl.* song.

cançó de bressol *f.* Cançó per a adormir els xiquets menuts.
• *cast.* canción de cuna, nana.
• *angl.* cradle song, lullaby, *berceuse*.

cançó de treball *f.* Cançó que s'interpretava quan es treballava i que solia sincronitzar el ritme amb les tasques a les quals acompanyava, com és el cas de les anomenades *cançons de batre*.
• *cast.* canción de trabajo.
• *angl.* work song.

cançó protesta *f.* Moviment musical sorgit al començament de la dècada dels seixanta del segle XX que, a través de les lletres de les cançons, mostra la seua disconformitat amb l'autoritat, les formes de vida o les idees establides.
• *cast.* canción protesta.
• *angl.* protest song.

cançoner *m.* **1.** Arreplega de cançons, generalment de diversos autors. **2.** Conjunt de cançons d'una comarca, sovint amb un tema o un argument comú.
• *cast.* cancionero.
• *angl.* song book.

cançoneta *f.* Cançó curta, corranda.
• *cast.* copla.
• *angl.* popular folk song.

cànon *m.* Composició a dos o més veus on cadascuna repetix, després d'un espai de temps prefixat, la mateixa frase melòdica.
• *cast.* canon.
• *angl.* canon.

canonge *m.* Tub decoratiu i mut de l'orgue.
• *cast.* canónigo.
• *angl.* dumb pipe.

cant *m.* **1.** Acció de cantar. **2.** Art de cantar. *Estudiar cant*. **3.** Sèrie de sons musicals que s'emeten quan es canta. **4.** Composició musical destinada a ser cantada. **5.** Part vocal d'una composició musical. **6.** Música de cant d'un caràcter determinat. *Cant gregorià*.
• *cast.* canto.
• *angl.* **1** i **2.** singing. **3** i **4.** song. **5.** lyrics. **6.** chant.

cant coral *m.* Cant interpretat per un grup de veus.
• *cast.* canto coral.
• *angl.* choral singing.

cant d'orgue *m.* Polifonia.
• *cast.* canto de órgano.
• *angl.* polyphony.

cant flamenc *m.* Tipus de cant originat a Andalusia en el segle XVIII, que inclou influències de moltes cultu-

res, com ara la morisca o la jueua, però en què és d'especial importància l'aportació de l'ètnia gitana.
• *cast.* cante flamenco.
• *angl.* *flamenco*.

cant gregorià *m.* Cant en llatí, a l'uníson, propi de la litúrgia de l'Església romana.
• *cast.* canto gregoriano.
• *angl.* Gregorian chant.

cant pla *m.* Música vocal tradicional de les liturgies cristianes, monofònic, monòdic, de ritme lliure i, originàriament, sense acompanyament musical.
• *cast.* canto llano.
• *angl.* plainchant.

cant responsorial *m.* Cant litúrgic en què un solista o un grup de solistes alternen amb un cor.
• *cast.* canto responsorial.
• *angl.* responsory.

cant sil·làbic *m.* Cant en què cada nota correspon a una síl·laba.
• *cast.* canto silábico.
• *angl.* syllabic chant.

cantabile [*it.*] **1.** *adv.* i *m.* *Moderato*. **2.** *m.* En una composició musical, part que es canta.
• *cast.* *cantabile*.
• *angl.* *cantabile*.

cantada *f.* Execució d'un o més cants o cançons.
• *cast.* canto.
• *angl.* singing, singing session.

cantant *m.* i *f.* Persona que es dedica a cantar professionalment.
• *cast.* cantante.
• *angl.* singer.

cantaor -a [*cast.*] *m.* i *f.* Cantant de flamenc.
• *cast.* cantaor -ra.
• *angl.* *cantaor -ra, flamenco* singer.

cantar *v.* **1.** *intr.* Produir amb la veu sons melodiosos o que seguixen una melodia musical. *Cantar amb una bona entonació. Cantar a plena veu.* **2.** *tr.* Reproduir amb la veu (una composició musical). *Cantar una albada. Cantar una cançó. Cantar un salm.* **3.** *tr.* Donar relleu (a una melodia) en una interpretació de música instrumental.
• *cast.* cantar.
• *angl.* **1** i **2.** to sing. **3.** to sing along with.

cantata *f.* Composició lírica, d'inspiració profana o religiosa, escrita per a una o més veus, amb acompanyament instrumental.
• *cast.* cantata.
• *angl.* *cantata*.

cantatriu *f.* Cantant de teatre o de concert d'una certa fama.
• *cast.* cantatriz.
• *angl.* opera singer, *prima donna*.

cantautor -a *m.* i *f.* Cantant que escriu i compon les cançons que interpreta.
• *cast.* cantautor -ra.
• *angl.* singer-songwriter.

càntic *m.* Cant, cançó.
• *cast.* cántico.
• *angl.* canticle.

cantiga *f.* Composició poètica destinada a ser cantada, pròpia de la lírica galaicoportuguesa medieval.
• *cast.* cantiga, cántiga.
• *angl.* medieval poem.

cantilena *f.* **1.** Composició poètica breu, generalment destinada a ser cantada. **2.** En l'Edat Mitjana, cançó monòdica de melodia molt coneguda que sovint tenia refrany. **3.** Composició vocal melodiosa i lenta. **4.** Part superior d'una composició coral o part que en constituïa la melodia principal. **5.** Gènere polifònic o a una veu amb contrapunt instrumental.
• *cast.* cantilena.
• *angl.* **1.** ballad. **2** i **4** cantilena. **3.** ballad, song. **5.** ballad, song, chant.

cantor -a *m.* i *f.* Cantant.
• *cast.* cantor -ra.
• *angl.* singer, minstrel.

cantoral *m.* Llibre que conté la lletra i la música dels salms, de les antífones i d'altres composicions que es canten en el cor.
• *cast.* cantoral.
• *angl.* choir book.

canya *f.* Llengüeta de certs instruments musicals. *La canya de l'oboé.*
• *cast.* caña.
• *angl.* reed.

canzona [*it.*] *f.* Composició instrumental dels segles XVI i XVII, que té com a prototip la música de l'època dels trobadors.
• *cast.* *canzona*.
• *angl.* *canzona*.

canzone [*it.*] *f.* Melodia senzilla, a manera de cançó, inclosa en una obra vocal, pròpia dels segles XVIII i XIX.
• *cast.* *canzone*.
• *angl.* *canzone*.

canzonetta [*it.*] *f.* Cançó sacra lleugera, conreada entre els segles XVI i XVIII.
• *cast.* *canzonetta*.
• *angl.* *canzonetta*.

capella *f.* **1.** Conjunt de músics al servici d'una capella. **2.** Conjunt musical polifònic del Renaixement, constituït per diferents veus i instruments.
• *cast.* capilla.
• *angl.* choir.

capritxo *m.* Composició musical de forma lliure i fantasiosa.
• *cast.* capricho.
• *angl.* *capriccio*.

característica *f.* Nota distintiva en una escala diatònica.
• *cast.* característica.
• *angl.* characteristic note.

caramella *f.* **1.** Espècie de flauta rústica, feta amb canya o fusta, que pot tindre embocadura de flabiol o bé de llengüeta. **2.** Canó de certs instruments de vent que s'aplica a la boca.
• *cast.* caramillo.
• *angl.* **1.** shepherd´s pipe. **2.** chanter.

carilló *m.* **1.** Instrument musical de percussió format per un joc de tubs o de làmines d'acer de llargària decreixent que produïxen un so musical quan es colpegen amb baquetes de fusta. **2.** Joc de campanes afinades que produïxen una melodia. **3.** Peça instrumental inspirada en la música de carilló. **4.** Registre de l'orgue que produïx un so semblant al de les campanes.
• *cast.* carillón.
• *angl.* **1.** chimes. **2.** tubular bells. **3** i **4.** carillon.

carranc *m.* Instrument musical de percussió consistent en una peça de fusta que té una roda dentada, a la qual, fent-la rodar, pega un bastonet que produïx un soroll sec i repetit, usat antigament per setmana santa en substitució de les campanes.
• *cast.* carraca (*f.*), matraca (*f.*).
• *angl.* rattle.

carrau *m.* Carranc.
• *cast.* carraca (*f.*), matraca (*f.*).
• *angl.* rattle.

cascavell *m.* Instrument musical consistent en una boleta de metall buida i amb una ranura, que té en l'interior un trosset de ferro o de llautó que la fa sonar quan se sacsa.
• *cast.* cascabel.
• *angl.* little bell, jingle bell.

casella d'acabament *f.* Casella en la qual s'indiquen les passades en què s'ha d'interpretar un determinat compàs.
• *cast.* casilla de verificación.
• *angl.* ending.

cassació *f.* Composició instrumental del gènere de les serenates, pròpia del segle XVIII en els països germànics.
• *cast.* casación.
• *angl.* cassation.

casset **1.** *f.* Sistema compacte de cinta magnètica pregravada o per gravar, consistent en una caixa de plàstic

que conté dos bobines en les quals va repartida la cinta, de manera que, quan gira el conjunt, la cinta s'enrotlla en una bobina i es desenrotlla de l'altra. **2.** *m.* Magnetòfon de casset.
• *cast.* casete.
• *angl.* audio tape, *cassette*.

casset digital *f.* Casset en què el senyal, prèviament digitalitzat, es grava sobre una cinta segons una successió de pistes disposades en sentit diagonal a la seua amplària i paral·leles entre elles.
• *cast.* casete digital.
• *angl.* digital cassette, digital audio tape.

castanyetes *f. pl.* Castanyoles.
• *cast.* castañuelas.
• *angl.* castanets.

castanyoles *f. pl.* Instrument musical de percussió, compost per dos peces de fusta dura o d'un altre material, tallades en forma de castanya, la part superior i més estreta de les quals, l'orella, té dos forats per on passa el cordó que les lliga, se subjecta al dit gros o al del mig i es repica amb els altres dits.
• *cast.* castañuelas.
• *angl.* castanets.

castrato [*it.*] *m.* Cantant al qual es castrava en la infància perquè conservara el timbre de veu agut.
• *cast.* *castrato*.
• *angl.* *castrato*.

cavatina *f.* **1.** En l'òpera italiana del segle XIX, ària d'entrada o de presentació d'un cantant amb un paper de protagonista. **2.** En la segona mitat del segle XVIII, ària breu i més senzilla que l'*aria da capo*.
• *cast.* cavatina.
• *angl.* *cavatina*.

CD *m.* Disc compacte.
• *cast.* CD.
• *angl.* CD.

cedé [*pl.* cedés] *m.* CD.
• *cast.* cedé.
• *angl.* CD.

celesta *f.* Instrument musical de percussió de teclat, en què les tecles activen una sèrie de martellets que colpegen unes làmines d'acer.
• *cast.* celesta.
• *angl.* *celesta*, *celeste*.

celleta *f.* **1.** Peça d'ivori o de banús que es col·loca entre el claviller i la caixa d'un instrument de corda per a mantindre separades les cordes. **2.** Tècnica d'execució guitarrística consistent a pressionar totes les cordes d'un mateix trast amb el dit índex. **3.** Dispositiu en forma d'abraçadora que es pot posar sobre qualsevol dels trasts del mànec d'una guitarra a fi d'apujar el to de les cordes. **4.** Peça de goma de qualsevol instrument de música de canya que es posa entre el broquet i la canya per a traure so.
• *cast.* cejilla.
• *angl.* **1**, **3** i **4.** *capo*. **2.** bar.

cèmbal *m.* **1.** Instrument musical constituït per una sèrie de cordes metàl·liques tensades sobre un tauler trapezoïdal, que es fan sonar amb dos martellets. **2.** Clavicèmbal.
• *cast.* **1.** cémbalo. **2.** clavecín, clave, clavicémbalo.
• *angl.* harpsichord.

cent *m.* Unitat de mesura dels intervals musicals entre dos notes.
• *cast.* cent.
• *angl.* cent.

centó *m.* Composició musical feta principalment a partir de diferents autors o de diferents obres d'un mateix autor.
• *cast.* centón.
• *angl.* *cento*.

cesura *f.* Separació o pausa entre frases musicals.
• *cast.* cesura.
• *angl.* caesura.

charango [*cast.*] *m.* Instrument musical de corda de la família de les guitarres, sense cordal i amb quatre o cinc cordes dobles, que s'utilitza sobretot en l'acompanyament de danses o en conjunts instrumentals, i que és originari d'Argentina, Bolívia, Perú i Xile.
• *cast.* charango.
• *angl.* *charango*, small guitar.

cicle de cançons *m.* Conjunt de cançons, generalment per a veu solista i piano, que, unides per un mateix argument literari i musical, constituïxen una unitat.
• *cast.* ciclo de canciones.
• *angl.* song cycle.

cíclic -a *adj.* Que provoca la unitat de motius o de temes en el conjunt d'una composició musical. *Un ritme cíclic. Una melodia cíclica.*
• *cast.* cíclico -ca.
• *angl.* cyclical.

cigala *f.* Carranc.
• *cast.* matraca, carraca.
• *angl.* rattle.

cilindre *m.* Rodet de fusta o de metall, proveït generalment de puntes o de pues, que forma part d'alguns instruments musicals metàl·lics.
• *cast.* cilindro.
• *angl.* rotary valve.

cimbaler -a *m.* i *f.* Persona que toca els címbals.
• *cast.* cimbalero -ra.
• *angl.* cymbal player, cymbalist.

cimbalom *m.* Instrument musical de corda de la família de les cítares, en què el so es produïx per la percussió de les cordes per mitjà de dos baquetes.
• *cast.* címbalo húngaro.
• *angl.* cimbalom.

címbals *m. pl.* Instrument musical antic molt semblant als platerets, que usaven els grecs i els romans en algunes cerimònies religioses.
• *cast.* címbalo (*sing.*).
• *angl.* cymbals.

cinquet *m.* Grup de cinc notes iguals que s'han d'executar en el temps que correspon a quatre de la mateixa figura, i que s'indica amb un cinc situat damunt o davall del grup.
• *cast.* cinquillo, quintillo.
• *angl.* quintolet.

cinta magnètica *f.* Cinta utilitzada en els sistemes de gravació magnètica d'informació.
• *cast.* cinta magnética.
• *angl.* magnetic tape.

cinta mestra *f.* Cinta sonora original, una vegada muntada i mesclada, a partir de la qual es realitza el tiratge de còpies.
• *cast.* cinta maestra.
• *angl.* master tape.

cistre *m.* Instrument musical de cordes pinçades amb plectre, generalment dobles i metàl·liques, de mànec molt allargat, caixa piriforme i fons pla.
• *cast.* cistro.
• *angl.* cittern.

cítara *f.* **1.** Instrument musical de corda de l'antiga Grècia, molt semblant a la lira, però amb una caixa de ressonància plana i de fusta, i un nombre variable de cordes. **2.** Instrument de cordes pinçades, constituït per una sèrie de cordes paral·leles col·locades tirants sobre una caixa de ressonància, i que es toca amb plectre i amb els dits. **3.** *pl.* Família d'instruments que inclou tots els cordòfons en què les cordes són paral·leles a la taula harmònica.
• *cast.* cítara.
• *angl.* cithara, cithern.

citarista (o **citariste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca la cítara.
• *cast.* citarista.
• *angl.* zither player.

citaròdia *f.* En l'antiga Grècia, cant acompanyat de cítara.

• *cast.* citarodia.
• *angl.* kitharody.

cítola *f.* Instrument musical medieval de la família del llaüt, molt semblant a la mandolina, de fons pla i quatre o cinc cordes que es fan sonar pinçant-les amb plectre.
• *cast.* cítola.
• *angl.* citole.

clarí **1.** *m.* Instrument musical de vent, del grup del metall, semblant a la trompeta, però de registre més agut. **2.** *m.* i *f.* Persona que toca el clarí.
• *cast.* clarín.
• *angl.* **1.** bugle. **2.** bugle player.

clarinet **1.** *m.* Instrument musical de vent, del grup de la fusta, constituït per un tub llarg amb forats, claus i llengüeta simple. **2.** *m.* i *f.* Clarinetista.
• *cast.* clarinete.
• *angl.* **1.** clarinet. **2.** clarinetist player.

clarinetista (o **clarinetiste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca el clarinet.
• *cast.* clarinetista.
• *angl.* clarinetist player.

clàssic -a *adj.* **1.** Del classicisme o que hi té relació. **2.** De la música de tradició culta, molt elaborada i amb grans recursos tècnics, o que hi té relació.
• *cast.* clásico -ca.
• *angl.* classical.

classicisme *m.* Estil de la música que es componia a Europa durant la segona mitat del segle XVIII i el començament del XIX, situat entre el Barroc i el Romanticisme, i que es caracteritza per la serenitat, l'equilibri, la proporció, la senzillesa, la disciplina i una expressió universal i objectiva.
• *cast.* clasicismo.
• *angl.* classical period music.

classicista (o **classiciste -a**) **1.** *adj.* Del classicisme o que hi té relació. **2.** *m.* i *f.* Seguidor del classicisme.
• *cast.* clasicista.
• *angl.* classicist.

clau *f.* **1.** Signe que es posa al principi del pentagrama per a determinar el grau i l'altura de les notes. *La clau de sol, de fa, de re.* **2.** Peça metàl·lica per mitjà de la qual es poden tancar i obrir fàcilment els forats de molts instruments de vent. **3.** Clavilla dels instruments de corda. **4.** Ferramenta per a afinar instruments de corda.
• *cast.* clave.
• *angl.* **1** i **2.** key. **3** i **4.** tuning peg.

clàusula *f.* Cadència 1.
• *cast.* cláusula.
• *angl.* cadence.

clavecí *m.* Clavicèmbal.
• *cast.* clavecín, clave, clavicémbalo.
• *angl.* harpsichord.

clavecinista (o **claveciniste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca el clavecí.
• *cast.* clavecinista, clavicembalista.
• *angl.* harpsichordist.

clavicèmbal *m.* Instrument musical de teclat i de cordes pinçades, anàleg per la forma i la disposició a un piano de cua.
• *cast.* clavecín, clave, clavicémbalo.
• *angl.* harpsichord.

clavicímbol *m.* Clavicèmbal.
• *cast.* clavecín, clave, clavicémbalo.
• *angl.* harpsichord.

clavicordi *m.* Instrument musical de cordes percudides amb teclat, consistent en una caixa rectangular en l'interior de la qual sonen les cordes quan són colpejades per martells o llengüetes de coure.
• *cast.* clavicordio.
• *angl.* clavichord.

clavicordista (o **clavicordiste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca el clavicordi.
• *cast.* clavicordista.
• *angl.* clavichordist.

clavilla *f.* En els instruments de corda, peça que s'usa per a assegurar, tensar i enrotllar les cordes.
• *cast.* clavija.
• *angl.* peg.

claviller *m.* Peça de fusta dels instruments de corda on es fixen les clavilles.
• *cast.* clavijero.
• *angl.* bridge.

clavioline [*fr.*] *m.* Instrument musical electrònic portàtil, molt estés entre els anys cinquanta i seixanta del segle XX, utilitzat en la música lleugera per a reproduir diferents sons instrumentals.
• *cast.* ***clavioline***.
• *angl.* ***clavioline***.

claviorgue [*pl.* claviorgues *o* claviòrguens] *m.* Instrument musical de corda semblant al clavecí, però amb tubs com els de l'orgue.
• *cast.* claviórgano.
• *angl.* claviorganum.

clúster *m.* Acord musical compost de semitons cromàtics consecutius distints, que es produïx fent sonar simultàniament tres o més notes contigües.
• *cast.* clúster.
• *angl.* tone cluster.

clúster tonal *m.* Clúster.
• *cast.* clúster tonal.
• *angl.* tone cluster.

cobla *f.* **1.** Conjunt de músics en el qual predominen els instruments de vent, que acompanyen amb la seua música diferents danses populars. **2.** Estrofa de quatre versos octosíl·labs, que tenen rima assonant en els versos primer i quart, i els altres dos queden lliures.
• *cast.* copla.
• *angl.* folk band.

cobler -a *m.* i *f.* Persona que escriu cobles, en canta o en ven.
• *cast.* coplero -ra.
• *angl.* folk song writer.

coblista (o **cobliste -a**) *m.* i *f.* Cobler.
• *cast.* coplista.
• *angl.* folk song writer.

coda *f.* Fragment que tanca tota una composició musical o una part d'esta.
• *cast.* coda.
• *angl.* ***coda***.

codetta [*it.*] *f.* Coda breu.
• *cast.* ***codetta***.
• *angl.* ***codetta***.

colissa *f.* Peça mòbil d'alguns aeròfons, constituïda per dos tubs extensibles hermèticament encaixats, la funció dels quals és similar a la que fan en altres instruments, com ara la trompeta, les vàlvules o els pistons. *Trombó de colissa.*
• *cast.* vara.
• *angl.* slide.

colofònia *f.* Resina natural que s'usa per a donar adherència a l'arquet en alguns instruments de corda.
• *cast.* colofonia.
• *angl.* colophony.

color *m.* **1.** Qualitat d'un so vocal o d'un instrument, especialment el timbre. **2.** Embelliment d'una melodia amb procediments com la repetició, la imitació o l'addició d'ornaments. **3.** Element de la notació musical antiga, utilitzat en les línies horitzontals i en les notes per a indicar diferents valors de duració o canvis de ritme.
• *cast.* color.
• *angl.* **1** i **2.** colour, color. **3.** coloration.

coloratura [*it.*] *f.* Capacitat de la veu lírica d'executar successions de notes ràpides com a recurs d'ornamentació i d'embelliment del cant operístic.
• *cast.* ***coloratura***.
• *angl.* ***coloratura***.

colp *m.* Moviment de percussió que s'aplica, d'una manera breu i ràpida, a certs instruments per a fer-los sonar. *Colp de tambor.*
• *cast.* golpe.
• *angl.* stroke.

colp d'arquet *m.* Moviment del músic quan toca les cordes de l'instrument amb l'arquet.

• *cast.* golpe de arco.
• *angl.* bow stroke.

colpejador *m.* Placa de material dur encolada sobre la tapa harmònica d'alguns cordòfons de mànec per a colpejar-hi amb els dits o el plectre.
• *cast.* golpeador.
• *angl.* scratch plate.

columna *f.* Costat cilíndric de l'estructura d'una arpa per on sovint passen les transmissions del mecanisme de pedals.
• *cast.* columna.
• *angl.* column.

coma *f.* Interval de fracció de to breu que equival a la novena part del to sencer.
• *cast.* coma.
• *angl.* comma.

combinació *f.* En l'orgue, comandament de botó o de pedal que permet col·locar instantàniament un conjunt determinat de registres, excloent-ne tots els altres.
• *cast.* combinación.
• *angl.* combination.

combo *m.* Banda de *jazz* que consta de tres a huit músics i que, generalment, toca amb arranjaments poc elaborats.
• *cast.* combo.
• *angl.* combo.

comèdia musical *f.* Obra cinematogràfica o teatral en què s'inclou un gran nombre de peces musicals i cançons enllaçades en la trama de l'obra.
• *cast.* comedia musical.
• *angl.* musical.

compacte *m.* **1.** Disc compacte. **2.** Equip estereofònic que reunix diversos aparells en un sol aparell.
• *cast.* compacto.
• *angl.* compact disc.

compàs [*pl.* -assos] *m.* Unitat de mesura del temps musical en funció de l'ocurrència regular dels accents, representats gràficament entre dos ratlles verticals sobre tot el pentagrama, anomenades *barres de compàs*. *Compàs binari, ternari.*
• *cast.* compás.
• *angl.* time, bar, measure.

compàs binari *m.* Compàs que es pot dividir en un nombre parell de temps.
• *cast.* compás binario.
• *angl.* duple time.

compàs d'espera *m.* En un text musical, silenci que dura tot el temps d'un compàs.
• *cast.* compás de espera.
• *angl.* bar rest.

compàs partit *m.* Compàs de dos per dos.
• *cast.* compás partido.
• *angl.* 4/4 time signature.

compàs ternari *m.* Compàs compost d'un nombre de temps múltiple de tres.
• *cast.* compás ternario.
• *angl.* triple time, triple measure.

compassat -ada *adj.* Que s'ajusta al compàs adequat.
• *cast.* acompasado -da.
• *angl.* measured.

complanta *f.* Plany.
• *cast.* endecha.
• *angl.* lament, dirge.

complement *m.* Diferència entre el valor d'una octava i el d'un interval de valor inferior.
• *cast.* complemento.
• *angl.* complement.

compondre *v. tr.* i *intr.* Produir (una obra musical).
• *cast.* componer.
• *angl.* to compose.

composició *f.* **1.** Part de la música que ensenya l'art de compondre. **2.** Art o tècnica de compondre obres musicals. **3.** Allò que es compon, obra musical.
• *cast.* composición.
• *angl.* composition.

compositor -a *m.* i *f.* Persona que compon obres musicals.

• *cast.* compositor -ra.
• *angl.* composer.

con d'afinació *m.* Peça en forma de con que s'usa per a afinar els tubs dels orgues.
• *cast.* cono de afinación.
• *angl.* tuning cone.

concent *m.* Cant harmoniós de diverses veus del cor.
• *cast.* concento.
• *angl.* concent.

concert *m.* **1.** Actuació pública d'una orquestra, una banda de música, un grup musical o un cantant. **2.** Harmonia musical de veus o d'instruments. **3.** Composició musical per a un o més instruments solistes amb acompanyament d'orquestra. *Concert per a piano i orquestra.*
• *cast.* concierto.
• *angl.* concert.

concertant **1.** *adj.* Que es caracteritza o es distingix (una part musical solista) pel virtuosisme instrumental. **2.** *adj.* Que inclou (una composició musical) una part en què un o més instruments solistes dialoguen amb l'orquestra o entre ells. *Una simfonia concertant.* **3.** *m.* Peça musical per a diferents veus, que alternen en prominència, amb acompanyament orquestral.
• *cast.* concertante.
• *angl.* *concertante*.

concertar *v.* **1.** *tr.* Fer procedir d'acord les diferents veus o els diferents instruments (d'una composició musical). *Concertar una simfonia.* **2.** *intr.* Fer la seua part (dos o més sons o instruments) en una harmonia musical. *Tots els sons concertaven. Instruments que concerten.*
• *cast.* concertar.
• *angl.* to harmonize, to tune up.

concertat -ada *adj.* Que té afegides (una composició vocal polifònica) parts instrumentals o que té acompanyament d'orgue o simfònic o els dos alhora.
• *cast.* concertado -da.
• *angl.* concerted.

concertina *f.* Instrument musical de vent semblant a l'acordió, de forma hexagonal i teclat de botons per a les dos mans.
• *cast.* concertina.
• *angl.* *concertina*.

concertino *m.* i *f.* Primer violinista d'una orquestra, encarregat d'executar els solos.
• *cast.* concertino.
• *angl.* *concertino*.

concertisme *m.* Activitat concertística.
• *cast.* concertismo.
• *angl.* orchestration and performance of a concert.

concertista (o **concertiste -a**) *m.* i *f.* **1.** Instrumentista que participa en la interpretació d'un concert. **2.** Solista d'un concert.
• *cast.* concertista.
• *angl.* **1.** concert artist. **2.** soloist, solo performer.

concertístic -a *adj.* Del concert o que hi té relació.
• *cast.* concertístico -ca.
• *angl.* concertistic.

concerto grosso [*it.*] *m.* Forma instrumental barroca, en la qual un grup reduït d'instruments, generalment aguts, com ara flautes o violins, dialoga amb la resta de l'orquestra.
• *cast.* *concerto grosso*.
• *angl.* *concerto grosso*.

conclusió *f.* Acabament melòdic, rítmic, harmònic, d'un fragment o d'una peça musical.
• *cast.* conclusión.
• *angl.* conclusion.

concordança *f.* Proporció i sincronització justes entre les veus que sonen al mateix temps.
• *cast.* concordancia.
• *angl.* harmony.

conductus [*llatí*] Composició medieval per a una o més veus, amb text en llatí i, generalment, de caràcter sacre.
• *cast.* conductus.
• *angl.* *conductus*.

conga *f.* Instrument musical de percussió d'origen hispanoamericà, constituït per dos tambors de cos allargat i una sola pell, que es fa sonar amb les mans o amb baquetes.
• *cast.* conga.
• *angl.* *conga*.

conjunt -a **1.** *adj.* Que progressa melòdicament per notes consecutives. **2.** *m.* Grup de músics o de cantants que actuen junts.
• *cast.* conjunto -ta.
• *angl.* **1.** conjunct. **2.** group, band, ensemble.

consegüent *m.* En una fuga o en un cànon, fragment melòdic que imita l'antecedent.
• *cast.* consiguiente.
• *angl.* consequent.

conservatori *m.* Centre d'estudis musicals, generalment oficial, on s'impartixen classes.
• *cast.* conservatorio.
• *angl.* conservatoire, conservatory.

consola *f.* **1.** Part superior de l'arpa que servix de claviller. **2.** Part de l'orgue on es troben el teclat, els pedals i els registres. **3.** Pupitre de comandament i mescla en un estudi de gravació electroacústica.
• *cast.* consola.
• *angl.* **1.** neck. **2.** organ console. **3.** console.

consonància *f.* Qualitat de dos o més sons simultanis que produïx una sensació agradable a l'oïda a causa de la relació harmònica entre les seues freqüències.
• *cast.* consonancia.
• *angl.* harmony, consonance.

consonàntic -a *adj.* De la consonància o que hi té relació.
• *cast.* consonántico -ca.
• *angl.* harmonious, consonant.

contra *m.* Pedal de l'orgue.
• *cast.* contra.
• *angl.* organ pedal, piano pedal.

contrabaix **1.** *m.* Instrument musical de corda i d'arc, el de dimensions més grans i de registre més greu. **2.** *m.* i *f.* Contrabaixista. **3.** *m.* Joc greu de l'orgue del grup dels principals.
• *cast.* contrabajo.
• *angl.* **1.** double bass. **2.** double-bass player. **3.** contrabass, double bass.

contrabaixista (o **contrabaixiste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca el contrabaix.
• *cast.* contrabajista.
• *angl.* double-bass player.

contrabaixó *m.* Contrafagot.
• *cast.* contrabajón.
• *angl.* contrabassoon, double bassoon.

contracant *m.* Contrapunt que servix d'acompanyament a una melodia principal.
• *cast.* contracanto.
• *angl.* countermelody.

contradansa *f.* Ritme ràpid de dansa en compàs binari i compost per diverses seccions de huit compassos que es repetixen, originari de la Gran Bretanya i molt popular durant el segle XVIII.
• *cast.* contradanza.
• *angl.* square dance, contradance.

contraexposició *f.* Segona exposició d'una fuga quan esta es manté en el to principal.
• *cast.* contraexposición.
• *angl.* counterexposition.

contrafagot **1.** *m.* Instrument musical de vent, del grup de la fusta, anàleg al fagot, però que sona una octava més baix que este. **2.** *m.* i *f.* Persona que toca el contrafagot.
• *cast.* contrafagot.
• *angl.* contrabassoon, double bassoon.

contrafuga *f.* Fuga en què la imitació del tema s'executa en sentit invers.
• *cast.* contrafuga.
• *angl.* counter-fugue.

contralt **1.** *m.* Veu de tessitura compresa entre les de soprano i de tenor, la de so més baix entre les de dona. **2.** *m.* i *f.* Cantant que té esta tessitura de veu. **3.** *adj.* Que té (un instrument) un registre semblant a la veu d'un contralt. *Saxòfon contralt.* **4.** *m.* En un cor, part vocal destinada a les veus de contralt.
• *cast.* contralto.
• *angl.* **1** i **3.** *contralto*. **2.** *contralto* (*f.*). **4.** *alto*.

contrapart *f.* Part alta en relació amb la baixa i recíprocament.
• *cast.* contraparte.
• *angl.* counterpart.

contrapunt *m.* Tècnica que s'usa per a compondre música polifònica, per mitjà d'enllaçar dos o més melodies independents que sonen simultàniament.
• *cast.* contrapunto.
• *angl.* counterpoint.

contrapunt doble *m.* Contrapunt invertible a dos veus.
• *cast.* contrapunto doble.
• *angl.* double counterpoint.

contrapunt imitat *m.* Contrapunt en què una part repetix el que l'altra canta.
• *cast.* contrapunto imitado.
• *angl.* imitative counterpoint.

contrapunt invertible *m.* Contrapunt que admet l'intercanvi de posició de les veus.
• *cast.* contrapunto invertible.
• *angl.* invertible counterpoint.

contrapunt lliure *m.* Contrapunt que no s'ajusta estrictament als principis acadèmics derivats de la sistematització contrapuntística.
• *cast.* contrapunto libre.
• *angl.* free counterpoint.

contrapunt saltat *m.* Contrapunt en què les veus no es poden moure amb moviments conjunts.
• *cast.* contrapunto saltado.
• *angl.* strict counterpoint.

contrapuntar *v. tr.* Contrapuntejar.
• *cast.* contrapuntear.
• *angl.* to perform a counterpoint.

contrapuntejar *v. tr.* Fer el contrapunt (d'una melodia).
• *cast.* contrapuntear.
• *angl.* to perform a counterpoint.

contrapuntista (o **contrapuntiste -a**) *m.* i *f.* Músic que practica el contrapunt.
• *cast.* contrapuntista.
• *angl.* contrapuntist.

contrapuntístic -a *adj.* Del contrapunt o que hi té relació.
• *cast.* contrapuntístico -ca.
• *angl.* contrapuntal.

contrari -ària *adj.* Que seguix una línia melòdica oposada a una altra, de manera que, quan l'una ascendix, l'altra descendix.
• *cast.* contrario -ria.
• *angl.* contrary.

contrasubjecte *m.* En una fuga musical, nom del contrapunt que executa la primera part, mentres la segona exposa la resposta.
• *cast.* contrasujeto.
• *angl.* countersubject.

contratemps *m. inv.* Procediment rítmic en el qual una veu o un instrument entra en un temps o part dèbil del compàs.
• *cast.* contratiempo.
• *angl.* offbeat.

contratenor *m.* **1.** Veu d'home de registre molt agut, de tessitura equivalent a la de contralt. **2.** Cantant que té la veu de contratenor. **3.** Melodia més alta que la del tenor en les polifonies medievals. **4.** En la polifonia antiga, veu que contrapunteja al tenor.
• *cast.* contratenor.
• *angl.* countertenor.

cool jazz [*angl.*] *m.* Adaptació atenuada del *bebop*, que es caracteritza per l'adopció d'una expressió musical continguda, allunyada de l'extraversió i l'exuberància associades habitualment al *jazz*.
• *cast.* ***cool jazz***.
• *angl.* cool jazz.

copla *f.* Cançó folklòrica espanyola d'arrels andaluses.
• *cast.* copla.
• *angl.* ***copla***.

cor *m.* **1.** Conjunt de persones que canten simultàniament. **2.** Societat coral. **3.** Composició musical per a ser cantada en grup. **4.** Grup d'instruments que executen conjuntament una obra musical.
• *cast.* coro.
• *angl.* **1**, **2** i **4.** choir. **3.** chorus.

cor de veus blanques *m.* Cor constituït per dones o per xiquets.
• *cast.* coro de voces blancas.
• *angl.* treble voice choir.

cor mixt *m.* Cor constituït per hòmens i dones.
• *cast.* coro mixto.
• *angl.* mixed choir.

coral **1.** *adj.* Del cor o que hi té relació. *Música coral.* **2.** *f.* Societat coral. **3.** *m.* Composició musical, generalment religiosa, per a ser cantada a cor. **4.** *m.* Composició per a instruments de tecla, especialment per a orgue, que té com a base la melodia d'un coral o l'usa com a subjecte de variacions.
• *cast.* coral.
• *angl.* **1.** choral. **2.** choir. **3.** chorus. **4.** chorale.

corda *f.* **1.** Fil elàstic dels instruments musicals de corda, que es fa vibrar polsant-lo, fregant-lo amb un arquet o percudint-lo. **2.** Grup d'instruments de l'orquestra simfònica format per violins, violes, violoncels i contrabaixos. **3.** Grup de cantants segons la veu que interpreten quan canten en un cor.
• *cast.* cuerda.
• *angl.* **1.** string. **2.** string section, strings.

corda falsa *f.* Corda que fa dissonar els instruments.
• *cast.* cuerda falsa.
• *angl.* string out of tune.

corda simpàtica *f.* Corda que no es toca directament, sinó que vibra per simpatia o ressonància.
• *cast.* cuerda simpática.
• *angl.* sympathetic string.

corda vocal *f.* Cadascun dels replecs musculars de la laringe que, quan es posen en contacte amb el seu parell, vibren l'un i l'altre al pas de l'aire expirat i produïxen la veu.
• *cast.* cuerda vocal.
• *angl.* vocal cord.

cordal *m.* Peça mòbil on van fixades les cordes en els instruments cordòfons, situada en l'extrem oposat del claviller.
• *cast.* cordal.
• *angl.* tailpiece.

cordatge *m.* Conjunt de cordes d'un instrument musical.
• *cast.* cordaje, encordadura (*f.*).
• *angl.* strings.

cordòfon -a *adj.* i *m.* Segons la classificació d'Hornbostel-Sachs, que produïx el so (un instrument) per mitjà de la vibració d'una corda tesada entre punts fixos, com ara la guitarra, el violí o l'arpa.
• *cast.* cordófono -na.
• *angl.* stringed.

corejar *v. tr.* **1.** Cantar (una melodia) a cor. **2.** Acompanyar (una composició musical) amb cors.
• *cast.* corear.
• *angl.* **1.** to sing in chorus. **2.** to sing together.

corn *m.* **1.** Instrument musical de vent constituït per una banya o un corn

d'animal, un clau d'elefant o altres matèries d'origen animal, que servia per a fer senyals sonors forts en la guerra i en la caça. **2.** Instrument de vent, generalment de metall, de forma cònica més o menys semblant a la d'una banya.
• *cast.* cuerno.
• *angl.* horn.

corn anglés *m.* Instrument de vent, del grup de la fusta, amb el tub lleugerament cònic i acabat en una campana ovoide característica, emparentat amb l'oboé, però més baix de to.
• *cast.* cuerno inglés.
• *angl.* cor anglais, English horn.

cornamusa *f.* Gaita 1.
• *cast.* cornamusa.
• *angl.* bagpipe.

cornamuser -a *m.* i *f.* Gaiter.
• *cast.* cornamusero -ra.
• *angl.* bagpipe player.

corneta **1.** *f.* Instrument musical de vent constituït per un tub metàl·lic enrotllat, de secció cònica, que acaba en un pavelló, i que s'usa freqüentment en els tocs militars. **2.** *m.* i *f.* Persona que toca la corneta.
• *cast.* corneta.
• *angl.* **1.** bugle, cornet. **2.** bugler.

corneta de bec *f.* Instrument musical de vent, generalment de fusta, de perforació cònica amb forats, usat durant el segles XVI i XVII.
• *cast.* corneta de pico.
• *angl.* recorder.

corneta de claus *f.* Instrument musical de vent per a banda i orquestra, semblant a la corneta i amb diversos orificis en el tub que s'obrin i es tanquen per mitjà de claus.
• *cast.* corneta de llaves.
• *angl.* cornet.

cornetí **1.** *m.* Instrument musical de vent, semblant a la corneta i de so similar al del clarí. **2.** *m.* i *f.* Persona que toca el cornetí.
• *cast.* cornetín.
• *angl.* **1.** cornet. **2.** cornet player.

corno di bassetto [*it.*] *m.* Instrument musical de vent de llengüeta senzilla, constituït per un tub que forma un angle obtús en la seua part central i acaba en una campana.
• *cast.* *corno di bassetto*.
• *angl.* basset horn.

corranda *f.* Cançó popular curta, sovint improvisada, a vegades utilitzada com a cançó de ball.
• *cast.* corranda, copla.
• *angl.* *corranda*.

corredora *f.* **1.** Llistó del salmer mecànic de l'orgue que, connectat al tirador o plaqueta corresponent de la consola, es desplaça lleugerament quan és accionat i, a través dels seus forats transversals, dóna pas a l'aire que fa sonar, en els jocs elegits, els tubs corresponents a les tecles que es toquen. **2.** Clau corredissa dels instruments de vent antics.
• *cast.* corredera.
• *angl.* slider.

corrido [*cast.*] *m.* Balada narrativa, típica de Mèxic i de caràcter popular, que es canta generalment amb acompanyament de guitarres.
• *cast.* corrido.
• *angl.* *corrido*.

corxera *f.* Figura de nota musical que equival a l'octava part de la redona.
• *cast.* corchea.
• *angl.* quaver.

corxet *m.* Llaç o ganxo menut unit a la plica en l'extrem oposat al cap que porten les notes de valor inferior al d'una negra.
• *cast.* corchete.
• *angl.* square bracket.

costella *f.* **1.** Secció vertical de la grossària de la campana, que influïx en la seua afinació. **2.** Cadascun dels llistons que formen el dors convex

del llaüt. **3.** Peça de reforç de la taula harmònica en alguns instruments musicals. **4.** Llistó del salmer de corredores de l'orgue que separa el canal d'aire corresponent a cada nota.
• *cast.* costilla.
• *angl.* rib.

country [*angl.*] **1.** *adj.* Del *country* o que hi té relació. *Música 'country'.* **2.** *m.* Música popular pròpia de la població blanca d'algunes zones rurals, especialment dels estats del sud dels EUA, interpretada generalment per conjunts reduïts de corda.
• *cast.* *country*.
• *angl.* country.

crescendo [*it.*] **1.** *adv.* Augmentant gradualment la intensitat del so. **2.** *m.* Fragment d'una composició musical que s'executa d'esta manera.
• *cast.* *crescendo*.
• *angl.* *crescendo*.

cromàtic -a *adj.* **1.** Que procedix per semitons. *Escala cromàtica.* **2.** Que utilitza moltes alteracions. *Un passatge molt cromàtic.*
• *cast.* cromático -ca.
• *angl.* chromatic.

cromàticament *adv.* Procedint per semitons.
• *cast.* cromáticamente.
• *angl.* chromatically.

cromatisme *m.* Qualitat de cromàtic.
• *cast.* cromatismo.
• *angl.* chromatism.

cròtals *m. pl.* Instrument musical de percussió format per dos platerets xicotets, que es toquen subjectant-los amb l'índex i el polze i fent-los xocar entre ells.
• *cast.* crótalo (*sing.*).
• *angl.* crotal (*sing.*).

cúmbia *f.* Ritme d'origen colombià, que combina elements melòdics d'origen hispànic, ritmes d'influència africana i components harmònics americans.
• *cast.* cumbia.
• *angl.* *cumbia*.

cuplet *m.* Cançó lleugera dividida en estrofes breus amb tornada, de lletra picaresca i satírica.
• *cast.* cuplé.
• *angl.* couplet.

cupletista (o **cupletiste -a**) *m.* i *f.* Intèrpret de cuplets.
• *cast.* cupletista.
• *angl.* couplet singer.

D

D *f.* En la notació alfabètica utilitzada en els països d'influència anglòfona i germanòfona, nom que correspon a la nota re.
• *cast.* D.
• *angl.* D.

da capo [*it.*] *loc. adv.* Tornant al començament de la composició per a repetir-la des del principi.
• *cast.* ***da capo***.
• *angl.* ***da capo***.

dadaisme *m.* Moviment artístic iniciat a Munic a principis del segle XX, que suposa una rebel·lió contra les convencions artístiques i la tradició, i que musicalment es caracteritza per seguir els passos del futurisme amb la idea de la música soroll i la cacofonia.
• *cast.* dadaismo.
• *angl.* Dada, Dadaism.

dal segno [*it.*] *loc. adv.* Repetint la melodia des d'on està col·locat este signe fins on el trobem de nou.
• *cast.* ***dal segno***.
• *angl.* ***dal segno***.

damenització *f.* Solmització.
• *cast.* damenización.
• *angl.* damenization.

dansa *f.* Composició musical destinada a ser ballada.
• *cast.* danza.
• *angl.* dance.

darbuka *f.* Instrument musical de percussió propi dels països àrabs, de cos en forma de copa i d'una sola membrana tensada en l'extrem més ample.
• *cast.* darbuka.
• *angl.* ***darbuka***.

de cambra *loc. adj.* Que està escrita (una composició música vocal o instrumental) per a ser interpretada per un grup reduït d'intèrprets. *Música de cambra.*
• *cast.* de cámara.
• *angl.* chamber music.

debla [*cast.*] *f.* Modalitat de cant flamenc, de caràcter melancòlic i trist, amb corranda de quatre versos, i relativament popular a mitjan segle XIX.
• *cast.* debla.
• *angl.* ***debla***.

decibel *m.* Unitat de mesura usada per a indicar la diferència d'intensitat entre dos sons.
• *cast.* decibelio.
• *angl.* decibel.

declamació cantada *f.* Art d'ajustar el text literari a la melodia, per mitjà de la correcta articulació i posant en relleu les paraules, les síl·labes i els accents que l'autor vol ressaltar.
• *cast.* declamación cantada.
• *angl.* sung declamation.

declamació lírica *f.* Declamació cantada.
• *cast.* declamación lírica.
• *angl.* sung declamation.

decrescendo [*it.*] **1.** *adv.* Disminuint gradualment la intensitat del so. **2.** *m.*

Fragment d'una composició musical que s'executa d'esta manera.
• *cast.* ***decrescendo***.
• *angl.* ***decrescendo***.

desacordat -ada *adj.* Que sona sense harmonia o sense afinació.
• *cast.* desacorde.
• *angl.* out of tune, discordant.

desafinació *f.* Desafinament.
• *cast.* desafinación.
• *angl.* being out of tune.

desafinada *f.* Desafinament.
• *cast.* desafinamiento.
• *angl.* out of tune.

desafinadament *adv.* Sense afinació.
• *cast.* desafinadamente.
• *angl.* out of tune, off key.

desafinament *m.* Acció o efecte de desafinar.
• *cast.* desafinamiento.
• *angl.* dissonance, going out of tune.

desafinar *v.* **1.** *tr.* i *intr.* Donar d'una manera inexacta (una nota musical). *La violinista no desafinà cap nota. El cantant desafina molt.* **2.** *tr.* i *pron.* Fer que (un instrument musical) perda l'afinació. *La gelor ha desafinat la guitarra. El violí s'ha desafinat.*
• *cast.* desafinar.
• *angl.* **1.** to play out of tune, to sing out of tune. **2.** to be out of tune.

desafinat -ada *adj.* **1.** Que desafina, que no està afinat. *Una guitarra desafinada.* **2.** Que no s'ajusta (un so) a una nota donada.
• *cast.* desafinado -da.
• *angl.* **1.** out of tune. **2.** off key.

descendent *adj.* Que presenta (un interval o una seqüència d'intervals) una gradació descendent, en què cada so és més greu que l'anterior.
• *cast.* descendente.
• *angl.* descending.

desenrotllament *m.* Part d'una composició musical que seguix l'exposició dels temes.
• *cast.* desarrollo.
• *angl.* development.

détaché [*fr.*] *m.* Tècnica dels instruments d'arc, que també s'aplica als instruments de vent i de teclat, per a tocar les notes de manera separada, però no tan curtes com en el *staccato*.
• *cast.* ***détaché***.
• *angl.* ***détaché***.

díada *f.* En la música tonal, acord format per dos notes diferents.
• *cast.* díada.
• *angl.* dyad.

diafonia *f.* **1.** Entre els segles IX i XII, terme culte amb què es designava la polifonia de dos veus. **2.** En la música grega antiga, dissonància.
• *cast.* diafonía.
• *angl.* diaphony.

diàleg *m.* Part d'una composició musical en què dos instruments o dos veus es responen l'un a l'altre.
• *cast.* diálogo.
• *angl.* dialogue.

diapasó *m.* **1.** So de referència convencional que condiciona els altres sons del sistema musical. **2.** Sèrie de notes que comprenen l'extensió total d'una veu o d'un instrument musical. **3.** Instrument metàl·lic menut en forma de forca que, quan vibra, dóna una nota determinada, i que s'usa per a l'afinació dels instruments musicals. **4.** Peça de fusta fixada sobre el mànec dels instruments d'arc o de cordes pinçades sobre la qual es premen les cordes per a fer variar l'altura del seu so.
• *cast.* diapasón.
• *angl.* diapason.

diapente *m.* En la teoria grega i medieval, interval de quinta.
• *cast.* diapente.
• *angl.* diapente, perfect fifth.

diastema *m.* Interval musical.
• *cast.* diastema.
• *angl.* diastema.

diastematia *f.* Sistema de notació musical sorgit a finals del segle x, en el qual els neumes es col·locaven a altures diferents per a indicar els intervals que els separaven i al qual es va afegir prompte una línia o pauta.
• *cast.* diastematía.
• *angl.* diastematy.

diastemàtic -a *adj.* De la diastematia o que hi té relació.
• *cast.* diastemático -ca.
• *angl.* heightened.

diatessaron *m.* En la teoria grega i medieval, interval de quarta.
• *cast.* diatesarón.
• *angl.* *Diatessaron*.

diatonia *f.* Sistema de composició que utilitza únicament els sons de l'escala diatònica.
• *cast.* diatonía.
• *angl.* diatonism, diatonicism.

diatònic -a *adj.* Que procedix segons la successió natural dels tons i semitons de la gamma sense modificacions cromàtiques.
• *cast.* diatónico -ca.
• *angl.* diatonic.

diatonisme *m.* Estil basat en les notes de l'escala diatònica.
• *cast.* diatonismo.
• *angl.* diatonism.

dibuix *m.* Pla d'una obra musical, com el tema o el subjecte d'una fuga, o d'una línia melòdica qualsevol.
• *cast.* dibujo.
• *angl.* drawing.

dicció *f.* Forma correcta i comprensible de pronunciar.
• *cast.* dicción.
• *angl.* diction.

dicord *m.* **1.** Antic instrument musical de dos cordes. **2.** Instrument musical que té dos cordes per a cada nota. **3.** Dos notes conjuntes.
• *cast.* dicorde.
• *angl.* diacord, dicord.

didjeridú *m.* Instrument musical de vent de la família dels corns, semblant a una trompeta, amb el tub recte i sense broquet, construït tradicionalment amb una canya o amb una branca buidada, i originari dels aborígens d'Austràlia.
• *cast.* didgeridoo, didjeridu.
• *angl.* didgeridoo, didge.

dies irae [*llatí*] *m.* Seqüència de l'antiga missa de rèquiem, que comença amb les paraules llatines *dies irae* ('dia d'ira').
• *cast.* *dies irae*.
• *angl.* *Dies irae*.

diesi *f.* Sostingut 1.
• *cast.* diesis.
• *angl.* diesis.

diferència *f.* En la música instrumental espanyola dels segles xvi i xvii, variació.
• *cast.* diferencia.
• *angl.* *Diferencia*.

digitació *f.* **1.** Posició dels dits sobre l'instrument durant l'execució. **2.** En una partitura musical, indicació dels dits que s'han d'usar per a obtindre les notes de la manera més senzilla, que es fa per mitjà de l'assignació d'una xifra a cada dit.
• *cast.* digitación.
• *angl.* fingering.

digitar *v. tr.* Indicar (en una partitura) les xifres de la digitació.
• *cast.* digitar.
• *angl.* to finger.

digitat -ada *adj.* Que té indicada (una partitura) la digitació.
• *cast.* digitado -da.
• *angl.* fingered.

diletant *adj.* i *m.* i *f.* **1.** Amant de la música. **2.** Intèrpret que no practica la música de manera professional.
• *cast.* diletante.
• *angl.* *dilettante*.

diminuendo [*it.*] *adv.* i *m.* *Decrescendo*.
• *cast.* *diminuendo*.
• *angl.* *diminuendo*.

dinàmica *f.* Valor relatiu de la intensitat sonora en una composició i, en conseqüència, en la seua interpretació.
• *cast.* dinámica.
• *angl.* dynamics.

direcció *f.* Art de conduir una orquestra, una banda, un cor o qualsevol conjunt musical, en la preparació i l'execució d'una obra musical.
• *cast.* dirección.
• *angl.* conducting.

director -a *m.* i *f.* Persona que dirigix una orquestra, una banda, un cor o qualsevol conjunt musical.
• *cast.* director -ra.
• *angl.* conductor.

disc *m.* Làmina circular de material plàstic que s'usa en la gravació i la reproducció fonogràfiques.
• *cast.* disco.
• *angl.* record, disc.

disc compacte *m.* Disc òptic, generalment de 12 cm de diàmetre, per a la gravació i la reproducció de música en format digital, que es llig per mitjà de rajos làser.
• *cast.* disco compacto.
• *angl.* compact disc, CD.

disc de llarga duració *m.* Disc d'uns 30 cm de diàmetre que conté una gran quantitat de microsolcs, que gira a una velocitat de 33 rpm, i que permet una audició d'uns 25 minuts per cara.
• *cast.* disco de larga duración.
• *angl.* album, long play.

disc de vinil *m.* Suport de reproducció de música basat en la gravació mecànica analògica.
• *cast.* disco de vinilo.
• *angl.* vinyl record.

disc fonogràfic *m.* Disc.
• *cast.* disco fonográfico.
• *angl.* phonograph record.

disc jockey [*angl.*] *m.* i *f.* ***Discjòquei***.
• *cast.* ***disc jockey***.
• *angl.* disc jockey.

discant *m.* **1.** Forma polifònica medieval en què un cantant cantava una melodia fixa i uns altres l'acompanyaven amb improvisacions. **2.** Part superior d'una polifonia.
• *cast.* discante.
• *angl.* discant.

discjòquei *m.* i *f.* Persona que s'encarrega de seleccionar i presentar els discs musicals en una discoteca o en una emissora de ràdio.
• *cast.* pinchadiscos, *disc-jockey*.
• *angl.* disc jockey.

disco *m.* Música disco.
• *cast.* disco.
• *angl.* disco.

discografia *f.* Conjunt de discs d'un tema, un autor, un estil o una època.
• *cast.* discografía.
• *angl.* discography.

discogràfic -a *adj.* Dels discs o de la discografia, o que hi té relació.
• *cast.* discográfico -ca.
• *angl.* discographic.

discogràfica *f.* Empresa que produïx i comercialitza gravacions musicals.
• *cast.* discográfica.
• *angl.* record company.

discordança *f.* Dissonància.
• *cast.* discordancia.
• *angl.* dissonance.

discordant *adj.* Dissonant.
• *cast.* discordante.
• *angl.* discordant.

discordar *v. intr.* Dissonar.
• *cast.* discordar.
• *angl.* to be out of tune.

discorde *adj.* Dissonant.
• *cast.* discorde.
• *angl.* discordant, out of tune.

disjunt -a *adj.* Que no progressa melòdicament per notes consecutives.
• *cast.* disjunto -ta.
• *angl.* disjunct.

disminució *f.* **1.** Procediment del contrapunt que consistix a acurtar de manera proporcional la duració de

les notes del tema model. **2.** En un fragment musical, ornament que consistix en la substitució de les notes donades per unes altres, en quantitat variable i de duració inferior.
• *cast.* disminución.
• *angl.* diminution.

disminuït -ïda *adj.* **1.** Que té un semitò de menys que el mateix interval en forma menor o justa. **2.** Que (un acord musical) conté un interval disminuït.
• *cast.* disminuido -da.
• *angl.* diminished.

disposició *f.* Estructura dels jocs o divisions d'un clavecí o d'un orgue.
• *cast.* disposición.
• *angl.* disposition.

dissonància *f.* Combinació inharmònica de sons successius o simultanis.
• *cast.* disonancia.
• *angl.* dissonance.

dissonant *adj.* Que no té (un acord o un interval) consonància.
• *cast.* disonante.
• *angl.* dissonant.

dissonar *v. intr.* Produir (dos o més sons) una combinació inharmònica.
• *cast.* disonar.
• *angl.* to be out of tune.

distorsió *f.* Deformació d'un so en el moment de la seua reproducció o de la seua gravació, que pot estar causada per un mal funcionament dels equips o provocada expressament per a aconseguir un efecte especial.
• *cast.* distorsión.
• *angl.* distortion.

distorsionador *m.* Aparell de distorsió de so.
• *cast.* distorsionador.
• *angl.* distortion device.

ditirambe *m.* En l'antiga Grècia, cançó dedicada al déu Dionís.
• *cast.* ditirambo.
• *angl.* dithyramb.

díton *m.* Interval musical que consta de dos tons.
• *cast.* dítono.
• *angl.* ditone.

divertimento [*it.*] *m.* Passatge breu de música instrumental, a vegades de caràcter informal, que apareix dins d'una composició més llarga o de manera lliure.
• *cast.* ***divertimento***.
• *angl.* ***divertimento***.

divertissement [*fr.*] *m.* **1.** Popurri musical en forma de peces extretes d'una òpera. **2.** Conjunt de danses i de peces vocals inserides en una òpera, generalment amb una intenció decorativa, molt popular a França durant els segles XVII i XVIII.
• *cast.* ***divertissement***.
• *angl.* ***divertissement***.

divo -a *m.* i *f.* Cantant d'òpera de renom.
• *cast.* divo -va.
• *angl.* opera singer (*m.*), diva, prima donna (*f.*).

dixie [*angl.*] *m.* Modalitat de *jazz* en què es fan improvisacions col·lectives a tres veus, generalment interpretada per grups reduïts.
• *cast.* ***dixie***.
• *angl.* dixie.

dixieland jazz [*angl.*] *m.* Modalitat de *jazz* conreat pels músics blancs de Nova Orleans.
• *cast.* ***dixieland jazz***.
• *angl.* dixieland jazz.

dixtuor [*fr.*] *m.* Composició musical per a deu instruments, generalment de corda i de vent.
• *cast.* ***dixtuor***.
• *angl.* decet.

do [*pl.* dos] *m.* Primera nota de l'escala musical diatònica.
• *cast.* do.
• *angl.* C.

do de pit *m.* Nota més aguda del repertori estàndard per a tenor, cor-

responent al do_4, executada amb veu de pit.
• *cast.* do de pecho.
• *angl.* high C.

doble *m.* Variació de caràcter ornamental sobre la primera part d'una dansa o d'una ària.
• *cast.* doble.
• *angl.* double.

doble barra *f.* Signe consistent en dos ratlles paral·leles traçades verticalment sobre el pentagrama, que indiquen el final d'un fragment.
• *cast.* doble barra.
• *angl.* double bar line.

doble bemoll *m.* Signe que indica que cal abaixar dos semitons la nota o les notes afectades.
• *cast.* doble bemol.
• *angl.* double flat.

doble sostingut *m.* Signe que indica que cal apujar un to l'afinació de la nota.
• *cast.* doble sostenido.
• *angl.* double sharp.

dobro [*angl.*] *m.* Guitarra acústica proveïda d'un ressonador metàl·lic en l'interior, pròpia dels Estats Units.
• *cast.* ***dobro***.
• *angl.* Dobro.

dodecafònic -a *adj.* Del dodecafonisme o que hi té relació.
• *cast.* dodecafónico -ca.
• *angl.* dodecaphonic.

dodecafonisme *m.* Tècnica de composició basada en l'ús exclusiu d'una sèrie de dotze semitons de l'escala prèviament ordenats.
• *cast.* dodecafonismo.
• *angl.* dodecaphony.

dodecatònic -a *adj.* Dodecafònic.
• *cast.* dodecatónico -ca.
• *angl.* dodecatonic.

dodecatonisme *m.* Dodecafonisme.
• *cast.* dodecatonismo.
• *angl.* dodecatony.

dolçaina *f.* **1.** Instrument musical de vent, del grup de la fusta, de perforació cònica i llengüeta doble, que es caracteritza per un so viu i penetrant, de gran presència en la música popular valenciana. **2.** Instrument medieval de doble llengüeta, de so més suau que la xeremia.
• *cast.* dulzaina.
• *angl.* ***dulzaina***.

dolçainer -a *m.* i *f.* Persona que toca la dolçaina.
• *cast.* dulzainero -ra.
• *angl.* ***dolçaina*** player.

dominant *f.* Quinta nota de l'escala diatònica.
• *cast.* dominante.
• *angl.* dominant.

donar el to *loc. verb.* Fer sentir un so de determinada elevació d'una nota o notes musicals per a cantar o sonar d'acord amb esta elevació.
• *cast.* dar el tono.
• *angl.* to tone.

doset *m.* Grup de dos notes iguals que s'han d'executar en el temps que correspon a tres de la mateixa figura en un compàs ternari.
• *cast.* dosillo.
• *angl.* duolet.

double [*fr.*] *m.* Doble.
• *cast.* ***double***.
• *angl.* ***double***.

doxologia *m.* Cant de glorificació a Déu Pare i, generalment, també al Fill i a l'Esperit Sant.
• *cast.* doxología.
• *angl.* doxology.

drama líric *m.* Obra dramàtica amb parts cantades i acompanyaments musicals, d'estructura semblant a l'òpera.
• *cast.* drama lírico.
• *angl.* lyric drama.

drama litúrgic *m.* Dramatització religiosa en llatí en què es canten i s'expliquen determinats aspectes de la vida, la mort i la resurrecció de Jesucrist.
• *cast.* drama litúrgico.
• *angl.* liturgical drama.

drama musical *m.* Terme atribuït al compositor d'òpera Richard Wagner, que feia referència a un tipus d'obra d'art que integrava la música, el teatre i les arts visuals.
• *cast.* drama musical.
• *angl.* music drama.

dramma giocoso [*it.*] *m.* Òpera còmica amb elements seriosos, pròpia de finals del segle XVIII.
• *cast.* *dramma giocoso*.
• *angl.* *dramma giocoso*.

dramma per musica [*it.*] *m.* **1.** En els segles XVII i XVIII, llibret destinat a ser posat en música. **2.** En Itàlia, òpera seriosa.
• *cast.* *dramma per musica*.
• *angl.* *dramma per musica*.

dualisme *m.* Teoria que concedix el mateix valor al mode major i al mode menor.
• *cast.* dualismo.
• *angl.* dualism.

duet *m.* Duo.
• *cast.* dueto.
• *angl.* duet.

duetista (o **duetiste -a**) *m.* i *f.* Persona que interpreta un duo.
• *cast.* duetista.
• *angl.* duettist, duet singer.

dulcimer *m.* Salteri medieval amb la caixa de ressonància de forma trapezoïdal.
• *cast.* dulcémele.
• *angl.* hammered dulcimer.

duo *m.* **1.** Composició o fragment musical per a dos veus o dos instruments. **2.** Conjunt de dos persones que canten o toquen juntes.
• *cast.* dúo.
• *angl.* duet.

dur (o portar) el compàs *loc. verb.* Indicar el ritme amb sons o moviments corresponents a cada temps dels compassos musicals.
• *cast.* llevar el compás.
• *angl.* to keep time.

duració *f.* Temps que dura una nota o un silenci.
• *cast.* duración.
• *angl.* duration.

dux [*pl.* duxs] *m.* **1.** En el cànon, antecedent. **2.** Subjecte d'una fuga.
• *cast.* dux.
• *angl.* *dux*.

E

E *f.* En la notació alfabètica utilitzada en els països d'influència anglòfona i germanòfona, nom que correspon a la nota mi.
• *cast.* E.
• *angl.* E.

ecfonètic -a *adj.* De l'ecfonètica o que hi té relació.
• *cast.* ecfonético -ca.
• *angl.* ecphonetic.

ecfonètica *f.* Notació de la música litúrgica bizantina basada en antics signes prosòdics.
• *cast.* ecfonética.
• *angl.* ecphonetic.

eco *m.* **1.** Repetició debilitada d'una frase musical o d'una nota. **2.** Quart teclat manual de l'orgue.
• *cast.* eco.
• *angl.* **1.** delay. **2.** echo.

efe *f.* En els instruments de corda fregada, obertura acústica en forma de f.
• *cast.* efe.
• *angl.* f-hole.

efecte distorsionador *m.* Efecte produït per un sintetitzador o un altre aparell destinat a la producció de música electrònica, que consistix a deformar el so en el moment de reproduir-lo o gravar-lo.
• *cast.* efecto distorsionador.
• *angl.* distortion effect.

ègloga *f.* Obra pianística de caràcter pastoral, pròpia del segle XIX.
• *cast.* égloga.
• *angl.* eclogue.

electròfon -a **1.** *adj.* i *m.* Que produïx o transforma el so (un instrument musical, com ara la guitarra elèctrica o el sintetitzador) per mitjà de dispositius electrònics. **2.** *m.* Aparell format per un tocadiscs i un amplificador amb altaveus, utilitzat per a la reproducció de discs.
• *cast.* electrófono -na.
• *angl.* **1.** electrophonic. **2.** electrophone.

elepé [*pl.* elepés] *m.* LP.
• *cast.* elepé.
• *angl.* long play.

elevació *f.* Peça musical per a orgue que s'interpretava durant la consagració.
• *cast.* elevación.
• *angl.* elevation.

embocadura *f.* **1.** Peça d'un instrument de vent sobre la qual s'apliquen els llavis per a fer-lo sonar. **2.** Manera d'adaptar un instrument de vent a la boca.
• *cast.* embocadura.
• *angl.* mouthpiece.

embocar *v. tr.* Aplicar els llavis a l'embocadura (d'un instrument de vent).
• *cast.* embocar.
• *angl.* to put in the mouth, to stick in the mouth.

emissió *f.* Producció de sons musicals amb instruments i, especialment, amb la veu.
• *cast.* emisión.
• *angl.* emission.

encadenament *m.* **1.** Unió directa d'acords. **2.** Unió entre dos moviments d'una composició que normalment anirien separats.
• *cast.* encadenamiento.
• *angl.* concatenation.

encreuament *m.* **1.** Pas d'una mà per damunt de l'altra en l'execució musical amb instruments de teclat. **2.** En l'harmonia, pas d'una part per damunt de la part superior o viceversa.
• *cast.* cruce.
• *angl.* crossing.

endecha [*cast.*] *f.* Plany.
• *cast.* endecha.
• *angl.* lament, dirge.

enharmonia *f.* **1.** Relació entre dos notes musicals de so igual però de nom diferent, com el do sostingut i el re bemoll. **2.** En la música grega antiga, gènere melòdic en el qual intervenia el quart de to.
• *cast.* enarmonía.
• *angl.* enharmony.

enharmònic -a *adj.* **1.** De l'enharmonia o que hi té relació. **2.** Que presenta enharmonia. *Nota enharmònica.*
• *cast.* enarmónico -ca.
• *angl.* enharmonic.

ensalada *f.* Composició musical a quatre veus o més, concebuda per a diversió dels cortesans, molt popular en el Renaixement.
• *cast.* ensalada.
• *angl.* ***ensalada***.

entonació *f.* **1.** Manera en què la veu humana emet una nota. **2.** To adoptat al començar a cantar un fragment musical.
• *cast.* entonación.
• *angl.* intonation.

entonador -a **1.** *adj.* i *m.* i *f.* Que entona. **2.** *m.* i *f.* Persona que dóna el to i dirigix el cant en el cor d'una església.
• *cast.* entonador -ra.
• *angl.* **1.** in tune. **2.** conductor.

entonar *v.* **1.** *tr.* Començar a cantar (un fragment musical) per a donar el to als altres cantors. **2.** *tr.* Començar a cantar (una composició musical). *Van entonar un himne.* **3.** *tr.* Donar (a una nota) el to que li correspon. **4.** *intr.* Cantar amb el to just de cada nota, sense desafinar.
• *cast.* entonar.
• *angl.* **1.** to intone, to sing. **3** i **4.** to sing in tune.

entrada *f.* **1.** Gest que fa un director d'orquestra o d'un conjunt instrumental o vocal per a indicar a un o més intèrprets el moment exacte en què han d'iniciar cada intervenció. *El director va donar l'entrada al solista.* **2.** Preludi de celebracions o fragments que introduïen obres musicals, ballets, òperes o oratoris. **3.** Peça breu que inicia una *suite* instrumental. **4.** Peça per a orgue que no té desenrotllament.
• *cast.* entrada.
• *angl.* **1.** entry. **2.** prelude.

entrar *v. intr.* Iniciar (un instrument o una veu) la seua intervenció en una composició musical. *Ara entra el clarinet.*
• *cast.* entrar.
• *angl.* to come in.

entreacte *m.* Composició, generalment instrumental, que s'interpreta entre els actes d'una obra teatral.
• *cast.* entreacto.
• *angl.* interlude.

entremés *m.* Divertiment musical que se solia interpretar entre els actes d'una òpera.
• *cast.* entremés.
• *angl.* ***entremés***.

eolífon *m.* Instrument musical de percussió que imita el so del vent.
• *cast.* eolífono.
• *angl.* aeoliphone.

episema *f.* Traç horitzontal menut que s'associa als neumes en alguns

manuscrits dels segles IX i X, i que s'interpreta com una indicació per a allargar lleugerament la nota sobre la qual apareix.
• *cast.* episema.
• *angl.* episema.

episodi *m.* **1.** Part de transició de la fuga, que en constituïx l'element menys sever. **2.** Fragment de caràcter lliure que separa els temes d'una composició musical.
• *cast.* episodio.
• *angl.* episode.

equalitzador *m.* Aparell auxiliar dels sistemes de reproducció de so que permet modificar la tonalitat dels sons per mitjà d'una sèrie de controls, cadascun dels quals actua sobre una part de l'espectre sonor, cobrint entre tots l'espectre complet.
• *cast.* ecualizador.
• *angl.* equaliser, equalizer.

equip d'alta fidelitat *m.* Equip estereofònic.
• *cast.* equipo de alta fidelidad.
• *angl.* hi-fi system.

equip estereofònic *m.* Conjunt d'aparells utilitzats per a la reproducció estereofònica del so.
• *cast.* equipo estereofónico.
• *angl.* stereophonic equipment.

equisonància *f.* Coincidència o igualtat entre dos sons, que l'oïda percep com a idèntics.
• *cast.* equisonancia.
• *angl.* enharmonic.

escala *f.* Successió de notes disposades en altures consecutives segons un sistema determinat.
• *cast.* escala.
• *angl.* scale.

escala cromàtica *f.* Escala que utilitza tots els semitons.
• *cast.* escala cromática.
• *angl.* chromatic scale.

escala diatònica *f.* Escala constituïda per una successió de set notes diferents, que inclou dos semitons i cinc tons.
• *cast.* escala diatónica.
• *angl.* diatonic scale.

escala pentatònica *f.* Escala que només utilitza cinc tons.
• *cast.* escala pentatónica.
• *angl.* pentatonic scale, five-tone scale.

escala pentatònica anhemitònica *f.* Escala pentatònica sense semitons.
• *cast.* escala pentatónica anhemitónica.
• *angl.* tonal pentatonic scale.

escala pentatònica hemitònica *f.* Escala pentatònica amb un o més semitons.
• *cast.* escala pentatónica hemitónica.
• *angl.* semitonal pentatonic scale.

escaleta *f.* Instrument musical de caràcter popular, constituït per una sèrie de pals o d'ossos units entre si per mitjà de cordes, que es porta penjat del coll i es toca fregant-lo amb un pal.
• *cast.* ginebra, arrabel.
• *angl.* *ginebra*.

escapada *f.* Nota estranya a l'harmonia que succeïx diatònicament una nota real i s'hi vincula per un moviment disjunt.
• *cast.* escapada.
• *angl.* escape note.

escapament *m.* Mecanisme de palanques d'accionament dels martellets d'un piano que permet que el martellet es retire una vegada ha tocat la corda, deixant-la vibrar lliurement.
• *cast.* escapada, escape.
• *angl.* escapement, jack.

escaquer *m.* Clavicordi.
• *cast.* clavicordio.
• *angl.* clavichord.

escena *f.* En una obra escènica, subdivisió d'un acte en què es desenrotlla una situació, que en l'òpera seriosa coincidia amb l'entrada o l'eixida d'un personatge.

• *cast.* escena.
• *angl.* scene.

esclafidors *m. pl.* Castanyoles.
• *cast.* castañuelas (*f.*).
• *angl.* castanets.

escola *f.* Conjunt de característiques comunes que definixen l'actuació d'un grup artístic determinat.
• *cast.* escuela.
• *angl.* school.

escolà *m.* Xiquet que forma part d'una escolania.
• *cast.* escolano.
• *angl.* choirboy.

escolania *f.* Cor de xiquets vinculat a una església o a una institució religiosa, que participa de manera activa en el culte.
• *cast.* escolanía.
• *angl.* choirboys (*pl.*).

escriptura musical *f.* Notació musical.
• *cast.* escritura musical.
• *angl.* music notation, musical notation.

espai *m.* Separació existent entre les línies del pentagrama.
• *cast.* espacio.
• *angl.* space.

espasí *m.* Instrument musical de percussió constituït per una xicoteta fulla d'espasa i un ferret que la colpeja.
• *cast.* espada.

espineta *f.* **1.** Instrument musical de corda pinçada i amb teclat, de la família del clavecí, i de forma poligonal i cordes transversals. **2.** Piano vertical d'un metre d'alçària i sis octaves d'extensió.
• *cast.* espineta.
• *angl.* **1.** spinet. **2.** spinet piano.

espineta del clavecí *f.* Joc de cordes suplementari de què disposen els grans clavecins.
• *cast.* espineta de arco.

espingar *v. intr.* Sonar (els instruments de vent de veu aguda, com ara la dolçaina o la gralla).
• *cast.* sonar alto.
• *angl.* to produce a high-pitched sound.

espiritual negre *m.* Cant religiós d'inspiració cristiana propi de les comunitats negres del sud dels Estats Units, que va sorgir durant el segle XIX i va donar lloc al *gospel*.
• *cast.* espiritual negro.
• *angl.* spiritual, negro spiritual.

estampida *f.* Composició poètica trobadoresca d'origen instrumental, constituïda per cinc o sis fragments amb conclusions diferents i composta per a ser ajustada a una melodia ja existent.
• *cast.* estampida.
• *angl.* *estampida*.

estat *m.* Disposició d'un acord a partir de la nota que ocupa el baix, independentment de la situació de la resta.
• *cast.* estado.
• *angl.* state.

estéreo *m.* Forma abreviada d'*estereofònic*.
• *cast.* estéreo.
• *angl.* stereo.

estereofonia *f.* **1.** Tècnica de gravació i reproducció acústiques per mitjà de dos canals independents de so, que intenta produir en l'oient una sensació de realitat, comparable a l'audició directa d'una orquestra. **2.** Qualitat d'una reproducció estereofònica.
• *cast.* estereofonía.
• *angl.* **1.** stereophonics. **2.** stereophonic quality.

estereofònic -a *adj.* **1.** De l'estereofonia o que hi té relació. **2.** Que funciona per estereofonia.
• *cast.* estereofónico -ca.
• *angl.* stereophonic.

estètica musical *f.* Estudi de les qüestions de caràcter filosòfic que envolten la música.

• *cast.* estética musical.
• *angl.* musical aesthetics.

estil *m.* Manera en què s'executa una interpretació o una obra musicals.
• *cast.* estilo.
• *angl.* style.

estil acòrdic *m.* Estil homofònic.
• *cast.* estilo acórdico.
• *angl.* homophonic style.

estil galant *m.* Estil de música de caràcter amable i refinat, amb melodies regulars i adornades, que es va imposar a Europa entre els anys 1740 i 1770.
• *cast.* estilo galante.
• *angl.* Galante style.

estil homofònic *m.* Estil integrat per una melodia, amb un acompanyament harmònic d'altres veus o instruments que se subordinen a la melodia i la reforcen, però que no l'enfosquixen.
• *cast.* estilo homofónico.
• *angl.* homophonic style.

estil monofònic *m.* Estil que té com a base una melodia pura sense cap acompanyament.
• *cast.* estilo monofónico.
• *angl.* monophonic style.

estil polifònic *m.* Estil que reproduïx el resultat de diverses línies melòdiques que sonen de manera simultània i independent i que convergixen en un tot harmònic.
• *cast.* estilo polifónico.
• *angl.* polyphonic style.

estrambot *m.* Forma musical italiana popular, de finals del segle XV i començaments del XVI, en la qual una única veu és acompanyada pels instruments o alterna amb fragments instrumentals.
• *cast.* estrambote.
• *angl.* *strambotto*.

estrena *f.* Primera audició, generalment pública, d'una obra.
• *cast.* estreno (*m.*).
• *angl.* premiere.

estret *m.* En la fuga, secció en què les veus es juxtaposen a menor distància temporal que en l'exposició.
• *cast.* estrecho.
• *angl.* *stretto*.

estreta *f.* **1.** Fórmula d'imitació en la qual les veus entren a intervals de temps molt pròxims. **2.** Última part d'una fuga en la qual hi ha un diàleg molt ràpid entre el subjecte i la resposta, que fa que s'encavalquen l'un amb l'altra. **3.** En l'òpera, fragment final d'un conjunt vocal, caracteritzat per una major rapidesa d'execució.
• *cast.* estrecho (*m.*).
• *angl.* *stretto* (*m.*).

estribanelles *f. pl.* Carranc.
• *cast.* carraca (*sing.*).
• *angl.* rattle, ratchet, noisemaker (*sing.*).

estrofa *f.* Cadascuna de les parts compostes pel mateix nombre de versos i ordenades de la mateixa manera, de què consten algunes cançons.
• *cast.* estrofa.
• *angl.* verse.

estructura *f.* Esquema d'ordenació de les parts o els motius en una peça musical.
• *cast.* estructura.
• *angl.* structure.

estudi *m.* Peça musical destinada a la pràctica de certes dificultats tècniques d'un instrument o de la veu.
• *cast.* estudio.
• *angl.* *étude*.

estudiantina *f.* Colla d'estudiants que formen un conjunt musical organitzat per a anar pels carrers, assistir a festes, etc., tocant i cantant.
• *cast.* tuna, estudiantina.
• *angl.* studentine, tuna, student music group.

etnomusicologia *f.* Part de la música que estudia la música primitiva i tradicional de tot el món i la música culta de les civilitzacions no europees.

• *cast.* etnomusicología.
• *angl.* ethnomusicology.

eufoni *m.* Instrument musical de metall semblant a la tuba.
• *cast.* eufonio.
• *angl.* euphonium.

execució *f.* Interpretació d'una obra o d'un fragment musical. *L'execució d'una sonata.*
• *cast.* ejecución.
• *angl.* performance.

executant *m.* i *f.* Persona que executa una obra o un fragment musical.
• *cast.* ejecutante.
• *angl.* performer.

executar *v. tr.* Tocar o cantar (una obra o un fragment musical).
• *cast.* ejecutar.
• *angl.* to play, to perform.

exposició *f.* **1.** En una composició musical, secció en la qual es presenta el tema, la melodia o els diferents elements temàtics. **2.** En la fuga, presentació inicial del material temàtic de la composició. **3.** En la sonata, primera de les tres parts en què està dividit el primer moviment.
• *cast.* exposición.
• *angl.* exposition.

expressionisme *m.* Moviment artístic sorgit a Alemanya durant la primera mitat del segle XX, caracteritzat per una visió subjectiva i emocional del món, manifestada en la intensitat expressiva de l'obra, i que musicalment suposa l'abandó de la tonalitat i de qualsevol convenció.
• *cast.* expresionismo.
• *angl.* expressionism.

extensió *f.* Distància compresa entre el so més greu i el so més agut d'una melodia.
• *cast.* extensión.
• *angl.* range, compass.

F

F *f.* **1.** En la notació alfabètica utilitzada en els països d'influència anglòfona i germanòfona, nom que correspon a la nota fa. **2.** Lletra de la qual deriva el signe de la clau de fa.
• *cast.* F.
• *angl.* F.

fa [*pl.* fas] *m.* Quarta nota de l'escala musical diatònica.
• *cast.* fa.
• *angl.* F.

faburden [*angl.*] *m.* Tècnica anglesa d'improvisació polifònica a tres veus, utilitzada durant el segle XV i amb similituds amb el fabordó, consistent a improvisar a partir d'una melodia preexistent col·locada en la part central de les parts superior i inferior d'esta.
• *cast.* *faburden*.
• *angl.* faburden.

façana *f.* Part més visible i ornamentada de l'orgue, constituïda pels tubs frontals i per l'estructura de fusta que els suporta.
• *cast.* fachada.
• *angl.* facade.

fado *m.* Cançó popular portuguesa de caràcter trist i fatalista.
• *cast.* fado.
• *angl.* *fado*.

fagot **1.** *m.* Instrument musical de vent, del grup de la fusta, constituït per un canó de fusta de més d'un metre de llargària amb forats i claus, i que té l'embocadura al final d'un tub llarg i encorbat. **2.** *m.* i *f.* Fagotista. **3.** *m.* En l'orgue, joc de llengüeta batent, de tubs cònics, talla estreta i gran ressonador.
• *cast.* fagot.
• *angl.* **1.** bassoon. **2.** bassoonist. **3.** *fagotto*.

fagotista (o **fagotiste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca el fagot.
• *cast.* fagotista.
• *angl.* bassoonist.

fagottino [*it.*] *m.* Fagot tenor afinat a la quinta o a l'octava superior del fagot normal, que va desaparéixer en el segle XVIII.
• *cast.* *fagottino*.
• *angl.* *fagottino*.

fals bordó *m.* Procediment de cant polifònic utilitzat a partir del segle XIV, que consistix en una successió de terceres i de sextes emmarcades per acords d'octaves i de quintes.
• *cast.* falso bordón.
• *angl.* *faux bourdon*, *fauxbourdon*.

falset *m.* **1.** Tècnica de cant que permet a una veu masculina arribar als registres de les veus femenines. **2.** Veu artificial i estrafeta d'home situada per damunt dels registres normals masculins, que el cantant utilitza esporàdicament per a produir efectes còmics.
• *cast.* falsete.
• *angl.* **1.** *falsetto*. **2.** falsetto voice.

falsetista (o **falsetiste -a**) *m.* i *f.* Cantant que utilitza la tècnica del falset.

• *cast.* falsetista.
• *angl.* sopranist, male soprano.

família *f.* Conjunt d'instruments musicals basats en el mateix principi, que generalment tenen la mateixa forma però amb tessitures diferents.
• *cast.* familia.
• *angl.* family.

família melòdica *f.* En la música folklòrica, grup de melodies que es relacionen entre si i que semblen tindre un origen comú.
• *cast.* familia melódica.
• *angl.* melodic family.

fandango *m.* Composició musical cantada amb acompanyament de guitarra i castanyoles, de ritme ternari i de moviment viu i apassionat.
• *cast.* fandango.
• *angl.* *fandango*.

fandanguillo [*cast.*] *m.* Variació del fandango que consta d'una introducció de guitarra de generalment nou compassos, que precedix la copla de sis versos.
• *cast.* fandanguillo.
• *angl.* *fandanguillo*.

fanfara *f.* Fanfàrria.
• *cast.* fanfarria.
• *angl.* fanfare.

fanfàrria *f.* **1.** Xaranga. **2.** Passatge de música escènica o simfònica que recorda o imita la música de caça o la militar. **3.** Peça musical per a instruments de metall que s'interpretava en les caceres per a indicar la partida, la peça aconseguida, la retirada, etc. **4.** Tocada de trompetes en to solemne i joiós.
• *cast.* fanfarria.
• *angl.* fanfare.

fantasia *f.* **1.** Composició musical lliure a la manera d'una improvisació, en què predomina la imaginació i es defuig la subjecció a unes determinades normes. **2.** Composició musical feta de fragments d'una òpera, d'un drama líric, etc.
• *cast.* fantasía.
• *angl.* fantasy.

fantasia coral *f.* Composició organística en què es tracta lliurement una melodia coral.
• *cast.* fantasía coral.
• *angl.* choral fantasy.

fantasiestück [*al.*] *f.* Peça instrumental amb caràcter de fantasia, breu, molt lliure i generalment d'un sol moviment.
• *cast.* *fantasiestück*.
• *angl.* *fantasiestücke*.

faristol *m.* Suport de fusta o d'altres materials, amb peu o sense, en forma de pla inclinat, on es posa una partitura per a llegir-la amb més comoditat.
• *cast.* atril.
• *angl.* music stand.

farruca *f.* Varietat de cant flamenc.
• *cast.* farruca.
• *angl.* *farruca*.

farsa *f.* **1.** En l'òpera italiana del segle XVII i principis del XVIII, escena còmica que s'inseria en una òpera seriosa. **2.** Òpera bufa en un acte, típica de principis del segle XIX.
• *cast.* farsa.
• *angl.* farce.

fasola *f.* Antic mètode de solmització anglés en què només s'utilitzaven les notes fa, sol, la i mi.
• *cast.* fasola.
• *angl.* Lancashire, Old English Sol-fa.

fermata [*it.*] *f.* Calderó.
• *cast.* *fermata*.
• *angl.* pause.

ferrets *m. pl.* Triangle.
• *cast.* triángulo (*sing.*).
• *angl.* triangle (*sing.*).

fiato [*it.*] *m.* Capacitat de dosificar adequadament l'aire mentres es canta, de manera que es puga sostindre una nota o emetre una frase sencera sense haver de prendre aire i conservant alhora la força i l'expressivitat.

• *cast.* *fiato*.
• *angl.* *fiato*.

fidelitat *f.* Característica d'un aparell electrònic relativa a la mesura de l'aptitud per a reproduir els diferents senyals sense introduir-hi distorsió.
• *cast.* fidelidad.
• *angl.* fidelity.

figle *m.* Instrument musical de vent, del grup del metall, que consistix en un tub cònic doblegat totalment sobre ell mateix, amb claus per als dits i embocadura de trompeta.
• *cast.* figle.
• *angl.* ophicleide.

figura *f.* **1.** Forma amb què es representen les notes en la notació musical. **2.** Conjunt de notes que formen un motiu.
• *cast.* figura.
• *angl.* **1.** note. **2.** motive.

figuració *f.* Ús de motius o de dissenys estereotipats amb un objectiu ornamental o d'acompanyament.
• *cast.* figuración.
• *angl.* figuration.

figuralisme *m.* Tècnica de composició musical aplicada a la música vocal, usada entre els segles XVI i XVIII, i que consistia a subordinar la música al text creant una sèrie de figures de tot tipus amb l'objectiu de subratllar musicalment el sentit profund del text.
• *cast.* figuralismo.
• *angl.* word painting.

filera *f.* Conjunt de dos o més tubs de l'orgue per cadascuna de les notes d'un joc.
• *cast.* hilera.
• *angl.* organ stop.

filet *m.* **1.** Tira metàl·lica que dividix en trasts el diapasó d'una guitarra. **2.** Ornament de fusta diversa en els instruments de la família del violí.
• *cast.* filete.
• *angl.* **1.** fret. **2.** purfling.

filharmonia *f.* Amor a la música.
• *cast.* filarmonía.
• *angl.* love of music.

filharmònic -a **1.** *adj.* De la filharmonia o que hi té relació. **2.** *adj.* i *m.* i *f.* Que té molta afició a la música. **3.** *adj.* Que està constituïda (una societat, una orquestra) per un grup de músics o d'aficionats a la música.
• *cast.* filarmónico -ca.
• *angl.* **1** i **3.** philharmonic. **2.** music lover, melomane.

filtre *m.* En la música electroacústica, dispositiu elctrònic que només permet el pas de certes freqüències.
• *cast.* filtro.
• *angl.* filter.

final *f.* Nota principal en els modes antics, sobre la qual s'acaba la melodia.
• *cast.* final.
• *angl.* final.

finale [*it.*] *m.* **1.** Últim moviment d'una composició instrumental, generalment en un temps més ràpid. **2.** Número final que tanca una òpera o un dels seus actes, que sovint té caràcter concertant, conclusiu i de temps ràpid, i en el qual solen intervindre tots o la majoria dels personatges i, moltes vegades, el cor.
• *cast.* *finale*.
• *angl.* *finale*.

finalis [*llatí*] *m.* **1.** Grau principal d'un mode eclesiàstic o gregorià sobre el qual acaba la melodia. **2.** Nota amb què acaba una melodia en un mode eclesiàstic determinat.
• *cast.* *finalis*.
• *angl.* *finalis*.

fioritura [*it.*] *f.* Floritura.
• *cast.* *fioritura*.
• *angl.* *fioritura*.

fiscorn **1.** *m.* Instrument musical de vent, del grup del metall, semblant a la trompeta, però de cos lleugerament cònic i proveït de tres pistons. **2.** *m.* i *f.* Persona que toca el fiscorn.

• *cast.* **1.** fiscorno, fliscorno. **2.** fliscornista.
• *angl.* **1.** flugelhorn, flugel horn. **2.** flugelhorn player.

flabiol **1.** *m.* Flauta de bec tradicional, de sons molt aguts i que es toca amb una sola mà. **2.** *m.* i *f.* Flabioler.
• *cast.* flautín.
• *angl.* **1.** *piccolo*. **2.** piccolo player.

flabiol de set canons *f.* Flauta de Pan.
• *cast.* flauta de Pan.
• *angl.* pan flute, panflute.

flabiol de set forats *f.* Flauta de Pan.
• *cast.* flauta de Pan.
• *angl.* pan flute, panflute.

flabioler -a *m.* i *f.* Persona que toca el flabiol.
• *cast.* flautín.
• *angl.* piccolo player.

flageolet *m.* Instrument musical de vent, del grup de la fusta, molt semblant a una flauta i que, segons el tipus, presenta un nombre de forats variable.
• *cast.* flageolet.
• *angl.* flageolet.

flamenc -a **1.** *adj.* Del flamenc o que hi té relació. *Una guitarra flamenca*. **2.** *m.* Cant flamenc.
• *cast.* flamenco -ca.
• *angl.* *flamenco*.

flauta **1.** *f.* Instrument musical de vent, del grup de la fusta, en forma de tub amb diversos orificis circulars que es tapen amb els dits o amb claus. **2.** *m.* i *f.* Flautista. **3.** *f. pl.* Joc de l'orgue, de tubs oberts i amples i d'una sonoritat dolça molt semblant a la de la flauta.
• *cast.* **1** i **2.** flauta. **3.** flautado.
• *angl.* **1** i **3.** flute. **2.** flute player, flautist.

flauta de bec *f.* Flauta d'embocadura en forma de bec, en la qual el bisell està tallat en una finestra lateral i l'aire s'hi dirigix a través d'un canal rígid.
• *cast.* flauta de pico.
• *angl.* recorder.

flauta de nas *f.* Flauta que es fa sonar amb el nas.
• *cast.* flauta de nariz.
• *angl.* nose flute.

flauta de Pan *f.* Instrument musical de vent, conegut des de l'antiguitat, que consistix en un conjunt de tubs, generalment set, disposats l'un al costat de l'altre, i que es fan sonar successivament desplaçant els seus orificis per davant de la boca.
• *cast.* flauta de Pan.
• *angl.* pan flute, panflute.

flauta dolça *f.* Flauta de bec.
• *cast.* flauta dulce.
• *angl.* recorder.

flauta travessera *f.* Flauta de metall d'embocadura lateral, constituïda per un tub cilíndric metàl·lic amb una sèrie de forats i mecanisme per a tapar-los.
• *cast.* flauta travesera.
• *angl.* transverse flute.

flautat *m.* **1.** Manera de tocar els instruments d'arquet que produïx un so similar al de la flauta. **2.** Registre o joc de l'orgue i de l'harmònium, de sonoritat similar a la de la flauta.
• *cast.* flautado.
• *angl.* *flautado*.

flautí **1.** *m.* Instrument musical de vent idèntic a la flauta, però de dimensions més reduïdes i que sona una octava més alt. **2.** *m.* i *f.* Persona que toca el flautí.
• *cast.* flautín.
• *angl.* **1.** *piccolo*. **2.** piccolo player.

flautista (o **flautiste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca la flauta.
• *cast.* flautista.
• *angl.* flute player.

flexaton *m.* Instrument musical de percussió consistent en una estreta làmina de metall flexible d'uns 25 cm de longitud, amb dos boles de fusta col·locades als dos costats sobre un moll recte unit a un mànec, de ma-

nera que, quan s'agita l'instrument, les boles colpegen la làmina.
• *cast.* flexatón.
• *angl.* flexatone.

florejar *v. tr.* **1.** Adornar (una melodia) amb notes suplementàries. **2.** En la guitarra, repetir (una figura musical) d'una manera contínua.
• *cast.* florear.
• *angl.* to ornament.

floritura *f.* Ornament afegit per l'executant a una frase musical.
• *cast.* floritura.
• *angl.* *fioritura*.

fluxus [*llatí*] *m.* Moviment artístic sorgit als Estats Units durant la dècada dels anys seixanta del segle XX, que també s'estén a la música i que és caracteritza pel seu caràcter provocatiu i surrealista pròxim al dadaisme.
• *cast.* *fluxus*.
• *angl.* Fluxus.

folk [*angl.*] **1.** *adj.* Del *folk* o que hi té relació. **2.** *m.* Estil de música nascut als Estats Units, que es caracteritza per la senzillesa formal i per les lletres amb temàtica social.
• *cast.* *folk*.
• *angl.* folk.

folk rock [*angl.*] *m.* Estil de música nascut al Regne Unit a mitjan dècada dels anys seixanta del segle XX, que combina elements del *folk* i del *rock*.
• *cast.* *folk rock*.
• *angl.* folk rock.

follia *f.* Cançó ballable molt viva i probablement d'origen portugués.
• *cast.* folía.
• *angl.* *folia*.

fonació *f.* Producció del so per mitjà dels òrgans de la veu.
• *cast.* fonación.
• *angl.* phonation.

fonamental *adj.* **1.** Que és (un so) el principal d'una escala o tonalitat musical. **2.** Que és (una nota) la més greu d'un acord sense inversió.
• *cast.* fundamental.
• *angl.* fundamental.

fonògraf *m.* Aparell que per mitjans mecànics registra i reproduïx les vibracions de la veu humana o de qualsevol altre so.
• *cast.* fonógrafo.
• *angl.* gramophone, phonograph.

fonògraf de disc *m.* Gramòfon.
• *cast.* fonógrafo de disco.
• *angl.* gramophone.

fonografia *f.* Tècnica de construir i usar el fonògraf.
• *cast.* fonografía.
• *angl.* phonography.

fonogràfic -a *adj.* **1.** Del fonògraf o que hi té relació. **2.** De la gravació i de la reproducció del so per mitjans mecànics i electrònics, o que hi té relació. *Disc fonogràfic.*
• *cast.* fonográfico -ca.
• *angl.* phonographic.

fonomímia *f.* Representació de l'altura del so per mitjà de moviments que es fan amb la mà o amb el cos, utilitzada en diversos mètodes d'ensenyança musical.
• *cast.* fonomimia.
• *angl.* phonomimics.

fons *m.* En els instruments de corda fregada o pinçada, part inferior de la caixa de ressonància oposada a la taula harmònica i a la part de l'instrument des d'on s'accionen les cordes, amb una funció més estructural que sonora.
• *cast.* fondo.
• *angl.* bottom.

forat de ressonància *m.* Cadascun dels forats situats en els extrems del tub d'alguns instruments de vent que no es tapen amb els dits i que servixen per a millorar-ne el so o l'afinació.
• *cast.* agujero de resonancia.
• *angl.* sound hole.

forma *f.* Estructura o esquema que presenta una obra musical.

• *cast.* forma.
• *angl.* form.

forma binària *f.* Estructura musical organitzada en dos parts.
• *cast.* forma binaria.
• *angl.* binary form.

forma cíclica *f.* Forma en què un mateix material temàtic dóna coherència als diversos moviments de l'obra.
• *cast.* forma cíclica.
• *angl.* cyclic form.

forma oberta *f.* Obra constituïda per fragments o parts que l'intèrpret pot ordenar de maneres diferents.
• *cast.* forma abierta.
• *angl.* open form.

forma sonata *f.* Estructura musical que s'organitza en una exposició, un desenrotllament i una reexposició, encara que també admet una introducció i una coda.
• *cast.* forma sonata.
• *angl.* sonata form.

forma tancada *f.* Forma musical en què l'estructura està definida de manera determinant.
• *cast.* forma cerrada.
• *angl.* closed form.

forma ternària *f.* Estructura musical organitzada en tres parts.
• *cast.* forma ternaria.
• *angl.* ternary form.

formant *m.* **1.** Relació entre la intensitat i la freqüència dels harmònics d'un so generador, que definix el timbre d'un instrument. **2.** Cadascun dels fragments de música dels quals l'intèrpret, per voluntat de l'autor, pot elegir l'orde d'interpretació que desitja, així com el nombre de repeticions i la possibilitat de no interpretar-ne algun.
• *cast.* formante.
• *angl.* formant.

forqueta *f.* Mecanisme situat en la consola d'una arpa que, quan es posa en contacte amb la corda, fa de celleta acurtant-ne la longitud de vibració i apujant-la mig to.
• *cast.* horquilla.
• *angl.* fork.

forte [*it.*] **1.** *adv.* Amb un grau d'intensitat alt. **2.** *m.* Part d'una composició que s'executa amb esta intensitat.
• *cast.* ***forte***.
• *angl.* ***forte***.

fortepiano [*it.*] *m.* Piano.
• *cast.* fortepiano.
• *angl.* ***fortepiano***.

fortissimo [*it.*] **1.** *adv.* Amb un grau d'intensitat tan alt com siga possible. **2.** *m.* Part d'una composició que s'executa amb esta intensitat.
• *cast.* ***fortissimo***.
• *angl.* ***fortissimo***.

frase *f.* Línia musical constituïda per un o més motius, que pot considerar-se com un element de rang superior al motiu i inferior al període.
• *cast.* frase.
• *angl.* phrase.

fraseig *m.* Art o tècnica de frasejar.
• *cast.* fraseo.
• *angl.* phrasing.

frasejar *v. tr.* Executar (una peça musical) expressant amb nitidesa tots els elements que la componen.
• *cast.* frasear.
• *angl.* to phrase.

free jazz [*angl.*] *m.* Estil de *jazz* aparegut als Estats Units a principis dels anys seixanta del segle XIX, caracteritzat pel rebuig de les normes tradicionals i la improvisació totalment lliure, sense l'obligació d'interpretar la melodia.
• *cast.* ***free jazz***.
• *angl.* free jazz.

freqüència *f.* Nombre de vibracions completes o cicles que, en una font sonora, tenen lloc per unitat de temps, que determina la percepció de l'altura d'un so i que es mesura en hertzs.

• *cast.* frecuencia.
• *angl.* frequency.

fricasée [*fr.*] *m.* Espècie de quòdlibet humorístic que es troba en les cançons populars franceses del segle XVI.
• *cast.* ***fricasée***.
• *angl.* ***fricassée***.

frottola [*it.*] *f.* Cançó profana de caràcter popular i típica de la Itàlia del segle XV i principis del XVI, interpretada generalment per una veu solista amb acompanyament de llaüt.
• *cast.* ***frottola***.
• *angl.* ***frottola***.

frullatto [*it.*] *m.* Sistema especial d'articulació, principalment per a la flauta, que consistix a pronunciar la lletra r durant l'execució d'una escala cromàtica.
• *cast.* ***frullato***.
• *angl.* flutter-tonguing.

fuet *m.* Instrument musical de percussió format per dos llistons de fusta units per mitjà d'una frontissa, que sona fent xocar els llistons.
• *cast.* látigo.
• *angl.* whip.

fuga *f.* Composició polifònica basada en les regles del contrapunt imitatiu, en què un o diversos temes es desenrotllen per mitjà de processos imitatius segons una estructura bàsica ordenada en exposició, episodi i secció final.
• *cast.* fuga.
• *angl.* fugue.

fuga coral *f.* Fuga breu per a orgue, en què el subjecte és la primera frase d'un coral i, ocasionalment, també la segona.
• *cast.* fuga coral.
• *angl.* choral fugue.

fugat -ada *adj.* Elaborat a manera de fuga però sense respectar-ne les regles estrictes de la fuga clàssica.
• *cast.* fugado -da.
• *angl.* ***fugal***.

fughetta [*it.*] *f.* Fuga breu.
• *cast.* ***fughetta***.
• *angl.* ***fughetta***.

funk [*angl.*] *adj.* i *m.* ***Funky***.
• *cast.* ***funk***.
• *angl.* funk.

funky [*angl.*] **1.** *adj.* Del *funky* o que hi té relació. **2.** *m.* Estil musical amb influències del *soul*, del *jazz* i del *rock*, adreçat bàsicament al ball i caracteritzat per una base rítmica constant.
• *cast.* ***funky***.
• *angl.* funky.

fusa *f.* Figura de nota musical que equival a la trenta-dosena part de la redona.
• *cast.* fusa.
• *angl.* thirty-second note.

fusió *f.* **1.** *Jazz* fusió. **2.** Combinació de dos o més estils musicals.
• *cast.* fusión.
• *angl.* **1.** jazz fusion. **2.** fusion.

fusta *f.* En l'orquestra simfònica, grup constituït per tots els instruments aeròfons fets originàriament de fusta.
• *cast.* madera.
• *angl.* wood.

futurisme *m.* Moviment artístic d'avant-guarda, sorgit al començament del segle XX, que rebutja la tradició i exalça tot el que té relació amb el món modern i industrial, i que musicalment crea una base sonora a partir d'instruments de nova creació amb els *intonarumori* o entonadors de soroll.
• *cast.* futurismo.
• *angl.* futurism.

G

G *f.* En la notació alfabètica utilitzada en els països d'influència anglòfona i germanòfona, nom que correspon a la nota sol.
• *cast.* G.
• *angl.* G.

gaita *f.* **1.** Instrument musical tradicional constituït per una espècie de sac menut de cuiro que servix de depòsit d'aire i que té tres forats on s'adapten diferents canons o tubs, un dels quals servix per a insuflar l'aire amb la boca. *Gaita escocesa, irlandesa, gallega.* **2.** Instrument musical de fusta similar al clarinet, amb forats i llengüeta de canya.
• *cast.* gaita.
• *angl.* **1.** gaida, bagpipes. **2.** hornpipe, pibgorn.

gaita electrònica *f.* Gaita de funcionament totalment electrònic, que permet reproduir infinitat de timbres distints i imitar el so de qualsevol classe de gaita, encara que està basada en l'asturiana.
• *cast.* gaita electrónica.
• *angl.* electronic bagpipe.

gaiter -a *m.* i *f.* Persona que toca la gaita.
• *cast.* gaitero -ra.
• *angl.* bagpiper, piper.

galant *adj.* Que és (una obra musical) lleugera i refinada, pròpia de l'estil galant.
• *cast.* galante.
• *angl.* galant.

galanteria *f.* Obra de caràcter elegant i intimista que respon a l'estil galant vigent en la segona mitat del segle XVIII.
• *cast.* galantería.
• *angl.* galante music.

gall *m.* Nota falsa que emet un cantant o un instrument en el registre agut.
• *cast.* gallo.
• *angl.* false note.

gamba *f.* Viola de gamba.
• *cast.* viola de gamba.
• *angl.* viol, *viola da gamba*.

gambista (o **gambiste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca la viola de gamba.
• *cast.* gambista.
• *angl.* viol player, viola da gamba player.

gamelan *m.* Conjunt instrumental propi d'Indonèsia, especialment de Java i Bali, constituït essencialment per instruments idiòfons i membranòfons, que sol acompanyar les danses tradicionals, la música ritual i el teatre.
• *cast.* gamelán.
• *angl.* gamelan.

gamma *f.* Sèrie de notes musicals separades per intervals determinats.
• *cast.* gama.
• *angl.* scale.

gamut *m.* Sèrie completa de notes diatòniques que constituïxen la base de la discussió medieval i renaixentista sobre les altures.
• *cast.* gamut.
• *angl.* gamut.

gargaver *m.* Instrument musical de vent antic, format per dos flautes

dolces amb una única embocadura.
• *cast.* gargavero.
• *angl.* double flute.

garrapatea *f.* Figura de nota musical antiga, el valor de la qual equival a la cent vint-i-huitena part d'una redona, considerada com a unitat de duració.
• *cast.* garrapatea.
• *angl.* one hundred and twenty-eight note.

gathering note [*angl.*] *f.* Nota que toca l'organista per donar a conéixer a la congregació l'afinació per al cant d'un salm.
• *cast.* *gathering note*.
• *angl.* gathering note.

gavota *f.* Part de la *suite* instrumental.
• *cast.* gavota.
• *angl.* gavotte.

geigenwerk [*al.*] *m.* Instrument musical de corda fregada amb teclat, amb les cordes disposades en el sentit de les tecles i fixades a una caixa en forma de clavicèmbal.
• *cast.* *geigenwerk*.
• *angl.* *geigenwerk*.

geistlich [*al.*] *m.* Obra religiosa per a veus i instruments amb un caràcter sacre espiritual.
• *cast.* *geistlich*.
• *angl.* *geistlich*.

generador de so *m.* Sistema mecànic capaç d'imprimir una vibració a l'aire dins del llindar audible.
• *cast.* generador de sonido.
• *angl.* sound generator.

gènere musical *m.* Categoria que agrupa composicions musicals que compartixen afinitats musicals o d'una altra classe, com ara la regió geogràfica d'origen, el període històric a què pertanyen o el context sociocultural en què s'originaren.
• *cast.* género musical.
• *angl.* music genre.

género chico [*cast.*] *m.* Sarsuela que consta d'un sol acte.
• *cast.* género chico.
• *angl.* *género chico*.

genollera *f.* Palanca d'un instrument de teclat que s'acciona amb els genolls, generalment per a activar mecanismes d'efectes sobre el so.
• *cast.* rodillera.
• *angl.* swell pedal.

giga *f.* Instrument medieval de corda, molt semblant al rabec.
• *cast.* giga.
• *angl.* giga.

giocoso -a [*it.*] *adj.* Que és (un temps musical) lleuger i alegre. *Una sonata 'giocosa'.*
• *cast.* *giocoso -sa*.
• *angl.* *giocoso*.

giradiscs *m. inv.* **1.** Part d'un tocadiscs consistent en un plat giratori sobre el qual es col·loca el disc de vinil per a obtindre'n la reproducció sonora. **2.** Tocadiscs.
• *cast.* **1.** giradiscos. **2.** tocadiscos.
• *angl.* **1.** turntable. **2.** record player.

glam [*angl.*] *m.* **1.** *Glam rock*. **2.** *Glam metal*. **3.** *Glam punk*.
• *cast.* *glam*.
• *angl.* **1.** glam rock. **2.** glam metal. **3.** glam punk.

glam metal [*angl.*] *m.* Variant del *heavy metal*, que s'inspirà en el *glam rock* dels anys setanta del segle XX.
• *cast.* *glam metal*.
• *angl.* glam metal.

glam punk [*angl.*] *m.* Estil musical que combina elements del *glam rock* i del *punk*.
• *cast.* *glam punk*.
• *angl.* glam punk.

glam rock [*angl.*] *m.* Estil musical derivat del *rock*, nascut a la Gran Bretanya i molt conreat entre el 1971 i el 1974, que es va caracteritzar especialment per intentar retornar a l'espontaneïtat del *rock and roll* més clàssic i per donar tanta importància a l'estètica com a la música.

• *cast.* *glam rock*.
• *angl.* glam rock.

glissando [*it.*] *m.* Efecte sonor consistent en una successió sonora rapidíssima d'una sèrie d'escales obtinguda per procediments mecànics, que s'aconseguix deixant lliscar el dit per damunt d'un teclat, per la corda d'un violí, etc.
• *cast.* *glissando*.
• *angl.* *glissando*.

glockenspiel [*al.*] *m.* Joc de timbres.
• *cast.* *glockenspiel*.
• *angl.* *glockenspiel*.

glòria *f.* Cant de la missa que comença en llatí amb els mots *Gloria in excelsis Deo*.
• *cast.* gloria.
• *angl.* Gloria.

glosa *f.* **1.** Cançó, generalment curta i improvisada. **2.** Disminució d'una part del contrapunt en la música dels segles XVI i XVII. **3.** Ampliació d'una melodia o d'un ritme.
• *cast.* glosa.
• *angl.* *glosa*.

glosada *f.* Glosa llarga o sèrie de gloses.
• *cast.* glosada.
• *angl.* *glosas* (*pl.*).

glosat *m.* Cançó llarga sobre un fet determinat.
• *cast.* glosado.
• *angl.* *glosado*.

goig *m.* Composició poètica cantada, generalment en llaor de la Mare de Déu o d'un sant.
• *cast.* gozo.
• *angl.* verses (*pl.*).

gong *m.* Instrument musical de percussió xinés, consistent en un disc gran de bronze que, colpejat amb una maça recoberta de feltre o de tela, produïx un so fort i ressonant.
• *cast.* gong.
• *angl.* gong.

gospel [*angl.*] *m.* Estil musical propi de les comunitats negres dels Estats Units, inspirat en himnes religiosos i amb una melodia i un ritme similars al *blues* i al *jazz*.
• *cast.* góspel.
• *angl.* gospel.

grall *m.* Gralla.
• *cast.* chirimía (*f.*).
• *angl.* *chirimía*.

gralla *f.* **1.** Instrument musical de vent, de fusta, de perforació cònica i llengüeta doble, semblant a la dolçaina. **2.** Tub de la gaita proveït de forats, que servix per a fer la melodia. **3.** Instrument musical similar a la gralla, de la família de les xeremies.
• *cast.* **1** i **2.** chirimía. **3.** albogón.
• *angl.* **1.** *chirimia*. **2.** drone. **3.** *albogón*.

graller -a *m.* i *f.* Persona que toca la gralla.
• *cast.* chirimía.
• *angl.* chirimia player.

gramòfon *m.* Aparell que, per mitjans mecànics, reproduïx els sons gravats en un disc giratori.
• *cast.* gramófono.
• *angl.* gramophone.

gramola *f.* Gramòfon amb la trompa acústica en l'interior de l'aparell.
• *cast.* gramola.
• *angl.* gramophone, phonograph.

gran orgue *m.* Orgue major.
• *cast.* gran órgano.
• *angl.* grand organ, great organ.

granadina *f.* Cançó andalusa pertanyent al gènere flamenc, de caràcter trist i considerada una variant regional del fandango.
• *cast.* granadina.
• *angl.* *granadina*.

granereta *f.* Conjunt de tiges metàl·liques en forma de palmito unides a un mànec retràctil, que s'usa per a tocar la caixa i els platerets.
• *cast.* escobilla.
• *angl.* brushes (*pl.*).

grau *m.* So que forma part de l'escala diatònica.

• *cast.* grado.
• *angl.* degree.

gravació *f.* **1.** Procediment que permet la fixació i l'emmagatzematge d'una informació en un suport físic, per a conservar-la indefinidament i reproduir-la en el moment oportú. **2.** Fixació de peces o fragments musicals sobre una superfície, amb possibilitat de reproduir-los a voluntat.
• *cast.* grabación.
• *angl.* recording.

gravació analògica *f.* Sistema de gravació basat en el registrament de l'ona sonora per mitjà de diversos sistemes, com ara mecànic, elèctric, magnètic o òptic, que generen una ona gravada de característiques similars a l'original.
• *cast.* grabación analógica.
• *angl.* analog recording.

gravació digital *f.* Sistema de gravació basat en la conversió del senyal de tensió analògic, propi de les ones sonores i elèctriques, en àudio digital per mitjà d'una codificació numèrica binària, que permet un tractament, una qualitat i un emmagatzematge de la informació molt satisfactoris.
• *cast.* grabación digital.
• *angl.* digital recording.

gravar *v. tr.* Efectuar una gravació.
• *cast.* grabar.
• *angl.* to record.

greu **1.** *adj.* i *m.* Baix en l'escala musical, per oposició als sons més alts o aguts. **2.** *m.* Indicació de temps musical equivalent al *largo*.
• *cast.* grave.
• *angl.* **1.** low, deep. **2.** grave.

grunge [*angl.*] **1.** *adj.* Del *grunge* o que hi té relació. **2.** *m.* Subgènere del *rock* amb influències d'altres estils, nascut als Estats Units durant els anys huitanta del segle XX, i que es caracteritza pel so distorsionat i enèrgic de les guitarres, melodies vocals generalment repetitives i lletres que reflectixen apatia i desencant.
• *cast.* ***grunge***.
• *angl.* grunge.

grupet *m.* Adornament musical consistent a afegir notes més ràpides a l'entorn de la nota principal.
• *cast.* grupeto.
• *angl.* ***schleifer***.

guabina [*cast.*] *f.* Música i cançó d'origen colombià que acompanyen el ball homònim, i que generalment s'interpreten amb instruments com el guitarró, el requint o la bandola.
• *cast.* guabina.
• *angl.* ***guabina***.

guajira [*cast.*] *f.* Música i cançó d'origen cubà que acompanyen el ball homònim, típica de les zones rurals i de ritme especialment cadenciós.
• *cast.* guajira.
• *angl.* ***guajira***.

guaracha [*cast.*] *f.* Música i cançó d'origen cubà, de ritme ràpid i text jocós en què es descriu algun fet polític o social, i que s'interpreta amb instruments de percussió, de corda i de vent.
• *cast.* guaracha.
• *angl.* ***guaracha***.

guimbarda *f.* Instrument musical menut, en forma de lira, que consta d'un arc metàl·lic amb una llengüeta d'acer enmig que es fa vibrar amb l'índex d'una mà, mentres amb l'altra mà se subjecta l'instrument entre les dents.
• *cast.* guimbarda, birimbao (*m.*).
• *angl.* Jew´s harp.

güiro [*cast.*] *m.* Instrument musical de percussió consistent en una carabassa seca i allargada, sobre la qual s'han fet una sèrie de talls paral·lels que es freguen amb un pal.
• *cast.* güiro.
• *angl.* ***güiro***.

guitarra **1.** *f.* Instrument musical de corda format per una caixa de ressonància en forma de huit i un mànec llarg dividit en trasts, al llarg del qual hi ha sis cordes que es fan sonar amb els dits. **2.** *m.* i *f.* Guitarrista.
• *cast.* guitarra.
• *angl.* **1.** guitar. **2.** guitarist.

guitarra acústica *f.* Guitarra amb les cordes de metall, el so de la qual es genera per mitjà de la vibració de les cordes que s'amplifiquen en una caixa acústica de fusta o d'algun material acrílic, sense necessitat de cap tipus d'amplificació elèctrica.
• *cast.* guitarra acústica.
• *angl.* acoustic guitar.

guitarra clàssica *f.* Guitarra.
• *cast.* guitarra clásica.
• *angl.* classical guitar.

guitarra de cos massís *f.* Guitarra constituïda per un bloc de fusta o de fibra de vidre en forma de guitarra, en què la pastilla només arreplega la vibració de les cordes.
• *cast.* guitarra maciza, guitarra compacta.
• *angl.* solid-body guitar.

guitarra elèctrica *f.* Guitarra, generalment sense caixa de ressonància, amb un o més transductors electromagnètics, anomenats *pastilles*, que convertixen les vibracions de les cordes en senyals elèctrics capaços de ser amplificats i processats.
• *cast.* guitarra eléctrica.
• *angl.* electric guitar.

guitarra electroacústica *f.* Guitarra elèctrica que té una caixa de ressonància convencional, en què la pastilla arreplega les seues vibracions i les de les cordes.
• *cast.* guitarra electroacústica.
• *angl.* electric acoustic guitar.

guitarra flamenca *f.* Guitarra menys pesada i amb una caixa de ressonància més estreta que la clàssica, per la qual cosa té una sonoritat menor.
• *cast.* guitarra flamenca.
• *angl.* flamenco guitar.

guitarrista (o **guitarriste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca la guitarra.
• *cast.* guitarrista.
• *angl.* guitarist, guitar player.

guitarró *m.* Guitarra xicoteta de quatre cordes.
• *cast.* tiple, guitarrillo.
• *angl.* treble guitar.

guitarronista (o **guitarroniste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca el guitarró.
• *cast.* guitarrillo.
• *angl.* treble guitar player.

gusla *f.* Instrument musical d'origen asiàtic, semblant a un violí i d'una sola corda de crin.
• *cast.* guzla.
• *angl.* *guzla*.

gymel [*angl.*] *m.* Forma elemental de polifonia, pròpia de l'Anglaterra dels segles XV i XVI, en què una veu es dividix temporalment en dos parts de la mateixa gamma, però cantant música diferent.
• *cast.* *gymel*.
• *angl.* gymel.

H

H *f.* En la notació alfabètica utilitzada en els països d'influència germanòfona, nom que correspon a la nota si.
• *cast.* H.
• *angl.* H.

harmonia *f.* **1.** Acord de sons agradables a l'oïda. **2.** Tècnica o ciència que té per objecte formar i encadenar els acords. **3.** Estructura d'una obra o fragment musical, considerada des del punt de vista dels acords i de les seues relacions per a formar idees musicals.
• *cast.* **1.** armonía. **1.** armonía.
• *angl.* harmony.

harmònic -a **1.** *adj.* De l'harmonia o que hi té relació. **2.** *m.* So agut que es produïx naturalment per la ressonància d'un altre so fonamental. **3.** *m.* So parcial en relació harmònica de freqüència dels diversos en què es descompon un so musical.
• *cast.* armónico -ca.
• *angl.* harmonic.

harmònica *f.* Instrument musical de vent format per una sèrie d'obertures amb llengüeta, que es fa sonar bufant o aspirant per estos orificis.
• *cast.* armónica.
• *angl.* harmonica.

harmònicament *adv.* D'una manera harmònica.
• *cast.* armónicamente.
• *angl.* harmonically.

harmònics instrumentals *m. pl.* Harmònics obtinguts per la vibració d'una determinada part d'un cos sonor, els únics que es poden considerar com a parcials.
• *cast.* armónicos instrumentales.
• *angl.* instrumental harmonics.

harmonie [*al.*] *f.* Conjunt instrumental de vent que pot variar entre dos i tretze instrumentistes, usat en l'acompanyament de l'*harmoniemusik*.
• *cast.* *harmonie*.
• *angl.* *harmonie*.

harmoniemusik [*al.*] *f.* Composició musical, pròpia del segle XVIII, relacionada amb el *divertimento* i escrita per a les formacions de vent anomenades *harmonie*, amb diversos moviments i destinada a amenitzar banquets i altres actes socials.
• *cast.* *harmoniemusik*.
• *angl.* *harmoniemusik*.

harmoniós -osa *adj.* Que té harmonia. *Música harmoniosa*.
• *cast.* armonioso -sa.
• *angl.* harmonious.

harmonista (o **harmoniste -a**) *m.* i *f.* Músic que domina la ciència de l'harmonia.
• *cast.* armonista.
• *angl.* harmonist.

harmonització *f.* Acció o efecte d'harmonitzar.
• *cast.* armonización.
• *angl.* harmonization.

harmonitzar *v. tr.* **1.** Escollir i escriure els acords que acompanyen (una melodia). **2.** Acompanyar amb harmonia.

• *cast.* armonizar.
• *angl.* to harmonize.

harmònium *m.* Instrument musical de vent amb teclat, de llengüetes lliures que vibren per l'acció de dos manxes per mitjà de pedals.
• *cast.* armonio.
• *angl.* harmonium.

hausmusik [*al.*] Música per a interpretar a casa de manera informal, pròpia de finals del segle XVIII i començaments del XIX.
• *cast.* ***hausmusik***.
• *angl.* house concert, home concert.

havanera *f.* Cançó d'origen cubà de compàs binari i de temps lent o moderat.
• *cast.* habanera.
• *angl.* ***habanera***.

heavy [*angl.*] *m.* ***Heavy metal***.
• *cast.* ***heavy***.
• *angl.* heavy.

heavy metal [*angl.*] *m.* Estil musical derivat del *rock*, que es caracteritza per un so enèrgic i agressiu, on predominen el baix i la guitarra elèctrics, la bateria i la veu.
• *cast.* ***heavy metal***.
• *angl.* heavy metal.

helicó *m.* Instrument musical de vent, del grup del metall, amb un tub en forma d'espiral que permet posar-se'l al voltant del cos repenjat sobre un muscle.
• *cast.* helicón.
• *angl.* helicon.

heptacord *m.* **1.** Sistema de set graus musicals consecutius. **2.** Interval de sèptima en l'escala musical. **3.** Lira de set cordes.
• *cast.* heptacordo.
• *angl.* heptachord.

heptatònic -a *adj.* Que està basat (un sistema musical) en una escala de set tons.
• *cast.* heptatónico -ca.
• *angl.* heptatonic.

hertz *m.* Unitat de freqüència del sistema internacional que equival a un cicle per segon.
• *cast.* hertzio.
• *angl.* hertz.

heterofonia *f.* Exposició simultània, especialment en la interpretació improvisada, de dos o més versions diferents del que és essencialment la mateixa melodia, en contraposició a polifonia.
• *cast.* heterofonía.
• *angl.* heterophony.

hexacord *m.* **1.** Grup homogeni de sis notes consecutives. **2.** Interval de sexta en l'escala musical. **3.** Instrument musical de sis cordes.
• *cast.* hexacordo.
• *angl.* hexachord.

hi-fi [*angl.*] *m.* Abreviatura de *high fidelity*, alta fidelitat.
• *cast.* ***hi-fi***.
• *angl.* hi-fi.

hi-hat [*angl.*] *m.* Xarleston.
• *cast.* ***hi-hat***.
• *angl.* hi-hat.

himnari *m.* Col·lecció d'himnes.
• *cast.* himnario.
• *angl.* hymnal, hymnary.

himne *m.* **1.** Composició poètica, generalment cantada, per a invocar i lloar la divinitat en els actes de culte. *Himne a la Mare de Déu.* **2.** Composició que exalça accions i ideals d'un individu, d'un poble, d'una comunitat o d'un partit. *Himne local, regional. Himne olímpic.*
• *cast.* himno.
• *angl.* **1.** hymn. **2.** hymn, anthem.

himnòdia *f.* Himnografia.
• *cast.* himnodia.
• *angl.* hymnody.

himnografia *f.* Producció literària i musical d'himnes.
• *cast.* himnografía.
• *angl.* hymnography.

hip-hop [*angl.*] *m.* Moviment artístic sorgit a finals dels anys seixanta del

segle XX als Estats Units en les comunitats afroamericanes i hispanoamericanes, que s'estén a l'àmbit musical amb ritmes derivats d'estils com el *rap*, el *funk* o el *blues*.
• *cast.* *hip-hop*.
• *angl.* hip-hop.

homòfon -a *adj.* Que presenta (un cant o una música) totes les veus amb el mateix so.
• *cast.* homófono -na.
• *angl.* homophonic.

homofonia *f.* **1.** En una composició musical, ús de veus semblants, o a distància d'octava. **2.** Composició musical a veus iguals o mixtes quan és en acords compactes, nota contra nota i al mateix ritme. **3.** Composició musical a una sola veu.
• *cast.* homofonía.
• *angl.* homophony.

homofònic -a *adj.* Caracteritzat per l'homofonia.
• *cast.* homofónico -ca.
• *angl.* homophonic, homophonous.

homorítmia *f.* Gènere polifònic en què totes les veus que conformen una textura musical es mouen amb el mateix ritme o amb un ritme semblant.
• *cast.* homorritmia.
• *angl.* homorhythm.

hoquetus [*llatí*] *m.* Procediment compositiu característic de la polifonia litúrgica dels segles XIII i XIV, caracteritzat per la distribució d'una línia melòdica entre dos veus, de manera que mentres l'una sona, l'altra es manté en silenci.
• *cast.* *hoquetus*.
• *angl.* hocket.

horitzontal *adj.* Que estudia una partitura des del punt de vista melòdic. *Anàlisi horitzontal.*
• *cast.* horizontal.
• *angl.* horizontal.

hot jazz [*angl.*] *m.* Estil de *jazz*, amb un gran apogeu en els anys vint del segle XX, caracteritzat pel predomini de la improvisació.
• *cast.* *hot jazz*.
• *angl.* hot jazz.

house [*angl.*] *m.* Estil de música de ball sorgit a principis dels anys huitanta del segle XX, que utilitza sons pregravats i manipulats amb sintetitzadors i altres aparells.
• *cast.* *house*.
• *angl.* house.

I

ictus *m. inv.* Accent principal inicial i final d'una frase musical.
• *cast.* ictus.
• *angl.* ictus.

idil·li *m.* Obra musical que evoca les excel·lències de la vida rural o pastoral.
• *cast.* idilio.
• *angl.* idyll.

idiòfon -a *adj.* i *m.* Segons la classificació d'Hornbostel-Sachs, que produïx el so (un instrument) per la vibració de tot el material de què està format i no sols per la d'una part de l'instrument, siga per una corda, una membrana o una columna d'aire, com ara les castanyoles, el xilòfon o el xerrac.
• *cast.* idiófono -na.
• *angl.* idiophone.

il·lustració musical *f.* Música d'escena.
• *cast.* ilustración musical.
• *angl.* music illustration.

imbroglio [*it.*] *m.* En l'òpera bufa del segle XVIII, escena de confusió que se solia situar en l'últim acte de l'obra, i que es creava per mitjà de la complexitat polifònica i la diversitat rítmica, mètrica i melòdica.
• *cast.* ***imbroglio***.
• *angl.* ***imbroglio***.

imitació *f.* En la música polifònica, reproducció d'una frase o d'un motiu que executa una veu distinta de la que l'havia iniciat.
• *cast.* imitación.
• *angl.* imitation.

imitació canònica *f.* Imitació estricta, com en un cànon.
• *cast.* imitación canónica.
• *angl.* canonic imitation.

impostació *f.* Acció o efecte d'impostar la veu.
• *cast.* impostación.
• *angl.* impostation.

impostar *v. tr.* Col·locar (la veu) per a produir els sons amb la màxima perfecció, claredat i fermesa sense necessitat de forçar les cordes vocals.
• *cast.* impostar.
• *angl.* to project one´s voice.

impressionisme *m.* Movimient musical sorgit a finals del segle XIX i principis del XX especialment en la música francesa, que es caracteritza per la necessitat dels compositors de provar noves combinacions d'instruments per a aconseguir una riquesa de timbres amb què produir efectes diferents i també per l'ús de temps no lineals, sinó executats en una espècie de successió d'impressions.
• *cast.* impresionismo.
• *angl.* impressionism.

impromptu [*llatí*] *m.* Obra per a piano en un moviment i amb un cert caràcter d'improvisació, molt conreada en el segle XIX.
• *cast.* ***impromptu***.
• *angl.* ***impromptu***.

improperi *m.* Cadascuna de les obres entonades el Divendres Sant durant

l'adoració de la creu, que consten de tres texts basats en l'Antic Testament.
• *cast.* improperio.
• *angl.* *improperio*.

improvisació *f.* Interpretació vocal o instrumental d'una peça no codificada ni escrita, en la qual s'usa un tema com a punt de partida.
• *cast.* improvisación.
• *angl.* improvisation, improv.

improvisar *v. tr.* i *intr.* Fer una improvisació.
• *cast.* improvisar.
• *angl.* to improvise.

incidental *adj.* Que s'ha compost per a acompanyar una representació teatral, un programa de televisió o de ràdio o uns altres entreteniments que, en principi, no són musicals.
• *cast.* incidental.
• *angl.* incidental.

incipit [*llatí*] *m.* Conjunt de paraules o de notes inicials d'un text o d'una composició.
• *cast.* *incipit*.
• *angl.* *incipit*.

indicació *f.* Cadascuna de les expressions usades per a modificar algun aspecte de l'obra, com ara el caràcter, la dinàmica o el temps.
• *cast.* indicación.
• *angl.* indication.

indicació de caràcter *f.* Expressió, generalment en italià, que s'usa per a indicar el caràcter d'una obra o d'un fragment musical.
• *cast.* indicación de carácter.
• *angl.* character indication.

indicació de temps *f.* Expressió, generalment en italià, que s'usa per a indicar la velocitat i també el caràcter d'una obra o d'un fragment musical.
• *cast.* indicación de tiempo.
• *angl.* tempo indication.

indicació d'expressió *f.* Indicació de caràcter.
• *cast.* indicación de expresión.
• *angl.* expression indication.

indicació dinàmica *f.* Expressió o abreviatura, generalment en italià, que s'usa per a modificar el grau d'intensitat o la variació.
• *cast.* indicación dinámica.
• *angl.* dynamic indication.

indicació interpretativa *f.* Expressió de caràcter tècnic que indica alguna peculiaritat durant l'execució.
• *cast.* indicación interpretativa.
• *angl.* interpretive indication.

inflexió *f.* Lleugera alteració de l'altura d'un so.
• *cast.* inflexión.
• *angl.* inflection, inflexion.

infrasò *m.* So de freqüència inferior a la mínima audible, generalment d'unes vint vibracions per segon per a l'oïda humana.
• *cast.* infrasonido.
• *angl.* infrasound.

inharmònic -a *adj.* Faltat d'harmonia.
• *cast.* inarmónico -ca.
• *angl.* inharmonious, inharmonic.

inharmònicament *adv.* D'una manera inharmònica.
• *cast.* inarmónicamente.
• *angl.* inharmoniously.

inharmoniós -osa *adj.* No harmoniós.
• *cast.* inarmónico -ca.
• *angl.* inharmonious, inharmonic.

instrument *m.* Objecte o aparell capaç de produir sons musicals.
• *cast.* instrumento.
• *angl.* instrument.

instrument acústic *m.* En la música lleugera, instrument que sona sense necessitat de cap suport elèctric, electrònic o amplificat.
• *cast.* instrumento acústico.
• *angl.* acoustic instrument.

instrument cromàtic *m.* Instrument que pot tocar una escala cromàtica.
• *cast.* instrumento cromático.
• *angl.* chromatic instrument.

instrument d'arc *m.* Instrument d'arquet.
• *cast.* instrumento de arco.
• *angl.* bowed instrument.

instrument d'arquet *m.* Instrument en què les cordes es fan sonar bàsicament fregant-les amb un arquet.
• *cast.* instrumento de arco.
• *angl.* bowed instrument.

instrument de corda *m.* Instrument musical el so del qual es produïx per la vibració de les cordes.
• *cast.* instrumento de cuerda.
• *angl.* stringed instrument.

instrument de corda fregada *m.* Instrument en què el so es produïx per la vibració de les cordes quan es freguen amb un arquet, com ara el violí, el contrabaix o la viola de gamba.
• *cast.* instrumento de cuerda frotada o de arco.
• *angl.* bowed string instrument.

instrument de corda percudida *m.* Instrument en què el so es produïx per la vibració de les cordes quan es colpegen per mitjà d'algun mecanisme, generalment uns martellets que s'accionen quan es polsen les tecles, com ara el piano, el clavicordi o el salteri.
• *cast.* instrumento de cuerda percutida o golpeada.
• *angl.* struck string instrument.

instrument de corda pinçada *m.* Instrument en què el so es produïx per la vibració de les cordes quan es polsen o es pincen directament amb els dits o amb algun accessori, com ara la guitarra, l'arpa o el clavecí.
• *cast.* instrumento de cuerda pulsada.
• *angl.* plucked string instrument.

instrument de percussió *m.* Instrument musical el so del qual es produïx gràcies al xoc entre un percussor i una superfície de pell, metall o fusta.
• *cast.* instrumento de percusión.
• *angl.* percussion instrument.

instrument de so determinat *m.* Instrument musical que fa sons afinats i pot interpretar melodies.
• *cast.* instrumento de sonido determinado.
• *angl.* determined sound instrument.

instrument de so indeterminat *m.* Instrument musical que fa sons no afinats i que s'usa per a interpretar ritmes.
• *cast.* instrumento de sonido indeterminado.
• *angl.* undetermined sound instrument.

instrument de teclat *m.* Instrument musical dotat d'un o més teclats que han de ser accionats perquè l'instrument sone, i que inclou instruments de corda, com ara el piano o el clavicèmbal; instruments de vent, com ara l'orgue o l'acordió, i certs electròfons, com ara el teclat electrònic.
• *cast.* instrumento de teclado.
• *angl.* keyboard instrument.

instrument de vent *m.* Instrument musical que basa la seua sonoritat en l'aire que conté, posat en acció pel bufit de l'intèrpret.
• *cast.* instrumento de viento.
• *angl.* wind instrument.

instrument de vent de fusta *m.* Instrument de vent, tradicionalment construït de fusta encara que actualment s'use també el metall, que posa en vibració una columna d'aire per mitjà d'una llengüeta o bufant a través d'una obertura.
• *cast.* instrumento de viento-madera.
• *angl.* woodwind instrument.

instrument de vent de metall *m.* Instrument de vent que posa en vibració una columna d'aire per mitjà dels llavis de l'intèrpret, que s'usen com una llengüeta.

• *cast.* instrumento de viento-metal.
• *angl.* metal wind instrument.

instrument elèctric *m.* Instrument musical en què s'amplia el so connectant-lo al corrent elèctric.
• *cast.* instrumento eléctrico.
• *angl.* electric musical instrument.

instrument electrònic *m.* Instrument musical que produïx els sons amb energia elèctrica.
• *cast.* instrumento electrónico.
• *angl.* electronic musical instrument.

instrument natural *m.* Instrument de vent que es toca únicament amb l'ajuda dels llavis, sense claus ni vàlvules, de manera que s'emeten les notes de l'escala harmònica.
• *cast.* instrumento natural.
• *angl.* natural wind instrument.

instrumentació *f.* **1.** Acció o efecte d'instrumentar. **2.** Estudi dels instruments musicals en funció de les seues característiques i possibilitats.
• *cast.* instrumentación.
• *angl.* instrumentation.

instrumental **1.** *adj.* De l'instrument o que hi té relació. **2.** *adj.* Que està composta (una obra musical) per a ser executada només amb instruments. **3.** *m.* Conjunt d'instruments d'una orquestra o d'una banda de música.
• *cast.* instrumental.
• *angl.* **1** i **2.** instrumental. **3.** instruments (*pl.*).

instrumentar *v. tr.* Preparar les partitures (d'una composició musical) per a cadascun dels instruments que l'han d'executar.
• *cast.* instrumentar.
• *angl.* to orchestrate.

instrumentari *m.* Conjunt d'instruments que formen una col·lecció, especialment amb valor històric.
• *cast.* instrumentario.
• *angl.* instrumentarium.

instrumentista (o **instrumentiste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca un instrument musical.
• *cast.* instrumentista.
• *angl.* instrumentalist.

intensitat *f.* Gradació del so que, juntament amb l'altura, la duració i el timbre, definix tradicionalment el so musical.
• *cast.* intensidad.
• *angl.* intensity.

intercanvi de veus *m.* Encreuament.
• *cast.* intercambio de voces.
• *angl.* voice exchange.

interferència *f.* En acústica, presència simultània de dos o més ones procedents de fonts distintes.
• *cast.* interferencia.
• *angl.* interference.

interludi *m.* **1.** Composició musical més o menys breu que sol intercalar-se entre dos parts d'una obra instrumental o operística. **2.** En la música religiosa, composició que s'interpreta, sovint de forma improvisada, entre els versos d'un himne o d'un salm.
• *cast.* interludio.
• *angl.* interlude.

intermède [*fr.*] *m.* Obra musical d'origen francés i relacionada amb l'*intermedio* italià, vigent des del segle XVI fins a finals del segle XVII, que s'interpretava entre els actes d'una obra teatral.
• *cast.* ***intermède***.
• *angl.* interlude.

intermedio [*it.*] *m.* En el Renaixement italià, obra musical que s'interpretava entre els actes d'una obra teatral.
• *cast.* ***intermedio***.
• *angl.* ***intermedio***, ***intermezzo***.

intermezzo [*it.*] *m.* **1.** Peça musical de caràcter instrumental que s'executa al començament o entre els actes d'una òpera abans d'alçar-se el teló. **2.** Composició musical de concert, breu i de caràcter independent.

3. Òpera còmica de curta duració que, en el segle XVIII, es representava entre els actes d'una òpera.
• *cast.* *intermezzo*.
• *angl.* *intermezzo*.

intèrpret *m.* i *f.* Persona que interpreta una obra musical.
• *cast.* intérprete.
• *angl.* performer, singer.

interpretació *f.* **1.** Execució d'una obra musical. **2.** Manera en què s'executa una obra musical.
• *cast.* interpretación.
• *angl.* performance.

interpretar *v. tr.* Executar (una obra musical).
• *cast.* interpretar.
• *angl.* to perform.

interval *m.* Distància existent entre dos notes musicals.
• *cast.* intervalo.
• *angl.* interval.

interval cromàtic *m.* Interval format per dos sons veïns sorgits d'un mateix grau de l'escala tonal, a una distància d'un semitò.
• *cast.* intervalo cromático.
• *angl.* chromatic interval.

interval just *m.* Interval que només té una forma de consonància i que només pot ser just, augmentat i disminuït.
• *cast.* intervalo justo.
• *angl.* perfect interval.

interval mort *m.* Interval format entre l'última nota d'una frase i la primera nota de la següent.
• *cast.* intervalo muerto.
• *angl.* dead interval.

intervals ascendents *m. pl.* Successió d'intervals en què cada so és més agut que l'anterior.
• *cast.* intervalos ascendentes.
• *angl.* ascending interval.

intervals descendents *m. pl.* Successió d'intervals en què cada so és més greu que l'anterior.
• *cast.* intervalos descendentes.
• *angl.* descending interval.

introducció *f.* **1.** Fragment musical breu que precedix un moviment més ràpid, situat a l'inici de simfonies o d'obertures. **2.** Peça musical que precedix algunes òperes.
• *cast.* introducción.
• *angl.* introduction.

introit *m.* Cant inicial de la missa.
• *cast.* introito.
• *angl.* introit.

invenció *f.* Composició instrumental curta d'estil contrapuntístic a dos veus.
• *cast.* invención.
• *angl.* invention.

inversió *f.* **1.** Intercanvi de posició de les notes que constituïxen un interval. **2.** Disposició d'un acord en què la nota més greu no coincidix amb la nota fonamental. **3.** Procediment contrapuntístic consistent en la lectura invertida dels intervals d'un motiu.
• *cast.* inversión.
• *angl.* inversion.

invitatori *m.* Salm alternat amb una antífona que inicia l'ofici diví.
• *cast.* invitatorio.
• *angl.* invitatory.

inxa *f.* Llengüeta.
• *cast.* lengüeta.
• *angl.* reed.

iòdel *m.* Modalitat de cant popular, a una o més veus, típica dels habitants del Tirol i de les muntanyes suïsses, que es caracteritza pel pas constant de la veu normal a un falset agut.
• *cast.* *jödel*.
• *angl.* *Jödel*.

isorítmia *f.* Tècnica musical que seguix un patró fix d'altura i repetix un ritme característic al llarg d'una peça musical, encara que les notes cantades siguen diferents.
• *cast.* isorritmia.
• *angl.* isoryhthm.

J

jam session [*angl.*] *f.* Sessió informal d'intèrprets de *jazz* o de *rock* en què els músics es dediquen a improvisar.
• *cast.* *jam session*.
• *angl.* jam session.

jazz [*angl.*] *m.* Estil de música afroamericana, creada per les comunitats negra i criolla del sud dels Estats Units a principis del segle xx, que es caracteritza per la improvisació i un ritme molt marcat i sincopat.
• *cast.* *jazz*.
• *angl.* jazz.

jazz band [*angl.*] *m.* Orquestra o banda de *jazz*.
• *cast.* *jazz band*.
• *angl.* jazz band.

***jazz* fusió** *m.* Estil musical que combina el *jazz* amb altres estils, especialment el *rock* i el *funk*, i es carateritza per la barreja de les formes i les tècniques del *jazz* amb els instruments musicals propis del *rock* i l'estructura rítmica de la música popular afroamericana.
• *cast.* *jazz* fusión.
• *angl.* jazz fusion.

jazz rock [*angl.*] *m.* Estil musical, sorgit al començament dels anys setanta del segle xx, que fusiona elements del *jazz* i del *rock*.
• *cast.* *jazz rock*.
• *angl.* jazz rock.

jazzista (o **jazziste -a**) *m.* i *f.* Persona que interpreta *jazz*.
• *cast.* jazzista.
• *angl.* jazzman.

jazzístic -a *adj.* Del *jazz* o que hi té relació.
• *cast.* jazzístico -ca.
• *angl.* jazz.

jazzman [*angl.*] *m.* Jazzista.
• *cast.* *jazzman*.
• *angl.* jazzman.

joc *m.* Conjunt de tubs de l'orgue que formen una sèrie completa del mateix timbre.
• *cast.* juego.
• *angl.* rank.

joc de timbres *m.* Instrument musical de percussió, constituït per una sèrie de barres metàl·liques suspeses horitzontalment i col·locades en dos files a la manera d'un teclat.
• *cast.* juego de campanas, juego de láminas.
• *angl.* *glockenspiel*.

joglar joglaressa **1.** *m.* i *f.* En l'Edat Mitjana, artista ambulant que divertia el públic cantant o recitant poemes, generalment amb l'acompanyament d'algun instrument musical. **2.** *m.* Agrupació musical composta d'un dolçainer i d'un tabaleter que van davant de les processons i altres festes populars.
• *cast.* **1.** juglar. **2.** agrupación de dulzaina y tamboril.
• *angl.* minstrel, *jongleur*.

joglaresc -a *adj.* Dels joglars o que hi té relació.
• *cast.* juglaresco -ca.
• *angl.* minstrel.

jota *f.* Música i cançó, de ritme ternari i moviment viu, que acompanyen el ball homònim. *La jota valenciana. La jota aragonesa.*
• *cast.* jota.
• *angl.* *jota*.

just -a *adj.* Que tenen (alguns intervals musicals) una sola forma de consonància. *Una quarta, una quinta, una octava, justes.*
• *cast.* justo -ta.
• *angl.* perfect.

K

kabuki [*jap.*] Forma de teatre japonés que inclou l'acció dramàtica, el cant i la dansa.
• *cast.* ***kabuki***.
• *angl.* ***kabuki***.

kapellmeister [*al.*] *m.* Mestre de capella i, per extensió, director d'orquestra.
• *cast.* ***kapellmeister***.
• *angl.* ***Kapellmeister***, master chapel.

koto [*jap.*] *m.* Instrument musical de corda pinçada típic del Japó, encara que d'origen xinés, molt semblant a la cítara.
• *cast.* ***koto***.
• *angl.* ***koto***.

kyrie [*gr.*] *m.* Cant inicial de la missa, entre l'introit i el glòria, on es repetixen, tres vegades cadascuna, les invocacions *Kyrie eleison*, *Christe eleison*, *Kyrie eleison*.
• *cast.* kirie, ***kyrie***.
• *angl.* ***Kyrie***.

L

la [*pl.* las] *m.* Sexta nota de l'escala musical diatònica.
• *cast.* la.
• *angl.* A.

lai *m.* Gènere poètic i musical que es va conrear en el nord d'Europa, especialment a França i a Alemanya, entre els segles XIII i finals del XIV.
• *cast.* lay.
• *angl.* lai.

làmina *f.* **1.** En alguns instruments de percussió, cadascuna de les peces de fusta o de metall, de dimensions i formes diverses, la vibració de les quals produïx el so. **2.** Llengüeta dels instruments de vent.
• *cast.* lámina.
• *angl.* **1.** bar, key. **2.** air reed.

larghetto [*it.*] **1.** *adv.* Amb un temps bastant lent, però més ràpid que el *largo*. **2.** *m.* Part d'una composició musical que s'executa en este temps.
• *cast.* ***larghetto***.
• *angl.* ***larghetto***.

largo [*it.*] **1.** *adv.* Amb un temps més lent que l'*adagio*. **2.** *m.* Part d'una composició musical que s'executa en este temps.
• *cast.* ***largo***.
• *angl.* ***largo***.

larigot [*fr.*] *m.* Joc de l'orgue que sona una octava per damunt del nasard.
• *cast.* ***larigot***.
• *angl.* ***larigot***.

lauda *f.* Cançó religiosa no litúrgica de lloança a Déu o als sants, escrita en llengua vulgar i estil senzill, que es conreà en el nord d'Itàlia com a obra monòdica durant el segle XIII i que es transformà en polifònica en el segle XIV.
• *cast.* lauda.
• *angl.* ***lauda***.

lectura a primera vista *f.* Acció de llegir i d'executar simultàniament una obra musical.
• *cast.* lectura a primera vista, repentización.
• *angl.* playing at sight.

legato [*it.*] *m.* Procediment interpretatiu vocal i instrumental que permet el fraseig sense separació entre les notes, de manera que les unes s'unixen a les altres.
• *cast.* ***legato***.
• *angl.* ***legato***.

leima *m.* Semitò usat en la música grega.
• *cast.* leima.
• *angl.* ***leima***.

leitmotiv [*al.*] *m.* En l'òpera, motiu musical, de caràcter melòdic, rítmic o harmònic, que es relaciona amb algun personatge o aspecte del drama musical, i que va reapareixent i transformant-se al llarg de l'obra.
• *cast.* ***leitmotiv***.
• *angl.* leitmotif, leitmotiv.

lento [*it.*] **1.** *adv.* Amb un temps musical pausat. **2.** *m.* Fragment musical interpretat d'esta manera.
• *cast.* ***lento***.
• *angl.* ***lento***.

liber usualis [*llatí*] *m.* Compendi de cant gregorià usat per l'Església catòlica romana almenys des del segle IV fins als nostres dies.
• *cast.* ***liber usualis***.
• *angl.* ***Liber Usualis***.

lied [*al.*] *m.* Composició vocal breu, amb acompanyament instrumental o sense, característica del Romanticisme alemany.
• *cast.* ***lied***.
• *angl.* ***lied***.

línia *f.* Traç del pentagrama i del tetragrama gregorià.
• *cast.* línea.
• *angl.* line.

línia addicional *f.* Línia afegida damunt o davall del pautat i paral·lela a este, utilitzada per a situar les notes que n'ixen.
• *cast.* línea adicional.
• *angl.* additional line.

línia divisòria *f.* Barra de compàs.
• *cast.* línea divisoria.
• *angl.* bar line.

lira *f.* Instrument musical antic, constituït per diverses cordes tensades en un marc que es polsaven amb les dos mans, i que era usat per a acompanyar el cant i la recitació.
• *cast.* lira.
• *angl.* lyre.

líric -a *adj.* **1.** De la lírica o que hi té relació. **2.** Antigament, destinat a ser cantat amb acompanyament de la lira.
• *cast.* lírico -ca.
• *angl.* **1.** lyric. **2.** lyric poetry.

lírica *f.* Gènere musical que consistix en la representació cantada d'un text o d'un llibret teatral.
• *cast.* lírica.
• *angl.* light opera genre.

litòfon *m.* Instrument musical de percussió consistent en un joc de pedres que produïxen sons musicals quan es colpegen.
• *cast.* litófono.
• *angl.* lithophone.

llarg *m.* Temps lent.
• *cast.* largo.
• *angl.* ***largo***.

llaüt **1.** *m.* Instrument musical de cordes pinçades, semblant a la bandúrria, però de caixa més gran i en forma de mitja pera, i de so menys agut **2.** *m.* i *f.* Llaütista.
• *cast.* laúd.
• *angl.* **1.** lute. **2.** lutenist, lutanist.

llaütista (o **llaütiste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca el llaüt.
• *cast.* laudista.
• *angl.* lutenist, lutanist.

llegenda *f.* Obra instrumental breu, de caràcter narratiu i semblant a la balada, pròpia del Romanticisme.
• *cast.* leyenda.
• *angl.* legend.

llengüeta *f.* Peça de metall, canya o fusta, flexible i xicoteta, situada en el broquet de diversos instruments de vent.
• *cast.* lengüeta.
• *angl.* reed.

llengüeteria *f.* Conjunt de tubs oberts de l'orgue la vibració sonora dels quals és produïda per llengüetes lliures o bé per llengüetes batents.
• *cast.* lengüetería.
• *angl.* reed pipes.

llengüeteria de batalla *f.* Conjunt de jocs de llengüeta disposats horitzontalment en la façana de l'orgue.
• *cast.* lengüetería de batalla.
• *angl.* horizontal facade reeds.

lletania *f.* Pregària constituïda per una sèrie d'invocacions i de peticions que canta o recita un diaca, un prevere o un altre càrrec eclesiàstic a qui la congregació respon sempre amb una mateixa frase.
• *cast.* letanía.
• *angl.* litany.

lletra *f.* Text posat en música per a poder-lo cantar.
• *cast.* letra.
• *angl.* words, lyrics.

lletrista (o **lletriste -a**) *m.* i *f.* Persona que compon la lletra d'una cançó.
• *cast.* letrista.
• *angl.* lyricist.

llibret *m.* Obra dramàtica escrita per a ser posada en música, ja siga completament, com en l'òpera, o parcialment, com en la sarsuela.
• *cast.* libreto.
• *angl.* *libretto*.

llibretista (o **llibretiste -a**) *m.* i *f.* Autor de llibrets.
• *cast.* libretista.
• *angl.* *librettist*.

llicència *f.* En la pràctica de l'harmonia, infracció tolerada de les regles.
• *cast.* licencia.
• *angl.* license.

lligadura *f.* **1.** Línia corba amb la qual s'indica que dos o més notes s'han de cantar o tocar amb una sola emissió de so. **2.** Associació de notes en un sol signe en la notació antiga.
• *cast.* ligadura.
• *angl.* **1.** tie. **2.** ligature.

lligar *v. tr.* Unir (una nota musical amb una altra) sense interrompre l'emissió sonora.
• *cast.* ligar.
• *angl.* to tie.

lligat *m.* Lligadura 1.
• *cast.* ligado.
• *angl.* tie.

loco [*it.*] *m.* Indicació interpretativa que s'usa per a anul·lar una indicació prèvia.
• *cast.* *loco*.
• *angl.* *loco*.

long play [*angl.*] *m.* LP.
• *cast.* *long play*.
• *angl.* long-playing record album.

longa *f.* Figura musical que, en la notació proporcional, equival a dos o tres breus.
• *cast.* longa.
• *angl.* longa.

louré [*fr.*] *m.* Colp d'arc en què cadascuna de les notes que formen un grup se separen lleugerament dins d'una mateixa lligadura sense canviar la direcció de l'arc.
• *cast.* *louré*.
• *angl.* *louré*.

LP *m.* Disc de llarga duració.
• *cast.* LP.
• *angl.* LP.

lutier *m.* i *f.* Artesà que fabrica i repara instruments musicals de corda, especialment violins, violes, violoncels i contrabaixos.
• *cast.* lutier.
• *angl.* luthier.

M

ma non troppo [*it.*] *loc. adv.* Amb el temps musical indicat anteriorment, però no massa.
• *cast.* *ma non troppo*.
• *angl.* *ma non troppo*.

maça *f.* Bola de feltre, de fusta o de tela forrada de cuiro, unida a un bastó, que s'utilitza per a percudir un timbal o un instrument similar.
• *cast.* maza.
• *angl.* drumstick.

maceta *f.* Baqueta.
• *cast.* baqueta.
• *angl.* mallet.

macumba *f.* Al Brasil, conjunt de manifestacions musicals que s'utilitzen en els cultes magicoreligiosos de la població negra.
• *cast.* macumba.
• *angl.* *macumba*.

madrigal *m.* **1.** Forma poètica i musical conreada a Itàlia durant el segle XVI, de temàtica pastoral i escrita, generalment, per a dos veus. **2.** Composició vocal, polifònica i sense acompanyament, originada a Florència i vigent des del 1520 fins a mitjan segle XVII.
• *cast.* madrigal.
• *angl.* *madrigal*.

madrigal espiritual *m.* Composició polifònica de temàtica religiosa, que sorgix a Itàlia durant la segona mitat del segle XVI, i que intenta combinar la pietat religiosa amb els recursos expressius i els artificis del madrigal profà.
• *cast.* madrigal espiritual.
• *angl.* spiritual madrigal.

madrigalejar *v. intr.* Compondre o cantar madrigals.
• *cast.* madrigalizar.
• *angl.* to compose madrigals, to sing madrigals.

madrigalesc -a *adj.* Del madrigal o que hi té relació.
• *cast.* madrigalesco -ca.
• *angl.* madrigalistic.

madrigalisme *m.* Ús d'una figura musical amb l'objectiu de simbolitzar algun aspecte rellevant en un text.
• *cast.* madrigalismo.
• *angl.* madrigalism.

madrigalista (o **madrigaliste -a**) *m.* i *f.* **1.** Autor de madrigals. **2.** Persona que canta madrigals.
• *cast.* madrigalista.
• *angl.* **1.** madrigal composer. **2.** madrigal singer.

madrigalístic -a *adj.* Del madrigal o que hi té relació.
• *cast.* madrigalístico -ca.
• *angl.* madrigalistic.

maestoso [*it.*] **1.** *adj.* Que s'ha d'interpretar amb un caràcter solemne i majestuós. **2.** *m.* Composició o part d'una composició musical que s'ha d'executar d'esta manera.
• *cast.* *maestoso*.
• *angl.* *maestoso*.

magnetòfon *m.* Aparell de gravació magnètica de sons, basada en la imantació permanent d'un suport,

generalment una cinta magnètica.
• *cast.* magnetófono.
• *angl.* tape recorder.

magníficat *m.* **1.** Càntic atribuït per l'Evangeli a la Mare de Déu. **2.** Gènere de música polifònica vocal religiosa, similar a la cantata, però basat en el passatge bíblic de l'Evangeli que comença amb els paraules *Magnificat anima mea Dominum*.
• *cast.* magníficat.
• *angl.* *magnificat*.

mainstream jazz [*angl.*] *m.* Estil de *jazz* que recull característiques d'altres estils com el *swing* i el *bebop*, conreat durant els anys cinquanta del segle XX.
• *cast.* *mainstream jazz*.
• *angl.* mainstream jazz.

major *adj.* Que està format (un interval) per sons situats a la distància d'un to, de dos tons, de quatre tons i un semitò diatònic, o de cinc tons i un semitò.
• *cast.* mayor.
• *angl.* major.

malaguenya *f.* **1.** Composició musical vinculada al cant flamenc, originària de la zona de Màlaga i relacionada amb el fandango. **2.** Música de dansa vinculada a la zona de Màlaga i pròpia del segle XVII.
• *cast.* malagueña.
• *angl.* *malagueña*.

malambo [*cast.*] *m.* Música que acompanya el ball homònim, de ritme viu i originàriament executat només per hòmens, típic de l'Argentina.
• *cast.* malambo.
• *angl.* *malambo*.

mambo *m.* Música que acompanya el ball homònim, d'origen cubà, que naix de combinar ritmes cubans amb *jazz*, i que es considera antecessor immediat de la salsa.
• *cast.* mambo.
• *angl.* *mambo*.

mandola *f.* Instrument musical de corda pinçada, molt semblant a la mandolina, però més gran i afinada una quinta més baixa.
• *cast.* mandola.
• *angl.* mandola.

mandolina *f.* Instrument musical de la família del llaüt, de caixa molt bombada per davall i amb quatre cordes dobles metàl·liques que es toquen amb un plectre.
• *cast.* mandolina, bandolina.
• *angl.* mandolin.

mandolinista (o **mandoliniste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca la mandolina.
• *cast.* bandolinista.
• *angl.* mandolinist, mandolin player.

mandora *f.* Instrument musical de corda pinçada, semblant al llaüt, però de cos més llarg i més bombat.
• *cast.* mandora.
• *angl.* mandora.

mànec *m.* Part dels instruments de corda consistent en una peça de fusta allargada que prolonga la caixa, sosté les cordes i acaba en el claviller.
• *cast.* mango.
• *angl.* handle.

maneta *f.* Accessori d'alguns instruments de corda o mecànics amb què s'acciona un mecanisme de rotació. *Piano de maneta.*
• *cast.* manivela, manubrio (*m.*).
• *angl.* crank.

manicord *m.* Clavicordi.
• *cast.* manicordio, monacordio.
• *angl.* manichord.

manierisme *m.* Estil associat a la música escrita des de mitjans del segle XVI fins a començaments del XVII.
• *cast.* manierismo.
• *angl.* mannerism.

manual *m.* En el clavicèmbal i en l'orgue, teclat.
• *cast.* manual.
• *angl.* manual.

manubri *m.* **1.** Piano de maneta. **2.** Maneta.
• *cast.* manubrio.
• *angl.* **1.** barrel organ. **2.** crank.

manxa *f.* **1.** Aparell que, accionat per pedals o per algun altre procediment mecànic, proporciona aire a certs instruments, com ara l'orgue o l'harmònium. **2.** Part de certs instruments de vent. *La manxa de l'acordió.*
• *cast.* mancha, fuelle (*m.*).
• *angl.* **1.** blower. **2.** bellow.

maqueta *f.* Gravació de prova d'un o més temes musicals.
• *cast.* maqueta.
• *angl.* demo, demo tape.

màquina de vent *f.* Eolífon.
• *cast.* máquina de viento.
• *angl.* wind machine.

maraca *f.* [usat generalment en plural] Instrument musical de percussió propi de diversos pobles de les Antilles i de l'Amèrica del Sud, que consistix en una carabassa o qualsevol altra fruita similar, seca i buida, subjecta a un mànec i dins de la qual hi ha pinyols o pedretes que sonen quan s'agita.
• *cast.* maraca.
• *angl.* *maraca*.

mariachi [*cast.*] *m.* **1.** Grup de música que interpreta cançons populars mexicanes. **2.** Músic que forma part d'este grup. **3.** Música popular mexicana, que prové de Jalisco i d'altres regions mexicanes.
• *cast.* mariachi.
• *angl.* **1.** mariachi band. **2.** mariachi singer. **3.** mariachi.

marimba *f.* Instrument musical de percussió semblant al xilòfon, que consta d'una sèrie de làmines de fusta de longituds diverses, proveïdes d'un ressonador cadascuna.
• *cast.* marimba.
• *angl.* *marimba*.

marimba de tecomates *f.* Antiga marimba proveïda de carabasses que actuaven com a caixes de ressonància.
• *cast.* marimba de tecomates.
• *angl.* *marimba de tecomates*.

martelé [*fr.*] *m.* Colp d'arquet que consistix a destacar cada nota per mitjà d'un atac fort i d'una parada brusca de l'arquet.
• *cast.* *martelé*.
• *angl.* *martelé*.

martellet *m.* Peça del mecanisme del piano i d'altres cordòfons de teclat que percudix les cordes.
• *cast.* macillo, martell.
• *angl.* hammer.

martinet *m.* Peça del mecanisme del clavicèmbal proveïda d'un bec que pinça la corda.
• *cast.* martinete.
• *angl.* hammer.

marxa *f.* Peça de música, amb compàs binari o quaternari, de ritme regular i solemne, escrita per a acompanyar o marcar el pas d'un cos de tropa o d'un seguici. *Marxa militar. Marxa fúnebre.*
• *cast.* marcha.
• *angl.* march.

marxa harmònica *f.* Repetició d'un motiu més o menys llarg a diferents graus de l'escala, ascendent o descendent.
• *cast.* marcha armónica.
• *angl.* harmonic progression.

master [*angl.*] *m.* Cinta mestra.
• *cast.* *master*.
• *angl.* master.

masurca *f.* Música que acompanya el ball homònim, d'origen polonés, escrita en compàs ternari i molt popular a Europa durant el segle XIX.
• *cast.* mazurca.
• *angl.* *mazurka*.

material temàtic *m.* Tema o conjunt de temes d'una composició musical o de part d'esta.

• *cast.* material temático.
• *angl.* thematic material.

matraca *f.* Carranc.
• *cast.* carraca.
• *angl.* rattle.

màxima *f.* Figura de la notació musical proporcional que representa el valor més llarg.
• *cast.* máxima.
• *angl.* *maxima*.

mecanisme *m.* **1.** Part purament física de la tècnica d'interpretació d'un instrument. **2.** Dispositiu mecànic que intervé en la producció o en la modulació dels sons dels instruments.
• *cast.* mecanismo.
• *angl.* mechanism.

mecanisme d'escapament *m.* Mecanisme del metrònom que convertix el moviment rotacional continu en un moviment oscil·latori.
• *cast.* mecanismo de escape.
• *angl.* escapement mechanism.

mediant *f.* En el sistema tonal i des d'un vessant funcional harmònic, tercer grau de l'escala diatònica.
• *cast.* mediante.
• *angl.* mediant.

mèlic -a *adj.* Del cant o que hi té relació. *Poesia mèlica*.
• *cast.* mélico -ca.
• *angl.* melic.

melisma *m.* **1.** Ornament melòdic de la música grega antiga. **2.** En el cant gregorià, successió de diverses notes sobre una mateixa síl·laba.
• *cast.* melisma.
• *angl.* *melisma*.

melismàtic -a *adj.* **1.** Del melisma o que hi té relació. **2.** Que està (una melodia) molt ornamentada.
• *cast.* melismático -ca.
• *angl.* melismatic.

melodia *f.* **1.** Successió de sons musicals de diferent altura que formen un conjunt i posseïxen un sentit musical. **2.** Successió de sons que formen una frase musical.
• *cast.* melodía.
• *angl.* melody.

melòdic -a *adj.* **1.** De la melodia o que hi té relació. **2.** Apte per a entonar una melodia. *Un cantant melòdic. Un instrument melòdic.*
• *cast.* melódico -ca.
• *angl.* melodic.

melòdica *f.* Instrument musical de vent, de llengüeta lliure, proveït d'un teclat menut que acciona les vàlvules que permeten portar el corrent d'aire insuflat cap a les llengüetes.
• *cast.* melódica.
• *angl.* melodica.

mélodie [*fr.*] *m.* Cançó francesa pròpia dels segles XIX i XX, generalment per a veu i piano.
• *cast.* *mélodie*.
• *angl.* *mélodie*.

melodiós -osa *adj.* Dotat o ple de melodia.
• *cast.* melodioso -sa.
• *angl.* melodious, tuneful.

melodista (o **melodiste -a**) *m.* i *f.* Persona que es dedica a compondre melodies.
• *cast.* melodista.
• *angl.* melodist, melody maker.

melodrama *m.* **1.** Obra teatral amb text i música íntimament associats. **2.** Primitiva òpera italiana del segle XVII.
• *cast.* melodrama.
• *angl.* **1.** melodrama. **2.** *melodramma*.

melòman -a *m.* i *f.* Persona que sent passió per la música.
• *cast.* melómano -na.
• *angl.* music lover.

melomania *f.* Passió per la música.
• *cast.* melomanía.
• *angl.* love of music.

melopea *f.* **1.** Declamació musical pròpia de la Grècia clàssica. **2.** Melodia. **3.** Fragment melòdic monòton.

• *cast.* melopea.
• *angl.* *melopeia*.

membrana *f.* Pell o algun altre material semblant que es col·loca ben tensat damunt de la caixa dels membranòfons.
• *cast.* membrana.
• *angl.* membrane.

membranòfon -a *adj.* i *m.* Segons la classificació d'Hornbostel-Sachs, que produïx el so (un instrument) per mitjà de la vibració d'una membrana tensada damunt o dins d'una cavitat o d'un orifici, com ara el tambor, el timbal o la pandereta.
• *cast.* membranófono -na.
• *angl.* membranophone.

menor *adj.* **1.** Que està (un interval) format per sons situats a mig to menys de distància de l'interval major corresponent. **2.** Que usa (un dels modes de la música europea) una escala diatònica amb els graus a distàncies entre ells diferents dels de l'escala major.
• *cast.* menor.
• *angl.* minor.

mensuralisme *m.* Sistema de notació que s'usava en la música europea de finals del segle XIII, i que permetia definir molt precisament la relació de valor entre una nota i l'altra.
• *cast.* mensuralismo.
• *angl.* mensuralism.

mesclador d'àudio *m.* Mesclador de so.
• *cast.* mezclador de audio.
• *angl.* audio mixer.

mesclador de so *m.* Aparell per a mesclar senyals de so procedents de micròfons i altres fonts sonores, usat tant en les gravacions musicals com en la música en directe.
• *cast.* mezclador de sonido.
• *angl.* sound mixer.

mestre -a *m.* i *f.* **1.** Compositor. **2.** Director d'una orquestra, d'una banda, d'un cor, etc.
• *cast.* maestro -tra.
• *angl.* **1.** *maestro*. **2.** conductor.

mestre de capella *m.* i *f.* Persona que dirigix la música d'una capella, d'una església.
• *cast.* maestro de capilla.
• *angl.* chapel master.

mesura *f.* **1.** Divisió del temps musical en parts iguals. **2.** Expressió de la duració dels sons.
• *cast.* medida.
• *angl.* measure.

metal·lòfon *m.* Instrument musical de percussió constituït per una sèrie de làmines metàl·liques afinades que es colpegen amb baquetes.
• *cast.* metalófono.
• *angl.* metallophone.

metall *m.* Conjunt d'instruments de vent d'una orquestra que estan fets de metall.
• *cast.* metal.
• *angl.* brass.

mètode dodecafònic *m.* Tècnica de composició que consistix a estructurar una secció o obra musical sobre una sèrie de dotze tons, les notes de l'escala cromàtica, presentats una sola vegada i en l'orde que el compositor elegix.
• *cast.* método dodecafónico.
• *angl.* dodecaphonic method.

metre *m.* Organització temporal de la música que sorgix de la repetició regular de valors temporals proporcionals creats tant per la mateixa articulació dels sons com pel conjunt d'accents, com ara dinàmic, tonal, etc., que pot acompanyar-los.
• *cast.* metro.
• *angl.* metre, meter.

mètrica *f.* Part de la teoria musical que estudia el metre.
• *cast.* métrica.
• *angl.* metrics.

metrònom *m.* Aparell utilitzat en pedagogia musical per a indicar la

velocitat a què s'ha d'executar una composició musical.
• *cast.* metrónomo.
• *angl.* metronome.

mezza voce [*it.*] *loc. adv.* Interpretant un passatge musical a mitja veu. *Cantar a 'mezza voce'.*
• *cast.* *mezza voce*.
• *angl.* *mezza voce*.

mezzosoprano [*it.*] *f.* **1.** Veu femenina de registre intermedi entre el de soprano i el de contralt. **2.** Cantant que té veu de *mezzosoprano*.
• *cast.* *mezzosoprano*.
• *angl.* *mezzo-soprano*.

***mezzosoprano* dramàtica** *f.* *Mezzosoprano* de veu equiparable a la de la soprano dramàtica, però amb uns greus molt més rics i potents.
• *cast.* *mezzosoprano* dramática.
• *angl.* dramatic mezzo-soprano.

***mezzosoprano* lírica** *f.* *Mezzosoprano* de veu amb els greus reforçats, bona *coloratura* i capacitat per a un *vibrato* ràpid i perfectament controlat, amb una gran agilitat en les escales i els arpegis.
• *cast.* *mezzosoprano* lírica.
• *angl.* lyric mezzo-soprano.

***mezzosoprano* lleugera** *f.* *Mezzosoprano* de veu equivalent a la de la soprano dramàtica, però amb més agilitat i amb capacitat per a resoldre ornaments virtuosístics.
• *cast.* *mezzosoprano* ligera.
• *angl.* light mezzo-soprano.

mi [*pl.* mis] *m.* Tercera nota de l'escala musical diatònica.
• *cast.* mi.
• *angl.* E.

micròfon *m.* Aparell que transforma les ones acústiques en ones elèctriques a fi d'amplificar-les i que es puguen sentir a través d'un altaveu.
• *cast.* micrófono.
• *angl.* microphone.

microsolc *m.* **1.** Solc dels discs fonogràfics de vinil, més estret que el dels discs primitius i que permet aconseguir una duració més gran del programa gravat. **2.** Disc de vinil proveït de microsolc.
• *cast.* microsurco.
• *angl.* microgroove.

microtò *m.* Interval musical inferior a un semitò.
• *cast.* microtono.
• *angl.* microtone.

microtonalitat *f.* Aplicació musical del microtó dins de l'escala cromàtica de dotze notes.
• *cast.* microtonalidad.
• *angl.* microtonality.

middle jazz [*angl.*] *m.* Estil de *jazz*, també anomenat *clàssic*, propi dels anys trenta i quaranta del segle XX, per oposició al *jazz* antic i al modern.
• *cast.* *middle jazz*.
• *angl.* middle jazz.

milonga *f.* Composició musical de compàs binari, emparentada amb el tango però de ritme més ràpid i viu, i amb uns girs melòdics molt característics, nascuda en el segle XIX i típica de l'Argentina i de l'Uruguai.
• *cast.* milonga.
• *angl.* *milonga*.

milonguer -a *m.* i *f.* Persona que canta milongues.
• *cast.* milonguero -ra.
• *angl.* milonga singer.

mínima *f.* Figura musical que en la notació proporcional val la mitat o la tercera part d'una semibreu.
• *cast.* mínima.
• *angl.* *minim*.

minimalisme *m.* Estil musical conreat a partir de la dècada dels seixanta del segle XX, que pretén una simplificació dels materials compositius per mitjà de l'aplicació d'un cert estatisme harmònic, patrons rítmics repetits i xicotetes unitats melòdiques diatòniques.

• *cast.* minimalismo.
• *angl.* minimalism.

ministrer *m.* Músic instrumentista adscrit a una cort o a una capella eclesiàstica.
• *cast.* ministril.
• *angl.* minstrel.

ministril *m.* Ministrer.
• *cast.* ministril.
• *angl.* minstrel.

minstrel show [*angl.*] *m.* Gènere teatral musical típicament nord-americà, molt popular entre els anys 1840 i 1900, en què intèrprets blancs es pintaven la cara i interpretaven cançons i balls on caricaturitzaven els negres.
• *cast.* ***minstrel show***.
• *angl.* minstrel show.

minuet *m.* Composició musical purament instrumental, en compàs ternari i movimient moderat, que s'intercalava entre els temps d'una sonata, un quartet o una simfonia.
• *cast.* minueto, minué.
• *angl.* ***minuet***.

mirlitó *m.* Instrument musical idiòfon que consistix en un tub de canya o de cartó, tancat en un dels extrems amb una membrana de paper fi o d'un altre material semblant, que vibra quan es canta en l'altre extrem.
• *cast.* mirlitón.
• *angl.* kazoo.

miserere *m.* Composició musical pròpia del segle XII, basada en la musicalització del salm 51 (50) de l'Antic Testament.
• *cast.* miserere.
• *angl.* ***Miserere***.

missa *f.* Composició i gènere de la música vocal religiosa que apareix en l'Edat Mitjana, i en què el text està constituït per les diferents parts de l'ordinari de la missa.
• *cast.* misa.
• *angl.* mass.

missa baixa *f.* Conjunt de peces d'orgue per a ser tocades totes durant una missa resada.
• *cast.* misa baja.
• *angl.* low mass.

misteri *m.* Drama litúrgic medieval al qual s'incorporaren la polifonia i l'acompanyament instrumental durant el Renaixement.
• *cast.* misterio.
• *angl.* mystery.

Misteri d'Elx *m.* Representació sacra els origens de la qual se situen al segle XV, que es representa els dies 14 i 15 d'agost en l'església de Santa Maria d'Elx, i que consta de dos parts amb 26 fragments musicals diferents en què es recreen la mort, l'Assumpció i la coronació de la Mare de Déu.
• *cast.* Misterio de Elche.
• *angl.* Elx Mystery Play, Mystery Play of Elx.

mix [*angl.*] *m.* Disc que conté una mescla de diferents músiques o cançons, generalment ballables.
• *cast.* ***mix***.
• *angl.* mix.

mixtura *f.* Conjunt de diverses fileres de l'orgue que, en cada nota d'un joc, inserixen harmònics complementaris als sons fonamentals.
• *cast.* mixtura.
• *angl.* mixture.

mòbil *adj.* Que admet, en el moment de l'execució o la interpretació musical, diferents possibilitats d'articulació o de combinació.
• *cast.* móvil.
• *angl.* ***mobile***.

modal *adj.* Que té (un element musical) una relació determinada amb el mode.
• *cast.* modal.
• *angl.* modal.

modalitat *f.* **1.** Determinació del mode d'una peça musical. **2.** Sistema

d'escales o tons en què es basa el cant pla i la polifonia antiga.
• *cast.* modalidad.
• *angl.* modality.

mode *m.* **1.** En la música tonal, manera en què es disposen els intervals dins d'una escala. **2.** Subdivisió del valor d'una longa en la notació proporcional.
• *cast.* modo.
• *angl.* mode.

mode major *m.* Mode que usa l'escala diatònica de cinc tons i dos semitons, en la qual estos dos semitons se situen entre el tercer i el quart i entre el sèptim i l'octau dels seus graus.
• *cast.* modo mayor.
• *angl.* major mode.

mode menor *m.* Mode que, amb la mateixa armadura que el seu relatiu major, se situa a una tercera menor més avall.
• *cast.* modo menor.
• *angl.* minor mode.

mode plagal *m.* En el cant gregorià i bizantí, mode derivat d'un altre mode principal o autèntic.
• *cast.* modo plagal.
• *angl.* plagal mode.

moderato [*it.*] **1.** *adv.* Amb un temps ni molt ràpid ni molt lent. **2.** *m.* Fragment escrit per a ser executat en este temps.
• *cast.* *moderato*.
• *angl.* *moderato*.

modernisme *m.* Moviment artístic sorgit a Europa i en auge entre els anys 1890 i 1908, nascut com a reacció a les tendències naturalistes i realistes, i que en l'àmbit de la música es caracteritza per la regeneració musical i el gust per tot el que implicara renovació i modernitat.
• *cast.* modernismo.
• *angl.* modernism.

modulació *f.* **1.** En la música tonal, acció o efecte de passar d'una modalitat o d'una tonalitat a una altra. **2.** En la música electroacústica, modificació d'alguna característica de l'ona sonora, com ara la freqüència o l'amplitud.
• *cast.* modulación.
• *angl.* modulation.

modulació enharmònica *f.* Modulació basada en la coincidència de sons enharmònics.
• *cast.* modulación enarmónica.
• *angl.* enharmonic modulation.

modulador *m.* En la música electroacústica, dispositiu que permet la modificació d'alguna característica de l'ona sonora.
• *cast.* modulador.
• *angl.* modulator.

modular *v. intr.* Passar per progressió regular d'una tonalitat a una altra.
• *cast.* modular.
• *angl.* to modulate.

moment musical *m.* Peça curta sense vinculació argumental, pròpia del Romanticisme.
• *cast.* momento musical.
• *angl.* *moment musical*.

monocord *m.* Instrument musical antic, constituït per una caixa de ressonància llarga i estreta, sobre la qual hi havia una corda de longitud variable.
• *cast.* monocordio.
• *angl.* monochord.

monodia *f.* Composició musical per una sola veu.
• *cast.* monodia.
• *angl.* monody.

monòdic -a *adj.* De la monodia o que hi té relació.
• *cast.* monódico -ca.
• *angl.* monodic.

monodrama *m.* Melodrama per a un sol intèrpret.
• *cast.* monodrama.
• *angl.* monodrama.

monofonia *f.* **1.** Tècnica de gravació i de reproducció de so per mitjà d'un sol

canal. **2.** Música per a una sola veu sense cap acompanyament.
• *cast.* monofonía.
• *angl.* monophony.

monofònic -a *adj.* **1.** De la monofonia o que hi té relació. **2.** Que consistix en una sola veu o línia melòdica.
• *cast.* monofónico -ca.
• *angl.* monophonic.

monoritme *m.* Cant o so monorítmic.
• *cast.* monoritmo.
• *angl.* monorhythm.

monorítmic -a *adj.* Que té un sol ritme.
• *cast.* monorrítmico -ca.
• *angl.* monorhythmic.

monotematisme *m.* Construcció musical sobre un sol tema.
• *cast.* monotematismo.
• *angl.* monothematism.

mordent *m.* Ornament musical que consistix a alternar la nota escrita en la partitura amb la immediatament inferior o superior, però sense que augmente el temps assignat a la nota principal.
• *cast.* mordente.
• *angl.* mordent.

mostrejador *m.* Dispositiu electrònic digital que permet gravar i manipular una seqüència sonora d'un instrument, un fragment musical o un efecte especial per a mesclar-los i reproduir-los.
• *cast.* muestreador.
• *angl.* sampler.

motet *m.* Breu composició polifònica de caràcter religiós amb texts de la Sagrada Escriptura.
• *cast.* motete.
• *angl.* motet.

motetus [*llatí*] *m.* En els motets, veu col·locada per damunt del tenor.
• *cast.* ***motetus***.
• *angl.* ***motetus***.

motiu *m.* Fragment musical mínim que servix de nucli per a la formació del tema i del desenrotllament musical.
• *cast.* motivo.
• *angl.* motif.

moviment *m.* **1.** Grau de velocitat en la interpretació d'un fragment musical. **2.** Part d'una composició musical. *Els quatre moviments d'una simfonia.*
• *cast.* movimiento.
• *angl.* **1.** *tempo*. **2.** movement.

moviment contrari *m.* Moviment en què dos o més veus es mouen en direccions oposades.
• *cast.* movimiento contrario.
• *angl.* contrary motion.

moviment directe *m.* Moviment en què dos o més veus es mouen en la mateixa direcció.
• *cast.* movimiento directo.
• *angl.* direct motion.

moviment oblic *m.* Moviment en què una veu es mou i l'altra es manté fixa.
• *cast.* movimiento oblicuo.
• *angl.* oblique motion.

moviment paral·lel *m.* Moviment directe en què les veus es mouen en el mateix interval.
• *cast.* movimiento paralelo.
• *angl.* parallel motion.

muixeranga *f.* Música que acompanya el castell humà homònim, tradicional d'Algemesí i interpretada amb tabalet i dolçaina.
• *cast.* *muixeranga*.
• *angl.* *muixeranga*.

multifonia *f.* Generació de dos o més sons simultanis amb un instrument, incloent-hi la veu humana, que generalment només emet notes individuals.
• *cast.* multifonía.
• *angl.* multiphony.

multifònic -a *adj.* De la multifonia o que hi té relació.
• *cast.* multifónico -ca.
• *angl.* multiphonic.

multipista *adj. inv.* Que és capaç (un magnetòfon) de gravar i de repro-

duir informació usant diverses pistes en la cinta magnètica.
• *cast.* multipista.
• *angl.* multitrack.

munyeira *f.* Composició musical gallega de caràcter popular, que es canta amb acompanyament instrumental de gaita, tamborins i panderetes.
• *cast.* muñeira.
• *angl.* *muñeira*.

musette [*fr.*] *f.* Gaita de dimensions reduïdes i molt adornada, que va ser molt popular com a instrument cortesà en la França dels segles XVII i XVIII.
• *cast.* *musette*.
• *angl.* *musette*.

músic -a **1.** *adj.* Musical 1. *Instrument músic.* **2.** *adj.* Que té instint o sensibilitat musical. **3.** *m.* i *f.* Persona que toca en una banda, en una orquestra o en una altra formació musical.
• *cast.* músico -ca.
• *angl.* **1.** musical. **2.** music lover. **3.** instrumentalist.

music hall [*angl.*] *m.* Espectacle molt popular a la Gran Bretanya entre els anys 1850 i 1960, consistent en una barreja de números musicals i cançons populars.
• *cast.* *music hall*.
• *angl.* music hall.

música *f.* **1.** Art de combinar els sons d'acord amb les lleis de la melodia, l'harmonia i el ritme. **2.** Obra musical. **3.** Conjunt o banda de músics que toquen junts.
• *cast.* música.
• *angl.* **1.** music. **2.** musical work. **3.** group, band.

música clàssica *f.* Música vinculada a la tradició culta, especialment la creada a Europa en la segona mitat del segle XVIII i al començament del XIX.
• *cast.* música clásica.
• *angl.* classical music.

música concreta *f.* Tècnica de composició creada a mitjan segle XX, que es basa en la gravació, mescla i reproducció de sorolls naturals, com ara veus, trànsit o objectes que no tenen res a veure amb instruments musicals, que després es combinen i es manipulen.
• *cast.* música concreta.
• *angl.* *musique concrète*.

música coral *f.* Música que ha de ser interpretada per un cor.
• *cast.* música coral.
• *angl.* choral music.

música de cambra *f.* Música vocal o instrumental escrita per a ser interpretada en intimitat i per un grup reduït d'intèrprets.
• *cast.* música de cámara.
• *angl.* chamber music.

música de conjunt *f.* Música de cambra.
• *cast.* música de conjunto.
• *angl.* chamber music.

música de programa *f.* Música inspirada en elements no musicals, tals com arguments literaris o temes pictòrics, fenòmens de la naturalesa, etc.
• *cast.* música de programa.
• *angl.* programme music, program music.

música d'escena *f.* Peça independent destinada a servir de fons a una obra teatral declamada.
• *cast.* música de escena.
• *angl.* background music.

música descriptiva *f.* Música que imita o representa determinats processos físics o psíquics per mitjà de recursos semblants a les onomatopeies, i fent ús d'elements naturals o de recursos associats a la música, com ara determinats instruments.
• *cast.* música descriptiva.
• *angl.* descriptive music, incidental music.

música disco *f.* Estil de música de ball, derivada del *rhythm and blues*, que mesclava elements d'estils anteriors,

com ara el *funk* i el *soul*, amb trets hispans en molts casos, i que es va popularitzar en les discoteques a finals dels anys setanta del segle XX.
• *cast.* música disco.
• *angl.* disco.

música electroacústica *f.* Música que utilitza com a font sonora mitjans electrònics, tant per a reproduir el so, com per a transformar-lo o reproduir-lo.
• *cast.* música electroacústica.
• *angl.* electroacoustic music.

música electrònica *f.* Tècnica de composició musical creada a Colònia pels voltants de l'any 1950, en la qual la principal font sonora són els generadors elèctrics.
• *cast.* música electrónica.
• *angl.* electronic music.

música ètnica *f.* Música pròpia de societats no occidentals, siga de caràcter culte o popular, i música europea, o de procedència europea, de caràcter tradicional.
• *cast.* música étnica.
• *angl.* ethnic music.

música experimental *f.* Estil musical que es caracteritza per la recerca de noves tècniques sonores, instrumentals i formals.
• *cast.* música experimental.
• *angl.* experimental music.

música folklòrica *f.* Música que pertany a una comunitat determinada, interpretada generalment per aficionats i transmesa oralment.
• *cast.* música folclórica.
• *angl.* folk music.

música incidental *f.* Música composta per a acompanyar teatre o cinema.
• *cast.* música incidental.
• *angl.* incidental music.

música instrumental *f.* Música que s'executa amb instruments, sense intervenció de la veu humana.
• *cast.* música instrumental.
• *angl.* instrumental.

música litúrgica *f.* Música religiosa destinada al culte.
• *cast.* música litúrgica.
• *angl.* liturgical music.

música lleugera *f.* Música de caràcter intranscendent, formalment senzilla i sovint ballable.
• *cast.* música ligera.
• *angl.* easy listening.

música màquina *f.* Estil de música de ritme frenètic, agressiu i repetitiu, nascut durant la segona mitat dels anys huitanta del segle XX a la Comunitat Valenciana.
• *cast.* música máquina.
• *angl. mákina*.

música oberta *f.* Música experimental que prescindix dels esquemes clàssics i seguix la tendència de donar importància a l'atzar com a mètode de composició.
• *cast.* música abierta.
• *angl.* open music.

música pop *f.* Estil de música lleugera i popular, sorgit al començament dels anys seixanta del segle XX, que arreplega influències del *jazz*, del *rock*, del *folk* i del *blues*.
• *cast.* música pop.
• *angl.* pop music.

música popular *f.* Música que seguix les formes de la música tradicional d'un poble.
• *cast.* música popular.
• *angl.* folk song.

música profana *f.* Música elaborada al marge de l'àmbit religiós.
• *cast.* música profana.
• *angl.* secular music.

música programàtica *f.* Música de programa.
• *cast.* música programática.
• *angl.* programme music, program music.

música religiosa *f.* Nom donat al cant litúrgic vinculat als diferents cultes, a la música sagrada cantada a una

veu o a diferents veus, i a la música instrumental que usa o no els texts litúrgics, com també a les composicions d'inspiració religiosa destinades als concerts.
• *cast.* música religiosa.
• *angl.* religious music.

música sacra *f.* Música religiosa.
• *cast.* música sacra.
• *angl.* Christian music.

música tonal *f.* Música basada en l'harmonia tonal o tonalitat, vigent com a forma exclusiva de composició musical des de l'any 1600 fins al 1900.
• *cast.* música tonal.
• *angl.* tonal music.

música trobadoresca *f.* Música de tipus monòdic, creada pels trobadors per a acompanyar le seues poesies.
• *cast.* música trovadoresca.
• *angl.* troubadour music.

música vocal *f.* Música destinada a ser cantada.
• *cast.* música vocal.
• *angl.* vocal music.

musical **1.** *adj.* De la música o que hi té relació. *Instrument musical.* **2.** *adj.* Harmoniós, melodiós. *Una veu molt musical.* **3.** *m.* Comèdia musical.
• *cast.* musical.
• *angl.* musical.

musicalitat *f.* **1.** Qualitat de musical. **2.** Habilitat d'entendre i d'interpretar la música amb una sensibilitat i un bon gust especials.
• *cast.* musicalidad.
• *angl.* musicality.

musicar *v. tr.* Compondre música per a acompanyar (un text poètic o dramàtic) i poder-lo cantar. *Musicar un poema.*
• *cast.* musicar.
• *angl.* to set to music.

musicografia *f.* **1.** Conjunt d'escrits sobre la música. **2.** Ciència o art de la notació musical.
• *cast.* musicografía.
• *angl.* musicography.

musicòleg -òloga *m.* i *f.* Especialista en musicologia.
• *cast.* musicólogo -ga.
• *angl.* musicologist.

musicologia *f.* Conjunt de coneixements científics relatius a la teoria, la tècnica i la història de la música com a fet cultural.
• *cast.* musicología.
• *angl.* musicology.

musicològic -a *adj.* De la musicologia o que hi té relació.
• *cast.* musicológico -ca.
• *angl.* musicological.

musicòman -a *adj.* i *m.* i *f.* Melòman.
• *cast.* musicómano -na.
• *angl.* music lover.

musicomania *f.* Melomania.
• *cast.* musicomanía.
• *angl.* love of music.

mutació *f.* **1.** En una peça musical, canvi d'un mode a un altre, canvi de tonalitat. **2.** Canvi que s'introduïx en la resposta de la fuga. **3.** En un cantant, modificació de la tessitura, especialment en els xiquets que es fan hòmens.
• *cast.* mutación.
• *angl.* **1.** change of mode, change of tone. **2.** tonal answer. **3.** change in voice.

N

nabla *m.* Intrument musical antic, semblant al salteri, de marc rectangular i deu cordes que es polsaven amb les dos mans.
• *cast.* nabla.
• *angl.* nabla.

nacionalisme musical *m.* Moviment musical originat en el segle XIX i relacionat amb el Romanticisme, que prescriu la inclusió en les obres musicals d'elements del folklore, de manera que la música d'una nació determinada es diferencia de la d'una altra pels elements idiosincràtics que conté.
• *cast.* nacionalismo musical.
• *angl.* musical nationalism.

nacra *f.* Timbal menut usat antigament.
• *cast.* nácara.
• *angl.* naker.

nadala *f.* Cançó popular, generalment de tema religiós, que es canta per Nadal.
• *cast.* villancico.
• *angl.* Christmas carol.

nafil *m.* Anafil.
• *cast.* añafil.
• *angl.* anafil.

nasard *m.* Registre de l'orgue que imita la veu de nas.
• *cast.* nasardo.
• *angl.* *nasard*.

natural *adj.* **1.** Que no està alterat (un so) per cap accident. **2.** Que s'acciona (un instrument de vent) únicament amb la boca, sense claus ni pistons.
• *cast.* natural.
• *angl.* natural.

nebel *m.* Nabla.
• *cast.* nebel.
• *angl.* nabla.

negra *f.* Figura de nota musical que equival a la quarta part de la redona.
• *cast.* negra.
• *angl.* crotchet.

neobarroc *m.* Moviment artístic sorgit durant la segona mitat del segle XIX com a reacció a la fredor acadèmica imperant en l'època, i que en l'àmbit musical suposa la represa de formes i d'estils propis de la música barroca.
• *cast.* neobarroco.
• *angl.* Baroque Revival, Neo-baroque.

neoclassicisme *m.* Moviment musical de començament del segle XX caracteritzat pel retorn als preceptes estètics del classicisme.
• *cast.* neoclasicismo.
• *angl.* neoclassicism.

neuma *m.* **1.** Signe usat per a escriure música en els primers temps del cant gregorià, de l'ambrosià, del visigòtic i d'altres. **2.** Grup de notes amb què es canta una sola síl·laba final. **3.** Melodia sense paraules.
• *cast.* neuma.
• *angl.* neume.

neuma compost *m.* Neuma que inclou més de tres notes.
• *cast.* neuma compuesto.
• *angl.* compound neume.

neuma liqüescent *m.* Neuma associat a certes peculiaritats de la pronunciació dels texts cantats, com ara els diftongs o les consonants.
• *cast.* neuma licuescente.
• *angl.* liquescent neume.

neuma senzill *m.* Neuma que inclou tres notes com a màxim.
• *cast.* neuma simple.
• *angl.* simple neume.

neumàtic -a *adj.* Que presenta (una notació) neumes.
• *cast.* neumático -ca.
• *angl.* neumatic.

new age [*angl.*] *f.* Estil de música de finals dels anys huitanta del segle XX, caracteritzat per la fusió del *jazz* i de temes clàssics, i que s'interpreta amb sintetitzadors i instruments d'alta tecnologia.
• *cast.* *new age*.
• *angl.* New Age.

new wave [*angl.*] *m.* Estil de *rock* originat a finals dels anys setanta del segle XX a partir del *punk rock*, i que evolucionà cap a un caràcter propi i més dur.
• *cast.* *new wave*.
• *angl.* New Wave.

nocturn *m.* **1.** Composició musical per a instruments de vent, semblant a la serenata i sorgida en el segle XVIII. **2.** Composició vocal per a una o dos veus, sorgida en el segle XVIII. **3.** Composició musical per a piano en la qual predomina la melodia ornamentada.
• *cast.* nocturno.
• *angl.* nocturne.

noël [*fr.*] *m.* Cançó nadalenca d'origen francés, de text format per estrofes, escrita en llengua vernacla i de caràcter popular, i conreada entre els segles XVI i XVIII.
• *cast.* *noël*.
• *angl.* Christmas carol, *noël*.

non troppo [*it.*] *loc. adv.* *Ma non troppo. 'Allegro non troppo'.*
• *cast.* *non troppo*.
• *angl.* *non troppo*.

nonet *m.* **1.** Composició o fragment musical per a nou veus o nou instruments. **2.** Conjunt de nou persones que canten o toquen juntes.
• *cast.* noneto.
• *angl.* nonet.

nota *f.* **1.** Signe gràfic que s'usa per a representar cadascun dels sons d'una composició musical. **2.** So d'una composició musical.
• *cast.* nota.
• *angl.* **1.** note value. **2.** note.

nota d'adorn *f.* Nota dissonant usada en el contrapunt com a forma d'embelliment o d'enriquiment expressiu.
• *cast.* nota de adorno.
• *angl.* ornament.

nota de pas *f.* Nota d'adorn que vincula melòdicament dos notes harmòniques que pertanyen al mateix acord.
• *cast.* nota de paso.
• *angl.* passing note.

nota natural *f.* Nota musical sense cap alteració.
• *cast.* nota natural.
• *angl.* natural note.

nota oberta *f.* En els instruments de metall amb claus, nota de la sèrie harmònica produïda sense usar-les.
• *cast.* nota abierta.
• *angl.* open note.

nota pedal *f.* Nota que es manté, generalment en el baix, mentres que la resta de l'obra continua independentment.
• *cast.* nota pedal.
• *angl.* pedal point.

nota tapada *f.* Nota produïda en la trompa quan la boca del pavelló es tapa amb la mà o amb una sordina.
• *cast.* nota tapada.
• *angl.* stopped note.

notació alfabètica *f.* Notació musical que utilitza determinades lletres de

l'alfabet per a designar les notes.
• *cast.* notación alfabética.
• *angl.* alphabet notation.

notació daseiana *f.* Sistema de notació musical no alfabètica més antic de l'Europa occidental, que indica amb precisió l'altura de les notes.
• *cast.* notación daseiana.
• *angl.* daseian notation, dasian notation.

notació diastemàtica *f.* Notació musical que expressa l'altura dels sons en un espai obert o sobre un paper pautat.
• *cast.* notación diastemática.
• *angl.* diastemic notation.

notació musical *f.* Sistema d'escriptura que, per mitjà de signes convencionals, ajuda a precisar l'altura absoluta o relativa dels sons, la duració d'estos i la duració dels silencis.
• *cast.* notación musical.
• *angl.* music notation, musical notation.

notació neumàtica *f.* Notació representada per mitjà de neumes.
• *cast.* notación neumática.
• *angl.* neumatic notation.

notació proporcional *f.* Notació musical dels segles XV al XVII basada en la relació dels valors.
• *cast.* notación proporcional.
• *angl.* proportional notation.

Nova Cançó *f.* Moviment artístic i cultural restaurador de les expressions populars musicals en els àmbits valencià i català, sorgit al començament de la dècada dels anys seixanta del segle XX.
• *cast.* *Nova Cançó*.
• *angl.* *Nova Cançó*.

novena *f.* Interval entre dos notes separades per nou graus de l'escala diatònica, equivalent a una octava més una segona.
• *cast.* novena.
• *angl.* ninth.

O

obbligato [*it.*] *adj.* i *m.* Obligat.
• *cast.* ***obbligato***.
• *angl.* ***obbligato***.

oberta *f.* Indicació que en les partitures dels instruments de metall assenyala la interpretació d'una nota oberta.
• *cast.* abierta.
• *angl.* open.

obertura *f.* Peça musical breu de caràcter instrumental que fa d'introducció a una obra més extensa, generalment una òpera o un oratori.
• *cast.* obertura.
• *angl.* overture.

obertura acústica *f.* Obertura de la caixa de ressonància d'un cordòfon, generalment situada en la taula harmònica, que permet acoblar acústicament la caixa de ressonància a l'aire exterior.
• *cast.* obertura acústica.
• *angl.* sound hole.

obertura da capo *f.* Obertura sorgida a finals del segle XVIII a partir de l'obertura italiana, en què l'última secció se substituïx per una reexposició total o parcial de la primera.
• *cast.* obertura *da capo*.
• *angl.* *da capo* overture.

obertura francesa *f.* Obertura formada per dos seccions enllaçades, l'una lenta i solemne en compàs binari i l'altra més ràpida i fugada en compàs ternari.
• *cast.* obertura francesa.
• *angl.* French overture.

obertura italiana *f.* Obertura formada per tres seccions enllaçades, la primera ràpida, la segona lenta i la tercera ràpida.
• *cast.* obertura italiana.
• *angl.* Italian overture.

obligat -ada **1.** *adj.* Que resulta imprescindible (un instrument concertant o una part d'acompanyament) per a l'execució d'una obra. **2.** *m.* Peça musical en l'execució de la qual un instrument té un paper principal. *Un obligat de violí.*
• *cast.* obligado -da.
• *angl.* **1.** necessary. **2.** ***obbligato***.

oboé [*pl.* -és] **1.** *m.* Instrument musical de vent, del grup de la fusta, consistent en un tub de forma cònica, amb llengüeta doble que regula l'eixida de l'aire. **2.** *m.* i *f.* Oboista.
• *cast.* oboe.
• *angl.* **1.** oboe. **2.** oboist, oboe player.

oboé d'amor *m.* Instrument de vent del grup de la fusta i de llengüeta doble, de la família de l'oboé, però d'uns setanta centímetres de llargària i amb un pavelló periforme.
• *cast.* oboe de amor.
• *angl.* *oboe d´amore*.

oboista (o **oboiste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca l'oboé.
• *cast.* oboísta.
• *angl.* oboist, oboe player.

obra musical *f.* Producció musical de caràcter creatiu.

• *cast.* obra musical.
• *angl.* musical composition.

obstinat -ada *adj.* Que es repetix persistentment (un motiu o una frase musical).
• *cast.* obstinado -da.
• *angl.* *ostinato*.

ocarina *f.* Instrument musical de vent, generalment d'obra, de forma ovoide, amb huit forats per als dits i timbre molt dolç.
• *cast.* ocarina.
• *angl.* ocarina.

octacordi *m.* **1.** Instrument musical de huit cordes usat en la Grècia antiga. **2.** Sistema musical constituït per huit sons.
• *cast.* octacordio.
• *angl.* octachord.

octava *f.* **1.** Interval musical que comprén huit graus consecutius de l'escala diatònica. **2.** Nota musical que, respecte a una altra, està separada per un interval d'octava. **3.** Combinació harmònica dels dos sons. **4.** Gamma de notes compreses en l'interval d'una octava.
• *cast.* octava.
• *angl.* octave.

octava curta *f.* Disposició del teclat usada antigament en les octaves més greus, en què les tecles alterades fan sonar notes naturals de l'octava inferior i permet produir intervals de més d'una octava amb la mà esquerra.
• *cast.* octava corta.
• *angl.* short octave.

octava disminuïda *f.* Octava que comprén només quatre tons i tres semitons diatònics.
• *cast.* octava disminuida.
• *angl.* diminished octave.

octaví *m.* Flautí.
• *cast.* octavín.
• *angl.* octavin.

octet *m.* **1.** Composició o fragment musical per a huit veus o huit instruments. **2.** Conjunt de huit persones que canten o toquen juntes.
• *cast.* octeto.
• *angl.* octet.

oda *f.* **1.** En l'antiga Grècia, composició poètica per a ser cantada acompanyada de la lira. **2.** Composició musical de forma lliure, similar a la cantata.
• *cast.* oda.
• *angl.* ode.

ofertori *m.* Antífona que acompanya el ritual de l'ofertori en què el celebrant oferix el pa i el vi que s'han de consagrar.
• *cast.* ofertorio.
• *angl.* Offertory, Offertory chant.

oficleide *m.* Figle.
• *cast.* oficleido.
• *angl.* ophicleide.

oïda *f.* Aptitud per a percebre i reproduir els temes i les melodies musicals. *Tindre bona oïda per a la música.*
• *cast.* oído (*m.*).
• *angl.* ear.

oïda absoluta *f.* Capacitat per a reconéixer o reproduir una nota determinada sense cap referència sonora prèvia.
• *cast.* oído absoluto (*m.*).
• *angl.* absolute pitch.

oïda relativa *f.* Capacitat per a reconéixer o reproduir una nota determinada amb l'ajuda d'una referència sonora prèvia.
• *cast.* oído relativo (*m.*).
• *angl.* relative pitch.

ona acústica *f.* Ona produïda per vibracions que es propaga en un mitjà elàstic que, en el cas de la música, és l'aire.
• *cast.* onda acústica.
• *angl.* acoustic wave.

ondulé [*fr.*] *m.* Colp d'arc que consistix en l'alternança de dos cordes adjacents.
• *cast.* *ondulé*.
• *angl.* *ondulé*.

ones Martenot *f. pl.* Instrument electrònic monofònic, format per un teclat, un altaveu i un generador de baixa freqüència.
• *cast.* ondas Martenot.
• *angl.* ondes Martenot.

òpera *f.* **1.** Obra teatral posada en música, el text de la qual es canta, totalment o parcialment, amb acompanyament orquestral. **2.** Gènere format per esta classe d'obres. **3.** Teatre específicament destinat a la representació d'òperes.
• *cast.* ópera.
• *angl.* opera.

òpera ballet *f.* Tipus d'òpera francesa en què cadascun dels actes, on es mesclen a parts iguals cant i ballet, té un argument i uns personatges propis, encara que tots participen d'un tema comú.
• *cast.* ópera ballet.
• *angl.* *Opéra-ballet*.

òpera bufa *f.* Varietat d'òpera còmica sorgida a Itàlia com a versió més popular, tant musicalment com pel seu argument, personatges, etc., de l'òpera seriosa.
• *cast.* ópera bufa.
• *angl.* *opera buffa*.

òpera còmica *f.* Òpera de música més lleugera i text, majoritàriament o totalment cantat, de to més intranscendent, popular o còmic que els de l'òpera seriosa.
• *cast.* ópera cómica.
• *angl.* comic opera.

òpera de cambra *f.* Òpera composta per a un grup reduït d'intèrprets i d'instrumentistes.
• *cast.* ópera de cámara.
• *angl.* chamber opera.

òpera seriosa *f.* Òpera d'origen italià, però amb molta difusió per Europa, caracteritzada per tractar un tema moralitzant, generalment mitològic o històric, amb un final feliç.
• *cast.* ópera seria.
• *angl.* *opera seria*.

opereta *f.* Peça teatral lleugera i de caràcter alegre, en la qual s'alternen les parts parlades i les parts cantades amb acompanyament orquestral.
• *cast.* opereta.
• *angl.* *operetta*.

operístic -a *adj.* De l'òpera o que hi té relació.
• *cast.* operístico -ca.
• *angl.* operistic.

opus *m. inv.* Indicació que, juntament amb una xifra, classifica i situa una obra musical en el conjunt de les produccions d'un compositor.
• *cast.* opus.
• *angl.* *opus*.

oratori *m.* Composició dramàtica i musical de tema religiós per a cor, cantants solistes i orquestra, que s'interpreta sense escenificar.
• *cast.* oratorio.
• *angl.* *oratorio*.

orella *f.* Oïda.
• *cast.* oído (*m.*).
• *angl.* ear.

orfeó *m.* Societat o agrupació que es dedica al cant coral.
• *cast.* orfeón.
• *angl.* choral society.

orfeònic -a *adj.* Dels orfeons o que hi té relació.
• *cast.* orfeónico -ca.
• *angl.* orpheonic.

orfeonista (o **orfeoniste -a**) *m.* i *f.* Membre d'un orfeó.
• *cast.* orfeonista.
• *angl.* choral singer, chorus singer.

organista (o **organiste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca l'orgue.
• *cast.* organista.
• *angl.* organist.

organístic -a *adj.* De l'orgue o que hi té relació.
• *cast.* organístico -ca.
• *angl.* organistic.

organologia *f.* Disciplina de la musicologia que estudia les característiques dels instruments des de l'aspecte acústic i mecànic.
• *cast.* organología.
• *angl.* organology.

organològic -a *adj.* De l'organologia o que hi té relació.
• *cast.* organológico -ca.
• *angl.* organologic.

orgue [*pl.* orgues *o* òrguens] **1.** *m.* Instrument musical de vent que consta d'un gran nombre de tubs que sonen insuflant-hi l'aire per mitjà d'una manxa o d'un mecanisme anàleg, i que es toca per mitjà d'un o més teclats. **2.** *m.* i *f.* Organista.
• *cast.* órgano.
• *angl.* **1.** organ. **2.** organist.

orgue de maneta *m.* Orguenet.
• *cast.* organillo.
• *angl.* barrel organ, hurdy-gurdy.

orgue electrònic *m.* Instrument musical que intenta imitar l'orgue clàssic i en el qual els diferents sons i timbres s'obtenen per mitjans electrònics o, en alguns casos, electromecànics.
• *cast.* órgano electrónico.
• *angl.* electronic organ.

orgue major *m.* Cos sonor més important de l'orgue, accionat per un teclat propi.
• *cast.* órgano mayor.
• *angl.* organ console.

orgue portàtil *m.* Orgue medieval de dimensions reduïdes i de fàcil transport que l'interpret solia dur penjat del coll, els més menuts dels quals es tocaven amb una sola mà, mentres amb l'altra s'accionaven les manxes.
• *cast.* órgano portátil, órgano portativo.
• *angl.* portative organ.

orgue positiu *m.* Orgue de dimensions reduïdes i transportable, però que, a diferència dels portàtils, estava dotat d'un moble que es podia recolzar sobre una taula o en terra.
• *cast.* órgano positivo.
• *angl.* positive organ.

orguenet *m.* Instrument musical que es fa sonar per mitjà d'una maneta giratòria que acciona un cilindre o un plec de paper o de cartó perforat, tancat dins d'una caixa, generalment en forma de piano.
• *cast.* organillo.
• *angl.* barrel organ, hurdy-gurdy.

ornament *m.* Conjunt de notes, improvisades o bé previstes, que figuren en una partitura musical com a afegit o embelliment d'una línia melòdica, sense alterar-la.
• *cast.* ornamento, ornato.
• *angl.* ornament.

ornamentació *f.* Ús d'ornaments com a forma d'embelliment musical o lluïment interpretatiu.
• *cast.* ornamentación.
• *angl.* ornamentation.

orquestra *f.* **1.** Conjunt d'instruments musicals disposats per a realitzar una interpretació musical. **2.** Conjunt dels músics d'una orquestra.
• *cast.* orquesta.
• *angl.* **1.** instruments (*pl.*). **2.** orchestra.

orquestra de cambra *f.* Orquestra constituïda per un nombre reduït d'instruments.
• *cast.* orquesta de cámara.
• *angl.* chamber orchestra.

orquestra de corda *f.* Orquestra constituïda pels instruments de la secció de corda.
• *cast.* orquesta de cuerda.
• *angl.* string orchestra.

orquestra simfònica *f.* Orquestra formada per un ampli nombre de músics que toquen instruments pertanyents a les famílies de la corda, el vent i la percussió.
• *cast.* orquesta sinfónica.
• *angl.* symphony orchestra.

orquestració *f.* Manera de distribuir les diferents parts d'una composició simfònica entre els distints instruments que formen l'orquestra i d'agrupar alguns d'estos per a obtindre determinats efectes tímbrics.
• *cast.* orquestación.
• *angl.* orchestration.

orquestral *adj.* **1.** De l'orquestra o que hi té relació. **2.** Que està destinada (una composició musical) a ser interpretada per una orquestra.
• *cast.* orquestal.
• *angl.* orchestral.

orquestrar *v. tr.* Adaptar (una obra musical, una melodia) de manera que puga ser interpretada pels diferents instruments d'una orquestra.
• *cast.* orquestar.
• *angl.* to orchestrate.

orquestrina *f.* Orquestra constituïda per un nombre reduït d'intèrprets, generalment per a l'execució de música de ball.
• *cast.* orquestina.
• *angl.* dance orchestra.

ostinato [*it.*] *adj.* Obstinat.
• *cast.* ***ostinato***.
• *angl.* ***ostinato***

P

pala *f.* En el teclat de l'orgue, cadascuna de les tecles naturals, més baixes que les cromàtiques.
• *cast.* pala.
• *angl.* white note, white key.

paleografia musical *f.* Part de la musicologia que té per objecte la lectura, la transcripció i la interpretació adequada dels antics sistemes de notació musical anteriors a la proporcional o mesurada.
• *cast.* paleografía musical.
• *angl.* musical paleography.

palo [*cast.*] *m.* Cadascuna de les modalitats tradicionals de cant flamenc. *Un cantant que domina tots els 'palos'.*
• *cast.* palo.
• *angl.* *palo*.

pandereta *f.* **1.** Instrument musical de percussió molt semblant al pandero, però més menut i amb cascavells o sonalls fixats en el cércol. **2.** En l'orgue, planxa perforada que manté els tubs en posició vertical.
• *cast.* **1.** pandereta. **2.** falso secreto.
• *angl.* **1.** tambourine. **2.** rackboard.

pandero *m.* Instrument musical de percussió consistent en un cércol de fusta, amb l'ull tapat per un costat o pels dos amb pell tibant, que sovint du cascavells o sonalls fixats en el cércol.
• *cast.* pandero.
• *angl.* tambourine.

pandora *f.* Instrument musical de cordes pinçades del segle XVI, que pel seu registre greu constituïa el baix de la mandolina.
• *cast.* pandora.
• *angl.* bijuga cither.

pantalla acústica *f.* Dispositiu rígid sobre el qual es fixa elàsticament un altaveu, destinat a augmentar el trajecte acústic efectiu entre la cara anterior i la posterior de l'altaveu.
• *cast.* pantalla acústica.
• *angl.* distributed mode loudspeaker.

pantomima *f.* **1.** Acció representada per mitjà de la mímica i, de vegades, el ballet, sobre un fons musical. **2.** En el segle XVIII, espectacle còmic pres de la comèdia de l'art, en què s'incloïen cançons, danses, peces instrumentals, efectes escènics i escenes de mim.
• *cast.* pantomima.
• *angl.* pantomime.

pantonalitat *f.* Lliure ús de les dotze notes de l'escala.
• *cast.* pantonalidad.
• *angl.* pantonality.

paràfrasi *f.* Obra instrumental de gran virtuosisme pròpia del segle XIX, en què s'encadenen i s'elaboren temes o motius característics procedents generalment d'òperes.
• *cast.* paráfrasis.
• *angl.* paraphrase.

paràmetre *m.* Terme que fa referència a la dimensió del so, l'altura, el registre, la intensitat, la duració, etc.

• *cast.* parámetro.
• *angl.* parameter.

paròdia *f.* **1.** Obra en què es reelabora material procedent d'una altra obra pròpia o aliena. **2.** Composició, generalment de caràcter burlesc, elaborada amb elements que s'han extret d'un altre autor o d'una altra obra. **3.** Obra en què el text original s'ha substituït per un text nou o en què s'imita alguna característica de l'original amb intenció humorística.
• *cast.* parodia.
• *angl.* parody.

parranda *f.* Música que acompanya el ball homònim, d'origen murcià i que s'interpreta amb guitarres i castanyoles.
• *cast.* parranda.
• *angl.* *parranda*.

part *f.* **1.** Cadascuna de les divisions possibles d'una obra musical. **2.** Cadascuna de les línies musicals, veus i instruments, inclosos en la partitura d'una obra musical.
• *cast.* parte.
• *angl.* part.

part consegüent *f.* Consegüent.
• *cast.* parte consiguiente.
• *angl.* consequent.

particel·la *f.* Part d'una partitura que correspon a una sola veu o a un sol instrument d'una obra musical.
• *cast.* particella.
• *angl.* compressed score.

partiquí -ina *m.* i *f.* Cantant que executa una part poc important en una òpera.
• *cast.* partiquino -na.
• *angl.* bit part.

partita *f.* Composició instrumental semblant a la *suite*, constituïda per una sèrie de variacions.
• *cast.* partita.
• *angl.* *partita*.

partitura *f.* Text d'una composició musical corresponent a cadascuna de les parts musicals, vocals o instrumentals que l'executen.
• *cast.* partitura.
• *angl.* score.

pasdoble *m.* Música de compàs binari i moviment moderat que acompanya el ball homònim.
• *cast.* pasodoble.
• *angl.* *pasodoble*.

passador de pàgines *m.* i *f.* Persona que passa les pàgines de la partitura d'un músic durant un concert.
• *cast.* pasador de páginas.
• *angl.* page turner.

passatge *m.* **1.** Fragment breu d'una obra musical. **2.** Transició d'un registre vocal a un altre.
• *cast.* pasaje.
• *angl.* passage.

passió *f.* Composició musical sobre la narració evangèlica dels fets que precedixen i acompanyen la mort de Jesús.
• *cast.* pasión.
• *angl.* Passion.

pastilla *f.* Dispositiu que actua com un micròfon en els instruments musicals elèctrics, usat especialment en instruments de corda, com ara la guitarra elèctrica o el baix elèctric.
• *cast.* pastilla.
• *angl.* pickup.

pastitx *m.* **1.** Obra en què es pretén reelaborar l'estil d'un altre compositor o d'una altra època. **2.** Obra elaborada a partir de fragments de distintes composicions del mateix autor o d'autors diversos.
• *cast.* pastiche.
• *angl.* pastiche.

pastoral *f.* **1.** Peça musical escènica, amb parts instrumentals i vocals, d'ambient generalment campestre i sorgit cap a finals del segle XV, que constituïx un precedent de l'òpera. **2.** Composició musical al·lusiva a temes pastorívols. **3.** Composició

musical al·lusiva a l'adoració dels pastors, en obres relacionades amb el naixement de Crist.
• *cast.* **1.** pastoral, pastoril. **2.** i **3.** pastoral.
• *angl.* pastoral.

pausa *f.* **1.** Interval en què es deixa de tocar un instrument o de cantar. **2.** Signe de silenci que pot durar part d'un compàs, un compàs o diversos compassos.
• *cast.* pausa.
• *angl.* rest.

pauta *f.* Pentagrama.
• *cast.* pauta.
• *angl.* stave, staff.

pautat -ada *adj.* Que té (un paper) pentagrames per a escriure-hi música.
• *cast.* pautado -da.
• *angl.* stave.

pavelló *m.* Eixamplament en l'extrem del tub dels instruments musicals de vent.
• *cast.* pabellón.
• *angl.* mouth.

peanya *f.* Conjunt de botons o de tecles del pedaler d'alguns orgues antics.
• *cast.* pedalero (*m.*).
• *angl.* pedalboard, pedal keyboard.

peça *f.* Composició musical solta, especialment quan és breu.
• *cast.* pieza.
• *angl.* piece.

pedal *m.* **1.** Nota pedal. **2.** En el piano, cadascuna de les tres palanques que s'activen amb els peus. **3.** En l'orgue, conjunt de registres greus que s'acciona des del pedaler. **4.** En l'arpa, cadascuna de les set palanques que s'activen amb els peus.
• *cast.* pedal.
• *angl.* pedal point, pedal note.

pedal celest *m.* En el piano de cua, pedal esquerre que actua sobre els apagadors i suavitza els sons.
• *cast.* pedal celeste.
• *angl.* celeste pedal.

pedal d'aproximació *m.* En el piano vertical, pedal esquerre que s'usa per a reduir el volum sonor.
• *cast.* pedal de aproximación.
• *angl.* soft pedal.

pedal de ressonància *m.* En el piano de cua i en el vertical, pedal situat a la dreta del tot, que elimina el contacte dels apagadors amb les cordes.
• *cast.* pedal de resonancia.
• *angl.* sustaining pedal, damper pedal.

pedal de sordina *m.* En el piano vertical, pedal central usat per a reduir la sonoritat
• *cast.* pedal de sordina.
• *angl.* sostenuto pedal.

pedal d'expressió *m.* Part de la consola d'un orgue.
• *cast.* pedal de expresión.
• *angl.* swell pedal.

pedal tonal *m.* En el piano de cua, pedal central que s'usa per a crear l'efecte anomenat *nota pedal*, consistent a mantindre durant un temps determinat la mateixa nota o acord.
• *cast.* pedal tonal.
• *angl.* middle pedal, *celeste pedal*.

pedaler *m.* Teclat de pedal d'un orgue.
• *cast.* pedalero.
• *angl.* pedal keyboard.

pentacord *m.* **1.** Fragment de cinc tons de l'escala musical. **2.** Instrument musical de cinc cordes.
• *cast.* pentacordio.
• *angl.* pentachord.

pentagrama *m.* Conjunt de cinc línies horitzontals, paral·leles i equidistants sobre les quals s'escriu la música.
• *cast.* pentagrama, pentágrama.
• *angl.* stave, staff.

pentatonal *adj.* Que té cinc tons.
• *cast.* pentatonal.
• *angl.* pentatonal.

pentatònic -a *adj.* Que utilitza (un sistema musical) únicament escales de cinc tons.

• *cast.* pentatónico -ca.
• *angl.* pentatonic.

pentatonisme *m.* Sistema musical en què l'octava només té cinc tons.
• *cast.* pentatonismo.
• *angl.* pentatonism.

percussió *f.* **1.** Acció de percudir un instrument musical. **2.** Conjunt dels instruments de percussió d'una orquestra o d'una banda.
• *cast.* percusión.
• *angl.* percussion.

percussionista (o **percussioniste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca un instrument de percussió.
• *cast.* percusionista.
• *angl.* percussionist.

període *m.* Fragment de composició musical compost de dos o més frases i que acaba amb una cadència.
• *cast.* período, periodo.
• *angl.* period.

petenera [*cast.*] *f.* Cançó popular andalusa de gran intensitat dramàtica, pertanyent al cant flamenc.
• *cast.* petenera.
• *angl.* *Petenera*.

pianissimo [*it.*] **1.** *adv.* D'una manera molt suau, molt fluixa, molt poc intensa. **2.** *m.* Composició o part d'una composició que s'ha d'executar d'esta manera.
• *cast.* pianísimo.
• *angl.* *pianissimo*.

pianista (o **pianiste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca el piano.
• *cast.* pianista.
• *angl.* pianist.

pianístic -a *adj.* Del piano o que hi té relació.
• *cast.* pianístico -ca.
• *angl.* pianistic.

piano[1] **1.** *m.* Instrument musical de cordes d'acer que es colpegen amb una sèrie de martellets maniobrats per mitjà d'un teclat. **2.** *m.* i *f.* Pianista.
• *cast.* piano.
• *angl.* **1.** piano. **2.** pianist.

piano[2] [*it.*] **1.** *adv.* D'una manera suau, fluixa, reduint la intensitat de l'instrument o de la veu. **2.** *m.* Composició o part d'una composició que s'ha d'executar d'esta manera.
• *cast.* piano.
• *angl.* *piano*.

piano de cua *m.* Piano de caixa allargada en què les cordes i la taula d'harmonia estan disposades horitzontalment.
• *cast.* piano de cola.
• *angl.* grand piano.

piano de maneta *m.* Piano mecànic que es fa sonar per mitjà d'un cilindre amb pues que es mou amb una maneta i que està tancat en una caixa portàtil.
• *cast.* organillo.
• *angl.* barrel organ.

piano de manubri *m.* Piano de maneta.
• *cast.* organillo.
• *angl.* barrel organ.

piano electrònic *m.* Instrument musical dissenyat per a emular el so del piano per mitjà de mecanismes electrònics.
• *cast.* piano electrónico.
• *angl.* electronic piano, digital piano.

piano mecànic *m.* Piano automàtic que toca música gravada en un corró amb pues o en un cilindre de paper perforat que s'acciona per mitjà d'una maneta.
• *cast.* piano mecánico.
• *angl.* mechanical piano.

piano preparat *m.* Piano amb objectes diversos, com ara cadenes, gomes, papers, etc., disposats entre les cordes, a fi d'alterar-ne la sonoritat.
• *cast.* piano preparado.
• *angl.* prepared piano.

piano vertical *m.* Piano en què les cordes i la taula d'harmonia estan disposades verticalment.

• *cast.* piano vertical.
• *angl.* upright piano.

pianoforte [*it.*] *m.* Piano[1] 1.
• *cast.* pianoforte.
• *angl.* *pianoforte*.

pianola *f.* Piano mecànic accionat per un mecanisme controlat per un cilindre de paper perforat.
• *cast.* pianola.
• *angl.* pianola, player piano.

pica *f.* Peça, generalment metàl·lica i en forma de punxa, que permet recolzar el violoncel o el contrabaix en terra.
• *cast.* pica.
• *angl.* endpin, spike.

picar *v. tr.* Fer sonar (una nota) d'una manera molt marcada i curta, desligada de la següent.
• *cast.* picar.
• *angl.* to play staccato.

picat *m.* Sèrie de notes picades.
• *cast.* picado.
• *angl.* serie staccato notes.

piccolo [*it.*] *m.* Flautí.
• *cast.* *piccolo*.
• *angl.* *piccolo*.

pifre *m.* **1.** Varietat de flautí, de sonoritat molt aguda. **2.** Varietat de cornamusa italiana.
• *cast.* pífano.
• *angl.* **1.** fife. **2.** *piffero*.

pinçar *v. tr.* **1.** En alguns instruments de corda, com ara l'arpa o la guitarra, produir el so amb els dits o amb un plectre, estirant-les i soltant-les a continuació. **2.** Afinar (un piano) abans de muntar-lo, pinçant les cordes amb els dits.
• *cast.* **1.** puntear. **2.** pulsar.
• *angl.* to pluck.

pinyol *m.* Do de pit.
• *cast.* do de pecho.
• *angl.* high C.

pistó *m.* **1.** En els instruments de vent de metall, peça mòbil per mitjà de la qual es pot allargar o acurtar la longitud del tub sonor per a obtindre l'emissió de totes les notes cromàtiques. **2.** Vàlvula, generalment cilíndrica i cònica, que permet el pas del vent als tubs en els òrgans amb secrets de transmissió pneumàtica o elèctrica.
• *cast.* pistón.
• *angl.* key.

pitaina *f.* Flabiol rústic.
• *cast.* zampoña.
• *angl.* pan flute, pan pipe.

pizzicato [*it.*] *m.* **1.** Tècnica d'execució, freqüent en el *jazz*, consistent a fer sonar les cordes d'alguns instruments com ara el violí, la viola o el contrabaix, que habitualment es toquen fregant-les amb un arc, pinçant-les amb els dits. **2.** Fragment de música que s'interpreta amb esta tècnica. *Executar un 'pizzicato'.*
• *cast.* *pizzicato*.
• *angl.* *pizzicato*.

placa *f.* Disc de gramòfon.
• *cast.* placa.
• *angl.* gramophone record, phonograph record.

plagal *adj.* En el cant gregorià i bizantí, que deriva (un mode) d'un altre mode principal o autèntic.
• *cast.* plagal.
• *angl.* plagal.

planctus [*llatí*] *m.* Composició musical medieval per a commemorar la mort o l'aniversari d'algun personatge cèlebre.
• *cast.* *planctus*.
• *angl.* *planctus*.

plany *m.* Cançó trista sobre un tema abstracte o un fet històric o personal.
• *cast.* endecha (*f.*).
• *angl.* lament, dirge.

plat *m.* **1.** En un tocadiscs, peça de forma circular sobre la qual es col·loca el disc. **2.** *pl.* Platerets.
• *cast.* **1.** plato. **2.** platillos.
• *angl.* **1.** turntable. **2.** cymbals.

platerets *m. pl.* Instrument musical de percussió, consistent en dos plats metàl·lics que es fan xocar l'un contra l'altre, agafant-los, un en cada mà, per mitjà d'una ansa central de corretja o corda, o bé per mitjà d'un mecanisme de pedal.
• *cast.* platillos.
• *angl.* cymbals.

platina *f.* Aparell que s'utilitza per a gravar i reproduir senyals d'àudio per mitjà d'una casset.
• *cast.* pletina.
• *angl.* tape deck.

plectre *m.* Peça xicoteta de forma ovalada o triangular, de carei, plàstic o ivori, amb què es polsen les cordes d'alguns instruments de corda, com ara la mandolina, la bandúrria o la guitarra.
• *cast.* plectro, púa.
• *angl.* plectrum.

pneuma *m.* Neuma.
• *cast.* neuma.
• *angl.* neume.

poema simfònic *m.* Peça de música instrumental, d'inspiració literària o pictòrica, caracteritzada per una absoluta llibertat estructural, que té una finalitat descriptiva o narrativa.
• *cast.* poema sinfónico.
• *angl.* symphonic poem.

polca *f.* Música que acompanya el ball homònim, escrita en compàs de dos per quatre i temps ràpid, originària de Bohèmia.
• *cast.* polca.
• *angl.* polka.

policoral *adj.* Que es caracteritza (una peça musical) perquè en la seua execució intervenen dos o més cors.
• *cast.* policoral.
• *angl.* polychoral.

policoralitat *f.* Estil coral en què intervenen dos o més cors generalment separats.
• *cast.* policoralidad.
• *angl.* polychorality.

policord *m.* Instrument musical consistent en una caixa de ressonància i diverses cordes.
• *cast.* policordio.
• *angl.* polychord.

polifonia *f.* **1.** Qualitat de polifònic. **2.** Música que combina diverses veus o parts vocals simultànies però independents.
• *cast.* **1.** i **2.** polifonía. **1.** i **2.** polifonía.
• *angl.* polyphony.

polifònic -a *adj.* Que té dos o més veus.
• *cast.* polifónico -ca.
• *angl.* polyphonic.

polifonista (o **polifoniste -a**) *m.* i *f.* Compositor d'obres polifòniques.
• *cast.* polifonista.
• *angl.* polyphonist.

polimodalitat *f.* Composició musical en què se superposen melodies pertanyents a diferents modalitats.
• *cast.* polimodalidad.
• *angl.* polymodality.

polirítmia *f.* En una composició musical, ús de ritmes diversos i simultanis en les diferents veus o parts.
• *cast.* polirritmia.
• *angl.* polyrhythm.

politextualitat *f.* Ús simultani de dos o més texts en una mateixa obra vocal.
• *cast.* politextualidad.
• *angl.* polytextuality.

politonal *adj.* De la politonalitat o que hi té relació.
• *cast.* politonal.
• *angl.* polytonal.

politonalisme *m.* Modalitat d'escriptura musical que utilitza simultàniament diverses tonalitats en les diferents parts d'un mateix fragment.
• *cast.* politonalismo.
• *angl.* polytonalism.

politonalitat *f.* Superposició de diferents tonalitats en la composició musical.

• *cast.* politonalidad.
• *angl.* polytonality.

polonesa *f.* Música que acompanya el ball homònim, de ritme ternari i temps ràpid, originària de Polònia.
• *cast.* polonesa.
• *angl.* polonaise.

polsar *v. tr.* Tocar (les cordes o les tecles d'un instrument musical). *Polsar les cordes d'una guitarra.*
• *cast.* pulsar.
• *angl.* to pluck, to press.

pompós -osa *adj.* Que és (una execució musical) lenta i solemne.
• *cast.* pomposo -sa.
• *angl.* pompous.

pont *m.* Peça rígida col·locada perpendicularment sobre la taula harmònica dels cordòfons, que manté separades les cordes i tramet la vibració a la resta de l'instrument. *El pont d'una guitarra.*
• *cast.* puente.
• *angl.* bridge.

pontet *m.* Pont.
• *cast.* puente.
• *angl.* bridge.

pop *m.* Música pop.
• *cast.* pop.
• *angl.* pop.

pop rock [*angl.*] **1.** *adj.* Del *pop rock* o que hi té relació. **2.** *m.* Estil de música que mescla elements de la música pop i del *rock and roll*, i que es caracteritza per composicions d'estructura senzilla i l'ús de la guitarra elèctrica i del teclat com a base instrumental.
• *cast.* *pop rock*.
• *angl.* pop rock.

popurri *m.* Peça musical formada per una successió de melodies o temes de cançons reunits per mitjà d'alguns compassos d'introducció i de connexió.
• *cast.* popurrí.
• *angl.* medley.

portament *m.* En una interpretació musical, tècnica de passar d'una nota a una altra, sense interrompre l'emissió sonora, passant insensiblement per les notes intermèdies.
• *cast.* portamento.
• *angl.* *portamento*.

portato [*it.*] *m.* *Louré.*
• *cast.* *portato*.
• *angl.* *portato*.

posar a to *loc. verb.* Fer que (un instrument musical) tinga graduats els seus sons d'acord amb els altres o amb una determinada elevació del so.
• *cast.* poner a tono.
• *angl.* to tune.

posició *f.* **1.** Situació relativa dels sons en un acord. **2.** Cadascuna de les ubicacions de la mà i dels dits de l'intèrpret durant l'execució instrumental.
• *cast.* posición.
• *angl.* position.

postisses *f. pl.* Castanyoles.
• *cast.* postizas, castañuelas.
• *angl.* castanets.

postludi *m.* **1.** Peça, generalment per a orgue, per a ser interpretada al final d'una cerimònia religiosa. **2.** Moviment de conclusió o secció final d'una composició.
• *cast.* postludio.
• *angl.* **1.** postlude. **2.** code.

preludi *m.* **1.** Peça musical breu, de forma lliure, sovint per a instruments de teclat, que durant els segles XVI i XVII solia precedir una obra més extensa i complexa. **2.** En el segle XIX, peça musical de forma lliure o independent, generalment per a piano. **3.** En l'òpera i algunes vegades en l'oratori, peça breu d'introducció, de forma lliure i més curta que l'obertura.
• *cast.* preludio.
• *angl.* prelude.

preludi coral *m.* Originàriament, composició litúrgica per a orgue que usa una melodia d'un coral com a base,

i que va ser una forma predominant en el barroc alemany.
• *cast.* preludio coral.
• *angl.* chorale prelude.

preludiar *v. intr.* Tocar les notes inicials d'una composició musical o bé improvisar una melodia abans de començar a tocar o a cantar una obra més extensa.
• *cast.* preludiar.
• *angl.* to warm up, to play a few scales, to tune up.

prestissimo [*it.*] **1.** *adv.* Amb un temps més viu que el *presto*. **2.** *m.* Composició o part d'una composició que s'ha d'executar en este temps.
• *cast.* ***prestissimo***.
• *angl.* ***prestissimo***.

presto [*it.*] **1.** *adv.* Amb un temps més viu que l'*allegro*. **2.** *m.* Composició o part d'una composició que s'ha d'executar en este temps, i que sol constituir l'últim temps de la sonata, la simfonia i el concert.
• *cast.* ***presto***.
• *angl.* ***presto***.

prima *f.* Corda més prima i, per tant, de so més agut dels diferents instruments de corda.
• *cast.* prima.
• *angl.* thinner string.

prima donna [*it.*] *f.* Soprano de gran categoria que té el paper estel·lar en una òpera.
• *cast.* ***prima donna***.
• *angl.* ***prima donna***.

primatxer *m.* Primicer.
• *cast.* primicerio.
• *angl.* ***primicerio***.

primicer *m.* Persona que s'encarrega de dirigir el cant en el cor dels monestirs o de les col·legiates.
• *cast.* primicerio.
• *angl.* ***primicerio***.

principal *m.* Flautat 2.
• *cast.* principal.
• *angl.* ***flautado***.

professor -a *m.* i *f.* Músic d'una orquestra o d'una banda.
• *cast.* profesor -ra.
• *angl.* orchestra musician, band musician.

progressió *f.* Successió simètrica de sons musicals segons una llei o una fórmula determinada.
• *cast.* progresión.
• *angl.* progression.

prolació *f.* En la notació proporcional, mesura que té per unitat la semibreu.
• *cast.* prolación.
• *angl.* prolation.

proposició *f.* Antecedent.
• *cast.* proposición.
• *angl.* antecedent.

prosòdia *f.* Conjunt d'elements interpretatius que tenen relació amb l'accentuació, l'entonació i la duració de les notes.
• *cast.* prosodia.
• *angl.* prosody.

prosòdic -a *adj.* De la prosòdia o que hi té relació.
• *cast.* prosódico -ca.
• *angl.* prosodic.

psicodèlia *f.* Moviment sorgit en els anys seixanta del segle XX, que es caracteritza per intentar expressar a través de la música els efectes produïts per les drogues al·lucinògenes.
• *cast.* psicodelia.
• *angl.* psychedelia.

psicodèlic -a *adj.* De la psicodèlia o que hi té relació.
• *cast.* psicodélico -ca.
• *angl.* psychedelic.

pua *f.* Plectre.
• *cast.* púa.
• *angl.* plectrum, pick.

pulsació *f.* **1.** Pressió o toc efectuats sobre una tecla o una corda d'un instrument musical. **2.** Manera de polsar un instrument. **3.** Manera en què l'instrument respon a la pulsació. **4.** Accent que es repetix de for-

ma recurrent i determina un compàs en la interpretació musical.
• *cast.* pulsación.
• *angl.* **1.** keystroke, beat. **2.** beat, stroke, plucking. **3.** i **4.** beat.

punk [*angl.*] **1.** *adj.* Del *punk* o que hi té relació. **2.** *m.* Subgènere del *rock*, que apareix com a forma de protesta social entre els jóvens i la classe obrera del Regne Unit durant els anys setanta del segle XX, caracteritzat en els seus inicis per la simplicitat i la rudesa, amb melodies senzilles i curtes, pocs arranjaments i compassos i temps ràpids. **3.** *m.* i *f.* Seguidor del moviment *punk*.
• *cast.* *punk*.
• *angl.* punk.

punk rock [*angl.*] *adj.* i *m.* *Punk*.
• *cast.* *punk rock*.
• *angl.* punk rock.

punt *m.* Signe de notació que, col·locat a la dreta d'una figura, n'augmenta la duració la mitat del seu valor.
• *cast.* punto, puntillo.
• *angl.* dot.

punta *f.* Part superior de l'arquet oposada al taló.
• *cast.* punta.
• *angl.* tip.

punteig *m.* Tècnica de tocar la guitarra o un instrument anàleg, consistent a polsar cada corda individualment amb una finalitat melòdica.
• *cast.* punteado.
• *angl.* picking.

puntejar *v. tr.* Tocar (una guitarra o un instrument anàleg) polsant cada corda individualment.
• *cast.* puntear.
• *angl.* to pluck, to play pizzicato.

puntillisme *m.* Tècnica de composició musical en què els sons que componen la peça es presenten aïllats sense disseny melòdic.
• *cast.* puntillismo.
• *angl.* pointillism.

Q

quadrada *f.* Figura musical de la notació moderna equivalent a dos redones.
• *cast.* cuadrada.
• *angl.* breve, brevis.

quadrifonia *f.* Sistema de gravació i reproducció de so per mitjà de quatre canals independents.
• *cast.* cuadrifonía.
• *angl.* quadrophony.

quadrifònic -a *adj.* De la quadrifonia o que hi té relació.
• *cast.* cuadrifónico -ca.
• *angl.* quadraphonic, quadriphonic.

quadrivium [*llatí*] *m.* En l'Edat Mitjana, quarta veu o veu més aguda en la polifonia a quatre veus.
• *cast.* ***quadrivium***.
• *angl.* ***quadrivium***.

quart de to *f.* Interval de valor equivalent a la mitat d'un semitò.
• *cast.* cuarto de tono.
• *angl.* quarter tone.

quarta justa *f.* Interval musical que comprén quatre graus consecutius de l'escala diatònica, i que està format per dos tons i un semitò.
• *cast.* cuarta.
• *angl.* fourth.

quartet *m.* **1.** Composició o fragment musical per a quatre veus o quatre instruments. **2.** Conjunt de quatre persones que canten o toquen juntes.
• *cast.* cuarteto.
• *angl.* quartet.

quena *f.* Instrument musical de vent semblant a la flauta, constituïda per una sola estructura tubular de canya amb dos obertures verticals i sis forats frontals, típica de la regió dels Andes.
• *cast.* quena.
• *angl.* kena, *quena*.

quinta justa *f.* Interval musical que comprén cinc graus consecutius de l'escala diatònica, i que està format per tres tons i un semitò.
• *cast.* quinta.
• *angl.* fifth.

quintatò *m.* Joc de fons de l'orgue pertanyent als anomenats bordons.
• *cast.* quintatono.
• *angl.* Gross Quint.

quintet *m.* **1.** Composició o fragment musical per a cinc veus o cinc instruments. **2.** Conjunt de cinc persones que canten o toquen juntes.
• *cast.* quinteto.
• *angl.* quintet.

quironomia *f.* Art d'expressar amb els moviments de les mans el ritme i la línia d'una melodia.
• *cast.* quironimia, quironomía.
• *angl.* cheironomy.

quòdlibet *m.* Forma musical medieval i renaixentista en què intervenen elements heterogenis literaris i musicals, que formen un conjunt polifònic agradable.
• *cast.* cuodlibeto.
• *angl.* quodlibet.

R

rabec *m.* Antic instrument musical de tres o quatre cordes, que es tocava amb un arquet corbat, i que es considera antecessor del violí.
• *cast.* rabel.
• *angl.* rebec.

rabequet *m.* Rabec.
• *cast.* rabel.
• *angl.* rebec.

radiocasset *m.* Aparell constituït per un receptor de ràdio i un magnetòfon de casset.
• *cast.* radiocasete.
• *angl.* radio cassette player.

ragtime [*angl.*] *m.* Estil musical considerat una de les bases del *jazz*, que va sorgir als Estats Units a finals del segle XX, i que es caracteritza per una melodia sincopada i un ritme accentuat en els temps imparells.
• *cast.* ***ragtime***.
• *angl.* ragtime.

rai *m.* Estil de música inspirat en el *rock*, sorgit a Algèria a principis del segle XX.
• *cast.* ***raï***.
• *angl.* ***raï***.

ranxera *f.* Estil de musica popular propi de Mèxic, nascut en el segle XIX, però molt popularitzat durant el període posterior a la revolució de 1910, una de les característiques del qual consistix a sostindre llargament una nota al final d'una estrofa.
• *cast.* ranchera.
• *angl.* ***ranchera***.

rap [*angl.*] *m.* Estil musical que va sorgir a mitjan segle XX entre la comunitat negra dels Estats Units, i que es caracteritza per la recitació rítmica, *a capella* o amb acompanyament musical, de rimes i jocs de paraules.
• *cast.* ***rap***.
• *angl.* rap, rapping.

rapejar *v. intr.* Compondre o cantar *rap*.
• *cast.* rapear.
• *angl.* to rap.

raper -a *m.* i *f.* Intèrpret de *rap*.
• *cast.* rapero -ra.
• *angl.* rapper.

rapsòdia *f.* Composició instrumental que usa elements populars i en la qual preval la improvisació.
• *cast.* rapsodia.
• *angl.* rhapsody.

rapsòdic -a *adj.* De la rapsòdia o que hi té relació.
• *cast.* rapsódico -ca.
• *angl.* rhapsodic.

rascador *m.* Instrument musical de percussió consistent en dos peces amb estries transversals que es freguen entre si o amb una vareta.
• *cast.* rascador.
• *angl.* scraper.

raseta *f.* En l'orgue, ressort dels tubs de llengüeteria que prem la llengüeta, fixant així la part lliure que vibra.
• *cast.* raseta, rastrillo (*m.*).
• *angl.* tuning wire.

rastral *m.* Instrument que servix per a traçar simultàniament les cinc línies del pentagrama.
• *cast.* compás.
• *angl.* bar, measure.

rastrum [*llatí*] *m.* Ploma de cinc puntes amb què es dibuixava el pentagrama durant els segles XVIII i XIX.
• *cast.* ***rastrum***.
• *angl.* ***rastrum***.

re [*pl.* res] *m.* Segona nota de l'escala musical diatònica.
• *cast.* re.
• *angl.* D.

rebab *m.* Rabec.
• *cast.* rabel.
• *angl.* rebec.

recital *m.* Actuació musical d'un sol artista o dedicada a un gènere concret.
• *cast.* recital.
• *angl.* recital.

recitat *m.* Fragment d'una composició musical en què les paraules són declamades més que cantades.
• *cast.* recitado.
• *angl.* recitative.

recitatiu -iva *adj.* En l'òpera, fragment on predomina la recitació del text sobre la melodia i el cant.
• *cast.* recitativo -va.
• *angl.* recitative.

recoble *m.* Tornada d'una cançó popular.
• *cast.* estribillo.
• *angl.* chorus.

redoblament *m.* Redoble.
• *cast.* redoble.
• *angl.* drumroll.

redoblant **1.** *m.* Tambor de caixa prolongada utilitzat en bandes militars i orquestres. **2.** *m.* i *f.* Persona que toca el redoblant.
• *cast.* redoblante.
• *angl.* **1.** side drum, snare drum. **2.** side drum player, snare drum player.

redoblar *v. intr.* Tocar el tambor colpejant-lo ràpidament amb les baquetes.
• *cast.* redoblar.
• *angl.* to roll.

redoble *m.* Sèrie ràpida de sons produïts per la percussió d'un tambor o d'un altre instrument semblant.
• *cast.* redoble.
• *angl.* drumroll.

redona *f.* Figura de nota musical que representa la unitat de temps en la notació actual.
• *cast.* redonda.
• *angl.* semibreve.

reducció *f.* Partitura musical simplificada.
• *cast.* reducción.
• *angl.* reduction.

reduir *v. tr.* Adaptar (una partitura), simplificant-la, per a un grup d'instruments menor que l'original o, més sovint, només per a piano.
• *cast.* reducir.
• *angl.* to reduce.

reexposició *f.* En una obra musical construïda segons la forma sonata, repetició d'un tema ja aparegut, generalment en el to original.
• *cast.* reexposición.
• *angl.* reexposition.

refilar *v. intr.* Fer refilets.
• *cast.* trinar.
• *angl.* to trill.

refilet *m.* Ornament del cant, consistent en l'emissió de diverses notes ràpides sobre una mateixa síl·laba.
• *cast.* trino, gorgorito.
• *angl.* trill.

reflexió *f.* Fenomen pel qual una ona que es propaga en un medi material retorna parcialment quan incidix sobre un altre medi de característiques dinàmiques diferents.
• *cast.* reflexión.
• *angl.* reflection.

refracció *f.* Fenomen pel qual una ona que es propaga en un medi natural a una certa velocitat canvia de veloci-

tat i de direcció quan es produïx una modificació de les característiques dinàmiques.
• *cast.* refracción.
• *angl.* refraction.

refrany *m.* Tornada d'una cançó popular.
• *cast.* estribillo.
• *angl.* chorus.

regalia *f.* Joc suau de la llengüeteria de l'orgue.
• *cast.* regalía.
• *angl.* regal.

reggae [*angl.*] **1.** *adj.* Del *reggae* o que hi té relació. **2.** *m.* Estil de música popular sorgit a Jamaica a finals dels anys seixanta del segle XX, amb una textura rítmica basada en una amalgama d'obstinats curts executats amb guitarres elèctriques, orgues, baixos i bateria, i amb considerables influències africanes, del *rhythm and blues* i de l'*ska*.
• *cast.* *reggae*.
• *angl.* reggae.

registració *f.* En l'orgue i en el clavicèmbal, selecció i combinació de diversos registres.
• *cast.* registración.
• *angl.* registration.

registrament *m.* Gravació.
• *cast.* registro.
• *angl.* recording.

registrar *v. tr.* Gravar.
• *cast.* registrar.
• *angl.* to record.

registre *m.* **1.** Peça movible d'un orgue o d'un harmònium que permet modificar el timbre dels sons. **2.** Timbre de l'orgue o de l'harmònium. **3.** Extensió que comprén normalment cada tipus de veu humana.
• *cast.* registro.
• *angl.* **1.** i **2.** stop, register. **3.** voice range.

regulador *m.* Dispositiu de l'orgue que regula l'entrada d'aire als tubs per a evitar distorsions en el so.
• *cast.* regulador.
• *angl.* regulator.

relatiu -iva *adj.* Que tenen (dos tonalitats) la mateixa armadura, però l'una és major i l'altra menor.
• *cast.* relativo -va.
• *angl.* relative.

renaixement *m.* Moviment cultural predominant a l'Europa occidental entre els segles XV i XVI, que en l'àmbit musical suposa una recerca de l'harmonia, la naturalitat i la proporció entre el text i la melodia, i que es caracteritza principalment per la presència destacada de l'estil polifònic.
• *cast.* renacimiento.
• *angl.* Renaissance music.

repartiment *m.* Conjunt d'actors que intervenen en una òpera o en una obra musical similar.
• *cast.* reparto.
• *angl.* cast.

repertori *m.* Conjunt de les obres musicals que es tenen apreses i preparades per a ser executades en públic.
• *cast.* repertorio.
• *angl.* repertoire, repertory.

repetició *f.* En una obra musical, represa d'una frase, d'un període o d'un fragment.
• *cast.* repetición.
• *angl.* repetition.

reproducció *f.* Operació, contrària a la gravació, per mitjà de la qual es reconstruïx la informació sonora primitiva.
• *cast.* reproducción.
• *angl.* reproduction.

reproduir *v. tr.* Efectuar una reproducció.
• *cast.* reproducir.
• *angl.* to reproduce.

rèquiem *m.* Composició musical cantada amb text de la missa de difunts.
• *cast.* réquiem.
• *angl.* requiem.

requint **1.** *m.* Clarinet de dimensions reduïdes i de to més agut que l'ordinari, que s'usa especialment en les bandes de música. **2.** *m.* Instrument musical de corda similar a la guitarra, però de dimensions més reduïdes. **3.** *m.* i *f.* Persona que toca el requint.
• *cast.* requinto.
• *angl.* **1.** E-flat clarinet. **2.** *requinto*. **3.** E-flat clarinet player, *requinto*.

resina *f.* Matèria derivada de la destil·lació de diverses trementines amb què s'unten les cerres de l'arquet dels instruments de corda fregada, a fi d'assegurar la seua adherència a les cordes.
• *cast.* resina.
• *angl.* resin.

resoldre *v. tr.* Efectuar la resolució (d'un acord).
• *cast.* resolver.
• *angl.* to resolve.

resolució *f.* Manera d'encadenar un acord dissonant amb l'acord que el seguix, siga consonant o no.
• *cast.* resolución.
• *angl.* resolution.

respiració *f.* Signe de notació en forma d'apòstrof o de coma, que indica a un cantant o a un músic el moment en què pot fer una pausa per a prendre aire en el transcurs de la interpretació.
• *cast.* respiración.
• *angl.* breath mark.

responsori *m.* Peça litúrgica que consistix en el cant d'uns versets, normalment de salm, per part del solista, al qual respon l'assemblea o el cor amb una tornada.
• *cast.* responsorio.
• *angl.* responsory, respond.

resposta *f.* En la fuga musical, imitació que fa la segona veu del subjecte proposat per la primera.
• *cast.* respuesta.
• *angl.* answer.

ressonador *m.* Objecte que presenta una cavitat que servix per a intensificar i modular un so musical.
• *cast.* resonador.
• *angl.* resonator.

ressonància *f.* **1.** Fenomen pel qual un cos elàstic entra en vibració per contacte amb un altre cos vibrant dins d'uns límits d'adequació freqüencial. **2.** Cadascun dels sons elementals que acompanyen el so principal en una nota musical, i que comuniquen timbre particular a cada veu o instrument musical.
• *cast.* resonancia.
• *angl.* resonance.

retard *m.* Procediment de l'harmonia clàssica que prolonga una o més notes d'un acord sobre l'acord següent, que es retarda.
• *cast.* retraso.
• *angl.* retard.

retardant *adv.* i *m.* *Ritardando.*
• *cast.* retardando.
• *angl.* *ritardando*.

retrògrad **-a** *adj.* Que consistix (un procediment d'imitació contrapuntístic) a presentar els sons d'un tema en el sentit invers al de la seua exposició.
• *cast.* retrógrado -da.
• *angl.* retrograde.

reverberació *f.* Reflexió de les ones sonores sobre les parets del lloc on s'efectua l'audició.
• *cast.* reverberación.
• *angl.* reverberation.

revista *f.* Espectacle que combina música i ball, sovint amb un mínim argument que servix d'enllaç entre els diferents quadros, i que sol incorporar escenes humorístiques o satíriques.
• *cast.* revista.
• *angl.* variety show, revue.

rhythm and blues [*angl.*] *m.* Estil de música, nascut als Estats Units en els anys quaranta del segle xx, derivat

del *blues*, el *gospel* i el *jazz*, i antecedent directe del *rock and roll*.
• *cast.* *rhythm and blues*.
• *angl.* rhythm and blues.

riberenca *f.* Modalitat de la jota valenciana.
• *cast.* riberenca.
• *angl.* *riberenca*.

riff [*angl.*] *m.* Frase musical distingible, generalment executada per la secció d'acompanyament, que té un estil melòdic i rítmic simple i marcat, i que es repetix al llarg de la peça.
• *cast.* *riff*.
• *angl.* riff.

rigodon *m.* Música d'origen provençal que acompanya el ball homònim, de ritme binari i moviment ràpid, conreada entre els segles XVII i XVIII.
• *cast.* rigodón.
• *angl.* rigaudon.

riscle *m.* Peça prima de fusta que unix la tapa i el fons de la caixa harmònica de diversos instruments de tecla o de corda.
• *cast.* caja.
• *angl.* rib.

ritardando [*it.*] **1.** *adv.* Disminuint progressivament la velocitat del temps. **2.** *m.* Composició o part d'una composició que s'ha d'executar d'esta manera.
• *cast.* *ritardando*.
• *angl.* *ritardando*.

ritenuto [*it.*] **1.** *adv.* Disminuint súbitament la velocitat del temps. **2.** *m.* Composició o part d'una composició que s'ha d'executar d'esta manera.
• *cast.* *ritenuto*.
• *angl.* *ritenuto*.

ritme *m.* Proporció que s'establix entre els accents, les pauses i les repeticions de diversa duració en una composició musical.
• *cast.* ritmo.
• *angl.* rhythm.

ritornello [*it.*] *m.* Repetició d'un segment o d'una fracció d'una obra.
• *cast.* ritornelo, *ritornello*.
• *angl.* *ritornello*.

rock [*angl.*] **1.** *adj.* Del *rock* o que hi té relació. *Música 'rock'.* **2.** *m.* *Rock and roll.* **3.** *m.* Conjunt d'estils musicals derivats del *rock and roll* conreat durant els anys cinquanta del segle XX.
• *cast.* *rock*.
• *angl.* rock.

rock and roll [*angl.*] *m.* Estil musical, sorgit als Estats Units durant els anys quaranta i cinquanta del segle XX, de ritme molt marcat, i derivat d'una mescla de gèneres, com ara el *rhythm and blues*, el *blues* o el *country*.
• *cast.* *rock and roll*.
• *angl.* rock and roll.

***rock* dur** *m.* *Heavy.*
• *cast.* *rock* duro.
• *angl.* heavy rock.

***rock* simfònic** *m.* Subgènere del *rock*, sorgit a finals de la dècada dels anys seixanta del segle XX, que intenta imitar les sonoritats orquestrals de la música clàssica amb sintetitzadors i instruments amplificats elèctricament.
• *cast.* *rock* sinfónico.
• *angl.* symphonic rock.

rockabilly [*angl.*] *m.* Subgènere del *rock and roll*, sorgit als Estats Units en la dècada dels anys cinquanta del segle XX, que es basa en la mescla del *rock* i del *country*.
• *cast.* *rockabilly*.
• *angl.* rockabilly.

romança *f.* **1.** Composició musical, generalment de caràcter instrumental, d'un elevat to líric. **2.** Cançó lírica introduïda d'una manera destacada en el context d'una òpera o d'una sarsuela. **3.** Cançó estròfica breu, de caràcter líric, pròpia de la música francesa.

• *cast.* romanza.
• *angl.* romance.

romanticisme Moviment artístic comprés aproximadament entre el 1820 i la primera etapa del segle XX i que engloba tota la música escrita segons les normes i les formes d'este període que, com a moviment global, preconitzava que en el món hi havia realitats que només es poden copsar a través del sentiment, de l'emoció i de la intuició i, per tant, la música romàntica intentava expressar estes emocions.
• *cast.* romanticismo.
• *angl.* romanticism.

ronda *f.* Cançó ballable en què els participants s'agafen les mans formant cercle cantant i ballant.
• *cast.* ronda.
• *angl.* ring around the rosie.

rondalla *f.* Conjunt musical format fonamentalment per instruments de corda pinçada.
• *cast.* rondalla.
• *angl.* band of streets musicians, group of serenaders.

rondó [*pl.* -ós] *m.* Peça musical de moviment viu amb dos o més represes del motiu principal.
• *cast.* rondó.
• *angl.* *rondo*.

roseta *f.* Decoració en marqueteria o pergamí de l'obertura circular de la tapa harmònica d'alguns instruments de corda, especialment el llaüt o el clavicèmbal.
• *cast.* roseta, rosetón (*m.*).
• *angl.* rosette.

rossinyol *m.* En l'orgue, registre d'adornament que imita el cant d'estes aus.
• *cast.* ruiseñor.
• *angl.* philomela.

rota *f.* Instrument de corda medieval semblant a l'arpa.
• *cast.* rota.
• *angl.* bowed lyre.

roulade [*fr.*] *m.* Passatge melòdic ornamental, sovint referit a la música vocal, propi del segle XVIII.
• *cast.* *roulade*.
• *angl.* *roulade*.

rubato [*it.*] *m.* **1.** Recurs interpretatiu consistent a accelerar o desaccelerar lleugerament el temps d'una peça a discreció del solista o del director d'orquestra. **2.** Tècnica usada en l'execució de solos de guitarra elèctrica, especialment en gèneres com el *blues*.
• *cast.* *rubato*.
• *angl.* *rubato*.

ruggiero [*it.*] *m.* Baix obstinat usat en cançons, danses i variacions instrumentals, d'origen italià i conreat en els segles XVI i XVII.
• *cast.* *ruggiero*.
• *angl.* *ruggiero*.

rumba *f.* Música que acompanya el ball homònim, d'origen afrocubà, i amb una melodia basada en l'estructura de huit compassos binaris molt sincopats, que es repetix incessantment sobre un fons format quasi únicament per instruments de percussió.
• *cast.* rumba.
• *angl.* *rumba*.

rumba blanca *f.* Conjunt de les diverses modalitats de rumba sorgides a partir de la rumba cubana.
• *cast.* rumba blanca.
• *angl.* *rumba blanca*.

rumba catalana *f.* Estil musical que sorgix en la comunitat gitana catalana a la ciutat de Barcelona des de mitjans dels anys cinquanta del segle XX, i que deriva del flamenc amb influències de la música cubana i del *rock and roll*.
• *cast.* rumba catalana.
• *angl.* Catalan rumba.

S

sabatilla *f.* Peça de cuiro que es posa en les claus dels instruments musicals de vent, davall de la pala que tapa els forats.
• *cast.* zapatilla.
• *angl.* pad.

sac *m.* Depòsit flexible on s'emmagatzema l'aire que fa sonar la gaita.
• *cast.* fuelle.
• *angl.* bag.

sac de gemecs *m.* Gaita 1.
• *cast.* gaita (*f.*).
• *angl.* bagpipes.

sacabutx *m.* Instrument musical de metall semblant a la trompeta, que s'allarga i s'acurta com el trombó.
• *cast.* sacabuche.
• *angl.* sackbut.

saeta [*cast.*] *f.* Cant flamenc de caràcter religiós, constituït per una sèrie d'estrofes de quatre o cinc versos octosíl·labs, sense acompanyament instrumental, que es canten al pas de les processons de Setmana Santa.
• *cast.* saeta.
• *angl.* ***saeta***.

salm *m.* Cançó sacra de lloança o de súplica a Déu.
• *cast.* salmo.
• *angl.* psalm.

salmejar *v. intr.* Cantar salms.
• *cast.* salmodiar.
• *angl.* to sing psalms.

salmer *m.* Secret d'un orgue.
• *cast.* caja del aire (*f.*).
• *angl.* wind chest.

salmòdia *f.* Cant dels salms.
• *cast.* salmodia.
• *angl.* psalmody.

salmodiar *v. intr.* Salmejar.
• *cast.* salmodiar.
• *angl.* to sing psalms.

salpinx *m.* Instrument musical de vent propi de l'antiga Grècia, de la família de les trompetes.
• *cast.* salpinx.
• *angl.* salpinx.

salsa *f.* Música de ball constituïda per la fusió de la samba, la rumba i altres modalitats de música ballable pròpies de l'Amèrica Llatina amb el *jazz* o el *rock*.
• *cast.* salsa.
• *angl.* salsa.

saltador *m.* Martinet.
• *cast.* saltador.
• *angl.* hammer.

salteri *m.* **1.** Instrument musical medieval de corda que es podia fer sonar percudint o pinçant les cordes.
• *cast.* salterio.
• *angl.* psaltery.

Salve Regina *f.* Antífona mariana amb melodies gregues que daten del segle XI, i amb versions polifòniques des del segle XV.
• *cast.* Salve Regina.
• *angl.* *Salve Regina*.

samba *f.* Música que acompanya el ball homònim, de compàs binari i ritme ràpid i sincopat, d'origen africà i molt popular al Brasil.

• *cast.* samba.
• *angl.* *samba*.

sambuca *f.* Varietat antiga d'arpa grega.
• *cast.* sambuca.
• *angl.* *sambuca*.

samfoina *f.* Viola de roda.
• *cast.* zanfonía.
• *angl.* hurdy-gurdy.

sampler [*angl.*] *m.* Mostrejador.
• *cast.* *sampler*.
• *angl.* sampler.

sanctus *m. inv.* Cant de la missa que comença amb la triple aclamació *sanctus* ('sant').
• *cast.* sanctus.
• *angl.* *sanctus*.

sarabanda *f.* Cançó i ball propis del segle XVI, de compàs ternari i temps viu, que s'interpretava amb acompanyament de guitarres i castanyoles.
• *cast.* zarabanda, sarabanda.
• *angl.* sarabande.

sardana *f.* Música que acompanya el ball homònim, de caràcter popular i tradicional a Catalunya, que ballen un nombre indeterminat de dansadors agafats per les mans formant un rogle, escrita en compàs binari i, de vegades, amb acompanyament coral.
• *cast.* sardana.
• *angl.* *sardana*.

sarrussòfon *m.* Instrument musical de vent, del grup del metall, de tub cònic i de doble llengüeta.
• *cast.* sarrusófono.
• *angl.* sarrusophone.

sarsuela *f.* Obra dramàtica musical, de caràcter menor i d'origen espanyol, en què alternen les parts cantades amb les recitades.
• *cast.* zarzuela.
• *angl.* *zarzuela*.

sautillé [*fr.*] *m.* Colp d'arquet curt que es toca en els temps ràpids amb el centre de l'arquet, de manera que l'arquet rebota lleugerament sobre la corda.
• *cast.* *sautillé*.
• *angl.* *sautillé*.

saxhorn *m.* Instrument musical de vent, del grup del metall, de tub cònic i embocadura hemisfèrica.
• *cast.* saxhorno, saxcorno.
• *angl.* saxhorn.

saxo *m.* Saxòfon.
• *cast.* saxo.
• *angl.* sax.

saxòfon (o **saxofon**) **1.** *m.* Instrument musical de vent, del grup de la fusta, que consta d'un tub de metall encorbat en forma de U de braços desiguals, proveït de claus i amb embocadura semblant a la del clarinet, usat especialment en les bandes de música i en les orquestres de *jazz*. **2.** *m.* i *f.* Saxofonista.
• *cast.* saxófono, saxofón.
• *angl.* **1.** saxophone. **2.** saxophonist.

saxofonista (o **saxofoniste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca el saxòfon.
• *cast.* saxofonista.
• *angl.* saxophonist.

scherzo [*it.*] *m.* Composició musical de caràcter festiu i animat, que generalment és un moviment intermedi en una simfonia o en una sonata.
• *cast.* *scherzo*.
• *angl.* *scherzo*.

schola [*llatí*] *f.* **1.** Agrupació de cantors. **2.** Cor que interpreta cant gregorià.
• *cast.* *schola*.
• *angl.* *schola*.

scratch [*angl.*] *m.* Tècnica utilitzada per alguns discjòqueis consistent a fer girar el plat manualment cap avant i cap arrere, de manera que s'obtenen sons estridents i repetitius.
• *cast.* *scratch*.
• *angl.* scratching.

secció *f.* **1.** Part o fragment rellevant d'una obra des del punt de vista estructural. **2.** En els instruments de vent, forma del perfil del tub, que pot ser cilíndrica, com en la flauta;

còn ica, com en l'oboé, o cílindrica i cònica, com en la trompeta.
• *cast.* sección.
• *angl.* section.

secció final *f.* En la fuga, moment en què la fuga torna a la tonalitat original, abans d'acabar.
• *cast.* sección final.
• *angl.* recapitulation.

secció rítmica *f.* En una banda de *jazz*, secció encarregada de l'articulació del ritme, generalment constituïda per combinació o selecció de teclat o guitarra, bateria, contrabaix i baix elèctric.
• *cast.* sección rítmica.
• *angl.* rhythm section.

secret *m.* Part de l'orgue constituïda per caixes de fusta que reben l'aire a pressió abans de distribuir-lo als tubs.
• *cast.* secreto.
• *angl.* bottom board, wind chest.

segona *f.* Interval musical que comprén dos graus consecutius de l'escala diatònica.
• *cast.* segunda.
• *angl.* second.

segona major *f.* Segona d'un to.
• *cast.* segunda mayor.
• *angl.* major second.

segona menor *f.* Segona d'un semitò.
• *cast.* segunda menor.
• *angl.* minor second.

seguidillas [*cast.*] *f. pl.* Cançó popular castellana i manxega que acompanya el ball homònim, de compàs ternari i moviments ràpids.
• *cast.* seguidillas.
• *angl.* *seguidillas*.

semibreu *f.* En la notació proporcional, figura de nota representada per un rombe, amb un valor de mitja breu.
• *cast.* semibreve.
• *angl.* semibreve.

semicadència *f.* Pas senzill de la nota tònica a la dominant.
• *cast.* semicadencia.
• *angl.* semicadence.

semicorxera *f.* Figura de nota musical que equival a mitja corxera.
• *cast.* semicorchea.
• *angl.* semiquaver, sixteenth note.

semicromàtic -a *adj.* Propi d'un sistema combinat diatònic i cromàtic.
• *cast.* semicromático -ca.
• *angl.* semichromatic.

semifusa *f.* Figura de nota musical que equival a mitja fusa.
• *cast.* semifusa.
• *angl.* hemidemisemiquaver, sixty-fourth note.

semigarrapatea *f.* Figura de nota musical que equival a mitja garrapatea.
• *cast.* semigarrapatea.
• *angl.* semigarrapatea, two hundred fifty-sixth note.

semimínima *f.* En la notació proporcional, nota que equivalia a la mitat d'una mínima.
• *cast.* semimínima.
• *angl.* crotchet, quarter note.

semioctava *f.* Mitat d'una octava.
• *cast.* semioctava.
• *angl.* semioctava.

semiologia *f.* Ciència que estudia el significat de l'escriptura musical manuscrita.
• *cast.* semiología.
• *angl.* semiology.

semiòpera *f.* Gènere de teatre musical parlat anglés, de moda des de finals del segle XVII fins als primers anys del segle XVIII, en què la música instrumental, la dansa i els efectes escènics tenien un paper molt destacat.
• *cast.* semiópera.
• *angl.* semi-opera.

semiotècnia *f.* Ciència dels signes de la notació musical.
• *cast.* semiotecnia.
• *angl.* semiotics of music.

semiòtica *f.* Semiologia.

• *cast.* semiótica.
• *angl.* Semiotics.

semitò *m.* Interval musical de mig to.
• *cast.* semitono.
• *angl.* semitone.

semitònic -a *adj.* Del semitò o que hi té relació.
• *cast.* semitónico -ca.
• *angl.* semitonic.

sensible *f.* Sèptim grau d'una tonalitat, situat mig to per davall de la tònica.
• *cast.* sensible.
• *angl.* leading-note, leading-tone.

septet *m.* **1.** Composició o fragment musical per a set veus o set instruments. **2.** Conjunt de set persones que canten o toquen juntes.
• *cast.* septeto.
• *angl.* septet.

sèptima *f.* Interval musical que comprén set graus consecutius de l'escala diatònica.
• *cast.* séptima.
• *angl.* seventh.

sèptima major *f.* Interval format per cinc tons i un semitò.
• *cast.* séptima mayor.
• *angl.* major seventh.

sèptima menor *f.* Interval format per quatre tons i dos semitons.
• *cast.* séptima menor.
• *angl.* minor seventh.

septimí *m.* Septet.
• *cast.* septeto.
• *angl.* septet.

seqüència *f.* Repetició d'un motiu curt en diversos graus de l'escala.
• *cast.* secuencia.
• *angl.* sequence.

seqüenciador *m.* Dispositiu del sintetitzador que pot memoritzar i reproduir estructures musicals llargues i complexes.
• *cast.* secuenciador.
• *angl.* music sequencer, sequencer.

serenata *f.* Composició vocal amb acompanyament d'un o més instruments o exclusivament instrumental, destinada originalment a ser executada a l'aire lliure i durant la nit a fi d'honorar una persona o amb finalitat amorosa.
• *cast.* serenata.
• *angl.* serenade.

serial *adj.* Del serialisme musical o que hi té relació. *Música serial.*
• *cast.* serial.
• *angl.* serial music.

serialisme *m.* Tècnica de composició en què tots els paràmetres, com ara altures, duració, intensitat o timbres, estan sotmesos a una ordenació en sèries o grups de notes.
• *cast.* serialismo.
• *angl.* serialism.

sèrie *f.* En la música serial i dodecatònica, ordenació dels dotze tons de l'escala cromàtica prefixada pel compositor.
• *cast.* serie.
• *angl.* serie.

sèrie ascendent *f.* Sèrie en què els termes van augmentant.
• *cast.* serie ascendente.
• *angl.* ascending serie.

sèrie descendent *f.* Sèrie en què els termes van disminuint.
• *cast.* serie descendente.
• *angl.* descending serie.

serpentó *m.* Instrument musical de vent amb broquet, de tub de fusta, amb nou forats i corbat en forma de S.
• *cast.* serpentón.
• *angl.* serpent.

sesquiàlter *f.* Proporció de tres a dos entre valors de notes, pròpia de la notació musical proporcional.
• *cast.* sesquialtera.
• *angl.* sesquialtera.

setet *m.* Grup de set notes iguals que s'han d'executar en el temps que correspon a huit de la mateixa figura.
• *cast.* septillo.
• *angl.* *septulet*.

sevillanes *f. pl.* Cançó i música típiques de Sevilla que acompanyen el ball homònim.
• *cast.* sevillanas.
• *angl.* *Sevillanas*.

sexta *f.* Interval musical que comprén sis graus consecutius de l'escala diatònica.
• *cast.* sexta.
• *angl.* sixth.

sextet *m.* **1.** Composició o fragment musical per a sis veus o sis instruments. **2.** Conjunt de sis persones que canten o toquen juntes.
• *cast.* sexteto.
• *angl.* sextet.

si [*pl.* sis] *m.* Sèptima nota de l'escala musical diatònica.
• *cast.* si.
• *angl.* B.

signe *m.* En una partitura, senyal gràfic que complementa les notes i en permet una interpretació correcta.
• *cast.* signo.
• *angl.* sign.

silenci *m.* **1.** Pausa. **2.** Signe de notació musical que indica la duració d'una pausa.
• *cast.* silencio.
• *angl.* rest.

simandre *m.* Instrument musical consistent en una fusta llarga, penjada en la paret o portàtil, que es colpeja amb una maça, utilitzat com a campana en els monestirs bizantins.
• *cast.* simandre.
• *angl.* *simandre*.

simbomba *f.* Instrument musical popular de percussió, consistent en un recipient d'obra cobert amb una membrana adherida a la boca i travessada per un pal, la fricció manual del qual fa vibrar la membrana i produïx un so ronc.
• *cast.* zambomba.
• *angl.* friction drum.

simfonia *f.* Composició musical, habitualment estructurada en forma de sonata, escrita per a orquestra simfònica.
• *cast.* sinfonía.
• *angl.* symphony.

simfònic -a *adj.* **1.** De la simfonia o que hi té relació. **2.** Que té (una obra musical) estructura o qualitat de simfonia, o una complexitat orquestral similar a la d'una simfonia. **3.** Que está formada (una orquestra) per un ampli nombre de músics que toquen instruments pertanyents a les famílies de la corda, el vent i la percussió.
• *cast.* sinfónico -ca.
• *angl.* symphonic.

simfonieta *f.* **1.** Obra orquestral de pretensions més modestes que la simfonia. **2.** Orquestra simfònica reduïda.
• *cast.* sinfonieta.
• *angl.* *sinfonietta*.

sincopar *v. tr.* Fer una síncope.
• *cast.* sincopar.
• *angl.* to syncopate.

sincopat -ada *adj.* i *m.* Que té (un ritme) sons formant síncopes.
• *cast.* sincopado -da.
• *angl.* syncopated.

síncope *f.* Desplaçament de l'accent rítmic per prolongació d'un temps dèbil sobre un temps fort.
• *cast.* síncopa.
• *angl.* syncopation.

single [*angl.*] *m.* Disc de curta duració amb una o dos gravacions en cada cara.
• *cast.* sencillo, *single*.
• *angl.* single.

sintetitzador *m.* Aparell electrònic compost per un teclat anàleg al d'un piano i un tauler de control que permet produir per sintetització, a partir de senyals elèctrics, una gran varietat de sons.
• *cast.* sintetizador.
• *angl.* synthesizer.

sintetitzador de veu *m.* Aparell electroacústic capaç de generar sons

d'una composició espectral semblant a la de la veu humana.
• *cast.* sintetizador de voz.
• *angl.* voice synthesizer.

sintonia *f.* Fragment musical o melodia que caracteritza un programa de ràdio o de televisió o que transmet una emissora radiofònica, fora de les emissions normals, per a permetre la localització de la freqüència.
• *cast.* sintonía.
• *angl.* theme, signature tune.

siringa *f.* Instrument musical de vent molt semblant a la flauta, propi de l'antiga Grècia.
• *cast.* siringa.
• *angl.* panpipe.

siset *m.* Grup de sis notes iguals que s'han d'executar en el temps que correspon a quatre de la mateixa figura, que s'indica amb un sis escrit sobre el grup o davall d'este.
• *cast.* sextillo.
• *angl.* sextuplet.

sistema *m.* Conjunt de pentagrames necessaris per a formar una partitura, que s'indica amb una doble barra vertical situada en el costat esquerre.
• *cast.* sistema.
• *angl.* system.

sistema pentatònic *m.* Sistema de composició musical que utilitza escales pentatòniques.
• *cast.* sistema pentatónico.
• *angl.* pentatonic system.

sistre *m.* Instrument musical de percussió, consistent en una placa metàl·lica doblegada en forma de ferradura amb diverses varetes corbades en els extrems, que es fa sonar agitant-lo amb la mà.
• *cast.* sistro.
• *angl.* sistrum.

sitar *m.* Instrument musical de cordes pinçades, amb la caixa de ressonància semiesfèrica i un mànec molt llarg, originari de l'Índia.
• *cast.* sitar.
• *angl.* sitar.

siurell *m.* Xiulet fet d'obra, amb formes que imiten animals i altres figures i decorat amb colors vius sobre fons blanc, típic de Mallorca.
• *cast.* silbato, pito.
• *angl.* ***siurell***.

ska [*angl.*] *m.* Estil musical nascut a Jamaica a principis dels anys seixanta del segle XX, que fusionava els ritmes ràpids i marcats del *jazz* o el *swing* amb el *blues* nord-americà i la música llatina, i que es considera un precedent del *reggae*.
• *cast.* ***ska***.
• *angl.* ska.

so *m.* Vibració sonora que produïx un instrument musical.
• *cast.* sonido.
• *angl.* sound.

so concomitant *m.* So harmònic que acompanya un so fonamental.
• *cast.* sonido concomitante.
• *angl.* hum note, hum tone.

so diferencial *m.* So resultant.
• *cast.* sonido diferencial.
• *angl.* resultant sound.

so resultant *m.* So de to definit que capta l'oïda i que prové de la percepció d'un so complex l'espectre del qual no conté la freqüència del to en qüestió.
• *cast.* sonido resultante.
• *angl.* resultant sound.

sobreagut -uda *adj.* **1.** Agudíssim.
2. Propi de les notes de l'octava superior de les tessitures de tenor i de soprano.
• *cast.* sobreagudo -da.
• *angl.* treble.

sol *m.* Quinta nota de l'escala musical diatònica.
• *cast.* sol.
• *angl.* G.

solc *m.* En un disc fonogràfic, empremta acanalada i en espiral, que constituïx

el suport de la informació sonora gravada.
• *cast.* surco.
• *angl.* groove.

soleá [*cast.*] *f.* Cant flamenc que acompanya el ball homònim, un dels *palos* més importants d'este tipus de cant, de caràcter melancòlic i en què l'acompanyament de guitarra seguix generalment el compàs de 3/4 o el de 6/8.
• *cast.* soleá, soledad.
• *angl.* *soleá*.

solfa *f.* **1.** Partitura o text musical escrit. **2.** Solfeig.
• *cast.* solfa.
• *angl.* **1.** musical notation. **2.** sol-fa.

solfeig *m.* **1.** Acció o efecte de solfejar. **2.** Exercici de pràctica musical consistent en la lectura cantada de les notes tenint en compte l'entonació, la duració, la intensitat i el fraseig.
• *cast.* solfeo.
• *angl.* sol-fa.

solfejador -a *adj.* i *m.* i *f.* Que solfeja.
• *cast.* solfeador -ra.
• *angl.* sol-faist.

solfejar *v. tr.* Cantar marcant el compàs i dient els noms de les notes.
• *cast.* solfear.
• *angl.* To sol-fa.

solfista (o **solfiste -a**) *m.* i *f.* Solfejador.
• *cast.* solfista.
• *angl.* sol-faist.

solista (o **soliste -a**) **1.** *adj.* i *m.* i *f.* Que executa un solo vocal o instrumental. **2.** *m.* i *f.* Cantant principal d'un conjunt musical.
• *cast.* solista.
• *angl.* **1.** soloist. **2.** singer, vocalist.

solmització *f.* En la teoria musical medieval dels segles XI al XVI, sistema d'estudiar la música pel mètode dels hexacords i de la mutació dels noms de les notes al passar de l'un a l'altre, generalment *sol-mi* per *sol-la*.
• *cast.* solmización.
• *angl.* solmisation, solmization.

solmitzar *v. tr.* Solfejar en el sistema de la solmització.
• *cast.* solmizar.
• *angl.* to solmisate.

solo *m.* Passatge o fragment musical, generalment més brillant o més difícil que la resta, interpretat per un sol instrument o una sola veu. *Interpretar un solo. Un solo de piano.*
• *cast.* solo.
• *angl.* *solo*.

son [*cast.*] *m.* Música ballable d'origen cubà, de compàs binari i ritme sincopat, que és interpretada per un cantant amb acompanyament d'un conjunt instrumental amb molta percussió.
• *cast.* son.
• *angl.* *son cubano*.

sonall *m.* **1.** Instrument musical consistent en un conjunt de dos planxetes de metall, generalment circulars, travessades centralment per un fil d'aram i fixades en un cércol, que produïxen sons aguts quan s'agiten. **2.** *pl.* Instrument musical consistent en un cércol proveït de sonalls, utilitzat per a marcar el ritme.
• *cast.* sonaja (*f.*).
• *angl.* jingle.

sonalla *f.* Sonall.
• *cast.* sonaja.
• *angl.* jingle.

sonata *f.* Composició instrumental per a un o més instruments, que comprén generalment tres o quatre moviments, un dels quals escrit en forma sonata.
• *cast.* sonata.
• *angl.* *sonata*.

sonatina *f.* Composició instrumental de forma i caràcter similars als de la sonata, però més breu.
• *cast.* sonatina.
• *angl.* *sonatina*.

sonoritat *f.* **1.** So musical definit per la combinació de timbres i de registres. **2.** Volum. **3.** Color 1.
• *cast.* sonoridad.
• *angl.* **1.** sonority. **2.** tone. **3.** sonority, tone.

sonorització *f.* Tècnica consistent a amplificar els sons procedents d'una font determinada, a fi de permetre'n la difusió.
• *cast.* sonorización.
• *angl.* adding of a soundtrack.

sopranista (o **sopraniste -a**) *m.* Cantant adult que ha conservat la veu de soprano o que imita la veu de soprano per mitjà d'un suport tècnic.
• *cast.* sopranista.
• *angl.* sopranist.

soprano **1.** *m.* La més aguda de les veus humanes, pròpia especialment de dones i de xiquets. **2.** *m.* i *f.* Cantant que té veu de soprano. **3.** *m.* En un cor, part vocal destinada a les veus de soprano. **4.** *adj.* Que dins d'una família d'instruments ocupa el registre més agut.
• *cast.* soprano.
• *angl.* *soprano*.

soprano de coloratura *f.* Soprano lleugera.
• *cast.* soprano de *coloratura*.
• *angl.* *coloratura soprano*.

soprano dramàtica *f.* Soprano de veu poderosa i expressiva, amb greus rics i timbre marcat.
• *cast.* soprano dramática.
• *angl.* dramatic soprano.

soprano lírica *f.* Soprano de veu amb una expressivitat i un volum majors que la de la soprano lleugera, però amb uns aguts menys ferms.
• *cast.* soprano lírica.
• *angl.* lyric soprano.

soprano lleugera *f.* Soprano de veu amb un gran abast en els aguts i amb una nitidesa i una agilitat que li permeten executar grans ornaments.
• *cast.* soprano ligera.
• *angl.* light soprano.

sordina *f.* Dispositiu que servix per a modificar o disminuir la sonoritat en els instruments musicals.
• *cast.* sordina.
• *angl.* mute.

sostingut -uda **1.** *m.* Signe que, col·locat davant d'una nota, en modifica el so fent-lo apujar un semitò. **2.** *adj.* Que està afectada (una nota) pel signe sostingut o que sona un semitò més alt que en l'estat natural. *Una simfonia en fa sostingut.*
• *cast.* sostenido -da.
• *angl.* sharp.

sotto voce [*it.*] *m.* **1.** *loc. adv.* Amb una sonoritat baixa. **2.** Composició o part d'una composició musical que s'ha d'executar d'esta manera.
• *cast.* *sotto voce*.
• *angl.* *sotto voce*.

soul [*angl.*] *m.* Estil musical característic dels artistes negres nord-americans, amb elements del *rhythm and blues* i del *gospel*, en què predominen la improvisació musical, l'emotivitat i l'intimisme de les lletres.
• *cast.* *soul*.
• *angl.* soul.

soul jazz [*angl.*] *m.* Adaptació del *bebop* amb influències del *gospel*, que es va conrear des de la dècada del 1950 fins al començament de la del 1960.
• *cast.* *soul jazz*.
• *angl.* soul jazz.

sousàfon *m.* Helicó.
• *cast.* sousáfono, sousafón.
• *angl.* sousaphone.

spiccato [*it.*] *m.* Colp d'arquet semblant al *sautillé*, en què l'arquet es deixa caure des de l'aire i se separa de la corda entre cada nota, que es realitza amb la part inferior o mitjana de l'arquet.

• *cast.* ***spiccato***.
• *angl.* ***spiccato***.

staccato [*it.*] *m.* En una partitura, signe en forma de punt que indica que les notes s'han d'interpretar per separat les unes de les altres.
• *cast.* picado, ***staccato***.
• *angl.* ***staccato***.

stradivarius [*it.*] *m. inv.* Instrument musical de corda, especialment violí o violoncel, fabricat per algun membre de la família italiana d'artesans Stradivari.
• *cast.* ***stradivarius***.
• *angl.* ***Stradivarius***.

subdivisió *f.* Cadascuna de les fraccions mètriques en que es dividixen les diverses parts del compàs.
• *cast.* subdivisión.
• *angl.* subdivision.

subdominant *f.* En el sistema tonal i des d'un vessant funcional harmònic, quarta nota de l'escala diatònica.
• *cast.* subdominante.
• *angl.* subdominant.

subjecte *m.* Tema d'una composició contrapuntística, especialment de la fuga.
• *cast.* sujeto.
• *angl.* subject.

suboctava *f.* Octava baixa d'una nota determinada.
• *cast.* suboctava.
• *angl.* sub-octave.

subsistema *m.* En una partitura, conjunt de pentagrames que corresponen a una mateixa família vocal, a una família instrumental o a un instrument que requerisca més d'un pentagrama.
• *cast.* subsistema.
• *angl.* subsystem.

suite [*fr.*] *f.* **1.** Composició instrumental constituïda per movimients molt variats, basats en una mateixa tonalitat. **2.** Conjunt de fragments instrumentals de caràcter divers, presos d'una òpera o d'un ballet, o també lligats per una temàtica comuna.
• *cast.* ***suite***.
• *angl.* suite.

superdominant *f.* En el sistema tonal i des d'un vessant funcional harmònic, sexta nota de l'escala diatònica.
• *cast.* superdominante.
• *angl.* superdominant.

supertònica *f.* En el sistema tonal i des d'un vessant funcional harmònic, segona nota de l'escala diatònica.
• *cast.* supertónica.
• *angl.* supertonic.

suspensió *f.* Adornament en l'execució musical, consistent en una prolongació o un retard a l'hora de fer sonar una nota determinada.
• *cast.* suspensión.
• *angl.* suspension.

swing [*angl.*] *m.* **1.** Qualitat rítmica pròpia de la música de *jazz*, que consistix en un desplaçament d'accents. **2.** Modalitat de *jazz*, originat als Estats Units i molt popular durant els anys trenta del segle XX.
• *cast.* ***swing***.
• *angl.* swing.

T

tabal *m.* Tambor 1.
• *cast.* tambor.
• *angl.* kettledrum, timpani.

tabala *f.* Tabal gran.
• *cast.* tambora.
• *angl.* Dominican drum.

tabalada *f.* Tocada de tabals.
• *cast.* tamborrada, tamborada.
• *angl.* *tamborrada*.

tabaler -a *m.* i *f.* Persona que toca el tabal.
• *cast.* tamborilero -ra.
• *angl.* kettledrumer, tympanist, timpanist.

tabalet *m.* Tabal xicotet amb què s'acompanya la dolçaina.
• *cast.* tamboril.
• *angl.* small drum.

tabaleter -a *m.* i *f.* Persona que toca el tabalet.
• *cast.* tamborilero -ra.
• *angl.* drummer.

tabulatura *f.* Procediment de notació musical, utilitzat especialment durant els segles XV al XVII, per a transcriure les veus distintes de la melodia principal en la música polifònica, amb l'ajuda de lletres, xifres i altres símbols disposats en forma de taula.
• *cast.* tablatura.
• *angl.* tablature.

tacte *m.* Unitat de duració antiga, basada en el ritme cardíac, per a regular el temps de l'execució musical.
• *cast.* tacto.
• *angl.* tactus.

tactus *m. inv.* Tacte.
• *cast.* tacto.
• *angl.* tactus.

tallavent *m.* Bisell.
• *cast.* bisel.
• *angl.* finger hole, keyhole.

taló *m.* **1.** Part extrema de l'arquet, oposada a la punta, per on l'executant l'agafa. **2.** Peça que unix el mànec i la caixa de ressonància d'una guitarra.
• *cast.* **1.** talón. **2.** zoque.
• *angl.* **1.** heel. **2.** neck point, Spanish heel.

tambor **1.** *m.* Instrument musical de percussió, constituït per una o més membranes vibratòries esteses en una o més obertures d'una caixa de ressonància de fusta, d'obra o de metall, que pot tindre diverses formes. **2.** *m.* i *f.* Tamborer.
• *cast.* tambor.
• *angl.* **1.** drum. **2.** drummer.

tambora *f.* Bombo, tambor gran.
• *cast.* tambora.
• *angl.* Dominican drum.

tamborejar *v. intr.* Tamborinejar.
• *cast.* tamborear, tamborilear.
• *angl.* to drum.

tamborer -a *m.* i *f.* Persona que toca el tambor.
• *cast.* tamborilero -ra.
• *angl.* drummer.

tamborí *m.* Tambor xicotet de cos molt allargat que es porta penjat del braç esquerre.

• *cast.* tamboril.
• *angl.* small drum.

tamborinaire *m.* i *f.* Tamboriner.
• *cast.* tamborilero -ra.
• *angl.* drummer.

tamborinar *v. intr.* Tamborinejar.
• *cast.* tamborear, tamborilear.
• *angl.* to drum.

tamborinejar *v. intr.* Tocar el tamborí.
• *cast.* tamborear, tamborilear.
• *angl.* to drum.

tamboriner -a *m.* i *f.* Persona que toca el tamborí.
• *cast.* tamborilero -ra.
• *angl.* drummer.

tam-tam *m.* **1.** Tambor alt i estret, fet generalment a partir d'un tronc d'arbre buidat, que utilitzen diversos pobles d'Indonèsia, d'Oceania, d'Àfrica i d'Amèrica per a transmetre senyals a distància. **2.** So produït per este instrument. **3.** Gong.
• *cast.* **1.** i **2.** tamtan. **3.** gong.
• *angl.* *tam-tam*, *tamtam*.

tango *m.* Estil musical ballable, de naturalesa urbana i rural, que sol tindre forma binària o ternària i compàs de quatre temps, típic de l'Argentina.
• *cast.* tango.
• *angl.* *tango*.

tanguista (o **tanguiste -a**) *m.* i *f.* Persona que canta tangos.
• *cast.* tanguero -ra, tanguista.
• *angl.* tango singer.

tanqueta *f.* Barra de compàs.
• *cast.* barra de compás.
• *angl.* bar, measure.

tapa harmònica *f.* Taula harmònica de la caixa dels cordòfons sobre la qual es disposen les cordes, separades pels ponts, i que vibra per ressonància a través de la transmissió d'impulsos de les cordes a través del pont.
• *cast.* tapa armónica.
• *angl.* sound board.

tarantel·la *f.* Música que acompanya el ball homònim, de ritme molt viu, compàs de sis per huit que augmenta de velocitat progressivament, i que va acompanyada de castanyoles i panderetes, tradicional en el sud d'Itàlia des del segle XIV.
• *cast.* tarantela.
• *angl.* *tarantella*.

tarara *f.* Cançó popular que es canta els dies de Pasqua.
• *cast.* tarara.
• *angl.* *Tarara*.

tarota *f.* Instrument musical de vent, del grup de la fusta, semblant a la gralla, i també de caràcter rústic, que es va utilitzar fins a finals del segle XIX.
• *cast.* tarota.
• *angl.* *tarota*.

taula de mescles *f.* Mesclador de so.
• *cast.* mesa de mezclas.
• *angl.* audio mixer, mixing console.

taula harmònica *f.* Superfície elàstica, generalment de fusta, en contacte amb les cordes dels instruments cordòfons per mitjà del pont, la qual es posa en vibració i amplifica el so de la corda.
• *cast.* mesa armónica.
• *angl.* harmonic table.

teatre *m.* Edifici destinat a la representació d'obres escèniques.
• *cast.* teatro.
• *angl.* theatre.

teatre musical *m.* Realització escènica en què es combinen música i drama amb elements d'altres arts.
• *cast.* teatro musical.
• *angl.* musical theatre.

techno [*angl.*] **1.** *adj. inv.* Del *techno* o que hi té relació. *Música 'techno'.* **2.** *m. inv.* Estil de música pop caracteritzat per l'ús d'aparells electrònics sofisticats, especialment sintetitzadors.
• *cast.* tecno.
• *angl.* techno.

tecla *f.* En els instruments de teclat, barreta que, polsada pels dits de

l'executant, actua sobre el mecanisme que produïx els sons.
• *cast.* tecla.
• *angl.* key.

teclat electrònic *m.* Instrument musical de teclat que utilitza mecanismes elèctrics, electrònics o digitals per a crear els sons, i que inclou els sintetitzadors i altres instruments originàriament dissenyats per a imitar el so del piano o de l'orgue.
• *cast.* teclado electrónico.
• *angl.* electronic keyboard.

teclista (o **tecliste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca un instrument de teclat, especialment un instrument electrònic.
• *cast.* teclista.
• *angl.* keyboard player.

tedèum *m.* Càntic en acció de gràcies a Déu per algun benefici rebut, que comença amb les paraules llatines *Te Deum laudamus*.
• *cast.* tedéum.
• *angl.* *Te Deum*.

teloner -a *m.* i *f.* En un espectacle musical, que actua (un artista) abans que l'artista principal.
• *cast.* telonero -ra.
• *angl.* supporting artist.

tema *m.* Motiu melòdic d'una composició musical.
• *cast.* tema.
• *angl.* theme.

tempo [*it.*] *m.* Temps 1.
• *cast.* *tempo*.
• *angl.* *tempo*.

temprador *m.* Clau que s'utilitza per a temprar certs instruments musicals, com ara l'arpa, el piano o el salteri.
• *cast.* templador.
• *angl.* tuning-hammer, tuner.

temprament *m.* **1.** Acció de temprar. **2.** Sistema per a modificar lleugerament els intervals a fi d'afinar els instruments de sons determinats, especialment els de teclat.
• *cast.* **1.** i **2.** temperado. **1.** i **2.** temperado.
• *angl.* temperament.

temprar *v. tr.* Disposar (un instrument) de manera que puga produir amb exactitud els sons que li són propis.
• *cast.* templar.
• *angl.* to temper.

temps *m. inv.* **1.** Grau de velocitat en l'execució d'una composició musical. **2.** Part o divisió d'un compàs. **3.** Moviment o part d'una composició. *El primer temps d'una sonata.*
• *cast.* tiempo.
• *angl.* **1.** i **3.** *tempo*. **2.** time.

tenor **1.** *m.* La més aguda de les tres veus naturals en l'home adult. **2.** *m.* Cantant que té veu de tenor. **3.** *m.* En un cor, part vocal destinada a les veus de tenor. **4.** *adj.* Que dins d'una família d'instruments té una tessitura semblant a la de la veu de tenor. *Flauta tenor. Saxo tenor.*
• *cast.* tenor.
• *angl.* tenor.

tenor còmic *m.* Tenor de veu amb gran capacitat de modulació del volum i de timbre clar i suau, que no representa forçosament papers còmics.
• *cast.* tenor cómico.
• *angl.* tenor buffo, spieltenor.

tenor dramàtic *m.* Tenor de veu poderosa amb una vocalització tensa i exultant, emesa generalment de pit.
• *cast.* tenor dramático.
• *angl.* dramatic tenor.

tenor líric *m.* Tenor de veu potent, colorista i de gran projecció.
• *cast.* tenor lírico.
• *angl.* lyric tenor.

tenor lleuger *m.* Tenor de veu àgil, capacitada per a una perfecta vocalització, encara que amb uns aguts limitats.
• *cast.* tenor ligero.
• *angl.* leggiero tenor.

tenora **1.** *f.* Instrument de vent, del grup de la fusta, semblant a l'oboé però de notes més greus, propi de les cobles de sardana. **2.** *m.* i *f.* Persona que toca la tenora.
• *cast.* tenora.
• *angl.* **1.** *tenora*. **2.** tenora player.

tenuto [*it.*] *m.* Indicació segons la qual una nota o un acord s'han de tocar mantenint el seu valor total.
• *cast.* *tenuto*.
• *angl.* *tenuto*.

tercera *f.* **1.** Tercer grau de l'escala musical diatònica. **2.** Interval musical que comprén tres graus consecutius de l'escala diatònica.
• *cast.* tercera.
• *angl.* third.

tercet *m.* Trio.
• *cast.* terceto.
• *angl.* *trio*.

ternari -ària *adj.* **1.** Que es pot dividir en tres temps. **2.** De compàs ternari.
• *cast.* ternario -ria.
• *angl.* ternary.

tesi *f.* Part mètricament accentuada del compàs.
• *cast.* tesis.
• *angl.* thesis, these.

tessitura *f.* **1.** Extensió de les notes que pot cobrir un determinat tipus de veu amb facilitat. **2.** Extensió de les notes usades més sovint en una peça o en un fragment musical.
• *cast.* tesitura.
• *angl.* *tessitura*.

tètic -a *adj.* Que comença (un ritme) amb la tesi.
• *cast.* tético -ca.
• *angl.* thetic.

tetracord *m.* Successió melòdica de quatre sons, les notes extremes de la qual formen un interval de quarta justa.
• *cast.* tetracordio.
• *angl.* tetrachord.

tetragrama *m.* Conjunt de quatre línies paral·leles horitzontals utilitzat en la notació del cant gregorià.
• *cast.* tetragrama.
• *angl.* tetragramme.

tetralogia *f.* Sèrie de quatre peces dramàtiques, literàries o musicals.
• *cast.* tetralogía.
• *angl.* tetralogy.

tible **1.** *m.* Instrument musical de vent de la família de l'oboé, semblant a la tenora. **2.** *m.* i *f.* Persona que toca el tible.
• *cast.* tible.
• *angl.* **1.** tible. **2.** tible player.

timbal *m.* Instrument musical de percussió que consistix en una caixa metàl·lica hemisfèrica tancada en la base per una pell tibant.
• *cast.* timbal.
• *angl.* small drum, kettledrum.

timbala *f.* Timbal.
• *cast.* timbal (*m.*).
• *angl.* small drum, kettledrum.

timbalejar *v. intr.* Tocar el timbal.
• *cast.* timbalear.
• *angl.* to beat the small drum, the kettledrum.

timbaler -a *m.* i *f.* Persona que toca el timbal.
• *cast.* timbalero -ra.
• *angl.* kettledrummer, tympanist.

timbrar *v. tr.* Donar timbre (a la veu o a un instrument).
• *cast.* timbrar.
• *angl.* to produce timbre.

timbrat -ada *adj.* Que té un timbre agradable a l'oïda. *Una veu timbrada. Un so timbrat.*
• *cast.* timbrado -da.
• *angl.* timbred.

timbre *m.* Qualitat d'un so que permet distingir-lo dels altres que tenen idèntica naturalesa i intensitat.
• *cast.* timbre.
• *angl.* timbre.

timple *m.* Instrument musical de corda, semblant a la guitarra, però de

dimensiones més reduïdes, originari de les illes Canàries.
• *cast.* timple.
• *angl.* timple.

tiorba *f.* Instrument musical de la família del llaüt, però una mica més gran, amb dos mànecs i huit cordes més per als baixos, usat durant els segles XVI i XVII.
• *cast.* tiorba.
• *angl.* theorbo.

tiple *m.* i *f.* Soprano 1 i 2.
• *cast.* tiple.
• *angl.* soprano, treble, boy soprano.

tirade [*fr.*] *f.* Ornament constituït per una xicoteta escala de tres notes que servix de transició entre dos notes de la melodia.
• *cast.* *tirade*.
• *angl.* *tirade*.

tirana *f.* Antiga cançó popular ballable d'origen andalús, d'aire lent i ritme ternari.
• *cast.* tirana.
• *angl.* *tirana*.

tirolesa *f.* Cant típic dels Alps tirolesos, consistent en una sèrie de frases melòdiques curtes que es canten sobre algunes síl·labes o vocals, i que es caracteritza per la transició ràpida del registre greu a l'agut i de la veu de pit al falset.
• *cast.* tirolesa.
• *angl.* yodel, yodeling, yodelling.

to *m.* **1.** Interval que correspon a la segona major. **2.** En teoria clàssica, tonalitat. *To major. To menor.* **3.** Altura de l'afinació d'un instrument. *Un instrument en to de fa.* **4.** So just, afinat. *Cantar fora de to. Agafar el to. Donar el to.* **5.** Escala que es forma partint d'una nota inicial diferent, que determina la distribució dels tons i dels semitons.
• *cast.* tono.
• *angl.* tone.

toc *m.* Acció de tocar certs instruments, com les campanes, les cornetes o els tambors, generalment com a senyal d'alguna cosa. *Un toc de tambor.*
• *cast.* toque.
• *angl.* ring, beat.

tocadiscs *m. inv.* Aparell per a la reproducció del so gravat en els discs fonogràfics, constituït per un giradiscs, un braç i una càpsula fonocaptora.
• *cast.* tocadiscos.
• *angl.* record player, phonograph.

tocador -a **1.** *adj.* i *m.* i *f.* Que toca un instrument musical. *Un tocador de guitarra.* **2.** *m.* Utensili per a tocar un instrument musical, com ara una baqueta o una maça.
• *cast.* tocador -ra.
• *angl.* **1.** player. **2.** tool for playing.

tocar *v. tr.* **1.** Fer sonar (un instrument musical). *Tocar la flauta.* **2.** Executar (una peça de música). *Tocar una cançó popular.*
• *cast.* tocar.
• *angl.* to play.

tocata *f.* Composició musical per a un sol instrument, generalment de teclat, de caràcter lliure i virtuosístic.
• *cast.* tocata.
• *angl.* *toccata*.

tonada *f.* Melodia d'una cançó.
• *cast.* tonada.
• *angl.* tune.

tonadeta *f.* **1.** Tonada alegre i lleugera. **2.** Cançó o peça curta i lleugera.
• *cast.* tonadilla.
• *angl.* **1.** light-hearted song, ditty. **2.** popular song.

tonal *adj.* Del to o de la tonalitat, o que hi té relació.
• *cast.* tonal.
• *angl.* tonal.

tonalitat *f.* **1.** En el sistema tonal, organització jeràrquica dels sons en relació amb una nota de referència, com a punt d'atracció de tots els sons utilitzats. **2.** To, en oposició als modes major i menor. **3.** Estructura melòdica o harmònica en què estan

ben definides les funcions de la tonalitat, per oposició a les estructures atonals.
• *cast.* tonalidad.
• *angl.* tonality.

tònica *f.* En el sistema tonal i des d'un vessant funcional harmònic, primer grau de l'escala diatònica.
• *cast.* tónica.
• *angl.* tonic.

tornada *f.* Part d'una cançó que es repetix sempre amb la mateixa lletra i tonada.
• *cast.* estribillo.
• *angl.* chorus.

tractus *m. inv.* Salm cantat sense antífona que, en la missa romana, substituïa l'al·leluia en temps quaresmal.
• *cast.* tracto.
• *angl.* tractus.

transcripció *f.* Acció o efecte de transcriure una obra musical.
• *cast.* transcripción, trascripción.
• *angl.* transcription.

transcriure *v. tr.* Escriure per a un instrument (una obra musical escrita per a un altre o uns altres), generalment per a canviar una notació antiga o en desús per una notació actual.
• *cast.* transcribir, trascribir.
• *angl.* to transcribe.

transportar *v. tr.* Escriure o tocar (un fragment musical) en una tessitura diferent de l'originària.
• *cast.* transportar, trasportar.
• *angl.* to transpose.

transposar *v. tr.* Transportar.
• *cast.* trasponer.
• *angl.* to transpose.

transpositor -a **1.** *adj.* Que transporta (un instrument de vent) el to automàticament. **2.** *m.* Mecanisme especial d'alguns instruments de teclat, com ara l'harmònium, que permet transportar el to d'una manera automàtica.
• *cast.* transpositor -ra, traspositor -ra.
• *angl.* transposing.

trast *m.* Filet de metall, os o corda fixat transversalment en el mànec d'alguns instruments de corda, contra el qual l'executant pressiona les cordes amb els dits per a donar una nota exacta.
• *cast.* traste.
• *angl.* fret.

trastejar *v. tr.* **1.** Posar trasts (a un instrument de corda). **2.** Pressionar bé els trasts (d'un instrument de corda) quan es fa sonar.
• *cast.* trastear.
• *angl.* **1.** to put frets. **2.** to play well.

trémolo *m.* **1.** Repetició ràpida i continuada d'una nota, de manera que produïx l'efecte d'un tremolor. **2.** En música vocal, vibració. **3.** Mecanisme de l'orgue que produïx en alguns registres un efecte de tremolor.
• *cast.* **1.** i **2.** trémolo. **3.** temblante.
• *angl.* *tremolo*, *tremolando*.

treset *m.* Grup de tres notes iguals que s'han d'executar en el temps que normalment correspon a dos o a quatre de la mateixa figura.
• *cast.* tresillo.
• *angl.* tuplet.

tríada *f.* Acord de tres notes, usualment en intervals de tònica, tercera i quinta.
• *cast.* tríada.
• *angl.* triad.

triangle *m.* Instrument musical de percussió format per una vareta d'acer doblegada en dos punts en forma d'un triangle obert en un dels seus angles, que sona percudint-lo amb una baqueta d'acer.
• *cast.* triángulo.
• *angl.* triangle.

tricinium [*llatí*] *m.* Obra vocal o instrumental a tres parts, pròpia del segles XVI i XVII.

• *cast.* ***tricinium***.
• *angl.* ***tricinium***.

tricord *m.* **1.** Instrument musical de tres cordes. **2.** Tres notes juntes.
• *cast.* tricordio.
• *angl.* trichord.

trinar *v. intr.* Executar trinats.
• *cast.* trinar.
• *angl.* to trill.

trinat *m.* Successió ràpida de dos notes entre les quals hi ha una distància d'un semitò o d'un to.
• *cast.* trino, trinado.
• *angl.* trill.

trio *m.* **1.** Composició o fragment musical per a tres veus o tres instruments. **2.** Conjunt de tres persones que canten o toquen juntes.
• *cast.* trío.
• *angl.* ***trio***.

tríton *m.* Interval de tres tons sencers que formen una quarta augmentada.
• *cast.* trítono.
• *angl.* tritone.

trobador -a *m.* i *f.* Artista que creava composicions literàries i musicals alhora, destinades a ser difoses per mitjà del cant dels joglars.
• *cast.* trovador -ra.
• *angl.* troubadour.

trombó **1.** *m.* Instrument musical de vent, del grup del metall, que s'acciona per mitjà d'una colissa o de pistons, amb broquet i un tub cilíndric encorbat dos vegades. **2.** *m.* i *f.* Trombonista.
• *cast.* trombón.
• *angl.* **1.** trombone. **2.** trombonist.

trombó de colissa *m.* Trombó de vares.
• *cast.* trombón de varas.
• *angl.* slide trombone.

trombó de pistons *m.* Trombó en què la variació de notes s'obté per mitjà del joc combinat de claus o pistons.
• *cast.* trombón de pistones.
• *angl.* valve trombone.

trombó de vares *m.* Trombó en què la variació de notes s'obté per mitjà del moviment d'una espècie de vara, anomenada *colissa*, que allarga la distància que ha de recórrer l'aire en vibració.
• *cast.* trombón de varas.
• *angl.* slide trombone.

trombonista (o **tromboniste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca el trombó.
• *cast.* trombonista.
• *angl.* trombonist.

trompa **1.** *f.* Instrument musical de vent, del grup del metall, format per un tub llarg i estret, generalment enroscat circularment, i que va eixamplant-se gradualment des de l'embocadura fins al pavelló. **2.** *m.* i *f.* Persona que toca la trompa. **3.** *f.* Tub d'orgue amb sonoritat de trompa.
• *cast.* trompa.
• *angl.* **1.** horn, French horn. **2.** horn player. **3.** horn.

trompeta **1.** *f.* Instrument musical de vent, del grup del metall, format per un tub llarg, corbat generalment dos vegades, amb embocadura cònica, proveït de claus o pistons i acabat en pavelló. **2.** *m.* i *f.* Trompetista.
• *cast.* trompeta.
• *angl.* **1.** trumpet. **2.** trumpet player, trumpeter.

trompeteria *f.* **1.** Conjunt de diverses trompetes. **2.** Conjunt de registres metàl·lics de l'orgue que imiten el so de la trompeta.
• *cast.* trompetería.
• *angl.* **1.** trumpets (*pl.*). **2.** trumpet.

trompetista (o **trompetiste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca la trompeta.
• *cast.* trompetista.
• *angl.* trumpet player, trumpeter.

tub *m.* En els instruments de vent, tub de metall o de fusta, de secció quadrada, cònic o bé cilíndric, disposat de manera que l'aire de l'interior puga vibrar i produir sons.

• *cast.* tubo.
• *angl.* pipe.

tuba **1.** *f.* Instrument musical de vent, del grup del metall i amb pistons, i que produïx el so més greu de la família del bombardí. **2.** *m.* i *f.* Persona que toca la tuba.
• *cast.* tuba.
• *angl.* **1.** tuba. **2.** tuba player.

tudell *m.* **1.** Canó xicotet de llautó, encorbat en forma de S, que es fica en la part lateral superior del tub de certs instruments i en l'extrem lliure del qual s'ajusta l'embocadura. **2.** Tub xicotet de la gaita que servix per a insuflar l'aire.
• *cast.* tudel.
• *angl.* **1.** crook. **2.** chanter.

tuna [*cast.*] *f.* Estudiantina.
• *cast.* tuna.
• *angl.* *tuna*.

txalaparta *f.* Instrument musical de percussió, semblant al xilòfon i típic del País Basc.
• *cast.* chalaparta.
• *angl.* *txalaparta*.

txa-txa-txa *m.* Música que acompanya el ball homònim, d'origen cubà i derivada de la rumba i del mambo.
• *cast.* chachachá.
• *angl.* *Cha-cha-cha*.

txistu *m.* Flauta de bec de tres orificis típica del País Basc.
• *cast.* chistu.
• *angl.* *txistu*.

txistulari *m.* i *f.* Persona que toca el txistu.
• *cast.* chistulari.
• *angl.* *txistulari*.

U

ukulele *m.* Instrument musical de cordes pinçades, molt semblant a una guitarra xicoteta, de quatre cordes, i que es toca amb plectre.
• *cast.* ukelele.
• *angl.* ukulele.

uníson -a **1.** *m.* Una mateixa nota o una mateixa melodia realitzada per dos o més veus o per dos o més instruments, de manera que sonen alhora i a la mateixa altura o a una distància d'octaves. **2.** *adj.* Que tenen (dos sons) el mateix to. **3.** *adj.* Que produïxen (dos cordes) el mateix so.
• *cast.* unísono -na.
• *angl.* unison.

unisonància *f.* Concurrència de dos o més veus o de dos o més instruments a l'uníson.
• *cast.* unisonancia.
• *angl.* unisonance.

unisonant *adj.* Uníson.
• *cast.* unisonante.
• *angl.* unisonous, unisonant.

ut *m.* Primera síl·laba de la solmització creada per Guido d'Arezzo, que va ser substituïda en el segle XVII per la síl·laba *do*.
• *cast.* ut.
• *angl.* *Ut*.

V

valor *m.* **1.** Duració relativa d'una nota o d'un silenci, indicada per la manera en què es representen. **2.** Signe destinat a determinar el valor o la duració d'una nota o d'un silenci.
• *cast.* valor.
• *angl.* value.

vals *m.* Música que acompanya el ball homònim, de ritme viu i ràpid, que es conreà especialment a Àustria durant el segle XVIII, des d'on es va estendre ràpidament a altres països.
• *cast.* vals.
• *angl.* waltz.

vàlvula *f.* Mecanisme per a deixar entrar l'aire en un sol sentit, usat en alguns instruments de vent.
• *cast.* válvula.
• *angl.* valve.

vareta *f.* En l'orgue mecànic, element prim i molt flexible, de fusta o metàl·lic, que servix per a transmetre el moviment de la tecla al salmer.
• *cast.* varilla.
• *angl.* tracker.

varetatge *m.* En l'orgue mecànic, conjunt de varetes transmissores del moviment de les tecles al salmer.
• *cast.* varillaje.
• *angl.* tracker action.

variació *f.* Procediment d'improvisació que es basa en la transformació d'un element musical de diferents maneres, però conservant la seua identitat.
• *cast.* variación.
• *angl.* variation.

vent *m.* Conjunt dels instruments de vent d'una orquestra o d'una banda.
• *cast.* viento.
• *angl.* the wind section.

verisme *m.* Gènere operístic propi del segle XIX, especialment italià, caracteritzat per un estil lliure i pel realisme dels personatges i de les situacions dramàtiques.
• *cast.* verismo.
• *angl.* *Verismo*.

verista (o **veriste -a**) **1.** *adj.* Del verisme o que hi té relació. **2.** *m.* i *f.* Seguidor del verisme.
• *cast.* verista.
• *angl.* **1.** verist, veristic. **2.** Verismo acolyte.

verra *f.* Contrabaix 1.
• *cast.* contrabajo (*m.*).
• *angl.* double bass.

vers *m.* Versicle.
• *cast.* verso.
• *angl.* verse.

versador -a *m.* i *f.* En el cant d'albades, persona que elabora la lletra de les composicions i va dient-la a l'orella de qui canta.
• *cast.* versador -ra.
• *angl.* *versador -a*.

versicle *m.* Text litúrgic breu, que consta d'una part cantada per un solista i d'una resposta del cor o de la congregació.
• *cast.* versículo.
• *angl.* verse.

versionar *v. tr.* Fer una versió nova (d'una obra musical).
• *cast.* versionar.
• *angl.* to cover.

veu *f.* **1.** So que es produïx en la laringe pel pas de l'aire expirat a través de les cordes vocals, posades prèviament en contacte. **2.** Modalitat de la veu humana caracteritzada pel timbre o per la tessitura. *Veu de soprano, de baríton.* **3.** Part d'un conjunt polifònic vocal o instrumental.
• *cast.* voz.
• *angl.* **1.** i **2.** voice. **3.** voice, sound.

veu bitonal *f.* Veu consistent en l'emissió de dos sons de diferent timbre durant la fonació.
• *cast.* voz bitonal.
• *angl.* double voice.

veu blanca *f.* Veu que té una tessitura dins dels límits de les veus de soprano i contralt, pròpia dels xiquets i de les dones.
• *cast.* voz blanca.
• *angl.* treble voice.

veu celest *f.* Registre de l'orgue que produïx en l'oient una impressió de misteri i de suavitat.
• *cast.* voz celeste.
• *angl.* organ stop.

veu de cap *f.* Per comparació amb les veus de gola i de pit, registre de la veu obtingut per la ressonància en la cavitat superior de l'aparell vocal.
• *cast.* voz de cabeza.
• *angl.* head voice.

veu de gola *f.* Per comparació amb les veus de cap i de pit, registre de la veu en l'emissió de la qual intervenen el vel del paladar i la gola.
• *cast.* voz de garganta.
• *angl.* throat voice.

veu de pit *f.* Per comparació amb les veus de gola i de cap, registre de la veu obtingut per la ressonància en la cavitat interior de l'aparell vocal.
• *cast.* voz de pecho.
• *angl.* chest voice.

veu flexible *f.* Veu que passa fàcilment d'un to a l'altre.
• *cast.* voz flexible.
• *angl.* an adaptable voice.

vibració *f.* Moviment periòdic oscil·lant d'un cos al voltant d'una posició d'equilibri.
• *cast.* vibración.
• *angl.* vibration.

vibràfon *m.* Instrument musical de percussió, anàleg al xilòfon, constituït per làmines d'acer que es percudixen amb martells xicotets.
• *cast.* vibráfono.
• *angl.* vibraphone.

vibrar *v. intr.* Produir un so semblant a un tremolor.
• *cast.* vibrar.
• *angl.* to vibrate.

vibrato [*it.*] *m.* Fluctuació ràpida i xicoteta de l'altura d'un so que caracteritza especialment la veu i els instruments de corda, on es produïx per mitjà d'un balanceig de la mà esquerra mentres es toca la nota, i que s'usa com a forma d'enriquiment del so.
• *cast.* *vibrato*.
• *angl.* *vibrato*.

videoclip *m.* Curtmetratge filmat en vídeo que il·lustra una composició musical.
• *cast.* videoclip.
• *angl.* video clip.

villancet *m.* **1.** Cançó breu d'origen o d'imitació popular, acompanyada d'estrofes, característica de la poesia castellana dels segles XV al XVII i tractada polifònicament durant el Renaixement. **2.** Nadala.
• *cast.* villancico.
• *angl.* **1.** *villancico*. **2.** Christmas carol.

vina *f.* Instrument musical de corda semblant a la cítara, propi de l'Índia.
• *cast.* vina.
• *angl.* veena.

vinil *m.* Disc de vinil.
• *cast.* vinilo.
• *angl.* vinyl.

viola **1.** *f.* Instrument musical de corda, semblant al violí però més gran i de proporcions més variables, la sonoritat del qual se situa entre les notes agudes del violí i les greus del violoncel i el contrabaix. **2.** *m.* i *f.* Persona que toca la viola.
• *cast.* viola.
• *angl.* **1.** viola. **2.** viola player, violist.

viola d'amor *f.* Instrument musical de corda, propi del Barroc, en què només es toquen set de les catorze cordes que té, mentres que les altres set fan un efecte de ressonància.
• *cast.* viola de amor.
• *angl.* *viola d´amore*.

viola d'arc *f.* Viola de gamba.
• *cast.* vihuela de arco, viola de arco.
• *angl.* *viola da gamba*.

viola de fado *f.* Viola que s'utilitza per a acompanyar els cantants de fado.
• *cast.* viola de fado.
• *angl.* *viola de fado*.

viola de gamba *f.* Instrument musical de sis cordes tocades amb arquet i afinades com el llaüt.
• *cast.* vihuela de arco, viola de arco, *viola da gamba*.
• *angl.* *viola da gamba*.

viola de mà *f.* Instrument musical de cordes pinçades i fons pla, de cinc cordes dobles i una corda senzilla.
• *cast.* vihuela española, vihuela de mano.
• *angl.* *vihuela*, *viola da mano*.

viola de ploma *f.* Instrument musical de corda fregada que substituïx l'arquet pel canó d'una ploma.
• *cast.* vihuela de péñola, vihuela de pluma.
• *angl.* *viola da pendola*.

viola de roda *f.* Instrument musical de corda fregada que substituïx l'arquet per una roda.
• *cast.* viola de rueda, vihuela de rueda, zanfonía.
• *angl.* hurdy-gurdy.

violer -a *m.* i *f.* Fabricant d'instruments musicals, especialment de cordes pinçades o fregades.
• *cast.* violero -ra.
• *angl.* luthier, stringed instrument maker.

violí **1.** *m.* Instrument musical de corda que es toca amb arquet, el més agut de la seua família, amb mànec sense trasts, quatre cordes i caixa de ressonància de fusta amb dos forats en forma de esse. **2.** *m.* i *f.* Violinista.
• *cast.* violín.
• *angl.* **1.** violin. **2.** violinist.

violinista (o **violiniste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca el violí.
• *cast.* violinista.
• *angl.* violinist.

violinista primer *m.* i *f.* Concertino.
• *cast.* violín primero.
• *angl.* first violin, concertmaster, concertmistress.

violista (o **violiste -a**) *m.* i *f.* Viola 2.
• *cast.* violista.
• *angl.* viola player, violist.

violó *m.* Contrabaix.
• *cast.* violón.
• *angl.* double bass.

violoncel **1.** *m.* Instrument de la família del violí, que sona una octava més greu, i es toca assegut tenint-lo en posició vertical entre els genolls. **2.** *m.* i *f.* Violoncel·lista.
• *cast.* violonchelo.
• *angl.* **1.** *cello*, *violoncello*. **2.** cellist.

violoncel·lista (o **violoncel·liste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca el violoncel.
• *cast.* violonchelista.
• *angl.* cellist.

virginal *m.* Antic instrument musical de teclat de cordes pinçades, de la família del clavicèmbal.
• *cast.* virginal.
• *angl.* virginals, virginal.

virginalista (o **virginaliste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca el virginal.
• *cast.* virginalista.
• *angl.* virginal player.

virolai *m.* Composició poeticomusical antiga destinada a la dansa, i constituïda per un nombre variable d'estrofes amb tornada.
• *cast.* virolai.
• *angl.* *Virolai*.

virtuós -osa *m.* i *f.* Persona que excel·lix en la tècnica instrumental. *Un virtuós del violí*.
• *cast.* virtuoso -sa.
• *angl.* *virtuoso*.

virtuosisme *m.* Habilitat extraordinària en la tècnica instrumental.
• *cast.* virtuosismo.
• *angl.* virtuosity, mastery in performance.

virtuosístic -a *adj.* **1.** Amb virtuosisme. *Execució virtuosística*. **2.** Que inclou virtuosisme. *Variacions virtuosístiques*.
• *cast.* virtuosístico -ca.
• *angl.* *virtuoso*, virtuosic.

vivace [*it.*] **1.** *adv.* Amb un ritme animat i ràpid. **2.** *m.* Composició o part d'una composició que s'ha d'executar amb este ritme.
• *cast.* *vivace*.
• *angl.* *vivace*.

vocal *adj.* **1.** De la veu o que hi té relació. **2.** Que està composta (una obra musical) de manera que la veu intervé de manera decisiva.
• *cast.* vocal.
• *angl.* vocal.

vocalista (o **vocaliste -a**) *m.* i *f.* Cantant d'un grup musical o d'una orquestra de ball.
• *cast.* vocalista.
• *angl.* vocalist.

vocalització *f.* Exercici de música vocal per a donar agilitat a la veu en què s'usen únicament les vocals, sense text i sense solfejar les notes.
• *cast.* vocalización.
• *angl.* vocalisation, vocalization.

vocalitzar *v. intr.* Fer exercicis de vocalització.
• *cast.* vocalizar.
• *angl.* to vocalise, to vocalize.

volum *m.* Major o menor intensitat d'un so.
• *cast.* volumen.
• *angl.* volume.

voluta *f.* Ornament esculpit de l'extrem del mànec del violí i del violoncel, que generalment s'enrotlla en espiral al voltant del botó central.
• *cast.* voluta.
• *angl.* scroll.

W

wagnerià -ana **1.** *adj.* Del músic Richard Wagner o que hi té relació. **2.** *m.* i *f.* Partidari del wagnerisme.
• *cast.* wagneriano -na.
• *angl.* **1.** Wagnerian. **2.** Wagners follower.

wagnerisme *m.* Corrent musical que s'estengué per Europa cap a l'últim quart del segle XIX i que imposà l'obra de Richard Wagner.
• *cast.* wagnerismo.
• *angl.* Wagnerism.

wagnerista (o **wagneriste -a**) *m.* i *f.* Wagnerià 2.
• *cast.* wagnerista.
• *angl.* Wagner´s follower.

walkman [*angl.*] *m.* Aparell de reproducció de cassets, de dimensions reduïdes, consistent en una caixeta amb un capçal de lectura i uns auriculars molt lleugers.
• *cast.* ***walkman***.
• *angl.* Walkman.

X

xabeba *f.* Instrument musical de vent, semblant a la flauta, possiblement d'origen àrab.
• *cast.* jabeba.
• *angl.* ***axabeba***, moorish flute.

xacona *f.* Peça instrumental en forma de variacions sobre un baix obstinat.
• *cast.* chacona.
• *angl.* ***chaconne***.

xantre *m.* Cabiscol 1.
• *cast.* chantre.
• *angl.* precentor.

xàquera Música popular valenciana que acompanya el ball homònim, de caràcter solemne i amb acompanyament de tabalet i dolçaina, molt popular en el segle XVII.
• *cast.* ***xàquera***.
• *angl.* ***xàquera***.

xaramita *f.* Dolçaina 1.
• *cast.* charamita.
• *angl.* ***dulzaina***.

xaramiter -a *m.* i *f.* Dolçainer.
• *cast.* charamitero -ra.
• *angl.* dulzaina player.

xaranga *f.* **1.** Conjunt musical no molt nombrós format per instruments de vent i de percussió que, amb un repertori mogut, anima les festes de carrer. **2.** Banda militar de les unitats d'infanteria, de caçadors i de cossos lleugers, integrada per instruments de vent.
• *cast.* charanga.
• *angl.* **1.** fanfare. **2.** marching band.

xarleston *m.* Instrument musical de percussió que generalment forma part de la bateria, constituït per dos platerets sostinguts per una barra vertical i situats l'un de cara a l'altre paral·lelament, que són accionats pel peu de l'instrumentista.
• *cast.* charlestón.
• *angl.* charleston cymbal.

xeremia *f.* **1.** Instrument musical semblant a la dolçaina, que s'usava en les cobles medievals i renaixentistes. **2.** Caramella 1.
• *cast.* chirimía.
• *angl.* **1.** chirimia. **2.** shepherd´s pipe.

xeremier -a *m.* i *f.* Persona que toca la xeremia.
• *cast.* chirimía.
• *angl.* chirimia player.

xerrac *m.* **1.** Instrument musical de percussió que consistix en una fulla d'acer fixada per un dels caps a un mànec de fusta, que es toca amb un arquet de violí o colpejant amb una baqueta. **2.** Carranc.
• *cast.* **1.** sierra musical (*f.*). **2.** carraca (*f.*).
• *angl.* **1.** musical saw. **2.** rattle.

xerric-xerrac *m.* Carranc.
• *cast.* carraca (*f.*).
• *angl.* rattle.

xilòfon (o **xilofon**) **1.** *m.* Instrument musical de percussió, constituït per una sèrie de làmines, generalment de fusta, ordenades horitzontalment segons les seues dimensions i el so

que emeten, i que es fan sonar percudint-les amb dos baquetes. **2.** *m.* i *f.* Xilofonista.
• *cast.* xilófono, xilofón.
• *angl.* **1.** xylophone. **2.** xylophone player.

xilofonista (o **xilofoniste -a**) *m.* i *f.* Persona que toca el xilòfon.
• *cast.* xilofonista.
• *angl.* xylophone player.

xirimita *f.* Dolçaina 1.
• *cast.* chirimita.
• *angl.* *dulzaina*.

xirimiter -a *m.* i *f.* Dolçainer.
• *cast.* chirimitero -ra.
• *angl.* dulzaina player.

xiulet *m.* Instrument que produïx un so agut semblant a un xiulit, en què l'aire insuflat pega obliquament contra la vora aguda de l'orifici d'eixida.
• *cast.* silbato, pito.
• *angl.* whistle.

xotis *m. inv.* Música que acompanya el ball homònim, semblant a la polca, però de ritme més lent, originària de Bohèmia i típica de Madrid.
• *cast.* chotis.
• *angl.* Schottische.

Z

zortziko [*basc*] *m.* Música i cançó que acompanya el ball homònim, i que s'executa amb el txistu i el tamboril.
• *cast.* zorcico.
• *angl.* *zortziko*.

APÈNDIX I

VOCABULARI CASTELLÀ - VALENCIÀ

A

A *f.* A.
a cappella [*it.*] *loc. adv.* y *adj.* ***a cappella.***
a coro *loc. adv.* a cor.
a cuatro manos *loc. adj.* a quatre mans.
a dos (o **tres**, o **cuatro**) **voces** *loc. adv.* y *adj.* a dos (*o* tres, *o* quatre) veus.
a tempo [*it.*] *loc. adv.* ***a tempo.***
a voces *loc. adv.* a veus.
abaritonado -da *adj.* abaritonat -ada.
abierta *f.* oberta.
abrazadera *f.* abraçadora.
abreviatura *f.* abreviatura.
accidente *m.* accident.
acento *m.* accent.
acento agógico *m.* accent agògic.
acento dinámico *m.* accent dinàmic.
acento melódico *m.* accent melòdic.
acento métrico *m.* accent mètric.
acento musical *m.* accent musical.
acento rítmico *m.* accent rítmic.
acento tónico *m.* accent tònic.
acentuar *v. tr.* accentuar.
acid house [*ingl.*] *m.* ***acid house.***
acid jazz [*ingl.*] *m.* ***acid jazz.***
acompañamiento *m.* acompanyament.
acompañante *m.* y *f.* acompanyant.
acompañar *v. tr.* acompanyar.
acompasado -da *adj.* compassat -ada.
acoplamiento *m.* acoblament.
acordar *v. tr.* acordar.
acorde *m.* acord.
acorde alterado *m.* acord alterat.
acorde de cinco sonidos *m.* acord de cinc sons.
acorde de cuarta *m.* acord de quarta.
acorde de novena *m.* acord de novena.
acorde de quinta *m.* acord de quinta.
acorde de séptima *m.* acord de sèptima.
acorde de sexta *m.* acord de sexta.
acorde de tríada *m.* acord de tríada.
acorde directo *m.* acord directe.
acorde mayor *m.* acord major.
acorde menor *m.* acord menor.
acorde perfecto *m.* acord perfecte.
acordeón *m.* acordió.
acordeonista *m.* y *f.* acordionista (*o* acordioniste -a).
acordes paralelos *m. pl.* acords paral·lels.
acromático -ca *adj.* acromàtic -a.
acto *m.* acte.
acústica *f.* acústica.
adagietto [*it.*] *adv.* y *m.* ***adagietto.***
adagio [*it.*] *adv.* y *m.* ***adagio.***
adaptación *f.* adaptació.
adaptar *v. tr.* adaptar.
adufe *m.* alduf.
adufero -ra *m.* y *f.* aldufer -a.
aerófono -na *adj.* y *m.* aeròfon -a.
aerófono de bisel *m.* aeròfon de bisell.
aerófono de boquilla natural *m.* aeròfon de broquet natural.
aerófono de boquilla *m.* aeròfon de broquet.
aerófono de columna *m.* aeròfon de columna.
aerófono de lengüeta doble *m.* aeròfon de llengüeta doble.
aerófono de lengüeta sencilla *m.* aeròfon de llengüeta senzilla.
aerófono de lengüeta *m.* aeròfon de llengüeta.
aerófono libre *m.* aeròfon lliure.
afinación *f.* afinació.
afinador -ra *m.* y *f.* afinador -a.
afinar *v.tr.* e *intr.* afinar.
agógica *f.* agògica.
agógico -ca *adj.* agògic -a.
agregación *f.* agregació.
agudo -da *adj.* y *m.* agut -uda.
agujero de resonancia *m.* forat de ressonància.
aire popular *m.* aire popular.
aire *m.* aire.
ajabeba *f.* atzemara.
al unísono *loc. adv.* a l'uníson.

albada *f.* albada, albà.
albada general *f.* albada general.
albogón *m.* gralla (*f.*).
albogue *m.* alboc.
alborada *f.* albada, albà.
álbum *m.* àlbum.
aleatorio -ria *adj.* aleatori -òria.
aleatorizar *v. tr.* aleatoritzar.
alegrías *f. pl.* alegries.
allegretto [*it.*] *adv.* y *m.* ***allegretto.***
allegro [*it.*] *adv.* y *m.* ***allegro.***
alma *f.* ànima.
alta fidelidad *f.* alta fidelitat.
altavoz *m.* altaveu.
alteración *f.* alteració.
alterar *v. tr.* alterar.
alto -ta *adj.* alt -a.
altura *f.* altura.
amalgama *f.* amalgama.
ambiofonía *f.* ambiofonia.
ámbito *m.* àmbit.
americana *f.* americana.
amplificador *m.* amplificador.
amplitud *f.* amplitud.
anacrusa *f.* anacrusi.
añafil *m.* anafil.
añafilero -ra *m.* y *f.* anafiler -a.
andante [*it.*] *adv.* y *m.* ***andante.***
andantino [*it.*] *adv.* y *m.* ***andantino.***
anemocordio *m.* anemocordi.
angklung [*indonesi*] *m.* ***angklung.***
antecedente *m.* antecedent.
anticipación *f.* anticipació.
antífona *f.* antífona.
antifonario *m.* antifonari.
antifonero -ra *m.* y *f.* antifoner -a.
antifónico -ca *adj.* antifònic -a.
antología *f.* antologia.
apagador *m.* apagador.
aparato fonador *m.* aparell fonador.
apianar *v. intr.* apianar.
appoggiatura [*it.*] *f.* ***appoggiatura.***
arabesco *m.* arabesc.
arcada *f.* arcada.
archilaúd *m.* arxillaüt.
arco *m.* arquet, arc.
arco musical *m.* arc musical.
aret *m.* aret.
aria *f.* ària.
aria da capo [*it.*] *f.* ***aria da capo.***
arieta *f.* arieta.
armadura *f.* armadura.
armonía *f.* harmonia.
armónica *f.* harmònica.
armónicamente *adv.* harmònicament.
armónico -ca *adj.* y *m.* harmònic -a.
armónicos instrumentales *m. pl.* harmònics instrumentals.
armonio *m.* harmònium.
armonioso -sa *adj.* harmoniós -osa.
armonista *m.* y *f.* harmonista (*o* harmoniste -a).
armonización *f.* harmonització.
armonizar *v. tr.* harmonitzar.
arpa *f.* arpa.
arpa de boca *f.* arpa de boca.
arpa eólica *f.* arpa eòlica.
arpa triple *f.* arpa triple.
arpado -da *adj.* arpat -ada.
arpegiar *v. tr.* arpegiar.
arpegio *m.* arpegi.
arpista *m.* y *f.* arpista (*o* arpiste -a).
arquetero -ra *m.* y *f.* arqueter -a.
arrabel *m.* escaleta (*f.*).
arreglar *v. tr.* arranjar.
arreglista *m.* y *f.* arranjador -a.
arreglo *m.* arranjament.
arrítmico -ca *adj.* arítmic -a.
ars antiqua [*latín*] *f.* ***ars antiqua.***
ars nova [*latín*] *f.* ***ars nova.***
arsis *f.* arsi.
art rock [*ingl.*] *m.* ***art rock.***
articulación *f.* articulació.
articular *v. tr.* articular.
artificio *m.* artifici.
artista *m.* y *f.* artista (*o* artiste -a).
ascendente *adj.* ascendent.
asíncrono -na *adj.* asíncron -a.
aspiración *f.* aspiració.
atabaque [*port.*] *m.* ***atabaque.***
atacar *v. tr.* atacar.
ataque *m.* atac.
atiplado -da *adj.* atiplat -ada.
atiplar *v. tr.* atiplar.

atonalidad *f.* atonalitat.
atril *m.* faristol.
atrompetado -da *adj.* atrompetat -ada.
audición *f.* audició.
audio *m.* àudio.
auditorio *m.* auditori.
aulos *m. inv.* aulos.
aumentado -da *adj.* augmentat -ada.
aumento *m.* augmentació (*f.*).
auricular *m.* auricular.
auténtico -ca *adj.* autèntic -a.

B

B *f.* B.
backbeat [*ingl.*] *m.* ***backbeat.***
background [*ingl.*] *m.* ***background.***
bafle *m.* bafle.
bagatela *f.* bagatel·la.
baguala *f.* ***baguala*** [*cast.*].
bailable *adj.* y *m.* ballable.
baile *m.* ball.
bajar (o **subir**) **el punto** *loc. verb.* abaixar (*o* apujar) el punt.
bajar *v. intr.* abaixar-se.
bajista *m.* y *f.* baixista (*o* baixiste -a).
bajo -ja *adj.* y *adv.* y *m.* baix -a.
bajo cifrado *m.* baix xifrat.
bajo continuo *m.* baix continu.
bajo eléctrico *m.* baix elèctric.
bajo ligero *m.* baix lleuger.
bajo obstinado *m.* baix obstinat.
bajo profundo *m.* baix profund.
bajón *m.* baixó.
bajonista *m.* y *f.* baixonista (*o* baixoniste -a).
bakalao *m.* ***bakalao.***
balada *f.* balada.
balalaica *f.* balalaica.
bambula *f.* bambula.
banda *f.* banda.
bandola *f.* bandola.
bandolín *m.* bandolí.
bandolina *f.* mandolina.
bandolinista *m.* y *f.* mandolinista (*o* mandoliniste -a).
bandoneón *m.* bandoneó.
bandoneonista *m.* y *f.* bandoneonista (*o* bandoneoniste -a).
bandura *f.* bandura.
bandurria *f.* bandúrria.
bandurrista *m.* y *f.* bandurrista (*o* bandurriste -a).
banjo *m.* banjo.
banyo *m.* banjo.
baqueta *f.* baqueta, maceta.
barbada *f.* barbada.
barcarola *f.* barcarola, barquerola.
bariolage [*fr.*] *m.* ***bariolage.***
barítono *adj. inv.* y *m.* baríton.
barítono dramático *m.* baríton dramàtic.
barítono lírico *m.* baríton líric.
barra *f.* barra.
barra armónica *f.* barra harmònica.
barra de compás *f.* barra de compàs, tanqueta.
barra de repetición *f.* barra de repetició.
barrilete *m.* barrilet.
barroco -ca *adj.* y *m.* barroc -a.
bastidor *m.* barratge.
batalla *f.* batalla.
batedor *m.* batedor.
batería *f.* bateria.
batiente *m.* batent.
batir *v. tr.* e *intr.* batre.
batuta *f.* batuta.
beat [*ingl.*] *m.* ***beat.***
bebop [*ingl.*] *m.* ***bebop.***
becuadro *m.* becaire.
bel canto [*it.*] *m.* ***bel canto.***
bemol *adj.* y *m.* bemoll.
bendir [*ár.*] *m.* ***bendir.***

berceuse [*fr.*] *f.* *berceuse.*
berimbau [*port.*] *m.* *berimbau.*
bevel *m.* bisell.
big band [*ingl.*] *f.* *big band.*
binario -ria *adj.* binari -ària.
birimbao *m.* guimbarda (*f.*).
bis *m.* bis.
bisar *v. tr.* bisar.
bisel *m.* bisell, tallavent.
bitemático -ca *adj.* bitemàtic -a.
bitonal *adj.* bitonal.
bitonalidad *f.* bitonalitat.
biwa [*jap.*] *f.* *biwa.*
blanca *f.* blanca.
blue note [*ingl.*] *m.* *blue note.*
blues [*ingl.*] *m. inv.* *blues.*
boca *f.* boca.
bocina *f.* botzina.
bolero *m.* bolero.
bomba *f.* bomba.
bomba de afinación *f.* bomba d'afinació.
bombarda *f.* bombarda.
bombardino *m.* bombardí.
bombardón *m.* bombardó.
bombo *m.* bombo.
bongó *m.* bongo.
bop [*ingl.*] *m.* *bop.*
boquilla *f.* broquet (*m.*).
bordón *m.* bordó.
bossa nova [*port.*] *f.* *bossa nova.*
botón *m.* botó.
botón de acoplamiento *m.* botó de combinacions.
bouché [*fr.*] *f.* *bouché.*
bouzouki [*gr.*] *m.* *bouzouki.*
braguero *m.* braguer.
bravura [*it.*] *f.* *bravura.*
break [*ingl.*] *m.* *break.*
breve *f.* breu.
bufo -fa *adj.* y *m.* y *f.* buf -a.
bugle *m.* bugle.
bugui-bugui *m.* bugui-bugui.
bulerías *f. pl.* buleries.
burlesca *f.* burlesca.

C

C *f.* C.
cabaletta [*it.*] *f.* *cabaletta.*
cacofonía *f.* cacofonia.
cacofónico -ca *adj.* cacofònic -a.
cadena musical *f.* cadena musical.
cadencia *f.* cadència.
cadencia auténtica *f.* cadència autèntica.
cadencia plagal *f.* cadència plagal.
cadereta *f.* cadireta.
caja *f.* caixa.
caja acústica *f.* caixa acústica.
caja china *f.* caixa xinesa.
caja clara *f.* caixa clara.
caja de resonancia *f.* caixa de ressonància.
caja de ritmos *f.* caixa de ritmes.
caja del aire *f.* salmer (*m.*).
caja expresiva *f.* caixa expressiva.
calado *m.* calat.
calar *v. intr.* calar.
calderón *m.* calderó.
campana *f.* campana.
campana acústica *f.* campana acústica.
campana de bola *f.* campana de bola.
campana tubular *f.* campana tubular.
campanólogo *m.* campanòleg.
campo de entonación *m.* camp d'entonació.
caña *f.* canya.
canal **1.** *m.* [semicilindro de la lengüetería del órgano] canal. **2.** *f.* [conducto de la caja del aire del órgano] canal.
canción *f.* cançó.
canción de cuna *f.* cançó de bressol.

canción de trabajo *f.* cançó de treball.
canción protesta *f.* cançó protesta.
cancionero *m.* cançoner.
canon *m.* cànon.
canónigo *m.* canonge.
cantabile [*it.*] *adv.* y *m.* ***cantabile.***
cantante *m.* y *f.* cantant.
cantaor -ra *m.* y *f.* ***cantaor -a*** [*cast.*].
cantar *v. tr.* e *intr.* cantar.
cantata *f.* cantata.
cantatriz *f.* cantatriu.
cantautor -ra *m.* y *f.* cantautor -a.
cante flamenco *m.* cant flamenc.
cántico *m.* càntic.
cantiga (o **cántiga**) *f.* cantiga.
cantilena *f.* cantilena.
canto *m.* cant.
canto coral *m.* cant coral.
canto de órgano *m.* cant d'orgue.
canto gregoriano *m.* cant gregorià.
canto llano *m.* cant pla.
canto responsorial *m.* cant responsorial.
canto silábico *m.* cant sil·làbic.
cantor -ra *m.* y *f.* cantor -a.
cantoral *m.* cantoral.
canzona [*it.*] *f.* ***canzona.***
canzone [*it.*] *f.* ***canzone.***
canzonetta [*it.*] *f.* ***canzonetta.***
capilla *f.* capella.
capricho *m.* capritxo.
característica *f.* característica.
caramillo *m.* caramella (*f.*).
carillón *m.* carilló.
carraca *f.* carranc (*m.*), matraca.
casación *f.* cassació.
cascabel *m.* cascavell.
casete 1. *m.* [aparato] casset. **2.** *f.* [cinta] casset.
casete digital *f.* casset digital.
casilla de verificación *f.* casella d'acabament.
castañuelas *f. pl.* castanyoles, postisses, castanyetes, esclafidors (*m.*).
castrato [*it.*] *m.* ***castrato.***
cavatina *f.* cavatina.
caza *f.* caça.
CD *m.* CD.
cedé *m.* cedé.
cejilla *f.* celleta.
celesta *f.* celesta.
cémbalo *m.* cèmbal.
cent *m.* cent.
centón *m.* centó.
cesura *f.* cesura.
chachachá *m.* txa-txa-txa.
chacona *f.* xacona.
chalaparta *f.* txalaparta.
chantre *m.* cabiscol, xantre.
charamita *f.* xaramita.
charamitero -ra *m.* y *f.* xaramiter -a.
charanga *f.* xaranga.
charango *m.* ***charango*** [*cast.*].
charlestón *m.* xarleston.
chirimita *f.* xirimita.
chirimitero -ra *m.* y *f.* xirimiter -a.
chistu *m.* txistu.
chistulari *m.* y *f.* txistulari.
chotis *m. inv.* xotis.
cíclico -ca *adj.* cíclic -a.
ciclo de canciones *m.* cicle de cançons.
cilindro *m.* cilindre.
cimbalero -ra *m.* y *f.* cimbaler -a.
címbalo *m.* címbals (*pl.*).
címbalo húngaro *m.* cimbalom.
cinquillo *m.* cinquet.
cinta maestra *f.* cinta mestra.
cinta magnética *f.* cinta magnètica.
cistro *m.* cistre.
cítara *f.* cítara.
citarista *m.* y *f.* citarista (*o* citariste -a).
citarodia *f.* citaròdia.
cítola *f.* cítola.
clarín *m.* clarí.
clarinete *m.* clarinet.
clarinetista *m.* y *f.* clarinetista (*o* clarinetiste -a).
clasicismo *m.* classicisme.
clasicista *adj.* y *m.* y *f.* classicista (*o* classiciste -a).
clásico -ca *adj.* clàssic -a.
cláusula *f.* clàusula.
clave 1. *f.* [signo] clau. **2.** *m.* [instrumento] clavicèmbal, clavecí.
clavecín *m.* clavicèmbal, clavecí.

clavecinista *m.* y *f.* clavecinista (*o* claveciniste -a).
clavicembalista *m.* y *f.* clavecinista (*o* claveciniste -a).
clavicémbalo *m.* clavicèmbal, clavecí.
clavicordio *m.* clavicordi, escaquer.
clavicordista *m.* y *f.* clavicordista (*o* clavicordiste -a).
clavija *f.* clavilla.
clavijero *m.* claviller.
clavioline [*fr.*] *m.* *clavioline.*
claviórgano *m.* claviorgue.
clúster *m.* clúster.
clúster tonal *m.* clúster tonal.
coda *f.* coda.
codetta [*it.*] *f.* *codetta.*
coger el tono *loc. verb.* agafar el to.
colofonia *f.* colofònia.
color *m.* color.
coloratura [*it.*] *f.* *coloratura.*
columna *f.* columna.
coma *f.* coma.
combinación *f.* combinació.
combo *m.* combo.
comedia musical *f.* comèdia musical.
compacto *m.* compacte.
compás *m.* compàs.
compás binario *m.* compàs binari.
compás de espera *m.* compàs d'espera.
compás partido *m.* compàs partit.
compás ternario *m.* compàs ternari.
complemento *m.* complement.
componer *v. tr.* e *intr.* compondre.
composición *f.* composició.
compositor -ra *m.* y *f.* compositor -a.
concento *m.* concent.
concertado -da *adj.* concertat -ada.
concertante *adj.* y *m.* concertant.
concertar *v. tr.* e *intr.* concertar.
concertina *f.* concertina.
concertino *m.* y *f.* concertino.
concertismo *m.* concertisme.
concertista *m.* y *f.* concertista (*o* concertiste -a).
concertístico -ca *adj.* concertístic -a.
concerto grosso [*it.*] *m.* *concerto grosso.*
concierto *m.* concert.
conclusión *f.* conclusió.
concordancia *f.* concordança.
conductus [*latín*] *m.* *conductus.*
conga *f.* conga.
conjunto -ta *adj.* y *m.* conjunt -a.
cono de afinación *m.* con d'afinació.
conservatorio *m.* conservatori.
consiguiente *m.* consegüent.
consola *f.* consola.
consonancia *f.* consonància.
consonántico -ca *adj.* consonàntic -a.
contra *m.* contra.
contrabajista *m.* y *f.* contrabaixista (*o* contrabaixiste -a).
contrabajo *m.* contrabaix.
contrabajón *m.* contrabaixó.
contracanto *m.* contracant.
contradanza *f.* contradansa.
contraexposición *f.* contraexposició.
contrafagot *m.* contrafagot.
contrafuga *f.* contrafuga.
contralto *adj.* y *m.* y *f.* contralt.
contraparte *f.* contrapart.
contrapuntear *v. tr.* contrapuntar, contrapuntejar.
contrapuntista *m.* y *f.* contrapuntista (*o* contrapuntiste -a).
contrapuntístico -ca *adj.* contrapuntístic -a.
contrapunto *m.* contrapunt.
contrapunto doble *m.* contrapunt doble.
contrapunto imitado *m.* contrapunt imitat.
contrapunto invertible *m.* contrapunt invertible.
contrapunto libre *m.* contrapunt lliure.
contrapunto saltado *m.* contrapunt saltat.
contrario -ria *adj.* contrari -ària.
contrasujeto *m.* contrasubjecte.
contratenor *m.* contratenor.
contratiempo *m. inv.* contratemps.
cool jazz [*ingl.*] *m.* *cool jazz.*
copla *f.* cobla, copla, cançoneta, corranda.
coplero -ra *m.* y *f.* cobler -a.
coplista *m.* y *f.* coblista (*o* cobliste -a).

coral *adj.* y *m.* y *f.* coral.
corchea *f.* corxera.
corchete *m.* corxet.
cordaje *m.* cordatge.
cordal *m.* cordal.
cordófono -na *adj.* y *m.* cordòfon -a.
corear *v. tr.* corejar.
cornamusa *f.* cornamusa.
cornamusero -ra *m.* y *f.* cornamuser -a.
corneta *f.* corneta.
corneta de llaves *f.* corneta de claus.
corneta de pico *f.* corneta de bec.
cornetín *m.* cornetí.
corno di bassetto [*it.*] *m.* ***corno di bassetto.***
coro *m.* cor.
coro de voces blancas *m.* cor de veus blanques.
coro mixto *m.* cor mixt.
corranda *f.* corranda.
corredera *f.* corredora.
corrido *m.* ***corrido*** [*cast.*].
costilla *f.* costella.
country [*ingl.*] *adj.* y *m.* ***country.***
crescendo [*it.*] *adv.* y *m.* ***crescendo.***
cromáticamente *adv.* cromàticament.
cromático -ca *adj.* cromàtic -a.
cromatismo *m.* cromatisme.
crótalo *m.* cròtals (*pl.*).
cruce *m.* encreuament.
cuadrada *f.* quadrada.
cuadrifonía *f.* quadrifonia.
cuadrifónico -ca *adj.* quadrifònic -a.
cuarta *f.* quarta.
cuarteto *m.* quartet.
cuarto de tono *m.* quart de to.
cuerda *f.* corda.
cuerda falsa *f.* corda falsa.
cuerda simpática *f.* corda simpàtica.
cuerda vocal *f.* corda vocal.
cuerno *m.* corn.
cuerno inglés *m.* corn anglés.
cumbia *f.* cúmbia.
cuodlibeto *m.* quòdlibet.
cuplé *m.* cuplet.
cupletista *m.* y *f.* cupletista (*o* cupletiste -a).

D

D *f.* D.
da capo [*it.*] *loc. adv.* ***da capo.***
dadaismo *m.* dadaisme.
dal segno [*it.*] *loc. adv.* ***dal segno.***
damenización *f.* damenització.
danza *f.* dansa.
dar el tono *loc. verb.* donar el to.
darbuka *f.* darbuka.
de cámara *loc. adj.* de cambra.
debla *f.* ***debla*** [*cast.*].
decibelio *m.* decibel.
declamación cantada *f.* declamació cantada.
declamación lírica *f.* declamació lírica.
decrescendo [*it.*] *adv.* y *m.* ***decrescendo.***
desacorde *adj.* desacordat -ada.
desafinación *f.* desafinació.
desafinadamente *adv.* desafinadament.
desafinado -da *adj.* desafinat -ada.
desafinamiento *m.* desafinament, desafinada (*f.*).
desafinar *v. tr., intr.* y *pron.* desafinar.
desarrollo *m.* desenrotllament.
descendente *adj.* descendent.
détaché [*fr.*] *m.* ***détaché.***
díada *f.* díada.
diafonía *f.* diafonia.
diálogo *m.* diàleg.
diapasón *m.* diapasó.
diapente *m.* diapente.
diastema *m.* diastema.
diastematía *f.* diastematia.
diastemático -ca *adj.* diastemàtic -a.
diatesarón *m.* diatessaron.

diatonía *f.* diatonia.
diatónico -ca *adj.* diatònic -a.
diatonismo *m.* diatonisme.
dibujo *m.* dibuix.
dicción *f.* dicció.
dicorde *m.* dicord.
didgeridoo *m.* didjeridú.
didjeridu *m.* didjeridú.
dies irae [*latín*] *m.* ***dies irae.***
diesis *f.* diesi.
diferencia *f.* diferència.
digitación *f.* digitació.
digitado -da *adj.* digitat -ada.
digitar *v. tr.* digitar.
diletante *adj.* y *m.* y *f.* diletant.
diminuendo [*it.*] *adv.* y *m.* ***diminuendo.***
dinámica *f.* dinàmica.
dirección *f.* direcció.
director -ra *m.* y *f.* director -a.
disc jockey [*ingl.*] *m.* y *f.* discjòquei, ***disc jockey.***
discante *m.* discant.
disco *m.* disc.
disco compacto *m.* disc compacte.
disco de larga duración *m.* disc de llarga duració.
disco de vinilo *m.* disc de vinil.
disco fonográfico *m.* disc fonogràfic.
discografía *f.* discografia.
discográfica *f.* discogràfica.
discográfico -ca *adj.* discogràfic -a.
discordancia *f.* discordança.
discordante *adj.* discordant.
discordar *v. intr.* discordar.
discorde *adj.* discorde.
disjunto -ta *adj.* disjunt -a.
disminución *f.* disminució.
disminuido -da *adj.* disminuït -ïda.
disonancia *f.* dissonància.
disonante *adj.* dissonant.
disonar *v. intr.* dissonar.
disposición *f.* disposició.
distorsión *f.* distorsió.
distorsionador *m.* distorsionador.
ditirambo *m.* ditirambe.
dítono *m.* díton.
divertimento [*it.*] *m.* ***divertimento.***
divertissement [*fr.*] *m.* ***divertissement.***
divo -va *m.* y *f.* divo -a.
dixie [*ingl.*] *m.* ***dixie.***
dixieland jazz [*ingl.*] *m.* ***dixieland jazz.***
dixtuor [*fr.*] *m.* ***dixtuor.***
do de pecho *m.* do de pit.
do *m.* do.
doble *m.* doble.
doble barra *f.* doble barra.
doble bemol *m.* doble bemoll.
doble sostenido *m.* doble sostingut.
dobro [*ingl.*] *m.* ***dobro.***
dodecafónico -ca *adj.* dodecafònic -a.
dodecafonismo *m.* dodecafonisme.
dodecatónico -ca *adj.* dodecatònic -a.
dodecatonismo *m.* dodecatonisme.
dominante *f.* dominant.
dosillo *m.* doset.
double [*fr.*] *m.* ***double.***
doxología *m.* doxologia.
drama lírico *m.* drama líric.
drama litúrgico *m.* drama litúrgic.
drama musical *m.* drama musical.
dramma giocoso [*it.*] *m.* ***dramma giocoso.***
dramma per musica [*it.*] *m.* ***dramma per musica.***
dualismo *m.* dualisme.
duetista *m.* y *f.* duetista (*o* duetiste -a).
dueto *m.* duet.
dulcémele *m.* dulcimer.
dulzaina *f.* dolçaina.
dulzainero -ra *m.* y *f.* dolçainer -a.
dúo *m.* duo.
duración *f.* duració.
dux *m.* dux.

E

E *f.* E.
ecfonética *f.* ecfonètica.
ecfonético -ca *adj.* ecfonètic -a.
eco *m.* eco.
ecualizador *m.* equalitzador.
efe *f.* efe.
efecto distorsionador *m.* efecte distorsionador.
égloga *f.* ègloga.
ejecución *f.* execució.
ejecutante *m.* y *f.* executant.
ejecutar *v. tr.* executar.
electrófono -na *adj.* y *m.* electròfon -a.
elepé *m.* elepé.
elevación *f.* elevació.
embocadura *f.* embocadura.
embocar *v. tr.* embocar.
emisión *f.* emissió.
enarmonía *f.* enharmonia.
enarmónico -ca *adj.* enharmònic -a.
encadenamiento *m.* encadenament.
encordadura *f.* cordatge (*m.*).
endecha *f.* plany (*m.*), complanta.
ensalada *f.* ensalada.
ensayo *m.* assaig.
ensayo general *m.* assaig general.
entonación *f.* entonació.
entonador -ra *adj.* y *m.* y *f.* entonador -a.
entonar *v. tr.* e *intr.* entonar.
entrada *f.* entrada.
entrar *v. intr.* entrar.
entreacto *m.* entreacte.
entremés *m.* entremés.
eolífono *m.* eolífon.
episema *m.* episema.
episodio *m.* episodi.
equipo de alta fidelidad *m.* equip d'alta fidelitat.
equipo estereofónico *m.* equip estereofònic.
equisonancia *f.* equisonància.
escala *f.* escala.
escala cromática *f.* escala cromàtica.
escala diatónica *f.* escala diatònica.
escala pentatónica *f.* escala pentatònica.
escala pentatónica anhemitónica *f.* escala pentatònica anhemitònica.
escala pentatónica hemitónica *f.* escala pentatònica hemitònica.
escapada *f.* escapada.
escape *m.* escapament.
escena *f.* escena.
escobilla *f.* granereta.
escolanía *f.* escolania.
escolano *m.* escolà.
escritura musical *f.* escriptura musical.
escuela *f.* escola.
espacio *m.* espai.
espada *m.* espasí.
espineta *f.* espineta.
espineta de arco *f.* espineta del clavecí.
espiritual negro *m.* espiritual negre.
estado *m.* estat.
estampida *f.* estampida.
estéreo *m.* estéreo.
estereofonía *f.* estereofonia.
estereofónico -ca *adj.* estereofònic -a.
estética musical *f.* estètica musical.
estilo *m.* estil.
estilo acórdico *m.* estil acòrdic.
estilo galante *m.* estil galant.
estilo homofónico *m.* estil homofònic.
estilo monofónico *m.* estil monofònic.
estilo polifónico *m.* estil polifònic.
estrambote *m.* estrambot.
estrecho *m.* estret.
estreno *m.* estrena (*f.*).
estribillo *m.* tornada (*f.*), recoble, refrany.
estrofa *f.* estrofa.
estructura *f.* estructura.
estudiantina *f.* estudiantina.
estudio *m.* estudi.
etnomusicología *f.* etnomusicologia.
eufonio *m.* eufoni.

exposición *f.* exposició.
expresionismo *m.* expressionisme.
extensión *f.* extensió.

F

F *f.* F.
fa *m.* fa.
faburden [*ingl.*] *m.* *faburden.*
fachada *f.* façana.
fado *m.* fado.
fagot *m.* fagot.
fagotista *m.* y *f.* fagotista (*o* fagotiste -a).
fagottino [*it.*] *m.* *fagottino.*
falsete *m.* falset.
falsetista *m.* y *f.* falsetista (*o* falsetiste -a).
falso bordón *m.* fals bordó.
falso secreto *m.* pandereta (*f.*).
familia *f.* família.
familia melódica *f.* família melòdica.
fandango *m.* fandango.
fandanguillo *m.* *fandanguillo* [*cast.*].
fanfarria *f.* fanfàrria, fanfara.
fantasía *f.* fantasia.
fantasía coral *f.* fantasia coral.
fantasiestück [*al.*] *f.* *fantasiestück.*
farruca *f.* farruca.
farsa *f.* farsa.
fasola *f.* fasola.
fermata [*it.*] *f.* *fermata.*
fiato [*it.*] *m.* *fiato.*
fidelidad *f.* fidelitat.
figle *m.* figle.
figura *f.* figura.
figuración *f.* figuració.
figuralismo *m.* figuralisme.
filarmonía *f.* filharmonia.
filarmónico -ca *adj.* y *m.* y *f.* filharmònic -a.
filete *m.* filet.
filtro *m.* filtre.
final *f.* final.
finale [*it.*] *m.* *finale.*
finalis [*latín*] *m.* *finalis.*
fioritura [*it.*] *f.* *fioritura.*
fiscorno *m.* fiscorn.
flageolet *m.* flageolet.
flamenco -ca *adj.* y *m.* flamenc -a.
flauta *f.* flauta.
flauta de nariz *f.* flauta de nas.
flauta de Pan *f.* flauta de Pan.
flauta de pico *f.* flauta de bec.
flauta dulce *f.* flauta dolça.
flauta travesera *f.* flauta travessera.
flautado *m.* flautat.
flautín *m.* flautí, flabiol.
flautista *m.* y *f.* flautista (*o* flautiste -a).
flexatón *m.* flexaton.
fliscornista *m.* y *f.* fiscorn.
fliscorno *m.* fiscorn.
florear *v. tr.* florejar.
floritura *f.* floritura.
fluxus [*latín*] *m.* *fluxus.*
folía *f.* follia.
folk rock [*ingl.*] *m.* *folk rock.*
folk [*ingl.*] *adj.* y *m.* *folk.*
fonación *f.* fonació.
fondo *m.* fons.
fonografía *f.* fonografia.
fonográfico -ca *adj.* fonogràfic -a.
fonógrafo *m.* fonògraf.
fonógrafo de disco *m.* fonògraf de disc.
fonomimia *f.* fonomímia.
forma *f.* forma.
forma abierta *f.* forma oberta.
forma binaria *f.* forma binària.
forma cerrada *f.* forma tancada.
forma cíclica *f.* forma cíclica.
forma sonata *f.* forma sonata.
forma ternaria *f.* forma ternària.
formante *m.* formant.
forte [*it.*] *adv.* y *m.* *forte.*
fortepiano *m.* piano, *fortepiano.*

fortissimo [*it.*] *adv.* y *m.* ***fortissimo.***
frase *f.* frase.
frasear *v. tr.* frasejar.
fraseo *m.* fraseig.
frecuencia *f.* freqüència.
free jazz [*ingl.*] *m.* ***free jazz.***
fricasée [*fr.*] *m.* ***fricasée.***
frottola [*it.*] *f.* ***frottola.***
frullatto [*it.*] *m.* ***frullatto.***
fuelle *m.* manxa (*f.*).
fuga *f.* fuga.
fuga coral *f.* fuga coral.
fugado -da *adj.* fugat -ada.
fughetta [*it.*] *f.* ***fughetta.***
fundamental *adj.* fonamental.
funk [*ingl.*] *adj.* y *m.* ***funk.***
funky [*ingl.*] *adj.* y *m.* ***funky.***
fusa *f.* fusa.
fusión *f.* fusió.
futurismo *m.* futurisme.

G

G *f.* G.
gaita *f.* gaita, sac de gemecs (*m.*).
gaita electrónica *f.* gaita electrònica.
gaitero -ra *m.* y *f.* gaiter -a.
galante *adj.* galant.
galantería *f.* galanteria.
gallo *m.* gall.
gama *f.* gamma.
gambista *m.* y *f.* gambista (*o* gambiste -a).
gamelán *m.* gamelan.
gamut *m.* gamut.
gargavero *m.* gargaver.
garrapatea *f.* garrapatea.
gathering note [*ingl.*] *f.* ***gathering note.***
gavota *f.* gavota.
geigenwerk [*al.*] *m.* ***geigenwerk.***
geistlich [*al.*] *m.* ***geistlich.***
generador de sonido *m.* generador de so.
género chico *m.* ***género chico*** [*cast.*].
género musical *m.* gènere musical.
giga *f.* giga.
ginebra *f.* escaleta.
giocoso -sa [*it.*] *adj.* ***giocoso -a.***
giradiscos *m. inv.* giradiscs.
glam [*ingl.*] *m.* ***glam.***
glam metal [*ingl.*] *m.* ***glam metal.***
glam punk [*ingl.*] *m.* ***glam punk.***
glam rock [*ingl.*] *m.* ***glam rock.***
glissando [*it.*] *m.* ***glissando.***
glockenspiel [*al.*] *m.* ***glockenspiel.***
gloria *f.* glòria.
glosa *f.* glosa.
glosada *f.* glosada.
glosado *m.* glosat.
golpe *m.* colp.
golpe de arco *m.* colp d'arquet.
golpeador *m.* colpejador.
golpear *v. tr.* e *intr.* batre.
gong *m.* gong.
gorgorito *m.* refilet.
góspel [*ingl.*] *m.* ***gospel.***
gozo *m.* goig.
grabación *f.* gravació.
grabación analógica *f.* gravació analògica.
grabación digital *f.* gravació digital.
grabar *v. tr.* gravar.
grado *m.* grau.
gramófono *m.* gramòfon.
gramola *f.* gramola.
gran órgano *m.* gran orgue.
granadina *f.* granadina.
grave *adj.* y *m.* greu.
grunge [*ingl.*] *adj.* y *m.* ***grunge.***
grupeto *m.* grupet.
guabina *f.* ***guabina*** [*cast.*].
guajira *f.* ***guajira*** [*cast.*].
guaracha *f.* ***guaracha*** [*cast.*].
güiro *m.* ***güiro*** [*cast.*].

guimbarda *f.* guimbarda.
guitarra *f.* guitarra.
guitarra acústica *f.* guitarra acústica.
guitarra clásica *f.* guitarra clàssica.
guitarra compacta *f.* guitarra de cos massís.
guitarra eléctrica *f.* guitarra elèctrica.
guitarra electroacústica *f.* guitarra electroacústica.
guitarra flamenca *f.* guitarra flamenca.
guitarra maciza *f.* guitarra de cos massís.
guitarrillo *m.* guitarró.
guitarrista *m.* y *f.* guitarrista (*o* guitarriste -a).
guzla *f.* gusla.
gymel [*ingl.*] *m.* ***gymel.***

H

H *f.* H.
habanera *f.* havanera.
harmonie [*al.*] *f.* ***harmonie.***
harmoniemusik [*al.*] *f.* ***harmoniemusik.***
hausmusik [*al.*] ***hausmusik.***
heavy [*ingl.*] *m.* ***heavy.***
heavy metal [*ingl.*] *m.* ***heavy metal.***
helicón *m.* helicó.
heptacordo *m.* heptacord.
heptatónico -ca *adj.* heptatònic -a.
hertzio *m.* hertz.
heterofonía *f.* heterofonia.
hexacordo *m.* hexacord.
hi-fi [*ingl.*] *m.* ***hi-fi.***
hi-hat [*ingl.*] *m.* ***hi-hat.***
hilera *f.* filera.
himnario *m.* himnari.
himno *m.* himne.
himnodia *f.* himnòdia.
himnografía *f.* himnografia.
hip-hop [*ingl.*] *m.* ***hip-hop.***
homofonía *f.* homofonia.
homofónico -ca *adj.* homofònic -a.
homófono -na *adj.* homòfon -a.
homorritmia *f.* homorítmia.
hoquetus [*latín*] *m.* ***hoquetus.***
horizontal *adj.* horitzontal.
horquilla *f.* forqueta.
hot jazz [*ingl.*] *m.* ***hot jazz.***
house [*ingl.*] *m.* ***house.***

I

ictus *m. inv.* ictus.
idilio *m.* idil·li.
idiófono -na *adj.* y *m.* idiòfon -a.
ilustración musical *f.* il·lustració musical.
imbroglio [*it.*] *m.* ***imbroglio.***
imitación *f.* imitació.
imitación canónica *f.* imitació canònica.
impostación *f.* impostació.
impostar *v. tr.* impostar.
impresionismo *m.* impressionisme.
impromptu [*latín*] *m.* ***impromptu.***
improperio *m.* improperi.
improvisación *f.* improvisació.
improvisar *v. tr.* e *intr.* improvisar.
inarmónicamente *adv.* inharmònicament.
inarmónico -ca *adj.* inharmònic -a, inharmoniós -osa.

incidental *adj.* incidental.
incipit [*latín*] *m.* ***incipit.***
indicación *f.* indicació.
indicación de carácter *f.* indicació de caràcter.
indicación de expresión *f.* indicació d'expressió.
indicación de tiempo *f.* indicació de temps.
indicación dinámica *f.* indicació dinàmica.
indicación interpretativa *f.* indicació interpretativa.
inflexión *f.* inflexió.
infrasonido *m.* infrasò.
instrumentación *f.* instrumentació.
instrumental *adj.* y *m.* instrumental.
instrumentar *v. tr.* instrumentar.
instrumentario *m.* instrumentari.
instrumentista *m.* y *f.* instrumentista (*o* instrumentiste -a).
instrumento *m.* instrument.
instrumento acústico *m.* instrument acústic.
instrumento cromático *m.* instrument cromàtic.
instrumento de arco *m.* instrument d'arc, instrument d'arquet.
instrumento de cuerda frotada o de arco *m.* instrument de corda fregada.
instrumento de cuerda percutida o golpeada *m.* instrument de corda percudida.
instrumento de cuerda pulsada *m.* instrument de corda pinçada.
instrumento de cuerda *m.* instrument de corda.
instrumento de percusión *m.* instrument de percussió.
instrumento de sonido determinado *m.* instrument de so determinat.
instrumento de sonido indeterminado *m.* instrument de so indeterminat.
instrumento de teclado *m.* instrument de teclat.
instrumento de viento *m.* instrument de vent.
instrumento de viento-madera *m.* instrument de vent de fusta.
instrumento de viento-metal *m.* instrument de vent de metall.
instrumento eléctrico *m.* instrument elèctric.
instrumento electrónico *m.* instrument electrònic.
instrumento natural *m.* instrument natural.
intensidad *f.* intensitat.
intercambio de voces *m.* intercanvi de veus.
interferencia *f.* interferència.
interludio *m.* interludi.
intermède [*fr.*] *m.* ***intermède.***
intermedio [*it.*] *m.* ***intermedio.***
intermezzo [*it.*] *m.* ***intermezzo.***
interpretación *f.* interpretació.
interpretar *v. tr.* interpretar.
intérprete *m.* y *f.* intèrpret.
intervalo *m.* interval.
intervalo cromático *m.* interval cromàtic.
intervalo justo *m.* interval just.
intervalo muerto *m.* interval mort.
intervalos ascendentes *m. pl.* intervals ascendents.
intervalos descendentes *m. pl.* intervals descendents.
introducción *f.* introducció.
introito *m.* introit.
invención *f.* invenció.
inversión *f.* inversió.
invitatorio *m.* invitatori.
isorritmia *f.* isorítmia.

J

jabeba *f.* xabeba, atzemara.
jam session [*ingl.*] *f.* *jam session.*
jazz [*ingl.*] *m.* *jazz.*
jazz band [*ingl.*] *m.* *jazz band.*
jazz fusión *m.* *jazz* fusió.
jazz rock [*ingl.*] *m.* *jazz rock.*
jazzista *m.* y *f.* jazzista (*o* jazziste -a).
jazzístico -ca *adj.* jazzístic -a.
jazzman [*ingl.*] *m.* *jazzman.*
jödel [*romanche*] *m.* iòdel.
jota *f.* jota.
juego *m.* joc.
juego de campanas *m.* joc de timbres.
juego de láminas *m.* joc de timbres.
juglar *m.* y *f.* joglar joglaressa.
juglaresco -ca *adj.* joglaresc -a.
justo -ta *adj.* just -a.

K

kabuki [*jap.*] *kabuki.*
kapellmeister [*al.*] *m.* *kapellmeister.*
kirie *m.* *kyrie* [*gr.*].
koto [*jap.*] *m.* *koto.*
kyrie [*gr.*] *m.* *kyrie.*

L

la *m.* la.
lámina *f.* làmina.
larghetto [*it.*] *adv.* y *m.* *larghetto.*
largo [*it.*] *adv.* y *m.* *largo.*
larigot [*fr.*] *m.* *larigot.*
látigo *m.* fuet.
laúd *m.* llaüt.
lauda *f.* lauda.
laudista *m.* y *f.* llaütista (*o* llaütiste -a).
lay *m.* lai.
lectura a primera vista *f.* lectura a primera vista.
legato [*it.*] *m.* *legato.*
leima *m.* leima.
leitmotiv [*al.*] *m.* *leitmotiv.*
lengüeta *f.* llengüeta, inxa.
lengüetería *f.* llengüeteria.
lengüetería de batalla *f.* llengüeteria de batalla.
lento [*it.*] *adv.* y *m.* *lento.*
letanía *f.* lletania.
letra *f.* lletra.
letrista *m.* y *f.* lletrista (*o* lletriste -a).
leyenda *f.* llegenda.
liber usualis [*latín*] *m.* *liber usualis.*
libretista *m.* y *f.* llibretista (*o* llibretiste -a).
libreto *m.* llibret.
licencia *f.* llicència.
lied [*al.*] *m.* *lied.*
ligado *m.* lligat.
ligadura *f.* lligadura.
ligar *v. tr.* lligar.
línea *f.* línia.
línea adicional *f.* línia addicional.

línea divisoria *f.* línia divisòria.
lira *f.* lira.
lírica *f.* lírica.
lírico -ca *adj.* líric -a.
litófono *m.* litòfon.
llevar el compás *loc. verb.* dur (*o* portar) el compàs.
loco [*it.*] *m.* ***loco.***
lombarda *f.* bombarda.
long play [*ingl.*] *m.* ***long play.***
longa *f.* longa.
louré [*fr.*] *m.* ***louré.***
LP *m.* LP.
lutier *m.* y *f.* lutier.

M

ma non troppo [*it.*] *loc. adv.* ***ma non troppo.***
macillo *m.* martellet.
macumba *f.* macumba.
madera *f.* fusta.
madrigal *m.* madrigal.
madrigal espiritual *m.* madrigal espiritual.
madrigalesco -ca *adj.* madrigalesc -a.
madrigalismo *m.* madrigalisme.
madrigalista *m.* y *f.* madrigalista (*o* madrigaliste -a).
madrigalístico -ca *adj.* madrigalístic -a.
madrigalizar *v. intr.* madrigalejar.
maestoso [*it.*] *adj.* y *m.* ***maestoso.***
maestro -tra *m.* y *f.* mestre -a.
maestro de capilla *m.* y *f.* mestre de capella.
magnetófono *m.* magnetòfon.
magníficat *m.* magníficat.
mainstream jazz [*ingl.*] *m.* ***mainstream jazz.***
malagueña *f.* malaguenya.
malambo *m.* ***malambo*** [*cast.*].
mambo *m.* mambo.
mancha *f.* manxa.
mandola *f.* mandola.
mandolina *f.* mandolina.
mandora *f.* mandora.
mango *m.* mànec.
manicordio *m.* manicord.
manierismo *m.* manierisme.
manivela *f.* maneta.
manual *m.* manual.
manubrio *m.* maneta (*f.*), manubri.
maqueta *f.* maqueta.
máquina de viento *f.* màquina de vent.
maraca *f.* maraca.
marcha *f.* marxa.
marcha armónica *f.* marxa harmònica.
mariachi *m.* ***mariachi*** [*cast.*].
marimba *f.* marimba.
marimba de tecomates *f.* marimba de tecomates.
martelé [*fr.*] *m.* ***martelé.***
martillo *m.* martellet.
martinete *m.* martinet.
master [*ingl.*] *m.* ***master.***
material temático *m.* material temàtic.
matraca *f.* carranc (*m.*), matraca.
máxima *f.* màxima.
mayor *adj.* major.
maza *f.* maça.
mazurca *f.* masurca.
mecanismo *m.* mecanisme.
mecanismo de escape *m.* mecanisme d'escapament.
mediante *f.* mediant.
medida *f.* mesura.
mélico -ca *adj.* mèlic -a.
melisma *m.* melisma.
melismático -ca *adj.* melismàtic -a.
melodía *f.* melodia.
melódica *f.* melòdica.
melódico -ca *adj.* melòdic -a.
mélodie [*fr.*] *f.* ***mélodie.***

melodioso -sa *adj.* melodiós -osa.
melodista *m.* y *f.* melodista (*o* melodiste -a).
melodrama *m.* melodrama.
melomanía *f.* melomania.
melómano -na *m.* y *f.* melòman -a.
melopea *f.* melopea.
membrana *f.* membrana.
membranófono -na *adj.* y *m.* membranòfon -a.
menor *adj.* menor.
mensuralismo *m.* mensuralisme.
mentonera *f.* barbada.
mesa armónica *f.* taula harmònica.
mesa de mezclas *f.* taula de mescles.
metal *m.* metall.
metalófono *m.* metal·lòfon.
método dodecafónico *m.* mètode dodecafònic.
métrica *f.* mètrica.
metro *m.* metre.
metrónomo *m.* metrònom.
mezclador de audio *m.* mesclador d'àudio.
mezclador de sonido *m.* mesclador de so.
mezza voce [*it.*] *loc. adv. mezza voce.*
mezzosoprano [*it.*] *f. mezzosoprano.*
***mezzosoprano* dramática** *f. mezzosoprano* dramàtica.
***mezzosoprano* ligera** *f. mezzosoprano* lleugera.
***mezzosoprano* lírica** *f. mezzosoprano* lírica.
mi *m.* mi.
micrófono *m.* micròfon.
microsurco *m.* microsolc.
microtonalidad *f.* microtonalitat.
microtono *m.* microtò.
middle jazz [*ingl.*] *m. middle jazz.*
milonga *f.* milonga.
milonguero -ra *m.* y *f.* milonguer -a.
mínima *f.* mínima.
minimalismo *m.* minimalisme.
ministril *m.* ministrer, ministril.
minstrel show [*ingl.*] *m. minstrel show.*
minué *m.* minuet.
minueto *m.* minuet.
mirlitón *m.* mirlitó.
misa *f.* missa.
misa baja *f.* missa baixa.
miserere *m.* miserere.
misterio *m.* misteri.
Misterio de Elche *m.* Misteri d'Elx.
mix [*ingl.*] *m. mix.*
mixtura *f.* mixtura.
modal *adj.* modal.
modalidad *f.* modalitat.
moderato [*it.*] *adv.* y *m. moderato.*
modernismo *m.* modernisme.
modo *m.* mode.
modo mayor *m.* mode major.
modo menor *m.* mode menor.
modo plagal *m.* mode plagal.
modulación *f.* modulació.
modulación enarmónica *f.* modulació enharmònica.
modulador *m.* modulador.
modular *v. intr.* modular.
momento musical *m.* moment musical.
monacordio *m.* manicord.
monocordio *m.* monocord.
monodia *f.* monodia.
monódico -ca *adj.* monòdic -a.
monodrama *m.* monodrama.
monofonía *f.* monofonia.
monofónico -ca *adj.* monofònic -a.
monoritmo *m.* monoritme.
monorrítmico -ca *adj.* monorítmic -a.
monotematismo *m.* monotematisme.
mordente *m.* mordent.
motete *m.* motet.
motetus [*latín*] *m. motetus.*
motivo *m.* motiu.
móvil *adj.* mòbil.
movimiento *m.* moviment.
movimiento contrario *m.* moviment contrari.
movimiento directo *m.* moviment directe.
movimiento oblicuo *m.* moviment oblic.
movimiento paralelo *m.* moviment paral·lel.
muestreador *m.* mostrejador.
multifonía *f.* multifonia.

multifónico -ca *adj.* multifònic -a.
multipista *adj. inv.* multipista.
muñeira *f.* munyeira.
musette [*fr.*] *f.* ***musette.***
music hall [*ingl.*] *m.* ***music hall.***
música *f.* música.
música abierta *f.* música oberta.
música clásica *f.* música clàssica.
música concreta *f.* música concreta.
música coral *f.* música coral.
música de cámara *f.* música de cambra.
música de conjunto *f.* música de conjunt.
música de escena *f.* música d'escena.
música de programa *f.* música de programa.
música descriptiva *f.* música descriptiva.
música disco *f.* música disco.
música electroacústica *f.* música electroacústica.
música electrónica *f.* música electrònica.
música étnica *f.* música ètnica.
música experimental *f.* música experimental.
música folclórica *f.* música folklòrica.
música incidental *f.* música incidental.
música instrumental *f.* música instrumental.
música ligera *f.* música lleugera.
música litúrgica *f.* música litúrgica.
música máquina *f.* música màquina.
música pop *f.* música pop.
música popular *f.* música popular.
música profana *f.* música profana.
música programática *f.* música programàtica.
música religiosa *f.* música religiosa.
música sacra *f.* música sacra.
música tonal *f.* música tonal.
música trovadoresca *f.* música trobadoresca.
música vocal *f.* música vocal.
musical *adj.* y *m.* musical.
musicalidad *f.* musicalitat.
musicar *v. tr.* musicar.
músico -ca *adj.* y *m.* y *f.* músic -a.
musicografía *f.* musicografia.
musicología *f.* musicologia.
musicológico -ca *adj.* musicològic -a.
musicólogo -ga *m.* y *f.* musicòleg -òloga.
musicomanía *f.* musicomania.
musicómano -na *adj.* y *m.* y *f.* musicòman -a.
mutación *f.* mutació.

N

nabla *m.* nabla.
nácara *f.* nacra.
nacionalismo musical *m.* nacionalisme musical.
nana *f.* cançó de bressol.
nasardo *m.* nasard.
natural *adj.* natural.
nebel *m.* nebel.
negra *f.* negra.
neobarroco *m.* neobarroc.
neoclasicismo *m.* neoclassicisme.
neuma *m.* neuma, pneuma.
neuma compuesto *m.* neuma compost.
neuma licuescente *m.* neuma liqüescent.
neuma simple *m.* neuma senzill.
neumático -ca *adj.* neumàtic -a.
new age [*ingl.*] *f.* ***new age.***
new wave [*ingl.*] *m.* ***new wave.***
nocturno *m.* nocturn.
noël [*fr.*] *m.* ***noël.***
non troppo [*it.*] *loc. adv.* ***non troppo.***
noneto *m.* nonet.
nota *f.* nota.
nota abierta *f.* nota oberta.

nota con puntillo *f.* nota amb punt.
nota de adorno *f.* nota d'adorn.
nota de paso *f.* nota de pas.
nota natural *f.* nota natural.
nota pedal *f.* nota pedal.
nota tapada *f.* nota tapada.
notación *f.* notació.
notación alfabética *f.* notació alfabètica.
notación daseiana *f.* notació daseiana.
notación diastemática *f.* notació diastemàtica.
notación neumática *f.* notació neumàtica.
notación proporcional *f.* notació proporcional.
novena *f.* novena.
nuez *f.* anoueta.

O

obbligato [*it.*] *adj.* y *m.* ***obbligato.***
obertura *f.* obertura.
obertura acústica *f.* obertura acústica.
obertura *da capo* *f.* obertura *da capo*.
obertura francesa *f.* obertura francesa.
obertura italiana *f.* obertura italiana.
obligado -da *adj.* y *m.* obligat -ada.
oboe *m.* oboé.
oboe de amor *m.* oboé d'amor.
oboísta *m.* y *f.* oboista (*o* oboiste -a).
obra musical *f.* obra musical.
obstinado -da *adj.* obstinat -ada.
ocarina *f.* ocarina.
octacordio *m.* octacordi.
octava *f.* octava.
octava corta *f.* octava curta.
octava disminuida *f.* octava disminuïda.
octavín *m.* octaví.
octeto *m.* octet.
oda *f.* oda.
ofertorio *m.* ofertori.
oficleido *m.* oficleide.
oído *m.* oïda (*f.*), orella (*f.*).
oído absoluto *m.* oïda absoluta (*f.*).
oído relativo *m.* oïda relativa (*f.*).
onda acústica *f.* ona acústica.
ondas Martenot *f. pl.* ones Martenot.
ondulé [*fr.*] *m.* ***ondulé.***
ópera *f.* òpera.
ópera ballet *f.* òpera ballet.
ópera bufa *f.* òpera bufa.
ópera cómica *f.* òpera còmica.
ópera de cámara *f.* òpera de cambra.
ópera seria *f.* òpera seriosa.
opereta *f.* opereta.
operístico -ca *adj.* operístic -a.
opus *m. inv.* opus.
oratorio *m.* oratori.
orfeón *m.* orfeó.
orfeónico -ca *adj.* orfeònic -a.
orfeonista *m.* y *f.* orfeonista (*o* orfeoniste -a).
organillo *m.* orguenet, orgue de maneta, piano de maneta, piano de manubri.
organista *m.* y *f.* organista (*o* organiste -a).
organístico -ca *adj.* organístic -a.
órgano *m.* orgue.
órgano electrónico *m.* orgue electrònic.
órgano mayor *m.* orgue major.
órgano portátil *m.* orgue portàtil.
órgano portativo *m.* orgue portàtil.
órgano positivo *m.* orgue positiu.
organología *f.* organologia.
organológico -ca *adj.* organològic -a.
ornamentación *f.* ornamentació.
ornamento *m.* ornament.
ornato *m.* ornament.
orquesta *f.* orquestra.
orquesta de cámara *f.* orquestra de cambra.
orquesta de cuerda *f.* orquestra de corda.

orquesta sinfónica *f.* orquestra simfònica.
orquestación *f.* orquestració.
orquestal *adj.* orquestral.
orquestar *v. tr.* orquestrar.
orquestina *f.* orquestrina.
ostinato [*it.*] *adj.* ***ostinato.***

P

pabellón *m.* pavelló.
pala *f.* pala.
paleografía musical *f.* paleografia musical.
palillo *m.* broqueta (*f.*).
palo *m.* ***palo*** [*cast.*].
pandereta *f.* pandereta.
pandero *m.* pandero.
pandora *f.* pandora.
pantalla acústica *f.* pantalla acústica.
pantomima *f.* pantomima.
pantonalidad *f.* pantonalitat.
paráfrasis *f.* paràfrasi.
parámetro *m.* paràmetre.
parodia *f.* paròdia.
parranda *f.* parranda.
parte *f.* part.
parte consiguiente *f.* part consegüent.
particella [*it.*] *f.* particel·la.
partiquino -na *m.* y *f.* partiquí -ina.
partita *f.* partita.
partitura *f.* partitura.
pasador de páginas *m.* y *f.* passador de pàgines.
pasaje *m.* passatge.
pasión *f.* passió.
pasodoble *m.* pasdoble.
pastiche *m.* pastitx.
pastilla *f.* pastilla.
pastoral *f.* pastoral.
pausa *f.* pausa.
pauta *f.* pauta.
pautado -da *adj.* pautat -ada.
pedal *m.* pedal.
pedal celeste *m.* pedal celest.
pedal de aproximación *m.* pedal d'aproximació.
pedal de expresión *m.* pedal d'expressió.
pedal de resonancia *m.* pedal de ressonància.
pedal de sordina *m.* pedal de sordina.
pedal tonal *m.* pedal tonal.
pedalero *m.* pedaler.
pentacordio *m.* pentacord.
pentagrama (o **pentágrama**) *m.* pentagrama.
pentatonal *adj.* pentatonal.
pentatónico -ca *adj.* pentatònic -a.
pentatonismo *m.* pentatonisme.
percusión *f.* percussió.
percusionista *m.* y *f.* percussionista (*o* percussioniste -a).
período (o **periodo**) *m.* període.
petenera *f.* ***petenera*** [*cast.*].
pianísimo *adv.* y *m.* ***pianissimo.***
pianista *m.* y *f.* pianista (*o* pianiste -a).
pianístico -ca *adj.* pianístic -a.
piano[1] *m.* piano.
piano[2] *adv.* y *m.* piano.
piano de cola *m.* piano de cua.
piano electrónico *m.* piano electrònic.
piano mecánico *m.* piano mecànic.
piano preparado *m.* piano preparat.
piano vertical *m.* piano vertical.
pianoforte *m.* ***pianoforte*** [*it.*].
pianola *f.* pianola.
pica *f.* pica.
picado *m.* picat.
picar *v. tr.* picar.
piccolo [*it.*] *m.* ***piccolo.***
pico *m.* bec.

pieza *f.* peça.
pífano *m.* pifre.
pinchadiscos *m.* y *f.* discjòquei.
pipiritaña *f.* sonador (*m.*).
pistón *m.* pistó.
pito *m.* xiulet, siurell.
pizzicato [*it.*] *m.* *pizzicato.*
placa *f.* placa.
plagal *adj.* plagal.
planctus [*latín*] *m.* *planctus.*
platillo *m.* bací.
platillos *m. pl.* plats, platerets.
plato *m.* plat.
plectro *m.* plectre.
pletina *f.* platina.
poema sinfónico *m.* poema simfònic.
polca *f.* polca.
policoral *adj.* policoral.
policoralidad *f.* policoralitat.
policordio *m.* policord.
polifonía *f.* polifonia.
polifónico -ca *adj.* polifònic -a.
polifonista *m.* y *f.* polifonista (*o* polifoniste -a).
polimodalidad *f.* polimodalitat.
polirritmia *f.* polirítmia.
politextualidad *f.* politextualitat.
politonal *adj.* politonal.
politonalidad *f.* politonalitat.
politonalismo *m.* politonalisme.
polonesa *f.* polonesa.
pomposo -sa *adj.* pompós -osa.
poner a tono *loc. verb.* posar a to.
pop *m.* pop.
pop rock [*ingl.*] *adj.* y *m.* *pop rock.*
popurrí *m.* popurri.
portamento *m.* portament.
portato [*it.*] *m.* *portato.*
posición *f.* posició.
positivo *m.* cadireta (*f.*).
postizas *f. pl.* postisses.
postludio *m.* postludi.
preludiar *v. intr.* preludiar.
preludio *m.* preludi.
preludio coral *m.* preludi coral.
prestissimo [*it.*] *adv.* y *m.* *prestissimo.*
presto [*it.*] *adv.* y *m.* *presto.*
prima *f.* prima.
prima donna [*it.*] *f.* *prima donna.*
primicerio *m.* primicer, primatxer.
principal *m.* principal.
profesor -ra *m.* y *f.* professor -a.
progresión *f.* progressió.
prolación *f.* prolació.
proposición *f.* proposició.
prosodia *f.* prosòdia.
prosódico -ca *adj.* prosòdic -a.
psicodelia *f.* psicodèlia.
psicodélico -ca *adj.* psicodèlic -a.
púa *f.* pua, plectre (*m.*).
puente *m.* pont, pontet.
pulsación *f.* pulsació.
pulsar *v. tr.* polsar.
punk [*ingl.*] *adj.* y *m.* y *f.* *punk.*
punk rock [*ingl.*] *adj.* y *m.* *punk rock.*
punta *f.* punta.
punteado *m.* punteig.
puntear *v. tr.* pinçar, puntejar.
puntillismo *m.* puntillisme.
punto *m.* punt.
puntillo *m.* punt.

Q

quadrivium [*latín*] *m.* *quadrivium.*
quena *f.* quena.
quinta *f.* quinta.
quintatono *m.* quintatò.
quinteto *m.* quintet.
quintillo *m.* cinquet.
quironimia (o **quironomía**) *f.* quironomia.

R

rabel *m.* rabec, rabequet, rebab.
radiocasete *m.* radiocasset.
ragtime [*ingl.*] *m.* ***ragtime.***
raï [*ingl.*] *m.* rai.
ranchera *f.* ranxera.
rap [*ingl.*] *m.* ***rap.***
rapear *v. intr.* rapejar.
rapero -ra *m.* y *f.* raper -a.
rapsodia *f.* rapsòdia.
rapsódico -ca *adj.* rapsòdic -a.
rascador *m.* rascador.
raseta *f.* raseta.
rastrillo *m.* raseta (*f.*).
rastrum [*latín*] *m.* ***rastrum.***
re *m.* re.
recitado *m.* recitat.
recital *m.* recital.
recitativo -va *adj.* recitatiu -iva.
redoblante *m.* redoblant.
redoblar *v. intr.* redoblar.
redoble *m.* redoble, redoblament.
redonda *f.* redona.
reducción *f.* reducció.
reducir *v. tr.* reduir.
reexposición *f.* reexposició.
reflexión *f.* reflexió.
refracción *f.* refracció.
regalía *f.* regalia.
reggae [*ingl.*] *adj.* y *m.* ***reggae.***
registración *f.* registració.
registrar *v. tr.* registrar.
registro *m.* registre.
regulador *m.* regulador.
relativo -va *adj.* relatiu -iva.
renacimiento *m.* renaixement.
reparto *m.* repartiment.
repentización *f.* lectura a primera vista.
repertorio *m.* repertori.
repetición *f.* repetició.
reproducción *f.* reproducció.
reproducir *v. tr.* reproduir.
réquiem *m.* rèquiem.
requinto *m.* requint.
resina *f.* resina.
resolución *f.* resolució.
resolver *v. tr.* resoldre.
resonador *m.* ressonador.
resonancia *f.* ressonància.
respiración *f.* respiració.
responsorio *m.* responsori.
respuesta *f.* resposta.
retardando *adv.* y *m.* retardant.
retraso *m.* retard.
retrógrado -da *adj.* retrògrad -a.
reverberación *f.* reverberació.
revista *f.* revista.
rhythm and blues [*ingl.*] *m.* ***rhythm and blues.***
riberenca *f.* riberenca.
riff [*ingl.*] *m.* ***riff.***
rigodón *m.* rigodon.
ritardando [*it.*] *adv.* y *m.* ***ritardando.***
ritenuto [*it.*] *adv.* y *m.* ***ritenuto.***
ritmo *m.* ritme.
ritornello [*it.*] *m.* ***ritornello.***
ritornelo *m.* ***ritornello.***
rock [*ingl.*] *adj.* y *m.* ***rock.***
rock and roll [*ingl.*] *m.* ***rock and roll.***
rock* duro** *m.* ***rock dur.
rock* sinfónico** *m.* ***rock simfònic.
rockabilly [*ingl.*] *m.* ***rockabilly.***
rodillera *f.* genollera.
romanticismo *m.* romanticisme.
romanza *f.* romança.
roncón *m.* gaita (*f.*), bunes (*f. pl.*).
ronda *f.* ronda.
rondalla *f.* rondalla.
rondó *m.* rondó.
roseta *f.* roseta.
rosetón *m.* roseta (*f.*).
rossiniano -na *adj.* rossinià -ana.
rota *f.* rota.
roulade [*fr.*] *m.* ***roulade.***
rubato [*it.*] *m.* ***rubato.***
ruggiero [*it.*] *m.* ***ruggiero.***
ruiseñor *m.* rossinyol.

rumba *f.* rumba.
rumba blanca *f.* rumba blanca.
rumba catalana *f.* rumba catalana.

S

sacabuche *m.* sacabutx.
saeta *f.* ***saeta*** [*cast.*].
salmo *m.* salm.
salmodia *f.* salmòdia.
salmodiar *v. intr.* salmodiar, salmejar.
salpinx *m.* salpinx.
salsa *f.* salsa.
saltador *m.* saltador.
salterio *m.* salteri.
Salve Regina *f.* Salve Regina.
samba *f.* samba.
sambuca *f.* sambuca.
sampler [*ingl.*] *m.* ***sampler.***
sanctus *m. inv.* sanctus.
sarabanda *f.* sarabanda.
sardana *f.* sardana.
sarrusófono *m.* sarrussòfon.
sautillé [*fr.*] *m.* ***sautillé.***
saxcorno (o **saxhorno**) *m.* saxhorn.
saxo *m.* saxo.
saxofonista *m.* y *f.* saxofonista (*o* saxofoniste -a).
saxófono (o **saxofón**) *m.* saxòfon (*o* saxofon).
scherzo [*it.*] *m.* ***scherzo.***
schola [*latín*] *f.* ***schola.***
scratch [*ingl.*] *m.* ***scratch.***
sección *f.* secció.
sección final *f.* secció final.
sección rítmica *f.* secció rítmica.
secreto *m.* secret.
secuencia *f.* seqüència.
secuenciador *m.* seqüenciador.
seguidillas *f. pl.* ***seguidillas*** [*cast.*].
segunda *f.* segona.
segunda mayor *f.* segona major.
segunda menor *f.* segona menor.
semibreve *f.* semibreu.
semicadencia *f.* semicadència.
semicorchea *f.* semicorxera.
semicromático -ca *adj.* semicromàtic -a.
semifusa *f.* semifusa.
semigarrapatea *f.* semigarrapatea.
semimínima *f.* semimínima.
semioctava *f.* semioctava.
semiología *f.* semiologia.
semiópera *f.* semiòpera.
semiotecnia *f.* semiotècnia.
semiótica *f.* semiòtica.
semitónico -ca *adj.* semitònic -a.
semitono *m.* semitò.
sencillo *m.* ***single*** [*ingl.*].
sensible *f.* sensible.
septeto *m.* septet, septimí.
septillo *m.* setet.
séptima *f.* sèptima.
séptima mayor *f.* sèptima major.
séptima menor *f.* sèptima menor.
serenata *f.* serenata.
serial *adj.* serial.
serialismo *m.* serialisme.
serie *f.* sèrie.
serie ascendente *f.* sèrie ascendent.
serie descendente *f.* sèrie descendent.
serpentón *m.* serpentó.
sesquialtera *f.* sesquiàltera.
sevillanas *f. pl.* sevillanes.
sexta *f.* sexta.
sexteto *m.* sextet.
sextillo *m.* siset.
si *m.* si.
sierra musical *f.* xerrac (*m.*).
signo *m.* signe.
silbato *m.* xiulet, siurell.
silencio *m.* silenci.
simandre *m.* simandre.

síncopa *f.* síncope.
sincopado -da *adj.* y *m.* sincopat -ada.
sincopar *v. tr.* sincopar.
sinfonía *f.* simfonia.
sinfónico -ca *adj.* simfònic -a.
sinfonieta *f.* simfonieta.
single [*ingl.*] *m.* ***single.***
sintetizador *m.* sintetitzador.
sintetizador de voz *m.* sintetitzador de veu.
sintonía *f.* sintonia.
siringa *f.* siringa.
sistema *m.* sistema.
sistema pentatónico *m.* sistema pentatònic.
sistro *m.* sistre.
sitar *m.* sitar.
ska [*ingl.*] *m.* ***ska.***
sobreagudo -da *adj.* sobreagut -uda.
sol *m.* sol.
soleá *f.* ***soleá*** [*cast.*].
solfa *f.* solfa.
solfeador -ra *adj.* y *m.* y *f.* solfejador -a.
solfear *v. tr.* solfejar.
solfeo *m.* solfeig.
solfista *m.* y *f.* solfista (*o* solfiste -a).
solista *adj.* y *m.* y *f.* solista (*o* soliste -a).
solmización *f.* solmització.
solmizar *v. tr.* solmitzar.
solo *m.* solo.
son *m.* ***son*** [*cast.*].
sonador -ra *adj.* y *m.* sonador -a.
sonaja *f.* sonall (*m.*), sonalla.
sonata *f.* sonata.
sonatina *f.* sonatina.
sonido *m.* so.
sonido concomitante *m.* so concomitant.
sonido diferencial *m.* so diferencial.
sonido resultante *m.* so resultant.
sonoridad *f.* sonoritat.
sonorización *f.* sonorització.
soplete *m.* bufador.
soplido *m.* bufit.
sopranista *m.* sopranista (*o* sopraniste -a).
soprano *adj.* y *m.* y *f.* soprano.
soprano de *coloratura* *f.* soprano de *coloratura*.
soprano dramática *f.* soprano dramàtica.
soprano ligera *f.* soprano lleugera.
soprano lírica *f.* soprano lírica.
sordina *f.* sordina.
sostenido -da *adj.* y *m.* sostingut -uda.
sotto voce [*it.*] *loc. adv.* y *m.* ***sotto voce.***
soul [*ingl.*] *m.* ***soul.***
soul jazz [*ingl.*] *m.* ***soul jazz.***
sousafón (o **sousáfono**) *m.* sousàfon.
spiccato [*it.*] *m.* ***spiccato.***
staccato [*it.*] *m.* ***staccato.***
stradivarius [*it.*] *m. inv.* ***stradivarius.***
subdivisión *f.* subdivisió.
subdominante *f.* subdominant.
subir *v. intr.* apujar-se.
suboctava *f.* suboctava.
subsistema *m.* subsistema.
suite [*fr.*] *f.* ***suite.***
sujeto *m.* subjecte.
superdominante *f.* superdominant.
supertónica *f.* supertònica.
surco *m.* solc.
suspensión *f.* suspensió.
swing [*ingl.*] *m.* ***swing.***

T

tablatura *f.* tabulatura.
tacto *m.* tacte, tactus.
talón *m.* taló.
tambor *m.* tambor, tabal.
tambora *f.* tambora, tabala.
tamborrada (o **tamborada**) *f.* tabalada.
tamborear *v. intr.* tamborinejar, tamborejar, tamborinar.

tamboril *m.* tabalet, tamborí.
tamborilear *v. intr.* tamborinejar, tamborejar, tamborinar.
tamborilero -ra *m.* y *f.* tabaleter -a, tabaler -a, tamborer -a, tamboriner -a.
tamtan *m.* tam-tam.
tango *m.* tango.
tanguero -ra *m.* y *f.* tanguista (*o* tanguiste -a).
tanguista *m.* y *f.* tanguista (*o* tanguiste -a).
tapa armónica *f.* tapa harmònica.
tarantela *f.* tarantel·la.
tarara *f.* tarara.
tarota *f.* tarota.
teatro *m.* teatre.
teatro musical *m.* teatre musical.
tecla *f.* tecla.
teclado electrónico *m.* teclat electrònic.
teclista *m.* y *f.* teclista (*o* tecliste -a).
tecno *adj.* y *m.* ***techno*** [*ingl.*].
tedéum *m.* tedèum.
telonero -ra *m.* y *f.* teloner -a.
tema *m.* tema.
temblante *m.* trémolo.
temperado *m.* temprament.
templador *m.* temprador.
templar *v. tr.* temprar.
tempo [*it.*] *m.* ***tempo.***
tenor *adj.* y *m.* tenor.
tenor cómico *m.* tenor còmic.
tenor dramático *m.* tenor dramàtic.
tenor ligero *m.* tenor lleuger.
tenor lírico *m.* tenor líric.
tenora *f.* tenora.
tenuto [*it.*] *m.* ***tenuto.***
tercera *f.* tercera.
terceto *m.* tercet.
ternario -ria *adj.* ternari -ària.
tesis *f.* tesi.
tesitura *f.* tessitura.
tético -ca *adj.* tètic -a.
tetracordio *m.* tetracord.
tetragrama *m.* tetragrama.
tetralogía *f.* tetralogia.
tible *m.* tible.
tiempo *m.* temps.
timbal *m.* timbal, timbala (*f.*).
timbalear *v. intr.* timbalejar.
timbalero -ra *m.* y *f.* timbaler -a.
timbrado -da *adj.* timbrat -ada.
timbrar *v. tr.* timbrar.
timbre *m.* timbre.
timple *m.* timple.
tiorba *f.* tiorba.
tiple 1. *m.* [instrumento] guitarró. **2.** *m.* y *f.* [soprano] tiple.
tirade [*fr.*] *f.* ***tirade.***
tirana *f.* tirana.
tirolesa *f.* tirolesa.
tocadiscos *m. inv.* giradiscs, tocadiscs.
tocador -ra *adj.* y *m.* y *f.* tocador -a.
tocar *v. tr.* tocar.
tocata *f.* tocata.
tonada *f.* tonada.
tonadilla *f.* tonadeta.
tonal *adj.* tonal.
tonalidad *f.* tonalitat.
tónica *f.* tònica.
tono *m.* to.
toque *m.* toc.
tracto *m.* tractus.
transcribir *v. tr.* transcriure.
transcripción *f.* transcripció.
transportar *v. tr.* transportar.
transpositor -ra *adj.* y *m.* transpositor -a.
trascribir *v. tr.* transcriure.
trascripción *f.* transcripció.
trasponer *v. tr.* transposar.
trasportar *v. tr.* transportar.
traspositor -ra *adj.* y *m.* transpositor -a.
traste *m.* trast.
trastear *v. tr.* trastejar.
trémolo *m.* trémolo.
tresillo *m.* treset.
tríada *f.* tríada.
triángulo *m.* triangle, ferrets (*pl.*).
tricinium [*latín*] *m.* ***tricinium.***
tricordio *m.* tricord.
trinado *m.* trinat.
trinar *v. intr.* trinar, refilar.
trino *m.* trinat, refilet.
trío *m.* trio.
trítono *m.* tríton.
trombón *m.* trombó.

trombón de pistones *m.* trombó de pistons.
trombón de varas *m.* trombó de colissa, trombó de vares.
trombonista *m.* y *f.* trombonista (*o* tromboniste -a).
trompa *f.* trompa.
trompeta *f.* trompeta.
trompetería *f.* trompeteria.
trompetista *m.* y *f.* trompetista (*o* trompetiste -a).
trovador -ra *m.* y *f.* trobador -a.
tuba *f.* tuba.
tubo *m.* tub.
tudel *m.* tudell.
tuna *f.* estudiantina, *tuna* [*cast.*].

U

ukelele *m.* ukulele.
unisonancia *f.* unisonància.
unisonante *adj.* unisonant.
unísono -na *adj.* y *m.* uníson -a.
ut *m.* ut.

V

valor *m.* valor.
vals *m.* vals.
válvula *f.* vàlvula.
vara *f.* colissa.
variación *f.* variació.
varilla *f.* vareta, barnilla.
varillaje *m.* varetatge, barnillatge.
verismo *m.* verisme.
verista *adj.* y *m.* y *f.* verista (*o* veriste -a).
versador -ra *m.* y *f.* versador -a.
versículo *m.* versicle.
versionar *v. tr.* versionar.
verso *m.* vers.
vibración *f.* vibració.
vibráfono *m.* vibràfon.
vibrar *v. intr.* vibrar.
vibrato [*it.*] *m.* *vibrato.*
videoclip *m.* videoclip.
viento *m.* vent.
vihuela de arco *f.* viola de gamba, viola d'arc.
vihuela de mano *f.* viola de mà.
vihuela de péñola *f.* viola de ploma.
vihuela de pluma *f.* viola de ploma.
vihuela de rueda *f.* viola de roda.
vihuela española *f.* viola de mà.
villancico *m.* nadala (*f.*), villancet.
vina *f.* vina.
vinilo *m.* vinil.
viola *f.* viola.
viola da gamba *f.* viola de gamba, viola d'arc.
viola de amor *f.* viola d'amor.
viola de arco *f.* viola de gamba, viola d'arc.
viola de fado *f.* viola de fado.
viola de rueda *f.* viola de roda.
violero -ra *m.* y *f.* violer -a.
violín *m.* violí.
violín primero *m.* y *f.* violinista primer.
violinista *m.* y *f.* violinista (*o* violiniste -a).
violista *m.* y *f.* violista (*o* violiste -a).
violón *m.* violó.

violonchelista *m.* y *f.* violoncel·lista (*o* violoncel·liste -a).
violonchelo *m.* violoncel.
virginal *m.* virginal.
virginalista *m.* y *f.* virginalista (*o* virginaliste -a).
virolai *m.* virolai.
virtuosismo *m.* virtuosisme.
virtuosístico -ca *adj.* virtuosístic -a.
virtuoso -sa *m.* y *f.* virtuós -osa.
vivace [*it.*] *adv.* y *m.* ***vivace.***
vocal *adj.* vocal.
vocalista *m.* y *f.* vocalista (*o* vocaliste -a).
vocalización *f.* vocalització.
vocalizar *v. intr.* vocalitzar.
volumen *m.* volum.
voluta *f.* voluta.
voz *f.* veu.
voz bitonal *f.* veu bitonal.
voz blanca *f.* veu blanca.
voz celeste *f.* veu celest.
voz de cabeza *f.* veu de cap.
voz de garganta *f.* veu de gola.
voz de pecho *f.* veu de pit.
voz flexible *f.* veu flexible.

W

wagneriano -na *adj.* y *m.* y *f.* wagnerià -ana.
wagnerismo *m.* wagnerisme.
wagnerista *m.* y *f.* wagnerista (*o* wagneriste -a).
walkman [*ingl.*] *m.* ***walkman.***

X

xàquera [*val.*] *f.* xàquera.
xilofonista *m.* y *f.* xilofonista (*o* xilofoniste -a).
xilófono (o **xilofón**) *m.* xilòfon (*o* xilofon).

Z

zambomba *f.* simbomba.
zampoña *f.* pitaina, bufacanyes (*m. inv.*).
zanfonía *f.* samfoina, viola de roda.
zapatilla *f.* sabatilla.
zarabanda *f.* sarabanda.
zarzuela *f.* sarsuela.
zoque *m.* taló.
zorcico *m.* ***zortziko*** [*vasco*].

APÈNDIX II

VOCABULARI ANGLÉS - VALENCIÀ

A

A la, A.
a cappella *a cappella*.
a duet (or **for three voices**, or **for four voices**) a dos (*o* tres, *o* quatre) veus.
a tempo *a tempo*.
abbreviation abreviatura.
absolute pitch oïda absoluta.
accent accent.
accentuate accentuar.
accidental accident.
accompaniment acompanyament.
accompanist acompanyant.
accompany acompanyar.
accordion acordió.
accordionist acordionista (*o* acordioniste -a).
achromatic acromàtic -a.
acid house *acid house*.
acid jazz *acid jazz*.
acoustic guitar guitarra acústica.
acoustic instrument instrument acústic.
acoustic wave ona acústica.
acoustics acústica.
act acte.
adagietto *adagietto*.
adagio *adagio*.
adapt adaptar.
adaptation adaptació.
adding of a soundtrack sonorització.
additional line línia addicional.
additive rhythm amalgama.
aeolian harp arpa eòlica.
aeoliphone eolífon.
aerophone aeròfon -a.
agogic agògic -a.
agogic accent accent agògic.
agogics agògica.
air compressor bufador.
air reed làmina.
albogón gralla.
album àlbum.
aleatory music música aleatòria.
all together a cor.
allegretto *allegretto*.
allegro *allegro*.
aloud alt.
alphabet notation notació alfabètica.
alter alterar.
alteration alteració.
altered chord acord alterat.
alto contralt.
ambiophony ambiofonia.
ambit àmbit.
amplifier amplificador.
amplitude amplitud.
an adaptable voice veu flexible.
anacrusis anacrusi.
anafil anafil, nafil.
anafil player anafiler -a.
analog recording gravació analògica.
andante *andante*.
andantino *andantino*.
anemochord anemocordi.
angklung *angklung*.
answer resposta.
antecedent antecedent, proposició.
anthem himne.
anthology antologia.
anticipation anticipació.
antiphonal antifònic -a.
antiphonary antifonari.
antiphony antífona.
appoggiatura *appoggiatura*.
arabesque arabesc -a.
archlute arxillaüt.
aret aret.
aria ària.
arietta arieta.
arpeggiate arpegiar.
arpeggio arpegi.
arrange arranjar.
arrangement arranjament.
arranger arranjador -a.
ars antiqua *ars antiqua*.
ars nova *ars nova*.

arsis arsi.
art rock *art rock*.
articulate articular.
articulation articulació.
artificiality artifici.
artist artista (*o* artiste -a).
ascending ascendent.
ascending interval intervals ascendents.
ascending serie sèrie ascendent.
asynchronous asíncron -a.
atabaque *atabaque*.
atonality atonalitat.
attacca atac.
aubade albada.
aubade composer albader -a.
aubade singer albader -a.
audience auditori.
audio àudio.
audio mixer mesclador d'àudio, taula de mescles.
audio tape casset.
audition audició.
auditorium auditori.
augmentation augmentació.
augmented augmentat -ada.
aulos aulos.
authentic autèntic -a.
authentic cadence cadència autèntica.
axabeba xabeba.

B

B si, B.
backbeat *backbeat*.
background music música d'escena.
background *background*.
bafle campana acústica.
bag sac.
bagatelle bagatel·la.
bagpiper gaiter -a, cornamuser -a.
bagpipes gaita, cornamusa, sac de gemecs, buna.
baguala *baguala*.
bakalao *bakalao*.
balalaika balalaica.
ball ball, ballada, dansa.
ballad **1.** balada, **2.** cantilena.
bambula bambula.
band banda, conjunt.
band musician professor -a.
band of streets musicians rondalla.
bandolin bandolí.
bandoneón bandoneó.
***bandoneón* player** bandoneonista (*o* bandoneoniste -a).
bandura bandura.
bandurria bandúrria.
***bandurria* player** bandurrista (*o* bandurriste -a).
banjo banjo.
bar **1.** barra de compàs. **2.** celleta, compàs. **3.** barra. **4.** làmina. **5.** rastral.
bar rest compàs d'espera.
barbiton baríton.
barcarole barcarola, barquerota.
bariolage *bariolage*.
baritone **1.** baritonat -ada. **2.** baríton.
bar line línia divisòria.
Baroque Revival neobarroc.
baroque barroc.
barrel barrilet.
barrel organ **1.** piano de maneta, piano de manubri, manubri. **2.** orguenet, orgue de maneta.
bass baix -a.
bass bar barra harmònica.
bass drum bombo, caixa grossa.
bass drum player bombo.
bass guitar baix elèctric.
bass saxhorn bombardó.
bass stop bordó.
bass string bordó.

basset horn *corno di bassetto*.
bassist baixista (*o* baixiste -a).
basso cantante baix lleuger.
basso profondo baix profund.
bassoon fagot, baixó.
bassoonist fagotista (*o* fagotiste -a), baixonista (*o* baixoniste -a).
baton batuta.
battaglia batalla.
be off-pitch calar.
be out of tune desafinar, dissonar, discordar.
beat **1.** batre. **2.** batut. **3.** *beat*. **4.** pulsació. **5.** toc.
beat the small drum timbalejar.
bebop *bebop*.
being out of tune desafinació.
bel canto *bel canto*.
bell campana.
bellow manxa.
bell-ringer campanòleg.
bendir *bendir*.
berceuse *berceuse,* cançó de bressol.
berimbau *berimbau*.
beveled aerophone aeròfon de bisell.
big band *big band*.
bijuga cither pandora.
binary binari -ària.
binary form forma binària.
birimbau *birimbau*.
bit part partiquí -ina.
bithematic bitemàtic -a.
bitonal bitonal.
bitonality bitonalitat.
biwa *biwa*.
blow bufit.
blow pipe bufador.
blower manxa.
blue note *blue note*.
blues *blues*.
bolero bolero.
bombard bombarda.
bongo bongo.
boogie-woogie bugui-bugui.
bop *bop*.
bossa nova *bossa nova*.
bottom fons.
bottom board secret.
bourdon bordó.
bouzouki *bouzouki*.
bow **1.** arquet, arc. **2.** arc musical.
bow maker arqueter -a.
bow stroke arcada, colp d'arquet.
bowed instrument instrument d'arquet (*o* d'arc).
bowed lyre rota.
bowed string instrument instrument de corda fregada.
boy *soprano* tiple.
brass metall.
bravura *bravura*.
break *break*.
breath mark respiració.
breve **1.** quadrada. **2.** breu.
brevis quadrada.
bridge pont, pontet, claviller.
brushes granereta.
buffo buf -a.
bugle **1.** clarí. **2.** corneta. **3.** bugle. **4.** aeròfon de broquet.
bugle player clarí.
bugler corneta.
bulerías buleries.
burlesque burlesca.
button botó.

C

C do, C.
cabaletta *cabaletta*.
caccia caça.
cacophonic cacofònic -a.

cacophony cacofonia.
cadence **1.** cadència. **2.** clàusula.
cadenza cadència.
cadereta cadireta.
caesura cesura.
canon cànon.
canonic imitation imitació canònica.
cantabile *cantabile*.
cantaor -ra *cantaor -a*.
cantata cantata.
canticle càntic.
cantilena cantilena.
canzona *canzona*.
canzone *canzone*.
canzonetta *canzonetta*.
capo celleta.
capriccio capritxo.
carillon carilló.
cassation cassació.
cassette casset.
cast repartiment.
castanets castanyoles, castanyetes, postisses.
castrato *castrato*.
Catalan rumba rumba catalana.
cavatina cavatina.
CD CD, cedé, disc compacte.
celesta celesta.
celeste celesta.
celeste pedal pedal celest.
cellist violoncel·lista (*o* violoncel·liste -a).
cello violoncel.
cent cent.
cento centó.
cha-cha-cha txa-txa-txa.
chaconne xacona.
chamber music música de cambra.
chamber opera òpera de cambra.
chamber orchestra orquestra de cambra.
change in voice mutació.
change of mode mutació.
change of tone mutació.
channel canal.
chant cant, cantilena.
chanter **1.** caramella. **2.** tudell.
chapel master mestre de capella.
character indication indicació de caràcter.
characteristic note característica.
charango *charango*.
charleston cymbal xarleston.
cheironomy quironomia.
chest voice veu de pit.
chimes **1.** campana tubular. **2.** carilló.
chin rest barbada.
Chinese box caixa xinesa.
chirimía **1.** xeremia. **2.** gralla, grall.
***chirimía* player** **1.** xeremier -a. **2.** graller -a.
choir **1.** cor. **2.** coral. **3.** capella.
choir book cantoral.
choirboy escolà.
choirboys escolania.
choral coral.
choral fantasy fantasia coral.
choral fugue fuga coral.
choral music música coral.
choral singer orfeonista (*o* orfeoniste -a).
choral singing cant coral.
choral society orfeó.
chorale coral.
chorale prelude preludi coral.
chord acord.
chorus **1.** cor, coral. **2.** tornada, refrany, recoble.
chorus singer orfeonista (*o* orfeoniste -a).
Christian music música sacra.
Christmas carol **1.** nadala, villancet. **2.** *noël*.
chromatic cromàtic -a.
chromatic instrument instrument cromàtic.
chromatic interval interval cromàtic.
chromatic scale escala cromàtica.
chromatically cromàticament.
chromatism cromatisme.
cimbalom cimbalom.
cithara cítara.
cithern cítara.
citole cítola.
citre cítara.
cittern cistre.
clarinet clarinet.

clarinetist player clarinetista (*o* clarinetiste -a).
classical clàssic -a.
classical guitar guitarra clàssica.
classical music música clàssica.
classical period music classicisme.
clavichord clavicordi, escaquer.
clavichordist clavicordista (*o* clavicordiste -a).
clavioline *clavioline*.
claviorganum claviorgue.
closed form forma tancada.
coda coda.
code postludi.
codetta *codetta*.
colophony colofònia.
color color.
coloration color.
coloratura *coloratura*.
coloratura soprano soprano de *coloratura*.
colour color.
column columna.
combination combinació.
combo combo.
come in entrar.
comic buf -a.
comic opera òpera còmica.
comma coma.
compact disc disc compacte, compacte.
complement complement.
compose compondre.
compose madrigals madrigalejar.
composer compositor -a.
composition composició.
compound neume neuma compost.
compressed score particel·la.
concatenation encadenament.
concent concent.
concert concert, audició.
concert artist concertista (*o* concertiste -a).
concertante concertant.
concerted concertat -ada.
concertina concertina.
concertino concertino.
concertistic concertístic -a.
concerto grosso *concerto grosso*.
conclusion conclusió.
conducting direcció.
conductor director -a.
conductus *conductus*.
conga conga.
conjunct conjunt -a.
consequent consegüent.
conservatoire conservatori.
conservatory conservatori.
console consola.
consonance consonància.
consonant consonàntic -a.
contrabass contrabaix.
contrabassoon contrafagot, contrabaixó.
contradance contradansa.
contralto contralt.
contrapuntal contrapuntístic -a.
contrapuntist contrapuntista (*o* contrapuntiste -a).
contrary contrari -ària.
contrary motion moviment contrari.
cool jazz *cool jazz*.
copla copla.
cor anglais corn anglés.
cornet **1.** corneta. **2.** corneta de claus. **3.** cornetí.
corranda corranda.
corrido *corrido*.
counterexposition contraexposició.
counter-fugue contrafuga.
countermelody contracant.
counterpart contrapart.
counterpoint contrapunt.
countersubject contrasubjecte.
countertenor contratenor.
country *country*.
couplet cuplet.
couplet singer cupletista (*o* cupletiste -a).
coupling acoblament.
cover versionar.
cradle song cancó de bressol.
crank maneta, manubri.
crescendo *crescendo*.
crook tudell.
crossing encreuament.
crotal cròtals.

crotchet 1. negra. 2. semimínima.
cumbia cúmbia.
cyclic form forma cíclica.
cyclical cíclic -a.
cymbal bací.
cymbal player cimbaler -a.
cymbalist cimbaler -a.
cymbals 1. platerets, plats. 2. címbals. 3. albocs.

D

D re, D.
da capo *da capo*.
da capo aria *aria da capo*.
***da capo* overture** obertura *da capo*.
Dada dadaisme.
Dadaism dadaisme.
dal segno *dal segno*.
damenization damenització.
damper apagador, batent.
damper pedal pedal de ressonància.
dance ball, ballada, dansa.
dance orchestra orquestrina.
danceable ballable.
darbuka darbuka.
daseian notation notació daseiana.
dasian notation notació daseiana.
dead interval interval mort.
debla *debla*.
decet *dixtuor*.
decibel decibel.
decrescendo *decrescendo*.
deep baix -a, greu.
degree grau.
delay eco.
demo maqueta.
demo tape maqueta.
descending descendent.
descending interval intervals descendents.
descending serie sèrie descendent.
descriptive music música descriptiva.
détaché *détaché*.
determined sound instrument instrument de so determinat.
development desenrotllament.
diacord dicord.
dialogue diàleg.
diapason diapasó.
diapente diapente.
diaphony diafonia.
diastema diastema.
diastematy diastematia.
diastemic notation notació diastemàtica.
Diatessaron diatessaron.
diatonic diatònic -a.
diatonic scale escala diatònica.
diatonicism diatonia.
diatonism 1. diatonisme. 2. diatonia.
dicord dicord.
diction dicció.
didge didjeridú.
didgeridoo didjeridú.
Dies irae *dies irae*.
diesis diesi.
diferencia diferència.
digital audio tape casset digital.
digital cassette casset digital.
digital piano piano electrònic.
digital recording gravació digital.
dilettante diletant.
diminished disminuït -ïda.
diminished octave octava disminuïda.
diminuendo *diminuendo*.
diminution disminució.
direct motion moviment directe.
dirge plany, complanta, *endecha*.
disc disc.
disc jockey discjòquei, *disc jockey*.
discant discant.

disco música disco.
discographic discogràfic -a.
discography discografia.
discordant desacordat, discordant, discorde.
disjunct disjunt -a.
disposition disposició.
dissonance desafinament, dissonància, discordança.
dissonant dissonant.
distortion distorsió.
distortion device distorsionador.
distortion effect efecte distorsionador.
dithyramb ditirambe.
ditone díton.
ditty tonadeta.
divertimento *divertimento*.
divertissement *divertissement*.
dixie *dixie*.
dixieland jazz *dixieland jazz*.
Dobro *dobro*.
dodecaphonic dodecafònic -a.
dodecaphonic method mètode dodecafònic.
dodecaphony dodecafonisme.
dodecatonic dodecatònic -a.
dodecatony dodecatonisme.
dolçaina dolçaina.
***dolçaina* player** dolçainer -a.
dominant dominant.
Dominican drum tabala, tambora.
dot punt.
double[1] doble.
double[2] *double*.
double bar line doble barra.
double bass contrabaix, violó, verra.
double bassoon contrafagot, contrabaixó.
double counterpoint contrapunt doble.
double flat doble bemoll.
double flute gargaver.
double sharp doble sostingut.
double voice veu bitonal.
double-bass player contrabaixista (*o* contrabaixiste -a).
double-reed pipe aeròfon de llengüeta doble.
doxology doxologia.
dramatic baritone baríton dramàtic.
dramatic *mezzo-soprano* *mezzosoprano* dramàtica.
dramatic *soprano* soprano dramàtica.
dramatic tenor tenor dramàtic.
dramma giocoso *dramma giocoso*.
dramma per musica *dramma per musica*.
drawing dibuix.
dress rehearsal assaig general.
drone gralla.
drum **1.** tambor. **2.** caixa. **3.** tamborinejar, tamborejar, tamborinar.
drum kit bateria.
drummer **1.** tamboriner -a, tamborer -a, tambor. **2.** tabaleter -a. **3.** bateria.
drumroll redouble, redoblament.
drums bateria.
drumstick **1.** broqueta. **2.** maça.
dualism dualisme.
duet duo, duet.
duet singer duetista (*o* duetiste -a).
duettist duetista (*o* duetiste -a).
dulcian baixó.
dumb pipe canonge.
duolet doset.
duple time compàs binari.
duration duració.
dux dux.
dyad díada.
dynamic accent accent dinàmic.
dynamic indication indicació dinàmica.
dynamics dinàmica.

E

E mi, E.
ear oïda, orella.
earphones auricular.
easy listening música lleugera.
echo eco.
eclogue ègloga.
ecphonetic ecfonètic -a.
E-flat clarinet requint.
electric acoustic guitar guitarra electroacústica.
electric guitar guitarra elèctrica.
electric musical instrument instrument elèctric.
electroacoustic music música electroacústica.
electronic bagpipes gaita electrònica.
electronic keyboard teclat electrònic.
electronic music música electrònica.
electronic musical instrument instrument electrònic.
electronic organ orgue electrònic.
electronic piano piano electrònic.
electrophone electròfon
electrophonic electròfon -a.
elevation elevació.
Elx Mystery Play Misteri d'Elx.
emission emissió.
encore bis.
end button botó.
ending casella d'acabament.
endpin pica.
English horn corn anglés.
enharmonic **1.** enharmònic. -a. **2.** equisonància.
enharmonic modulation modulació enharmònica.
enharmony enharmonia.
ensalada ensalada.
ensemble conjunt.
entremés entremés.
entry entrada.
episema episema.
episode episodi.
equaliser equalitzador.
equalizer equalitzador.
escape note escapada.
escapement escapament.
escapement mechanism mecanisme d'escapament.
estampida estampida.
ethnic music música ètnica.
ethnomusicology etnomusicologia.
étude estudi.
euphonist bombardí.
euphonium **1.** bombardí. **2.** eufoni.
euphoniumist bombardí.
experimental music música experimental.
exposition exposició.
expression indication indicació d'expressió.
expressionism expressionisme.

F

F fa, F.
faburden *faburden*.
facade façana.
fado fado.
fagottino *fagottino*.
fagotto fagot.
false note gall.
falsetto falset.
family família.
fandango fandango.

fandanguillo *fandanguillo*.
fanfare **1.** xaranga. **2.** fanfàrria, fanfara.
fantasiestücke *fantasiestück*.
fantasy fantasia.
farce farsa.
farcical buf -a.
farruca farruca.
faux bourdon fals bordó.
f-hole calat, efe.
fiato *fiato*.
fidelity fidelitat.
field of intonation camp d'entonació.
fife pifre.
fifth quinta.
fifth chord acord de quinta.
figuration figuració.
figured bass baix continu.
filter filtre.
final final.
finale *finale*.
finalis *finalis*.
finger digitar.
finger hole tallavent.
fingerboard batedor.
fingered digitat -ada.
fingering digitació.
fioritura floritura, *fioritura*.
first violin violinista primer.
five-tone scale escala pentatònica.
flageolet flageolet.
flamenco flamenc, cant flamenc.
***flamenco* guitar** guitarra flamenca.
***flamenco* singer** *cantaor-a*.
flat bemoll. *flamenco* singer
flautado flautat.
flautist flautista (*o* flautiste -a).
flexatone flexaton.
flugelhorn fiscorn.
flugelhorn player fiscorn.
flute **1.** flauta. **2.** aeròfon de bisell.
flute player flautista (*o* flautiste -a).
flutter-tonguing *frullatto*.
Fluxus *fluxus*.
folia follia.
folk *folk*.
folk band cobla.
folk music música folklòrica.
folk rock *folk rock*.
folk song música popular.
folk song writer coblista (*o* cobliste -a).
for four hands a quatre mans.
fork forqueta.
form forma.
formant formant.
forte *forte*.
fortepiano *fortepiano*.
fortissimo *fortissimo*.
fourth quarta.
free counterpoint contrapunt lliure.
free jazz *free jazz*.
free reed aerophone aeròfon lliure.
French horn trompa.
French overture obertura francesa.
frequency freqüència.
fret **1.** trast. **2.** filet.
fricassée *fricasée*.
friction drum simbomba.
frog anoueta.
frottola *frottola*.
fugal fugat -ada.
fughetta *fughetta*.
fugue fuga.
fundamental fonamental.
funk *funk*.
funky *funky*.
fusion fusió.
futurism futurisme.

G

G sol, G.
gaida gaita.
galant galant.
galante music galanteria.
Galante style estil galant.
gamelan gamelan.
gamut gamut.
gathering note *gathering note*.
gavotte gavota.
geigenwerk *geigenwerk*.
geistlich *geistlich*.
género chico *género chico*.
giga giga.
ginebra escaleta.
giocoso *giocoso -a*.
give as an encore bisar.
glam *glam*.
glam metal *glam metal*.
glam punk *glam punk*.
glam rock *glam rock*.
glissando *glissando*.
glockenspiel joc de timbres, *glockenspiel*.
Gloria glòria.
glosa glosa.
glosado glosat.
glosas glosada.
go down abaixar-se.
going out of tune desafinament.
gong gong.
gospel *gospel*.
gramophone gramòfon, fonògraf de disc.
gramophone record disc de gramòfon, placa.
granadina granadina.
grand organ gran orgue.
grand piano piano de cua.
grave greu.
great organ gran orgue.
Gregorian chant cant gregorià.
groove solc.
gross quint quintatò.
ground bass baix obstinat.
group conjunt.
group of serenaders rondalla.
grunge *grunge*.
guabina *guabina*.
guajira *guajira*.
guaracha *guaracha*.
güiro *güiro*.
guitar guitarra.
guitar player guitarrista (*o* guitarriste -a).
guitarist guitarrista (*o* guitarriste -a).
guzla gusla.
gymel *gymel*.

H

H H.
habanera havanera, americana.
half note blanca.
hammer martellet, martinet, saltador.
hammered dulcimer dulcimer.
handle mànec.
hardwood barratge.
harmonic harmònic -a.
harmonic progression marxa harmònica.
harmonic table taula harmònica.
harmonica harmònica.
harmonically harmònicament.
harmonie *harmonie*.
harmoniemusik *harmoniemusik*.
harmonious harmoniós -osa.
harmonist harmonista (*o* harmoniste -a).

harmonium harmònium.
harmonization harmonització.
harmonize harmonitzar.
harmony harmonia, concordança, consonança.
harp arpa.
harpist arpista (*o* arpiste -a).
harp-like arpat -ada.
harpsichord clavicèmbal, clavecí, cèmbal, clavicímbol.
harpsichordist clavecinista (*o* claveciniste -a).
head voice veu de cap.
headphone auricular.
heavy *heavy*.
heavy metal *heavy metal*.
heavy rock *rock* dur.
heel taló.
heightened diastemàtic -a.
helicon helicó.
hemidemisemiquaver semifusa.
heptachord heptacord.
heptatonic heptatònic -a.
hertz hertz.
heterophony heterofonia.
hexachord hexacord.
hi-fi *hi-fi*.
hi-fi system equip d'alta fidelitat, cadena musical.
high agut -uda, alt -a.
high C do de pit.
high fidelity alta fidelitat.
high-pitched atiplat -ada.
hi-hat *hi-hat*.
hip-hop *hip-hop*.
hocket *hoquetus*.
home concert *hausmusik*.
homophonic **1.** homofònic -a. **2.** homòfon -a.
homophonic style estil homofònic, estil acòrdic.
homophonous homofònic -a.
homophony homofonia.
homorhythm homorítmia.
horizontal horitzontal.
horizontal facade reeds llengüeteria de batalla.
horn **1.** trompa. **2.** corn. **3.** botzina.
horn player trompa.
hornpipe gaita.
hot jazz *hot jazz*.
house *house*.
house concert *hausmusik*.
hum note so concomitant.
hum tone so concomitant.
hurdy-gurdy **1.** orgue de maneta, orguenet. **2.** viola de roda, samfoina.
hymn himne.
hymnal himnari.
hymnary himnari.
hymnody himnòdia.
hymnography himnografia.

I

ictus ictus.
idiophone idiòfon -a.
idyll idil·li.
imbroglio *imbroglio*.
imitation imitació.
imitative counterpoint contrapunt imitat.
impostation impostació.
Impressionism impressionisme.
impromptu *impromptu*.
improperio improperi.
improvisation improvisació.
improvise improvisar.
in chorus a cor.
in tune entonador -a.
in unison a l'uníson.
in voices a veus.
incidental incidental.

incidental music música incidental.
incipit *incipit*.
indication indicació.
inflection inflexió.
inflexion inflexió.
infrasound infrasò.
inharmonic inharmònic -a.
inharmonious inharmoniós -osa.
inharmoniously inharmònicament.
instrument instrument.
instrumental 1. instrumental. 2. música instrumental.
instrumental harmonics harmònics instrumentals.
instrumentalist instrumentista (*o* instrumentiste -a).
instrumentarium instrumentari.
instrumentation instrumentació.
instruments instrumental.
intensity intensitat.
interference interferència.
interlude 1. interludi. 2. entreacte. 3. *intermède*.
intermedio *intermedio*.
intermezzo *intermezzo*.
interpretive indication indicació interpretativa.
interval interval.
intonation entonació.
intone entonar.
introduction introducció.
introit introit.
invention invenció.
inversion inversió.
invertible counterpoint contrapunt invertible.
invitatory invitatori.
isoryhthm isorítmia.
Italian overture obertura italiana.

J

jabeba atzemara.
jack escapament.
jam session *jam session*.
jaw harp *birimbao*.
jazz 1. *jazz*. 2. jazzístic -a.
jazz band *jazz band*.
jazz fusion *jazz* fusió.
jazz rock *jazz rock*.
jazzman jazzista (*o* jazziste -a).
Jewish harp arpa de boca.
Jewish harp guimbarda.
jingle sonalla.
jingle bell campana de bola, cascavell.
Jödel iòdel.
jongleur joglar joglaressa.
jota jota.

K

kabuki *kabuki*.
Kapellmeister *kapellmeister*.
kazoo mirlitó.
keep time dur (*o* portar) el compàs.
kena quena.
kerfing braguer.
kettledrum 1. tabal. 2. timbal, timbala.
kettledrumer 1. tabaler -a. 2. timbaler -a.
key 1. clau. 2. làmina. 3. pistó. 4. tecla.
key signature armadura.

keyboard instrument instrument de teclat.
keyboard player teclista (*o* tecliste -a).
keyhole tallavent.
keystroke pulsació.
kitharody citaròdia.
koto *koto*.
Kyrie *kyrie*.

L

lai lai.
lament plany, complanta, *endecha*.
Lancashire fasola.
larghetto *larghetto*.
largo *largo*.
larigot *larigot*.
lauda lauda.
launch into atacar.
leading-note sensible.
leading-tone sensible.
legato *legato*.
legend llegenda.
leggiero tenor tenor lleuger.
leima leima.
leitmotif *leitmotiv*.
leitmotiv *leitmotiv*.
lento *lento*.
level down apianar.
Liber Usualis *liber usualis*.
librettist llibretista (*o* llibretiste -a).
libretto llibret.
license llicència.
lied *lied*.
ligature lligadura.
light *mezzo-soprano* *mezzosoprano* lleugera.
light opera genre lírica.
light *soprano* soprano lleugera.
light-hearted song tonadeta.
line línia.
liquescent neume neuma liqüescent.
litany lletania.
lithophone litòfon.
little bell cascavell.
liturgical drama drama litúrgic.
liturgical music música litúrgica.
loco *loco*.
long play disc de llarga duració, elepé.
longa longa.
loudspeaker **1.** altaveu. **2.** pantalla acústica, bafle. **3.** caixa acústica.
louré *louré*.
love of music filharmonia, melomania, musicomania.
low greu, baix -a.
low mass missa baixa.
lower the pitch of (or **to rise in pitch**) abaixar (*o* apujar) el punt.
LP LP.
lullaby cançó de bressol.
lutanist llaütista (*o* llaütiste -a).
lute llaüt.
lutenist llaütista (*o* llaütiste -a).
luthier lutier, violer -a.
lyre lira.
lyric líric -a.
lyric baritone baríton líric.
lyric drama drama líric.
lyric *mezzo-soprano* *mezzosoprano* lírica.
lyric poetry líric -a.
lyric *soprano* soprano lírica.
lyric tenor tenor líric.
lyricist lletrista (*o* lletriste -a).
lyrics lletra, cant.

M

ma non troppo *ma non troppo*.
macumba macumba.
madrigal madrigal.
***madrigal* composer** madrigalista (*o* madrigaliste -a).
***madrigal* singer** madrigalista (*o* madrigaliste -a).
madrigalism madrigalisme.
madrigalistic madrigalístic -a, madrigalesc -a.
maestoso *maestoso*.
maestro mestre -a.
magnetic tape cinta magnètica.
magnificat magníficat.
mainstream jazz *mainstream jazz*.
major major.
major chord acord major.
major mode mode major.
major second segona major.
major seventh sèptima major.
mákina música màquina.
malagueña malaguenya.
malambo *malambo*.
male soprano falsetista (*o* falsetiste -a).
mallet baqueta, maceta.
mambo mambo.
mandola mandola.
mandolin **1.** mandolina. **2.** bandola.
mandolin player mandolinista (*o* mandoliniste -a).
mandolinist mandolinista (*o* mandoliniste -a).
mandora mandora.
manichord manicord.
mannerism manierisme.
manual manual.
maraca maraca.
march marxa.
marching band xaranga.
mariachi *mariachi*.
marimba marimba.
marimba de tecomates marimba de tecomates.
martelé *martelé*.
mass missa.
master *master*.
master chapel *kapellmeister*.
master tape cinta mestra, *master*.
maxima màxima.
mazurka masurca.
measure **1.** barra de compàs. **2.** compàs. **3.** mesura.
measured compassat -ada.
mechanical piano piano mecànic.
mechanism mecanisme.
mediant mediant.
medieval poem cantiga.
medley popurri.
melic mèlic -a.
melisma melisma.
melismatic melismàtic -a.
melodic melòdic -a.
melodic accent accent melòdic.
melodic family família melòdica.
melodica melòdica.
mélodie *mélodie*.
melodious melodiós -osa.
melodist melodista (*o* melodiste -a).
melodrama melodrama.
melody melodia.
melody maker melodista (*o* melodiste -a).
melomane filharmònic -a.
melopeia melopea.
membrane membrana.
membranophone membranòfon -a.
mensuralism mensuralisme.
metal wind instrument instrument de vent de metall.
metallic clamp abraçadora.
metallophone metal·lòfon.
meter metre.
metre metre.
metrical accent accent mètric.
metrics mètrica.
metronome metrònom.

mezza voce *mezza voce*.
mezzo-soprano *mezzosoprano*.
microgroove microsolc.
microphone micròfon.
microtonality microtonalitat.
microtone microtò.
middle jazz *middle jazz*.
middle pedal pedal tonal.
milonga milonga.
***milonga* singer** milonguer -a.
minim[1] blanca.
minim[2] mínima.
minimalism minimalisme.
minor menor.
minor chord acord menor.
minor mode mode menor.
minor second segona menor.
minor seventh sèptima menor.
minstrel **1.** ministrer, ministril. **2.** joglaresc -a. **3.** cantor -a.
minstrel show *minstrel show*.
minuet minuet.
Miserere miserere.
mix *mix*.
mixed choir cor mixt.
mixing console taula de mescles.
mixture mixtura.
mobile mòbil.
modal modal.
modality modalitat.
mode mode.
moderato *moderato*.
modernism modernisme.
modulate modular.
modulation modulació.
modulator modulador.
moment musical moment musical.
monochord monocord.
monodic monòdic -a.
monodrama monodrama.
monody monodia.
monophonic monofònic -a.
monophonic style estil monofònic.
monophony monofonia.
monorhythm monoritme.
monorhythmic monorítmic -a.
monothematism monotematisme.
mordent mordent.
motet motet.
motetus *motetus*.
motif motiu.
motive figura.
mouth pavelló.
mouth harp guimbarda, arpa de boca, birimbao.
mouthpiece embocadura, broquet, bec, boca.
movement moviment.
muixeranga muixeranga.
multiphonic multifònic -a.
multiphony multifonia.
multitrack multipista.
muñeira munyeira.
musette *musette*.
music música.
music drama drama musical.
music genre gènere musical.
music hall *music hall*.
music illustration il·lustració musical.
music lover filharmònic -a, melòman -a, musicòman -a.
music sequencer seqüenciador.
music stand faristol.
musical **1.** musical, músic -a. **2.** comèdia musical.
musical accent accent musical.
musical aesthetics estètica musical.
musical composition obra musical.
musical movement aire.
musical nationalism nacionalisme musical.
musical notation notació musical, escriptura musical, solfa.
musical paleography paleografia musical.
musical saw xerrac.
musical theatre teatre musical.
musical work música.
musicality musicalitat.
musician músic -a.
musicography musicografia.
musicological musicològic -a.
musicologist musicòleg -òloga.
musicology musicologia.

musique concrète música concreta.
mute sordina.
muted *bouché*.
mystery misteri.

N

nabla nabla, nebel.
naker nacra.
nasard nasard.
natural natural.
natural mouthpiece aerophone aeròfon de broquet natural.
natural note nota natural.
natural sign becaire.
natural wind instrument instrument natural.
neck consola.
neck point taló.
negro spiritual espiritual negre.
Neo-baroque neobarroc.
neoclassicism neoclassicisme.
neumatic neumàtic -a.
neumatic notation notació neumàtica.
neume neuma, pneuma.
New Age *new age*.
New Wave *new wave*.
ninth novena.
ninth chord acord de novena.
nocturne nocturn.
noël *noël*.
noisemaker estribanelles.
non troppo *non troppo*.
nonet nonet.
nose flute flauta de nas.
notation notació.
note **1.** nota. **2.** figura.
note value nota.
Nova Cançó Nova Cançó.

O

obbligato obligat, *obbligato*.
oblique motion moviment oblic.
oboe oboé.
oboe d'amore oboé d'amor.
oboe player oboista (*o* oboiste -a).
oboist oboista (*o* oboiste -a).
ocarina ocarina.
octachord octacordi.
octave octava.
octavin octaví.
octet octet.
ode oda.
off key **1.** desafinat -ada. **2.** desafinadament.
offbeat contratemps.
Offertory ofertori.
Offertory chant ofertori.
Old English Sol-fa fasola.
ondes Martenot ones Martenot.
ondulé *ondulé*.
one hundred and twenty-eight note garrapatea.
open oberta.
open form forma oberta.
open music música oberta.
open note nota oberta.
opera òpera.
opera buffa òpera bufa.
opera seria òpera seriosa.
opera singer divo -a, cantatriu, *prima donna*.
opéra-ballet òpera ballet.

operetta opereta.
operistic operístic -a.
ophicleide figle, oficleide.
opus opus.
oratorio oratori.
orchestra orquestra.
orchestra musician professor -a.
orchestral orquestral.
orchestrate **1.** orquestrar. **2.** instrumentar.
orchestration orquestració.
orchestration and performance of a concert concertisme.
organ orgue.
organ console **1.** orgue major. **2.** consola.
organ pedal contra.
organ stop **1.** veu celest. **2.** filera.
organist organista (*o* organiste -a).
organistic organístic -a.
organologic organològic -a.
organology organologia.
ornament **1.** ornament. **2.** nota d'adorn.
ornamentation ornamentació.
orpheonic orfeònic -a.
ostinato obstinat, *ostinato*.
out of tune **1.** desafinat -ada. **2.** desafinadament.
overture obertura.

P

pad sabatilla.
page turner passador de pàgines.
palo *palo*.
pan flute flauta de Pan, flabiol de set canons (*o* de set forats).
Pan flute flauta de Pan, flabiol de set canons (*o* de set forats).
Pan pipes bufacanyes.
pantomime pantomima.
pantonality pantonalitat.
parallel chords acords paral·lels.
parallel motion moviment paral·lel.
parameter paràmetre.
paraphrase paràfrasi.
parody paròdia.
parranda parranda.
part part.
partita partita.
pasodoble pasdoble.
passage passatge.
passing note nota de pas.
Passion passió.
pastiche pastitx.
pastoral pastoral.
pause calderó, *fermata*.
pedal keyboard **1.** pedaler. **2.** peanya.
pedal note nota pedal, pedal.
pedal point nota pedal, pedal.
pedalboard peanya.
peg clavilla, clau.
pentachord pentacord.
pentad acord de cinc sons.
pentatonal pentatonal.
pentatonic pentatònic -a.
pentatonic scale escala pentatònica.
pentatonic system sistema pentatònic.
pentatonism pentatonisme.
percussion percussió.
percussion instrument instrument de percussió.
percussionist percussionista (*o* percussioniste -a).
perfect just -a.
perfect chord acord perfecte.
perfect fifth diapente.
perfect interval interval just.
perform interpretar, executar.
perform a counterpoint contrapuntejar, contrapuntar.
perform aleatory music aleatoritzar.
performance interpretació, execució.
performer intèrpret, executant.

period període.
petenera *petenera*.
philharmonic filharmònic -a.
philomela rossinyol.
phonation fonació.
phonograph fonògraf.
phonograph record disc fonogràfic, placa.
phonographic fonogràfic -a.
phonography fonografia.
phonomimics fonomímia.
phrase **1.** frase. **2.** frasejar.
phrasing fraseig.
pianissimo *pianissimo*.
pianist pianista (*o* pianiste -a).
pianistic pianístic -a.
piano piano.
piano pedal contra.
pianoforte *pianoforte*.
pianola pianola.
pibgorn gaita.
piccolo **1.** flabiol. **2.** flautí, piccolo.
piccolo **player** **1.** flabioler -a. **2.** flautí.
pick pua.
picking punteig.
pickup pastilla.
piece peça.
piffero pifre.
pipe tub.
piper gaiter -a, cornamuser -a.
pitch altura.
pizzicato *pizzicato*.
plagal plagal.
plagal cadence cadència plagal.
plagal mode mode plagal.
plainchant cant pla.
planctus *planctus*.
play tocar, executar.
play in key agafar el to.
play out of tune desafinar.
play pizzicato puntejar.
play staccato picar.
play well trastejar.
player tocador -a.
player piano pianola.
playing at sight lectura a primera vista.
plectrum plectre, pua.
pluck **1.** polsar. **2.** pinçar. **3.** puntejar.
plucked string instrument instrument de corda pinçada.
plucking pulsació.
pointillism puntillisme.
polka polca.
polonaise polonesa.
polychoral policoral.
polychorality policoralitat.
polychord policord.
polymodality polimodalitat.
polyphonic polifònic -a.
polyphonic style estil polifònic.
polyphonist polifonista (*o* polifoniste -a).
polyphony polifonia, cant d'orgue.
polyrhythm polirítmia.
polytextuality politextualitat.
polytonal politonal.
polytonalism politonalisme.
polytonality politonalitat.
pompous pompós -osa.
pop pop.
pop music música pop.
pop rock *pop rock*.
popular folk song cançoneta.
popular folk songwriter cobler -a.
popular song tonadeta.
popular tune aire popular.
portamento portament.
portative organ orgue portàtil.
portato *portato*.
position posició.
positive organ orgue positiu.
postlude postludi.
precentor cabiscol, antifoner -a, xantre.
prelude preludi.
premiere estrena.
prepared piano piano preparat.
press polsar.
prestissimo *prestissimo.*
presto *presto.*
prima donna *prima donna,* cantatriu, diva.
primicerio primicer, primatxer.
produce a high-pitched sound espingar.

produce timbre timbrar.
program music música de programa, música programàtica.
programme music música de programa, música programàtica.
progression progressió.
project one's voice impostar.
prolation prolació.
proportional notation notació proporcional.
prosodic prosòdic -a.
prosody prosòdia.
protest song cançó protesta.
psalm salm.
psalmody salmòdia.
psaltery salteri.
psychedelia psicodèlia.
psychedelic psicodèlic -a.
punk *punk*.
punk rock *punk rock*.
purfling filet.
put frets trastejar.
put in the mouth embocar.

Q

quadraphonic quadrifònic -a.
quadriphonic quadrifònic -a.
quadrivium *quadrivium*.
quadrophony quadrifonia.
quartal acord de quarta.
quarter note semimínima.
quarter tone quart de to.
quartet quartet.
quaver corxera.
quena quena.
quintet quintet.
quintolet cinquet.
quodlibet quòdlibet.

R

rackboard pandereta.
radio cassette player radiocasset.
ragtime *ragtime*.
raï rai.
raise apujar-se.
raise the pitch atiplar.
ranchera ranxera.
range extensió.
rank joc.
rap **1.** *rap*. **2.** rapejar
rapper raper -a.
rapping *rap*.
rastrum *rastrum*.
ratchet estribanelles.
rattle carranc, cigala, estribanelles, matraca.
rebec rabec, rabequet, rebab.
recapitulation secció final.
recital recital.
recitative **1.** recitat. **2.** recitatiu -iva.
record **1.** disc. **2.** gravar, registrar.
record company discogràfica.
record player tocadiscs, giradiscs.
recorder **1.** flauta dolça, flauta de bec. **2.** corneta de bec.
recording gravació, registrament.
reduce reduir.
reduction reducció.

reed llengüeta, canya, inxa.
reed pipe aeròfon de llengüeta.
reed pipes llengüeteria.
reexposition reexposició.
reflection reflexió.
refraction refracció.
regal regalia.
reggae *reggae*.
register registre.
registration registració.
regulator regulador.
rehearsal assaig.
relative relatiu -iva.
relative pitch oïda relativa.
religious music música religiosa.
Renaissance music renaixement.
repeat bar line barra de repetició.
repertoire repertori.
repertory repertori.
repetition repetició.
reproduce reproduir.
reproduction reproducció.
requiem rèquiem.
requinto requint.
resin resina.
resolution resolució.
resolve resoldre.
resonance ressonància.
resonator ressonador.
respond responsori, cant responsorial.
responsory cant responsorial.
rest silenci, pausa.
resultant sound so resultant, so diferencial.
retard retard.
retrograde retrògrad -a.
reverberation reverberació.
revue revista.
rhapsodic rapsòdic -a.
rhapsody rapsòdia.
rhythm ritme.
rhythm and blues *rhythm and blues*.
rhythm box caixa de ritmes.
rhythm section secció rítmica.
rhythmic accent accent rítmic.
rib **1.** costella. **2.** riscle.
riberenca riberenca.
riff *riff*.
rigaudon rigodon.
ring toc.
ring around the rosie ronda.
ritardando retardant, *ritardando*.
ritenuto *ritenuto*.
ritornello *ritornello*.
rock *rock*.
rock and roll *rock and roll*.
rockabilly *rockabilly*.
roll redoblar.
romance romança.
romanticism romanticisme.
rondo rondó.
root position acord directe.
rosette roseta.
rotary valve cilindre.
roulade *roulade*.
rubato *rubato*.
ruggiero *ruggiero*.
rumba rumba.
rumba blanca rumba blanca.
rustic flute alboc.

S

sackbut sacabutx.
saeta saeta.
salpinx salpinx.
salsa salsa.
Salve Regina Salve Regina.
samba samba.
sambuca sambuca.
sampler mostrejador, *sampler*.
sanctus sanctus.
sarabande sarabanda.

sardana sardana.
sarrusophone sarrussòfon.
sautillé *sautillé*.
sax saxo.
saxhorn **1.** bombardí. **2.** saxhorn.
saxophone saxòfon (*o* saxofon).
saxophonist saxofonista (*o* saxofoniste -a).
scale **1.**escala. **2.** gamma.
scene escena.
scherzo *scherzo*.
schleifer grupet.
schola *schola*.
school escola.
Schottische xotis.
score partitura.
scraper rascador.
scratch plate colpejador.
scratching *scratch*.
scroll voluta.
second segona.
section secció.
secular music música profana.
seguidillas seguidilles.
semibreve **1.** redona. **2.** semibreu.
semicadence semicadència.
semichromatic semicromàtic -a.
semigarrapatea semigarrapatea.
semioctava semioctava.
semiology semiologia.
semi-opera semiòpera.
semiotics semiòtica.
semiotics of music semiotècnia.
semiquaver semicorxera.
semitonal pentatonic scale escala pentatònica hemitònica.
semitone semitò.
semitonic semitònic -a.
septet septet, septimí.
septulet setet.
sequence seqüència.
sequencer seqüenciador.
serenade serenata.
serial music serial.
serialism serialisme.
serie sèrie.
serie staccato notes picat.
serpent serpentó.
sesquialtera sesquiàltera.
set to music musicar.
seventh sèptima.
seventh chord acord de sèptima.
sevillanas sevillanes.
sextet sextet.
sextuplet siset.
sharp sostingut -uda.
shepherd's pipe caramella, xeremia.
short octave octava curta.
short pause aspiració.
side drum redoblant.
side drum player redoblant.
sign signe.
signature tune sintonia.
simandre simandre.
sympathetic string corda simpàtica.
simple neume neuma senzill.
sinfonietta simfonieta.
sing cantar, entonar.
sing in chorus corejar.
sing in key agafar el to.
sing in tune entonar.
sing *madrigals* madrigalejar.
sing psalms salmejar, salmodiar.
sing together corejar.
singer **1.** cantant, cantor -a, intèrpret. **2.** solista (*o* soliste -a).
singer-songwriter cantautor -a.
singing cant.
Singing session cant.
single *single*.
single reed aerophone aeròfon de llengüeta senzilla.
sistrum sistre.
sitar sitar.
siurell siurell.
sixteenth note semicorxera.
sixth sexta.
sixth chord acord de sexta.
sixty-fourth note semifusa.
ska *ska*.
slide colissa.
slide trombone trombó de colissa, trombó de vares.
slider corredora.
small drum **1.** tabalet. **2.** tamborí. **3.** tim-

bal, timbala.
small guitar *charango*.
snare drum **1.** caixa, caixa clara. **2.** redoblant.
snare drum player redoblant.
soft pedal pedal d'aproximació.
soleá *soleá*.
sol-fa **1.** solfeig, solfa. **2.** solfejar.
sol-faist solfejador -a, solfista (*o* solfiste -a).
solid-body guitar guitarra de cos massís.
solmisate solmitzar.
solmisation solmització.
solmization solmització.
solo solo.
solo performer concertista (*o* concertiste -a).
soloist solista (*o* soliste -a).
son cubano *son*.
sonata sonata.
***sonata* form** forma sonata.
sonatina sonatina.
song cançó, cant, cantilena.
song book cançoner.
song cycle cicle de cançons.
sonority sonoritat.
sopranist **1.** sopranista (*o* sopraniste -a). **2.** falsetista (*o* falsetiste -a).
soprano soprano, tiple.
sostenuto pedal pedal de sordina.
sotto voce *sotto voce*.
soul *soul*.
soul jazz *soul jazz*.
sound so.
sound board tapa harmònica.
sound generator generador de so.
sound hole **1.**forat de ressonància. **2.** obertura acústica.
sound mixer mesclador de so.
sound post ànima.
sound system cadena musical.
soundbox caixa, caixa de ressonància.
sousaphone sousàfon.
space espai.
Spanish heel taló.
spiccato *spiccato*.
spieltenor tenor còmic.
spike pica.
spinet espineta.
spinet piano espineta.
spiritual espiritual negre.
spiritual *madrigal* madrigal espiritual.
square bracket corxet.
square dance contradansa.
staccato *staccato*.
staff pentagrama, pauta.
state estat.
stave pentagrama, pauta.
stereo estéreo.
stereophonic estereofònic -a.
stereophonic equipment equip estereofònic.
stereophonic quality estereofonia.
stereophonics estereofonia.
stick in the mouth embocar.
stopped note nota tapada.
Stradivarius *stradivarius*.
strambotto estrambot.
stretto estreta, estret.
strict counterpoint contrapunt saltat.
strike batre.
string corda.
string orchestra orquestra de corda.
string out of tune corda falsa.
string section corda.
stringed cordòfon -a.
stringed instrument instrument de corda.
strings cordatge.
stroke **1.** colp, batut. **2.** pulsació.
struck string instrument instrument de corda percudida.
structure estructura.
student music group estudiantina.
studentine estudiantina.
style estil.
subdivision subdivisió.
subdominant subdominant.
subject subjecte.
sub-octave suboctava.
subsystem subsistema.
suite *suite*.
sung declamation declamació cantada (*o* lírica).

superdominant superdominant.
supertonic supertònica.
supporting artist teloner -a.
suspension suspensió.
sustaining pedal pedal de ressonància.
swell box caixa expressiva.
swell pedal genollera.
swell pedal pedal d'expressió.
swing *swing*.
syllabic chant cant sil·làbic.
symphonic simfònic -a.
symphonic poem poema simfònic.
symphonic rock *rock* simfònic.
symphony simfonia.
symphony orchestra orquestra simfònica.
syncopate sincopar.
syncopated sincopat -ada.
syncopation síncope.
synthesizer sintetitzador.
system sistema.

T

tablature tabulatura.
tactus tacte, tactus.
tailpiece cordal.
tamborrada tabalada.
tambourine pandereta, pandero.
tam-tam tam-tam.
tango tango.
***tango* singer** tanguista (*o* tanguiste -a).
tape deck platina.
tape recorder magnetòfon.
tarantella tarantel·la.
tarara tarara.
tarota tarota.
Te Deum tedèum.
techno *techno*.
temper temprar.
temperament temprament.
tempo *tempo*.
***tempo* indication** indicació de temps.
tenor tenor.
tenor *buffo* tenor còmic.
tenora tenora.
tenuto *tenuto*.
ternary ternari -ària.
ternary form forma ternària.
tessitura tessitura.
tetrachord tetracord.
tetragramme tetragrama.
tetralogy tetralogia.
the kettledrum timbalejar.
The Song of the Sibyl Cant de la Sibil·la.
the wind section vent.
theatre teatre.
thematic material material temàtic.
theme 1. tema. 2. sintonia.
theorbo tiorba.
these tesi.
thesis tesi.
thetic tètic -a.
thinner string prima.
third tercera.
thirty-second note fusa.
thorough bass baix xifrat.
throat voice veu de gola.
thumb piston botó de combinacions.
tible tible.
tie 1. lligadura, lligat. 2. lligar.
timbre timbre.
timbred timbrat -ada.
timbrel alduf.
timbrel player aldufer -a.
time 1. compàs. 2. temps.
4/4 time signature compàs partit.
timpani tabal.
timpanist tabaler -a.
timple timple.
tip punta.
tirade *tirade*.

tirana tirana.
toccata tocata.
tonal tonal.
tonal answer mutació.
tonal music música tonal.
tonal pentatonic scale escala pentatònica anhemitònica.
tonality tonalitat.
tone **1.** to. **2.** donar el to.
tone cluster clúster tonal, clúster.
tonic tònica.
tonic accent accent tònic.
tracker vareta, barnilla.
tracker action varetatge, barnillatge.
tractus tractus.
transcribe transcriure.
transcription transcripció.
transpose transposar, transportar.
transposing transpositor -a.
transverse flute flauta travessera.
treble **1.** tiple. **2.** sobreagut -uda.
treble guitar guitarró.
treble guitar player guitarronista (*o* guitarroniste -a).
treble voice veu blanca.
treble voice choir cor de veus blanques.
tremolando trémolo.
tremolo trémolo.
triad **1.** tríada. **2.** acord de tríada.
triangle triangle, ferrets.
trichord tricord.
tricinium *tricinium*.
trill **1.** cadència. **2.** refilet. **3.** refilar. **4.** trinat. **5.** trinar.
trio trio, tercet.
triple harp arpa triple.
triple measure compàs ternari.
triple time compàs ternari.
tritone tríton.
trombone trombó.
trombonist trombonista (*o* tromboniste -a).
troubadour trobador -a.
troubadour music música trobadoresca.
true flute aeròfon de columna.
trumpet trompeta.
trumpet player trompetista (*o* trompetiste -a).
trumpeter trompetista (*o* trompetiste -a).
trumpet-like atrompetat -ada.
trumpets trompeteria.
tuba tuba.
tubular bells carilló, campana tubular.
tuna estudiantina, *tuna*.
tune **1.** tonada. **2.** afinar, acordar, posar a to.
tune up concertar.
tuneful melodiós -osa.
tuner **1.** afinador -a. **2.** temprador.
tuning afinació.
tuning cone con d'afinació.
tuning key afinador.
tuning peg clau.
tuning slide bomba d'afinació.
tuning wire raseta.
tuning-hammer temprador.
tuplet treset.
turntable plat.
two hundred fifty-sixth note semigarrapatea.
txalaparta txalaparta.
txistu txistu.
txistulari txistulari.
tympanist **1.** tabaler -a. **2.** timbaler -a.

U

ukulele ukulele.
undetermined sound instrument instrument de so indeterminat.
unison uníson -a.
unisonance unisonància.
unisonant unisonant.
unisonous unisonant.
unrhythmic arítmic -a.
unrhythmical arítmic -a.
upright piano piano vertical.
Ut ut.

V

value valor.
valve vàlvula.
valve trombone trombó de pistons.
variation variació.
variety show revista.
veena vina.
Verismo verisme.
verse **1.** versicle, vers. **2.** estrofa.
verses goig.
vibraphone vibràfon.
vibrate vibrar.
vibration vibració.
vibrato *vibrato*.
video clip videoclip.
vihuela viola de mà.
vinyl vinil.
vinyl record disc de vinil.
viol viola de gamba, gamba.
viol player gambista (*o* gambiste -a).
viola viola.
viola d'amore viola d'amor.
viola da gamba viola de gamba, gamba, viola d'arc.
viola da gamba player gambista (*o* gambiste -a).
viola da mano viola de mà.
viola da pendola viola de ploma.
viola de fado viola de fado.
viola player violista (*o* violiste -a).
violin violí.
violinist violinista (*o* violiniste -a).
violist violista (*o* violiste -a).
violoncello violoncel.
virginal virginal.
virginal player virginalista (*o* virginaliste -a).
virolai virolai.
virtuosic virtuosístic -a.
virtuosity virtuosisme.
virtuoso **1.** virtuós -osa. **2.** virtuosístic -a.
vivace *vivace*.
vocal vocal.
vocal apparatus aparell fonador.
vocal cord corda vocal.
vocal music música vocal.
vocalisation vocalització.
vocalise vocalitzar.
vocalist **1.** vocalista (*o* vocaliste -a). **2.** solista (*o* soliste -a).
vocalization vocalització.
vocalize vocalitzar.
voice veu.
voice exchange intercanvi de veus.
voice range registre.
voice synthesizer sintetitzador de veu.
volume volum.

W

Wagner's follower wagnerista (*o* wagneriste -a).
Wagnerian wagnerià -ana.
Wagnerism wagnerisme.
Walkman *walkman*.
waltz vals.
warm up preludiar.
whip fuet.
whistle xiulet.
white key pala.
white note pala.
wind chest secret, salmer.
wind instrument instrument de vent.
wind machine màquina de vent.
wood fusta.
woodwind instrument instrument de vent de fusta.
word painting figuralisme.
words lletra.
work song cançó de treball.

X

xàquera xàquera.
xylophone xilòfon (*o* xilofon).
xylophone player xilofonista (*o* xilofoniste -a).

Y

yodel tirolesa.
yodeling tirolesa.
yodelling tirolesa.

Z

zarzuela sarsuela.
zither cítara.
zither player citarista (*o* citariste -a).
zortziko *zortziko*.

ACADÈ
MIAVA
LENCI
ANADE
LALLE
NGUA

CULTURARTS